

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

โดย
นางสาวศิริวรรณ ศิริมงคลวิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ) แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน(กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ) แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF LEARNING MODEL BASED ON SELF-REGULATION
STRATEGIES TO ENHANCE THE ABILITY FOR CRITICAL READING OF
MATHAYOM 3 STUDENTS IN INTERNATIONAL SCHOOL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy CURRICULUM AND INSTRUCTION

Department of Curriculum and Instruction

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง
เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

โดย นางสาวศิริวรรณ ศิริมังคลวณิชย์

สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน(กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ) แบบ 2.1
ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุบลวรรณ ส่งเสริม
รองศาสตราจารย์ ดร. มารุต พัฒนาผล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อัครพงศ์ สุขมาตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุบลวรรณ ส่งเสริม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. มารุต พัฒนาผล)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. อังศิรินทร์ อินทรกำแหง)

61253905 : หลักสูตรและการสอน(กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ) แบบ 2.1 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้, การกำกับตนเอง, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นางสาว ศิริวรรณ ศิริมงคลวนิชย์: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวรรณ วัฒนวรชัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเภทวิจัยและพัฒนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 2) เพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วย 2.1) ประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 2.2) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่ได้พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มงานโรงเรียนนโยบายพิเศษ ประเภทนานาชาติ ภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2564-2565 จำนวน 12 คน ที่ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) การทดลองใช้เวลา 7 สัปดาห์/ 35 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) รูปแบบและเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน และแบบฝึก 2) แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำนวณค่าสถิติ Non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model)

ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3)กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establishing purpose) ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question) ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism) ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea) และ 4) การวัดและการประเมินผล

2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณดีขึ้น

3) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติอยู่ในระดับมาก และมีผลให้นักเรียนเกิดการใช้ศักยภาพของตนเองในการทำภาระงานส่งผลให้เกิดความสนุกสนานในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

61253905 : Major CURRICULUM AND INSTRUCTION

Keyword : Learning Model, Self-regulation, Critical reading

MISS Siriwan SIRIMANGKALAVANIT : THE DEVELOPMENT OF LEARNING MODEL BASED ON SELF-REGULATION STRATEGIES TO ENHANCE THE ABILITY FOR CRITICAL READING OF MATHAYOM 3 STUDENTS IN INTERNATIONAL SCHOOL Thesis advisor : Assistant Professor Siriwan Vanichwatanavorachai, Ph.D.

The purpose of this research were ; 1) to develop learning model based on self-regulation strategies to enhance the ability for critical reading of mathayom 3 students in international school. 2) to evaluate the effectiveness of the development of develop learning model based on self-regulation strategies to enhance the ability for critical reading of mathayom 3 students in international school which consist of two topics as follows: 2.1) to evaluate ability critical reading pretest and post-test by using the model. 2.2) to evaluate the satisfaction after using the model.

The sample group were the student of mathayom 3 students in international school term 3 in 2021-2022. Twelve students were selected as purposive sampling in subject Thai language and culture. The target took place during a period of seven weeks/35 hours. Research Instrument as follows: 1) Model learning and handbook for using model including lesson plan and task paper. 2) Pre-test and post-test in critical reading. 3) The questionnaire of satisfaction after using the model. The statistics used percentage, mean, standard deviation, Non-parametric Statistic: Wilcoxon signed ranks test, content Analysis and qualitative research.

The findings of this research are as follows:

1.The learning model based on self-regulation strategies to enhance the ability for critical reading of mathayom 3 students in international school (EC2R Model), this model consists of four components which are; 1) Principle of leaning model 2) Objective of learning model 3) The learning process (consisting of four steps, which are; (I) Establishing purpose; (II) Challenging question; (II) Reading criticism; and (IV) Reflecting idea 4) Evaluation of learning model.

2. The average post-test score of the abilities for critical reading were significantly higher than of the pre-test score at .01 level.

3. The students were significance toward the model to enhance the abilities for critical reading were at a high level and they used their potential to do tasks with enjoyment in critical reading.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ ความมุ่งมั่น และความปรารถนาดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย ที่ช่วยตรวจทาน แนะนำ และแก้ไข งานสำเร็จลุล่วง โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม และรองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒผล ที่ช่วยขัดเกลาจนงานสำเร็จและสมบูรณ์ด้วยดี โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. อัครพงศ์ สุขมาตย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้มีพระคุณในการให้คำแนะนำอันยอดเยี่ยม และรองศาสตราจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง คณะกรรมการที่เมตตา กรุณาให้คำแนะนำที่ดี ตรวจสอบเนื้อหา และกระบวนการวิจัยของให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กรุณาสับสนุนมอบทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยทราบซึ่งในความอนุเคราะห์ที่ในครั้งนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจอีกครั้งหนึ่งในชีวิตของผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณบิดามารดา ผู้ซึ่งคอยสนับสนุนผู้วิจัยในการเข้าศึกษาและมอบแรงใจในการทำวิทยานิพนธ์ และพี่น้องที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องการเดินทาง ครู อาจารย์ที่สั่งสอนผู้วิจัยตลอดจนเพื่อนปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ 11 ที่ร่วมทุกข์ ร่วมสุขตลอดหลักสูตรการเรียนด้วยกันมา รวมทั้งแรงผลักดันที่ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จด้วยมือของผู้วิจัยโดยแท้จริง เป็นความภาคภูมิใจอันสูงสุดอีกเรื่องหนึ่งในชีวิตของผู้วิจัย

นางสาว ศิริวรรณ ศิริมั่งคณาณิษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
ตารางที่	ฐ
แผนภาพที่.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย	10
ตัวแปรที่ศึกษา	10
เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง.....	11
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	15
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	16
1.แนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	17
1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้	17
1.2 องค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	18

1.3 ประเภทของการจัดการเรียนรู้.....	23
1.4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	25
1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	29
2.แนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง (Self-regulation).....	33
2.1 ที่มาของแนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง.....	33
2.2 แนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง (Self-regulation Strategy)	34
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง	54
3.ทฤษฎีและวิธีการสอนที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง	57
3.1 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)	57
3.1.1 แนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory).....	57
3.1.2 องค์ประกอบของการเสริมต่อความรู้.....	61
3.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม.....	66
3.2 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method	69
3.2.1 ลักษณะของวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method	72
3.2.2 ตัวอย่างคำถามของวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method.....	72
3.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method.....	76
4.แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading).....	83
4.1 ความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	84
4.2 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	85
4.3 การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	92
5. เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ.....	102
5.2 วิสัยทัศน์และหลักการ.....	105

5.3	วัตถุประสงค์.....	106
5.4	โครงสร้างของหลักสูตร	107
5.5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	111
5.7	ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	113
5.8	คำอธิบายรายวิชา	116
บทที่ 3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	124
	ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษา สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง (Research - R ₁ , Analysis : A)	127
	ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development-D1, Design and Development – D&D).....	140
	ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย	181
	ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาประเมินผลและปรับปรุง (Development-D2 , Evaluation-E)	186
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	190
	ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	191
	ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	213
	ตอนที่ 3 ข้อสังเกตผลการจัดการเรียนรู้.....	218
	ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์	224
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	229
	สรุปผลการวิจัย.....	229
	การอภิปรายผล	230
	ข้อเสนอแนะ	238
	รายการอ้างอิง	241
	ภาคผนวก.....	248

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....249

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....252

ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....345

ประวัติผู้เขียน 359

ตารางที่

	หน้า
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	21
ตารางที่ 2 ขั้นตอนการกำกับตนเองของ Pintrich	46
ตารางที่ 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนกลวิธีการกำกับตนเองของนักวิชาการต่างๆ.....	50
ตารางที่ 4 บทบาทของนักเรียนและครูตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	51
ตารางที่ 5 แสดงการใช้ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky’s Sociocultural Theory) ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ.....	65
ตารางที่ 6 เปรียบเทียบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method แบบอเมริกันกับแบบยุโรป.....	71
ตารางที่ 7 บทบาทของครูด้วยรูปแบบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ.....	75
ตารางที่ 8 สรุปแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model).....	80
ตารางที่ 9 การสังเคราะห์ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	88
ตารางที่ 10 การแสดงพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	91
ตารางที่ 11 มาตรฐานระดับความสามารถทางภาษาไทยของชาวต่างประเทศ	108
ตารางที่ 12 มาตรฐานสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	109
ตารางที่ 13 มาตรฐานตัวชี้วัดการอ่านวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	115
ตารางที่ 14 การวิเคราะห์หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	123

ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการปรับปรุงแก้ไขประเด็นการสัมภาษณ์ครูภาษาไทย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	134
ตารางที่ 16 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการปรับปรุงแก้ไขประเด็นแบบสอบถามนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	137
ตารางที่ 17 สรุปขั้นตอนที่ 1 การวิจัยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(Research:R ₁ , Analysis : A)	139
ตารางที่ 18 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ.....	142
ตารางที่ 19 ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จากสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion).....	157
ตารางที่ 20 แผนการจัดการเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมงเรียน วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ไทยของโรงเรียนนานาชาติระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	163
ตารางที่ 21 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion).....	165
ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้หลังการทดลองภาคสนาม (Small group tryout).....	168
ตารางที่ 23 การวิเคราะห์แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณข้อสอบปรนัย.....	170
ตารางที่ 24 การวิเคราะห์แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณข้อสอบเชิงอัตนัย	173
ตารางที่ 25 เกณฑ์การประเมินรูบริคความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ข้อสอบอัตนัย.....	174
ตารางที่ 26 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development-D ₁) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Design and Development : D&D).....	179
ตารางที่ 27 สรุปขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research-R ₂ : Implement-I).....	185
ตารางที่ 28 สรุปขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาประเมินผลและปรับปรุง(Development-D ₂ ,Evaluation-E)	189

ตารางที่ 29 ข้อมูลพื้นฐานของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนนานาชาติด้านสภาพทั่วไป และระดับการศึกษา จำนวน 87 คน	198
ตารางที่ 30 ความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้อาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 87 คน	199
ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน	210
ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนระดับคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน	212
ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนด้วยการคำนวณค่าสถิติ Non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test.....	213
ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน.....	214
ตารางที่ 35 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	215
ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกำกับตนเองในการเรียนรู้อาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้	218
ตารางที่ 37 ตัวอย่างข้อความจากบันทึกการอ่าน Learning log.....	221

แผนภาพที่

หน้า

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
แผนภาพที่ 2 แนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบของ ทิศนา แชมมณี	27
แผนภาพที่ 3 ลักษณะพื้นฐานของแบบจำลองการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ADDIE Model	28
แผนภาพที่ 4 การกำหนดซึ่งกันและกัน.....	34
แผนภาพที่ 5 กระบวนการกำกับตนเองของ Bandura	41
แผนภาพที่ 6 รูปแบบ Self-regulation ของ Zimmerman.....	44
แผนภาพที่ 7 รูปแบบ Self-regulation learning ของ Hadwin.....	47
แผนภาพที่ 8 ประเภทของการสร้างคำถามของ Socratic.....	70
แผนภาพที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการ	126
แผนภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร.....	131
แผนภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์	135
แผนภาพที่ 12 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	138
แผนภาพที่ 13 การสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	143
แผนภาพที่ 14 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	143
แผนภาพที่ 15 วัตถุประสงค์และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	148
แผนภาพที่ 16 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	150
แผนภาพที่ 17 (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	155
แผนภาพที่ 18 (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	158

แผนภาพที่ 19 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ฉบับนำไปทดลอง	161
แผนภาพที่ 20 ข้อมูลพื้นฐาน และแนวคิด ทฤษฎี หลักการพื้นฐาน.....	194
แผนภาพที่ 21 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	196
แผนภาพที่ 22 สรุปการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	197
แผนภาพที่ 23 ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	200
แผนภาพที่ 24 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	209
แผนภาพที่ 25 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	228

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ในทุกสาระวิชาไม่ว่าภาษาใดก็ตามจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมาย เนื้อหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าของเรื่องได้ ผู้ที่สามารถอ่านจนสรุปเรื่อง สังเคราะห์ และประเมินค่าของเรื่องที่อ่านได้ จะสามารถใช้การประมวลผลให้สามารถใช้กระบวนการเขียนสื่อสารออกมาได้ ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมการพัฒนา ที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยมีวิสัยทัศน์ในระยะยาวคือ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อให้คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 นโยบายที่รัฐบาลได้กำหนดเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศคือ ยุทธศาสตร์สร้างชาติ (Nation Strategy) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบเพื่อทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว กรอบยุทธศาสตร์ชาติจึงครอบคลุมนโยบายการพัฒนาประเทศไทยสู่อุตสาหกรรม 4.0 การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันประเทศ (Grown & Competitiveness) การสร้างโอกาสบนความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (Inclusive Growth) และปรับความสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเฉพาะเป้าหมายของนักเรียนซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติมุ่งพัฒนานักเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นโลกแห่งเทคโนโลยี การสื่อสารไร้ขีดจำกัด ผู้รับสื่อจำเป็นต้องมีทักษะที่ก่อให้เกิดวิจาร์ณญาณในการอ่านอย่างที่สามารถรู้เห็นและเท่าทันสื่อที่นำเสนอ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้จึงมุ่งไปเน้นเพื่อการปฏิบัติจริง (Learning to doing) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (Learning to know) เพื่อนำไปพัฒนาทักษะ สมรรถนะ และศักยภาพของตนเอง (Learning to be) และเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (Learning to live) รวมไปถึงยอมรับการเปลี่ยนแปลง (Learning to change) อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเองทางความคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (Learning to sustain) เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศ และสร้างเสริมการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การอ่านสามารถแบ่งได้หลายระดับเริ่มตั้งแต่ การอ่านเพื่อจับใจความ การอ่านเพื่อแปลความ การอ่านเพื่อตีความ การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์ จนถึงการอ่านเพื่อประเมินคุณค่าหรือการอ่านแบบมีวิจารณญาณซึ่งถือว่าเป็นการอ่านขั้นสูงที่ทุกคนควรมี ดังนั้นทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นความสามารถที่สำคัญที่จะนำไปปรับใช้ในชีวิตบนสังคมโลกในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งโครงการประเมินผลนักเรียนใน PISA ทั้งสามครั้งคือ 2012, 2015 และ 2018 แนวโน้มทักษะการอ่านของประเทศไทยมีผลคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาของไทยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้มีความสามารถที่รอบรู้เท่าทันในยุคศตวรรษที่ 21 ยุคแห่งการสื่อสารที่ไร้พรมแดน สอดคล้องกับในปัจจุบันมนุษยชาติกำลังมีการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่เรียกว่า การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) โลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารอันเป็นสิ่งที่ไร้ขีดจำกัดที่เกิดขึ้นกันทั่วทุกมุมโลกซึ่งนานาประเทศให้ความสำคัญ และเร่งพัฒนามนุษย์เพื่อให้ก้าวทันกับสถานการณ์โลก เนื่องมาจากประชากรโลกมีการใช้อินเทอร์เน็ตและใช้โทรศัพท์ที่สามารถเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นทั่วโลก ความสามารถในการอ่านเพื่อรับรู้ข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ รู้จักการแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ประเมินค่าจากการอ่าน และสังเคราะห์บทอ่านเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ยังประสบปัญหาเรื่องการอ่านไม่คล่องเข้าใจเรื่องที่อ่านไม่ถ่องแท้ซึ่งเกิดจากการขาดทักษะการสอนที่หลากหลายเกี่ยวกับการขาดกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้การอ่านที่มีความหลากหลาย ทำให้การจัดการเรียนรู้การอ่านไม่เป็นกระบวนการ นักเรียนอ่านบทอ่านโดยไม่ใช้กลยุทธ์ทางปัญญา (Cognitive Strategies) การเรียนรู้คำถามในระดับเพื่อความเข้าใจเท่านั้นส่งผลให้ระดับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่พัฒนาไปทิศทางที่ดี การจัดการเรียนรู้ที่ไม่เป็นกระบวนการจะส่งผลให้การเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สามารถพินิจ พิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับของนักเรียนไม่ประสบความสำเร็จอย่างที่ควรจะเป็น ดังนั้นการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพควรเกิดจากการวิเคราะห์กระบวนการอ่านของนักเรียน การจัดลำดับขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้จากการประยุกต์หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่มีการยอมรับเพื่อนำมาพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จากการศึกษางานวิจัยทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แนวคิดที่ได้รับสนับสนุนเรื่องพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก็คือ การกำกับตนเอง (Self-regulation) เป็นแนวคิดที่สามารถช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับตนเองที่สามารถสนับสนุนแนวคิดดังกล่าวดังเช่น Xiao (2019) พบว่าการกำกับตนเองของนักเรียนใน

การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีกระบวนการกำกับตนเองและการสอบระหว่างการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีเป้าหมายของตนเอง การวิจัยนี้ใช้วิธีการสังเกตจากในห้องเรียนและการสัมภาษณ์ครู ซึ่งผลการวิจัยนักเรียนสามารถกำกับตนเองและประเมินตนเองได้ในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษทำให้มีทักษะทางด้านการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษพัฒนาขึ้น สอดคล้องกับ Michelle (2018) ผลการวิจัยพบว่าการประเมินตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยการติดตามผลที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเอง จากการสัมภาษณ์โดยใช้คำถามปลายเปิดที่ได้ข้อมูลเชิงลึกคือนักเรียนได้ประโยชน์จากการประเมินตนเองและมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับ Fatimah Aljuaid (2021) พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีขาดแรงจูงใจในการเรียนส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ เกิดการไม่รับรู้ความสามารถของตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ไม่ดี จึงได้ทำการวิจัยโดยการใช้การกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนเกิดการกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเอง และเกิดแรงจูงใจภายในระดับสูง นอกจากนี้งานวิจัยที่สนับสนุนแนวความคิดเรื่องการกำกับตนเองของ ศรัณย์พร ยินดีสุข (2557) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาตามแนวคิด Interactive Constructivist Approach และการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แนวคิด Interactive Constructivist Approach ผสานกับแนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) โดยได้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนกระตุ้นความสงสัย ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนสืบสอบรอบตัว ขั้นตอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนตกผลึกความคิด และขั้นตอนประเมินตนเอง ซึ่งผลของการวิจัยทำให้พบว่าเกิดความสามารถในการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์พัฒนามากขึ้น นอกจากนี้ชฎานิกา ศรีวิชัย (2560) พบว่าผลของโปรแกรมการกำกับตนเองของเด็กวัยรุ่นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้รูปแบบของการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการวางแผนให้ความรู้แก่เด็กวัยรุ่น ให้มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมตนเองต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพตนเอง ตลอดจนบิดา มารดาและผู้ปกครองที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนมีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการควบคุมพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้องต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้บูรณาการนำแนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) ซึ่งเป็นแนวคิดตามทฤษฎีของ Bandura (1989) การกำกับตนเอง (self-regulation) เป็นกระบวนการหนึ่งในการทำ

ให้บุคคลมีคุณลักษณะสามารถกำหนดเป้าหมายมีการวางแผน มีการตรวจสอบ เกิดการกำกับตนเอง และควบคุมการคิด การสร้างแรงจูงใจ โดยที่รูปแบบพฤติกรรมที่แสดงออก พฤติกรรมการกำกับตนเองมีอยู่หลายลักษณะทั้งในด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งสอดคล้อง Pintrich (1999) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยการใช้ Metacognitive ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ และเกิดการกระทำพฤติกรรมด้วยตนเองคือ สามารถวางแผนเตือนตนเองและปรับความคิดของตนเอง จัดการและควบคุมตนเองให้เกิดความพยายามให้บรรลุเป้าหมายได้ด้วยตนเองโดยนำมาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน ประกอบกับการอ่านจำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถให้เกิดการคิดไตร่ตรอง แยกแยะ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยที่ผู้วิจัยจึงได้ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการเรียนรู้ดังเช่น วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method ซึ่งมีแนวการสอนที่เน้นการสนทนาเพื่อตั้งประเด็นข้อสงสัย และให้เกิดการคิดใคร่ครวญ การสอนแบบการใช้คำถามจะเป็นการดึงความรู้ของตัวนักเรียนจากการอ่านออกมาให้เห็นกระจ่างชัด ปลูกเร้าให้เกิดความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณซึ่งจะได้จากการอ่านที่สะสมและต่อยอด โดยครูจะเป็นผู้คอยชี้แนะให้นักเรียนเกิดความคิดเป็นของตนเอง ดังนั้นครูจึงได้มอบความรับผิดชอบให้แก่ักเรียนในการค้นหาคำตอบ ทั้งนี้ครูมีหน้าที่ส่งเสริมและคอยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด ทำความเข้าใจจนได้ความรู้ และเกิดการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นแนวทางที่มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2550: 14-20) ได้กล่าวว่า วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method เป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง ปฏิบัติจริงสอดคล้องกับการเรียนรู้แบบ Active learning โดยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกระดับการศึกษาและสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องการให้นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตจริงได้ทุกสถานการณ์ที่สำคัญกว่านั้นคือนักเรียนได้แบบอย่างการเรียนรู้ที่ดีซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสามารถนำไปใช้ช่วยเหลือผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ดังเช่นเดียวกับที่ตนได้เคยเรียนรู้มาแล้ว

ดังนั้นการศึกษาวิจัยจึงเลือกใช้แนวคิดการกำกับตัวเองเพื่อที่นักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย การวางแผน และการตรวจสอบตนเอง โดยมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำไปพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติซึ่งเป็นนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ถึงแม้ว่าจะใช้ภาษาไทยในการพูด และการฟัง แต่ในการเรียนของนักเรียนจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการเรียนรู้ ส่วนภาษาไทย จะอยู่ในรายวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยเท่านั้นซึ่งส่งผลให้นักเรียนขาด การรอบรู้ รอบคอบ ในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและมีความสามารถในการอ่านในวงแคบ ซึ่ง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจึงเป็นความสามารถที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้รู้เท่าทันสังคม

ในยุคการสื่อสารที่ไร้พรมแดน และปลูกฝังค่านิยมในเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนักเรียนจะ
ได้มีความคิดเห็นของตนเอง และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา คิดพินิจพิเคราะห์บทอ่านด้วยการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ จนสามารถนำไปพัฒนาทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษา
แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบการสอนดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้

การออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Instructional Design) เป็นกระบวนการของ
การแก้ปัญหาของการจัดการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือเงื่อนไขของการเรียนรู้ให้เป็น
ระบบโดย กาญจนา คุณารักษ์ (2558: 6) ได้กล่าวไว้ว่า Seels and Glasgow การออกแบบรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ เป็นทั้งกระบวนการและสาขาวิชา (process and discipline) การเป็นกระบวนการ
(process) จะเป็นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ให้เกิดความมีคุณภาพในการ
เรียนรู้ ส่วนการเป็นสาขาวิชา (discipline) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
การเรียนรู้ ให้เหมาะกับสถานการณ์ ดังนั้นการออกแบบการเรียนรู้จึงรวมถึง การสร้างสรรค์ความ
เฉพาะเจาะจงสำหรับสถานการณ์การเรียนรู้และพัฒนา สอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2558: 6)
กล่าวว่า Gagne, Briggs and Wager ได้ให้ความหมายว่า เป็นการจัดทรัพยากรและวิธีการที่ใช้ใน
การส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบการจัดการเรียนรู้จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย ที่ตอบสนองปัญหาหรือ
สถานการณ์ในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและ
นำมาพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้คือ ADDIE Model Kruse (2008) เป็นวิธีการเชิงระบบ มา
ออกแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็น
การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมถึงการ
วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need analysis) ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) เป็นการระบุ
กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ การเลือกสื่อ และวิธีการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3
การพัฒนา (Development) เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการ
จัดการเรียนรู้และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation)
เป็นการนำรูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ และเกิด
ประสิทธิผล และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดผลและประเมินผล การใช้

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยจะประเมินผลจากการเรียนรู้ของนักเรียน สมรรถภาพของการสอน และความคิดเห็น

ผู้วิจัยใช้ ADDIE Model ประกอบการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ขึ้นมาเพื่อตอบสนองแนวคิดเชิงระบบ(system approach) ที่จะช่วยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดเชิงระบบที่ Dick et al. (2005) ได้นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีทั้งหมด 10 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินความจำเป็นเพื่อกำหนดเป้าหมาย 2) วิเคราะห์การสอน 3) การวิเคราะห์ 4) กำหนดวัตถุประสงค์ 5) กำหนดเครื่องมือประเมินแบบอิงเกณฑ์ 6) กำหนดเทคนิค กลยุทธ์การสอน 7) สื่อและเทคโนโลยีการสอน 8) การประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอน 9) การประเมินผลหลังการสอน 10) ทบทวนและปรับปรุง ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ศึกษาเงื่อนไขของการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดระบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีเป็นตัวสนับสนุน จากการศึกษาแนวคิดเชิงระบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็น องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล

2. แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำกับตนเอง

การกำกับตนเอง (Self-Regulation) เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นจริง เพื่อประยุกต์ใช้การควบคุมตนเองด้วยการให้รางวัลหรือผลตอบแทน มีกลไกในการเฝ้าติดตามและการประเมินตนเองเพื่อผลสัมฤทธิ์ ดังนั้นการกำกับตนเองจึงเป็นกระบวนการที่จัดการ สร้างเป้าหมาย วางแผน ควบคุม ประเมินผลตนเอง เพื่อให้สามารถบรรลุซึ่งเป้าหมายที่ได้กำหนด(สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ, 2556) (Zimmerman, 2011)2000 ; (Winne & Hadwin, 1998) (Hadwin, 2011)

3. ทฤษฎีและวิธีการสอนที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง

3.1 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) เป็นเรื่องของความสัมพันธ์กันในสังคม การช่วยเหลือผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างผู้ที่มีศักยภาพมากกว่ากับผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่าให้เกิดการผลักดันและก้าวข้ามผ่านพ้นภาระงานที่ยุงยากจนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนั้นครูจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลายเช่น ลดความสับสนในลำดับขั้นตอน ชี้แจงภาระงานให้ชัดเจน กำหนดให้นักเรียนตระหนักต่อเป้าหมายของตนเอง กำหนดหรือให้ความกระจ่างกับเกณฑ์การประเมินผล แนะนำแหล่งการเรียนรู้ บรรยายพร้อมทั้งสาธิตให้เห็น

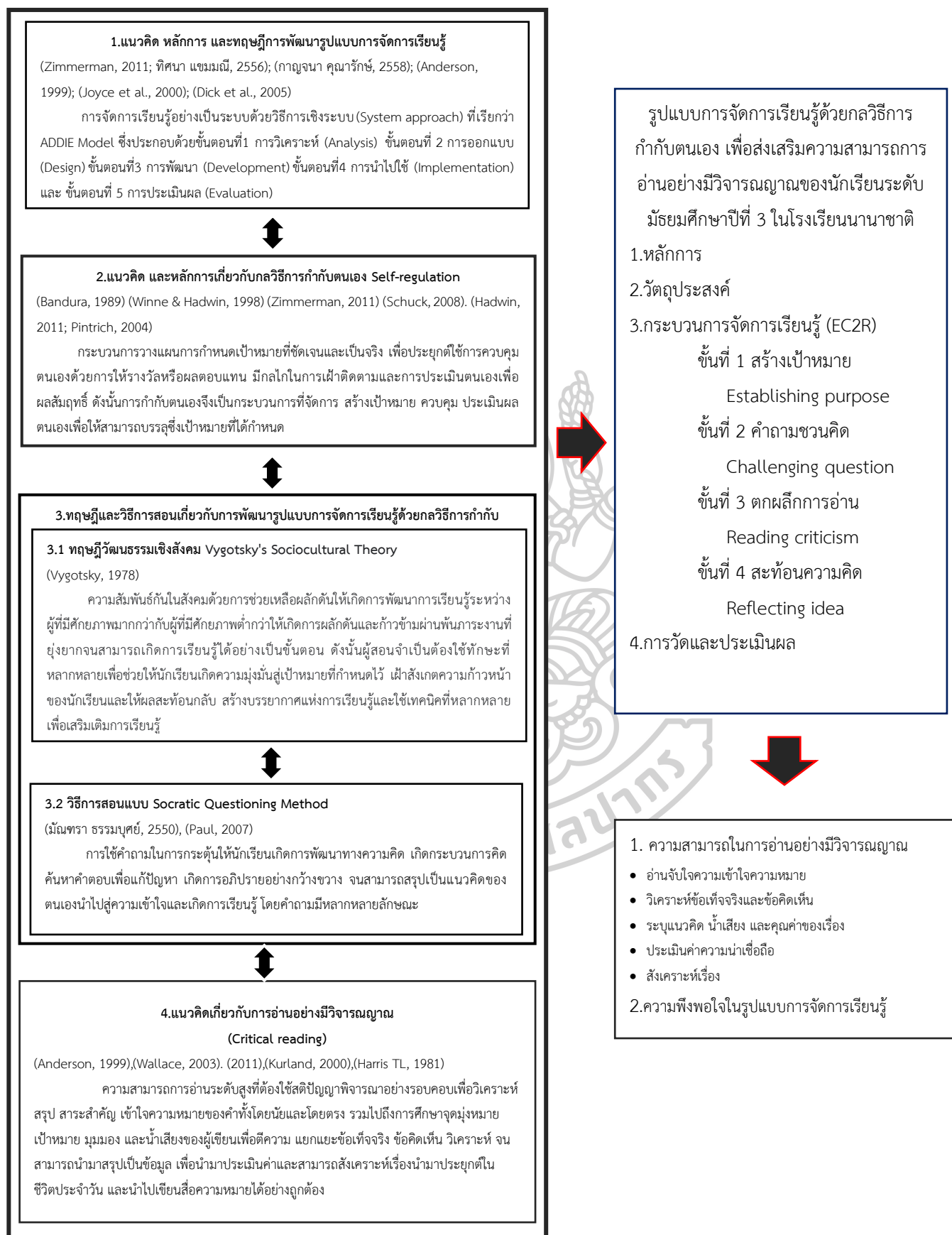
จริง แลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนเพื่อให้เข้าถึงเรื่องที่เรียนได้มากที่สุด เลือกลงงานให้เหมาะกับเป้าหมายหลักสูตรและความต้องการจำเป็นของนักเรียน กระตุ้น ชมเชย ตั้งคำถาม และให้นักเรียนบอกความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ฝ่าสิ่งกีดขวางความก้าวหน้าของนักเรียนและให้ผลสะท้อนกลับ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ใช้แผนภาพ แผนภูมิหรือรูปภาพช่วยการเรียนรู้ ใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมเติมการเรียนรู้ (Vygotsky, 1978)

3.2 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method การใช้คำถามในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด เกิดกระบวนการคิดค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหา เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง จนสามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเองนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ โดยคำถามมีหลากหลายลักษณะดังนี้ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลแหล่งที่มา คำถามเกี่ยวกับการตีความด้วยการใช้ข้อมูล คำถามตรวจสอบข้อคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนกระจ่างในคำตอบของตนเอง คำถามการนำไปใช้ คำถามเกี่ยวกับมุมมองของเรื่องและการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องโดยหาเหตุผลหรือข้อสนับสนุนเพิ่มเติม คำถามเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีที่ช่วยจะช่วยนำเสนอมุมมองอื่น ๆ ได้มากขึ้น คำถามที่มุ่งเน้นไปที่ปัญหาของเรื่องและคาดคะเนการนำไปใช้จะเกิดผลอย่างไรตามมา (มณฑรา ธรรมบุศย์, 2550), (ธีรพงศ์ แก่นอินทร์, 2554b), (Paul, 2007)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4.1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading) เป็นความสามารถในการอ่านระดับสูงที่ต้องใช้สติปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อวิเคราะห์ สรุป สาระสำคัญ เข้าใจความหมายของคำทั้งโดยนัยและโดยตรง รวมไปถึงการศึกษาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย มุมมอง และน้ำเสียงของผู้เขียนเพื่อตีความ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ จนสามารถนำมาสรุปเป็นข้อมูล เพื่อนำมาประเมินค่าและสามารถสังเคราะห์เรื่องนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปเขียนสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง (Anderson, 1999), (Wallace, 2003), (Kurland, 2000), (Harris TL, 1981)

จากการศึกษา ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ เขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง และมีลักษณะอย่างไร

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นอย่างไรในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นอย่างไร

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ คือ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

2. เพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วย

2.1 เพื่อประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

2.2 เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่ได้พัฒนาขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการประยุกต์แบบแผนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยกำหนดขอบเขตตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มงานโรงเรียนนโยบายพิเศษ ประเภทนานาชาติ ที่เรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ปีการศึกษา 2564-2565 จำนวน 25 คน จำนวน 2 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มงานโรงเรียนนโยบายพิเศษ ประเภทนานาชาติที่เรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ปีการศึกษา 2564 - 2565 จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

2.1 ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งหมด 5 ด้านคือ

- 1) ด้านอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย
- 2) ด้านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
- 3) ด้านระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง
- 4) ด้านประเมินค่าความน่าเชื่อถือ
- 5) ด้านสังเคราะห์เรื่อง

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนโดยเลือกเป็น 5 ประเภท คือ

- 1) ข่าว
- 2) อินโฟกราฟฟิก
- 3) บทความ
- 4) สารคดี
- 5) เรื่องสั้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ครั้งนี้ ใช้เวลาดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 คาบ รวมทั้งสิ้น 35 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2564 - 2565 ระหว่างวันที่ 18 เมษายน - 2 มิถุนายน 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ได้นิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ หมายถึง กระบวนการพัฒนาแบบจำลองการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยจัดองค์ประกอบให้เป็นระบบที่มีความสัมพันธ์กันโดยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1.1 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติคือ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิวิธามากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

1.2 วัตถุประสงค์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ คือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการหลัก 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establishing purpose) การสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว (สอดคล้องกับแนวคิด Self-regulation)

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question) การกระตุ้นความคิดพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลั่นกรองคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้วางแผนการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ทีละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาคำต่อไป(สอดคล้องแนวคิด Self-regulation, Sociocultural Theory, Socratic questioning method)

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism) การมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อผู้เรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการตั้งคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์(สอดคล้องกับแนวคิด Sociocultural Theory, Socratic questioning method)

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea) การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ผู้สอนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของผู้เรียน(สอดคล้องกับแนวคิด Self-regulation, Sociocultural Theory)

1.4 การวัดและประเมินผล คือ แนวทางในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิผลเพียงใดและตัดสินผลการเรียนรู้ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร โดยการวัดและประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1.4.1 การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric)

1.4.2 นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง

1.4.3 นักเรียนประเมินทักษะทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและก็นำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

2. **ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ** หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์นำมาประยุกต์วิเคราะห์บทอ่านด้วยความรู้ของผู้อ่านนำมาไตร่ตรองอย่างละเอียดประกอบด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการจดจำเรื่อง เข้าใจ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่านได้ โดยสามารถสรุปเรื่องเชื่อมโยงเหตุการณ์ให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน รวมไปถึงสามารถอธิบาย แยกแยะ เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนเป็นข้อความได้อย่างชัดเจน

2) ด้านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น หมายถึง นักเรียนสามารถเข้าใจลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น รวมไปถึงสามารถแยกได้ว่าข้อความใดของผู้เขียนเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่านได้อย่างชัดเจน

3) ด้านระบุแนวคิด น้ำเสียงและคุณค่าของเรื่อง หมายถึง นักเรียนสามารถเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่าน รวมไปถึงวิเคราะห์น้ำเสียงที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอและระบุคุณค่าของเรื่องที่ได้จากการอ่านบทอ่านได้อย่างชัดเจน

4) ด้านประเมินค่าความน่าเชื่อถือ หมายถึง นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่านโดยใช้ข้อมูลจากบริบทของสังคมในการตัดสินใจประเมินค่าความน่าเชื่อถือของบทอ่าน

5) ด้านสังเคราะห์เรื่อง หมายถึง นักเรียนสามารถนำความรู้ ความคิดที่ได้จากบทอ่านมาสังเคราะห์รวมกันจนได้เป็นความคิดและสามารถให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล

การวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะใช้แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีข้อสอบปรนัยและอัตนัยใช้วัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ด้าน มีการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score rubric) และรายงานผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรูปของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. การกำกับตนเองในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ไทย หมายถึง การสร้างเป้าหมาย การจัดการ การควบคุมการกระทำของนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้กำหนดแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 การกำกับตนเองในการเรียนรู้ ตอนที่ 2 การรับรู้ความสามารถทางการเรียนรู้ ตอนที่ 3 การสร้างเป้าหมายในการเรียนรู้ ตอนที่ 4 การสะท้อนความรู้ความคิด ตอนที่ 5 การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของนักเรียน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (5-point Likert-type scale) มีค่าคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 ตั้งแต่ 1 (นักเรียนปฏิบัติได้หลังจากได้รับความช่วยเหลือ) 2 (นักเรียนปฏิบัติได้หลังจากมีผู้คอยแนะนำ) 3 (นักเรียนปฏิบัติได้แต่ต้องมีผู้คอยชี้แนะ) 4 (นักเรียนปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วแต่ยังขาดความต่อเนื่อง) จนถึง 5 (นักเรียนปฏิบัติได้ด้วยตนเองอย่างคล่องแคล่วและมีความต่อเนื่องเป็นประจำ) ประกอบด้วยคำถามที่เป็นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

4. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ชอบหรือไม่ชอบ ของนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ทั้งในด้านขั้นตอน ด้านกิจกรรม ด้านความรู้สึกในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย โดยวัดจากการทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่าเป็น 5 ระดับ

5. นักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ หมายถึง นักเรียนไทยที่เรียนในโรงเรียนเอกชนที่สังกัดเอกชนพิเศษ ประเภทโรงเรียนนานาชาติ ที่มีรูปแบบการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษสอนทุกวิชา ยกเว้นวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยที่เรียนเป็นภาษาไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในการอ่านเพื่อรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแนวความคิดการกำกับตนเองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หรือการสอนในเนื้อหาสาขาวิชาอื่นๆ

3. สถานศึกษาได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนที่มีการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยได้ศึกษา ทฤษฎีและแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
  - 1.2 องค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 1.3 ประเภทของการจัดการเรียนรู้
  - 1.4 การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้
  - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง (Self-regulation Strategy)
  - 2.1 ที่มาของแนวคิดกลวิธีการกำกับตนเอง
  - 2.2 แนวคิดกลวิธีการกำกับตนเอง
  - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการกำกับตนเอง
3. ทฤษฎีและวิธีการสอนที่เกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง
  - 3.1 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)
    - 3.1.1 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)
    - 3.1.2 องค์ประกอบของการเสริมต่อความรู้
    - 3.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 3.2 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method
    - 3.2.1 ลักษณะของวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method
    - 3.2.2 ตัวอย่างของคำถามวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method
    - 3.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading)
  - 4.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 4.2 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

- 4.3 การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
- 4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 5. เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ
  - 5.1 ความเป็นมาของหลักสูตร
  - 5.2 วิสัยทัศน์และหลักการ
  - 5.3 วัตถุประสงค์
  - 5.4 โครงสร้างของหลักสูตร
  - 5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 5.6 คุณภาพของนักเรียน
  - 5.7 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 5.8 หลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ

1.แนวคิดการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เกิดขึ้น การจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องเกิดจากการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการ โดยมีครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูที่สอนอย่างมีหลักการ มีระบบ มีกระบวนการ มีความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และมีคุณค่าตอบสนองยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งโลกสื่อสาร ที่ส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องอยู่เพียงในห้องเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่มีหลักการ และกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งที่มีความหมายอย่างลึกซึ้งยิ่งกว่า การแค่ถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ซึ่งอาจจะใช้บอกเล่า จด ท่องจำ เพื่อนำไปใช้ในการสอบเท่านั้น ดังที่ Hough and Duncan (1970: 144) ได้อธิบายความหมายว่า เป็นกิจกรรมที่มีหลักการและเหตุผล ที่บุคคลใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยมีกิจกรรมที่สนับสนุนอยู่ 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร (Curriculum) ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) ด้านการวัดผล (Measuring) และด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluation) ส่วน Saylor and Galen (1981: 8) ได้กล่าวว่า เป็นแบบหรือแผนที่มีลักษณะแตกต่างกันที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายที่ต้องการเน้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ Joyce et al.

(2000: 2) ที่กล่าวว่า เป็นแบบแผนหรือรูปแบบเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียนหรือสอนเสริม นอกชั่วโมงเรียนโดยจัดสื่อต่างๆในการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับหลักสูตรในรายวิชาที่สอน ซึ่งแต่ละแผนหรือรูปแบบจะมีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ว่าครูต้องเตรียมการจัดการเรียนรู้อย่างไร มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีการวัดประเมินผลอย่างไร เพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ครูได้กำหนดขึ้น

ในส่วนของนักการศึกษาไทยได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ ทิศนา แคมมณี (2556: 477) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นสภาพลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยอาศัยวิธีการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้เกิดสภาพการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือเพื่อพิสูจน์หรือยอมรับในประสิทธิภาพ ความสามารถในการใช้แบบแผนในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่นที่มีจุดมุ่งหมาย เช่นเดียวกันได้ ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นแบบแผนหรือรูปแบบเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ครูได้ตั้งไว้มุ่งหวังให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 องค์ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันตามหลักการโดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าว Anderson (1999: 521) กล่าวว่าไว้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้คือ ข้อที่ 1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานในการรองรับรูปแบบ ข้อที่ 2 วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดเพื่อการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ข้อที่ 3 การจัดการเรียนรู้ต้องมีกิจกรรมที่สนับสนุนให้รูปแบบบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Arends (1997: 7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ข้อที่ 1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน ข้อที่ 2 วัตถุประสงค์ของการจัดรูปแบบการเรียนรู้ ข้อที่ 3 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทั้ง Arend และ Anderson ได้มองภาพรวมของการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบใหญ่ที่สำคัญคือ การมีหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎี เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้เกิดวัตถุประสงค์ที่ต้องการกำหนดสิ่งที่ต้องการ และส่งผลให้เกิดกิจกรรมหรือกระบวนการในการจัดการเรียนรู้

ส่วน Dick et al. (2005: 2-7) มีแนวคิดที่สอดคล้องกับ Anderson และ Arend ว่าต้องมีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 3 องค์ประกอบคือ ข้อที่ 1 จุดมุ่งหมายของ

การเรียนรู้ ข้อที่ 2 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 3 การประเมินการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 9 ขั้นตอนดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ที่ต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์ความจำเป็น (Needs analysis) และการวิเคราะห์นักเรียน

2. วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ (Conduct instructional analysis) คือ การวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้จะทำให้สามารถกำหนดเป็นภาระงาน (Task classification) ที่ตอบสนองต่อลักษณะของจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้

3. การกำหนดพฤติกรรมและคุณลักษณะของนักเรียน (Identify entry behaviors) คือ การกำหนดลักษณะของนักเรียนและพื้นฐานความรู้ของนักเรียนที่จะตอบสนองรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4. การเขียนจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ (Write performance objectives) คือ การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ รวมไปถึงเป็นแนวทางในสร้างแบบทดสอบ

5. การสร้างแบบทดสอบอิงมาตรฐาน (Develop criterion referenced test items) คือ การสร้างแบบทดสอบที่อิงตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นการประเมินความสามารถของนักเรียน

6. การพัฒนากลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ (Develop instructional strategy) คือ การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยให้เกิดการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

7. การพัฒนารวมไปถึงการเลือกสื่อคือการจัดการเรียนรู้ (Develop and select instructional materials) คือ การรู้จักใช้สื่อต่างๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

8. การออกแบบและประเมินระหว่างเรียน (Design and conduct formative evaluation) คือ การออกแบบการประเมินในระหว่างการจัดการเรียนรู้

9. การออกแบบและดำเนินการประเมินหลังเรียน (Design and conduct summative evaluation) คือ การออกแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้

สอดคล้องกับJoyce et al. (2000: 13-14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 4 องค์ประกอบดังนี้ ข้อที่ 1 หลักการของรูปแบบ คือการใช้แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ใน

การรองรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ ข้อที่ 2 จุดมุ่งหมาย คือการระบุความคาดหวังหรือความต้องการที่จะเกิดขึ้นเมื่อใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 3 เนื้อหา เป็นสาระสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอน ระบุวิธีการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ และข้อที่ 5 การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาของไทยคือทศนา แคมมณี (2556: 222) ได้กล่าวว่างค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 การอธิบายถึงสภาพ ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องไปกับหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีที่นำเสนอ องค์ประกอบที่ 3 การจัดระบบคือ การจัดองค์ประกอบต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องเพื่อให้นักเรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ และองค์ประกอบที่ 4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นจะต้องได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ ทำนาย และมีประสิทธิผลในการสร้างความคิดรวบยอดใหม่ๆ หรือความสัมพันธ์ใหม่ๆ

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักวิชาการศึกษามาสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการ ลำดับที่	Anderson 1997	Arend 1997	Dick and Carry 1996	Joyce and Weil 2000	ทิตนา แชมมณี 2557	ผู้วิจัย สังเคราะห์
1.	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานใน การรองรับ แนวคิด	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือ ความเชื่อที่ เป็นพื้นฐาน		หลักการของ รูปแบบที่ต้องใช้ แนวคิด ทฤษฎี นำมารองรับ	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือ ความเชื่อที่เป็น พื้นฐาน	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด
2.	วัตถุประสงค์ใน การจัดการ เรียนรู้	วัตถุประสงค์ ของการ จัดการเรียนรู้	จุดมุ่งหมาย	จุดมุ่งหมาย ระบุ ความคาดหวัง และความ ต้องการ		วัตถุประสงค์
3.			กำหนดลักษณะ และพฤติกรรม ของนักเรียน		การจัด องค์ประกอบ ต่างๆ ให้ สัมพันธ์และ สอดคล้อง และ บรรลุเป้าหมาย	
4.				กำหนดเนื้อหา กิจกรรมการ จัดการเรียนรู้		
5.	การจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ต้องมี กิจกรรมที่ สนับสนุนให้ รูปแบบบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ กำหนด	กิจกรรมการ จัดการเรียนรู้	การจัด กระบวนการ จัดการเรียน	กระบวนการ หรือกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่ กำหนดขึ้นเพื่อ พิสูจน์หรือ ทำนาย ประสิทธิผล	กระบวนการ จัดการเรียนรู้
6.			การเลือกสื่อการ จัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสม			
7.			การวัดประเมินผล ทั้งระหว่างเรียน และหลังเรียน	การวัดและ ประเมินผล		การวัดและ ประเมินผล

นักวิชาการ ลำดับที่	Anderson 1997	Arend 1997	Dick and Carry 1996	Joyce and Weil 2000	ทิตนา แชมมณี 2557	ผู้วิจัย สังเคราะห์
1.	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานใน การรองรับ แนวคิด	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือ ความเชื่อที่ เป็นพื้นฐาน		หลักการของ รูปแบบที่ต้องใช้ แนวคิด ทฤษฎี นำมารองรับ	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือ ความเชื่อที่เป็น พื้นฐาน	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด
2.	วัตถุประสงค์ใน การจัดการ เรียนรู้	วัตถุประสงค์ ของการ จัดการเรียนรู้	จุดมุ่งหมาย	จุดมุ่งหมาย ระบุ ความคาดหวัง และความ ต้องการ		วัตถุประสงค์
3.			กำหนดลักษณะ และพฤติกรรม ของนักเรียน		การจัด องค์ประกอบ ต่างๆ ให้ สัมพันธ์และ สอดคล้อง และ บรรลุเป้าหมาย	
4.				กำหนดเนื้อหา กิจกรรมการ จัดการเรียนรู้		
5.	การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ต้องมี กิจกรรมที่ สนับสนุนให้ รูปแบบบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ กำหนด	กิจกรรมการ จัดการเรียนรู้	การจัด กระบวนการ จัดการเรียน	กระบวนการ หรือกิจกรรมการ เรียนรู้	กระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่ กำหนดขึ้นเพื่อ พิสูจน์หรือ ทำนาย ประสิทธิผล	กระบวนการ จัดการเรียนรู้
6.			การเลือกสื่อการ จัดการเรียนรู้ที่ เหมาะสม			
7.			การวัดประเมินผล ทั้งระหว่างเรียน และหลังเรียน	การวัดและ ประเมินผล		การวัดและ ประเมินผล

จากการศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สรุปได้ว่ามี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการ หมายถึง ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้นำมาเป็นตัวกำหนดพื้นฐานในการออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่คาดหวังให้นักเรียนมีการแสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงสภาพกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนเมื่อเรียนจบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเลือกกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนด มีลักษณะดังนี้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร ขั้นตอนมีลักษณะเป็นอย่างไร การอธิบายรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยต้องสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์การเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล หมายถึง เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สามารถประเมินได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ ว่ามีประสิทธิผลเพียงใดและเพื่อตัดสินว่าผลการจัดการเรียนรู้ได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร

1.3 ประเภทของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้มีการแบ่งออกเป็น 4 ประเภทตามการแบ่งของ Joyce et al. (2000: 12-21) ดังนี้ ประเภทที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทางสังคม (The social family) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยกระบวนการกลุ่ม หรือต้องเกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมกันทำงานกับผู้อื่น เป็นต้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบนี้ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative) การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม เป็นต้น ประเภทที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยข่าวสารข้อมูล (The Information processing family) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยข่าวสารข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การบรรยายของครู หนังสือเรียน ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนรับรู้แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแหล่งเหล่านั้นมาประมวลผลให้เกิดองค์ความรู้ หรือฝึกการคิดของตนเอง ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่ การฝึกแบบนิรนัย (Thinking inductively) การคิดสืบสวนสอบสวนจากข้อมูล (Inquiry thinking) เป็นต้น ประเภทที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามลักษณะเฉพาะของบุคคล (The personal family) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงลักษณะหรือบุคลิกภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นด้านความสามารถ ความรู้สึก รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบนี้ได้แก่ การเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นต้น และประเภทที่ 4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามพฤติกรรมนิยม

(The behavioral family) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นการวางเงื่อนไข เพื่อให้ให้นักเรียนได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นเงื่อนไขในการเรียนรู้นั้น ๆ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่ การสอนด้วยบทเรียนโปรแกรม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สถานการณ์จำลอง เป็นต้น ส่วน Saylor and Galen (1981: 271-293) ได้จัดแบ่งการจัดการเรียนรู้ไว้ 5 ประเภทดังนี้ ประเภทที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เช่น การบรรยาย การอภิปรายซักถาม การสืบเสาะความรู้ ประเภทที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับสมรรถภาพหรือเทคโนโลยี เช่น บทเรียนโปรแกรม แบบฝึกทักษะ ประเภทที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของมนุษย์หรือกระบวนการ เช่น บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ประเภทที่ 4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับบทบาทในสังคมหรือกิจกรรม เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้พัฒนากิจกรรมในชุมชน รูปแบบการจัดการเรียนรู้สืบเสาะเป็นกลุ่ม รูปแบบการจัดการเรียนรู้อภิปรายซักค้ำน เป็นต้น และประเภทที่ 5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสนใจและความต้องการหรือกิจกรรมเช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยอิสระ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการจัดประเภทรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ ทิศนา แชมมณี (2556: 224-225) ที่แบ่งประเภทตามลักษณะ วัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนารมณ์ของรูปแบบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภทดังนี้ ประเภทที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระต่างๆ ซึ่งอยู่ในรูปของข้อมูลข้อเท็จจริง มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด ประเภทที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้จักดี ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องนามธรรมที่จะเกิดการพัฒนาหรือปลูกฝัง การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบนี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นและจำเป็นต้องอาศัยหลักการและวิธีการอื่นๆ เพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ ประเภทที่ 3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) มุ่งช่วยให้พัฒนาความสามารถของนักเรียนในการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออก ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย ประเภทที่ 4 รูปแบบการจัด การเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (Process skills) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่างๆ ซึ่งอาจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา เช่น กระบวนการสืบสวนแสวงหาความรู้ หรือกระบวนการคิดต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ การอุปนัย การนิรนัย การใช้เหตุผล การสืบสอบ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น อาจเป็นกระบวนการทางสังคมที่เรียกว่า กระบวนการทำงานร่วมกันซึ่งในปัจจุบันให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก และประเภทที่ 5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้น การบูรณาการ

(Integration) เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไปพร้อมกัน โดยการใช้บูรณาการทั้งด้านเนื้อหา สาระ และวิธีการ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบนี้จึงเป็นที่นิยมอย่างมากเพราะสอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้านหรือองค์รวม

จากการศึกษาประเภทของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นมีหลากหลายรูปแบบตามที่นักการศึกษาได้อธิบายไว้ แต่ละรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์และลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็นหมวดดังนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (Affective domain) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการ (Process skills) และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการ (Integration) อย่างไรก็ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ล้วนเป็นรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางทั้งสิ้น เพียงแต่มีความแตกต่างกันตรงจุดเน้นที่ต้องการพัฒนานักเรียนและปริมาณของการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีส่วนร่วมแตกต่างกันไป แต่ไม่ได้หมายความว่ารูปแบบนั้นจะมุ่งพัฒนาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง โดยไม่พัฒนาด้านอื่นๆ เลย โดยแท้จริงแล้วการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องประกอบทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย รวมทั้งทักษะกระบวนการทางสติปัญญา เนื่องจากองค์ประกอบทั้งหมดมีความเกี่ยวพันกันอย่างแน่นแฟ้นไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การจัดหมวดหมู่จึงเป็นเพียงการแสดงให้เห็นถึงรูปแบบนั้นมีวัตถุประสงค์หรือหลักการที่มุ่งเน้นไปทางใด แต่ทว่าส่วนประกอบด้านอื่นๆ ยังคงมีอยู่ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพียงแต่อาจจะมุ่งเน้นไปในส่วนใดส่วนหนึ่ง ผู้วิจัยมุ่งเน้นการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ไปทางด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระต่างๆ โดยให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

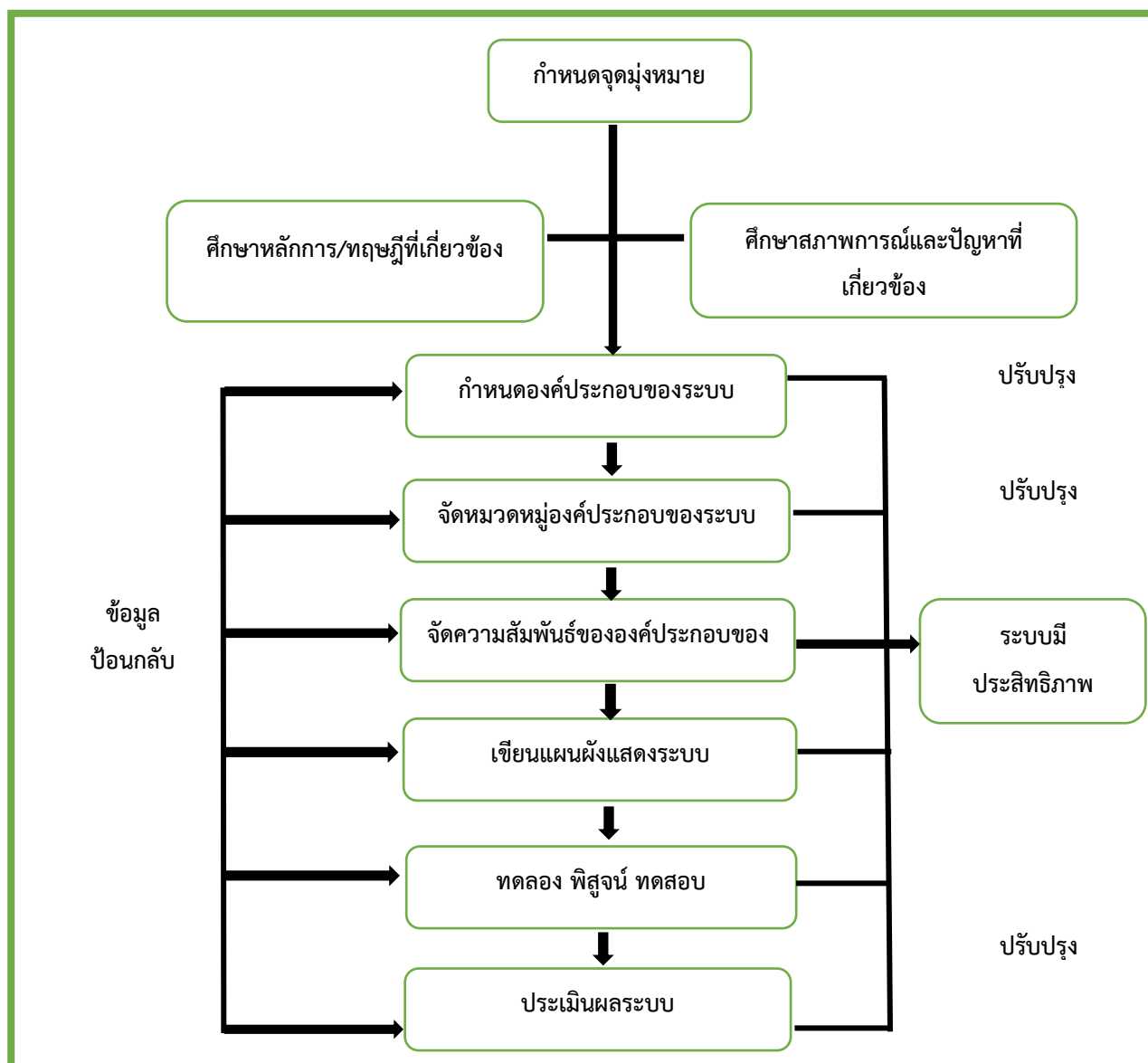
1.4 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้มีประวัติความเป็นยาวนานซึ่งส่วนใหญ่การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้จะเป็นการพัฒนาโดยใช้แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบการออกแบบระบบการจัดการเรียนรู้โดยที่เป็นการใช้ศาสตร์แห่งการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากบริบทโดยใช้แนวคิดวิธีการเชิงระบบเป็นรากฐานในการออกแบบระบบการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ซึ่งมีโครงสร้างหลักที่ประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ สิ่งที่น่าเข้า/ตัวป้อน (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Output) ซึ่งแต่ละขั้นมีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือเงื่อนไขการเรียนรู้อย่างละเอียด การระบุ แยกแยะและแก้ไขปัญหาล่วงหน้า แล้วจึงวางแผนการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยหลักการ

แนวคิด และทฤษฎีในการกำหนด มีการปรับปรุง แก้ไขการทำงานในตัวเองด้วยการใช้ข้อมูลป้อนย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีความผสมผสานส่วนประกอบย่อยๆ ไว้อย่างเหมาะสมและเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งจะมีเป้าหมายการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจนจะช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพ

การพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องใช้การพัฒนาที่เป็นระบบโดยใช้แนวคิดที่เป็นระบบตามที่ศึกษา แคมมณี (2556: 201-204) ได้ให้แนวคิดการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ควรกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาแบบ การจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิด เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางในการจัดองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 ควรศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพและเพื่อการขจัดสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ขั้นตอนที่ 4 กำหนดองค์ประกอบและรูปแบบที่สามารถตอบสนองเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ขั้นตอนที่ 5 นำองค์ประกอบและรูปแบบการจัดการเรียนมากำหนดให้เป็นขั้นตอน ขั้นตอนที่ 6 ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบว่าสิ่งใดเป็นเหตุและอะไรเป็นผล ขั้นตอนที่ 7 สร้างแบบจำลองทดสอบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ขั้นตอนที่ 8 ทดลองใช้รูปแบบเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น ขั้นตอนที่ 9 การประเมินผลจากการทดลองใช้รูปแบบว่าได้ผลตามเป้าหมายหรือมีข้อผิดพลาดอย่างไร ขั้นตอนที่ 10 นำผลที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เห็นผลและเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไปดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบของ ทิศนา ขัมมณี

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและเรียกได้ว่าเป็นวิธีการเชิงระบบ (System approach) ว่าประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนหรือ “ADDIE Model” ซึ่งเป็นแนวคิดของ Kevin Kruse (2020) ที่ได้ปรับปรุงจากแนวความคิดเดิมของ University of Florida ที่นำไปใช้ในกองทัพของสหรัฐอเมริกาโดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

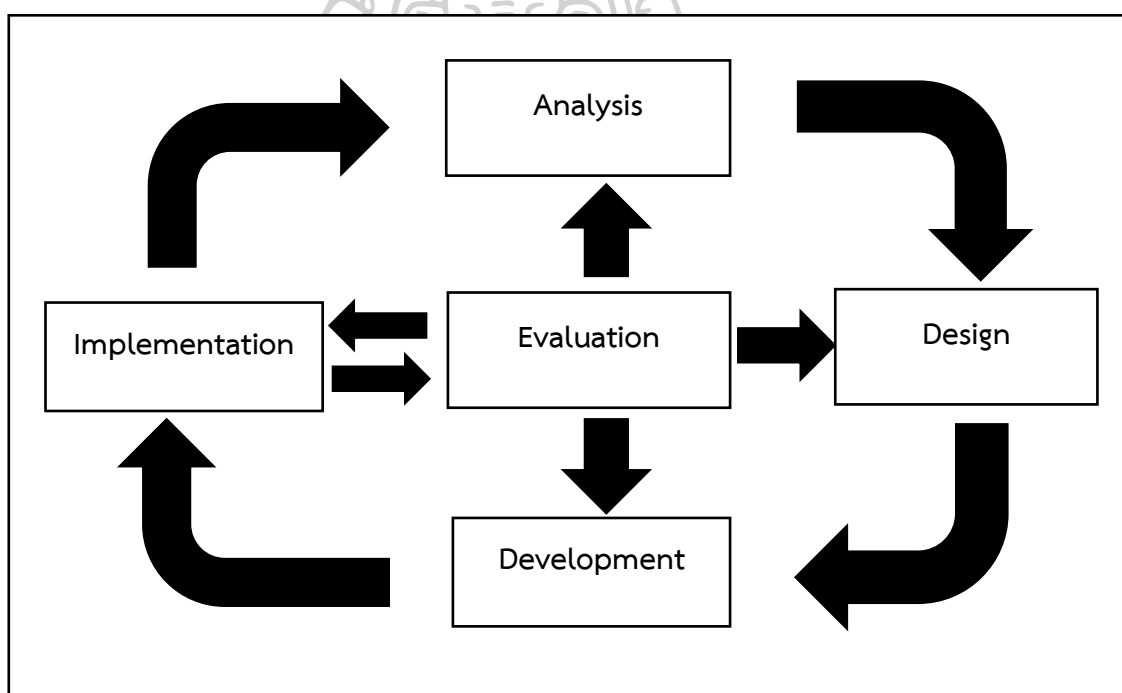
ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวคิดหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องรวมถึงการวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็น (Need analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ (Design) โดยการระบุกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ การเลือกสื่อ และวิธีการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา (Development) โดยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนา นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) โดยการนำรูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้นไป ทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) โดยการวัดผลและประเมินผล การใช้รูปแบบที่ พัฒนาขึ้นโดยจะประเมินผลจากการเรียนรู้ของนักเรียน สมรรถภาพของการสอน และความคิดเห็น ของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งของผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถแสดงได้ตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ลักษณะพื้นฐานของแบบจำลองการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ADDIE Model

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นั้นจะต้องจัดทำอย่างเป็นระบบเป็นรูปแบบและมีขั้นตอนที่แน่นอน โดยต้องเริ่มต้นจากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี หรือแนวคิดที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ ต่อมาจึงนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎีหรือแนวคิดนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบอย่างมีความสัมพันธ์และเป็นเหตุเป็นผล เมื่อได้รูปแบบที่กำหนดตามแนวทางจึงนำรูปแบบนั้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผลของการสอนจะนำมาประเมินความเป็นไปได้

ของรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ แล้วจึงนำผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ ADDIE Model ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน แต่เมื่อนำมาผสมกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แล้วผู้วิจัยจึงได้ทำการผสมขั้นตอนให้เหลือเพียง 4 ขั้นตอนเพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัยและพัฒนาโดยแสดงให้เห็นได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Design and Development) ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implementation) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอน (Evaluation)

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ณเอก อึ้งเสื่อ (2555) วิจัยการพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และเพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมีการวิจัยดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาวิเคราะห์ (Analysis : A) ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้/เครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Design : D) ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการพัฒนาตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ และเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development : D) ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Implementation : I) และขั้นตอนที่ 5 ขั้นการประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Evaluation step : E) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

- 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ สารกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
- 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
- 4) ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ
- 5) ความสามารถในการตัดสินใจและ

แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามวิธีการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

พัชญ์ชิสรา อภิกุลวราศิษฐ์ (2560) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้และเพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นจัดสภาพการเรียนรู้ เป็นการจัดเตรียมสภาพการจัดการเรียนรู้ทั้งสภาพแวดล้อมในห้องเรียนปกติและออนไลน์ให้อยู่สภาพที่พร้อมเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นเรียนด้วยตัวเอง เป็นขั้นตอนที่เน้นให้นักเรียนทำความเข้าใจกับเนื้อหาข้อมูลที่ครูมอบหมายให้ผ่านสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนกับเพื่อน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้ศึกษามาแต่ละคนมาสรุปเป็นความคิดรวบยอดร่วมกัน โดยผ่านการกระตุ้นด้วยคำถามเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิด ขั้นตอนที่ 4 ขั้นเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเชิงบวก เป็นขั้นตอนที่ครูจะกำหนดกิจกรรมหรือภาระงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จนทำให้เกิดความภาคภูมิใจขึ้น ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผลเชิงบวก เป็นการประเมินผลงานของนักเรียนโดยแบ่งเป็น ประเมินตนเอง เพื่อน ครูและผู้ปกครอง เพื่อเป็นการสะท้อนความสำเร็จที่แท้จริง ผลของการวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี นักเรียนมีค่าเฉลี่ยความภาคภูมิใจในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

วลินดา อุ่นเรือน (2563) วิจัยการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเปรียบเทียบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครูโดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์จำนวน 27 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับ

แนวความคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ร่วมกับแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล และแบบบันทึกภาคสนามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นการจัดการจัดกิจกรรมตามสภาพจริงให้นักเรียนได้มีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม จะเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดระหว่างนักเรียนทำให้เกิดการเติมเต็มความรู้ซึ่งกันและกัน โดยที่ครูจะกระตุ้นท้าทายให้เกิดการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนำรูปแบบไปใช้ และผลที่เกิดกับนักเรียน ซึ่งมีกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเพื่อเรียนรู้ตามสภาพจริง ขั้นตอนที่ 2 การค้นคว้าความรู้สู่การแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 3 การสร้างองค์ความรู้สู่การประยุกต์ใช้ ขั้นตอนที่ 4 การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.39) และผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 75.62/76.09 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ รวมทั้งคะแนนการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครูหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.45 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมไปถึงทั้งนักศึกษาครูยังมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการจัดกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ จัดบรรยากาศปฏิสัมพันธ์เชิงบวกทำให้เกิดความผ่อนคลายในการเรียนรู้จนเกิดการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

ศิริรภา คุ่มจั่น (2563) วิจัยการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ แบบประเมินสมรรถนะเชิงผลิตภาพเศรษฐศาสตร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้ค่าสถิติ t-test พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล ส่วนสมรรถนะภาพเชิงผลิตภาพประกอบด้วย 5 สมรรถนะได้แก่ ความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างและผลิตชิ้นงาน และการมีจิตใจมุ่งมั่นสร้างผลงานใหม่ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนประกอบไป

ด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมบริบท ทบทวนความรู้ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นปฏิสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความรู้ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นเผชิญสถานการณ์ เพื่อการประยุกต์ใช้ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นรวมความคิด ผลิตชิ้นงาน และขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล ซึ่งชมชื่นงานโดยพบว่านักเรียนมีสมรรถนะเชิงผลิตภาพ สารสนเทศศาสตร์หลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=55.75$, S.D.=5.41) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณาในแต่ละสมรรถนะพบว่า สมรรถนะด้านทักษะการ คิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=17.46$, S.D.=0.25) รองลงมาได้แก่ สมรรถนะด้านการมีจิตใจ มุ่งมั่นสร้างผลงานใหม่ ($\bar{X}=12.51$, S.D.=2.37) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=11.93$, S.D.=0.24) ทักษะการสร้างและผลิตชิ้นงาน ($\bar{X}=10.24$, S.D.=0.90) และน้อยที่สุดคือ สมรรถนะด้าน ความสามารถในการใช้ความรู้ที่อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=3.61$, S.D.=0.49)

เกศรา อินทะนนท์ (2564) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อ ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบ โดยใช้การ วิเคราะห์เนื้อหา และค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ชื่อ BEKGAP Blended Model มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการ เรียนรู้ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอนได้แก่ R : ปรับอัตโนมัติ E : สสำรวจข้อมูล K : เข้าใจนักเรียน G : ร่วมกันค้นหาข้อมูล A : วิเคราะห์ข้อมูล P : นำเสนอข้อมูล โดยมีความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก และ ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยได้อธิบายถึงการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในมิติต่างๆ พบว่า การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีการใช้ทฤษฎี หลักการ แนวคิด เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ต้องมี องค์ประกอบดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและ ประเมินผล เป็นองค์ประกอบโดยเฉพาะกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนที่จะส่งเสริมให้

นักเรียนเกิดความสามารถ หรือส่งเสริมลักษณะต่างๆ ของนักเรียนจำเป็นต้องมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ

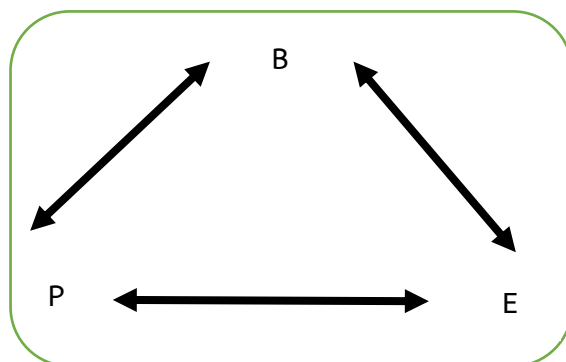
ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้จัดเป็นกระบวนการที่มีรูปแบบการพัฒนาอย่างเป็นระบบ นอกจากได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ยังได้แนวทางในองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ อันเป็นส่วนประกอบที่จะพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถด้านต่างๆ หรือส่งเสริมคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียน ซึ่งจะเป็นการสะท้อนเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

2.แนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง (Self-regulation)

2.1 ที่มาของแนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง

กลวิธีการกำกับตนเองเป็นแนวคิดที่ได้มาจากทฤษฎีปัญญาสังคม(Social cognitive theory) ซึ่งเกิดจากแนวคิดที่ผสมผสานกันระหว่างแนวคิดพฤติกรรมนิยมและแนวคิดปัญญานิยมโดยนักจิตวิทยาชาวแคนาดา คือ Albert Bandura ซึ่งมองว่าการเรียนรู้ไม่ได้พิจารณาในเรื่องของพฤติกรรมที่แสดงออกเพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นตั้งแต่การที่ได้นำความรู้ใหม่ๆ และเก็บไว้ในความทรงจำก็ถือว่าเกิดการเรียนรู้แล้ว แม้ว่ายังไม่ได้แสดงพฤติกรรมออกมาแต่จะแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาภายหลัง ดังนั้นการเรียนรู้ของ Bandura จึงจะเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในโดยไม่จำเป็นต้องจะมีการแสดงออก และการแสดงออกของพฤติกรรมก็จะสะท้อนให้ถึงการเรียนรู้

Bandura มีความสนใจในด้านการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) โดยได้ศึกษาทางพฤติกรรมนิยม และให้ความสำคัญต่อผลของการได้ตัวชี้หน้าของพฤติกรรมและกระบวนการคิดภายใน เน้นผลของความคิดที่ได้จากการกระทำ และเน้นว่าการกระทำเกิดจากพื้นฐานทางความคิด ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการจิตวิทยาว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม Bandura (2006) เป็นทฤษฎีที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและได้มีการพัฒนาการเรื่อยมา เกิดขอบข่ายของทฤษฎีอย่างกว้างขวาง จึงได้ชื่อว่า ทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ซึ่งมีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น จุดเน้นของทฤษฎีคือการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตโดยผ่านตัวแบบ (model) ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันโดยมีองค์ประกอบ 3 ด้านที่มีความสัมพันธ์กันดังแผนภาพที่ 4

P = Personal Factors บุคคล

B = Behavior พฤติกรรม

E = Environmental factors
สิ่งแวดล้อม

แผนภาพที่ 4 การกำหนดซึ่งกันและกัน

จากแผนภาพที่ 4 การกำหนดซึ่งกันและกันมีปัจจัยทั้ง 3 อย่าง คือ B ปัจจัยพฤติกรรม P ปัจจัยบุคคล E ปัจจัยสภาพแวดล้อม ทั้งสามปัจจัยมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันที่ไม่เท่าเทียมกันและไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน บางปัจจัยอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกปัจจัย หรืออีกปัจจัยมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่น เป็นต้น โดยที่ Bandura (1989), Zimmerman (1989) กล่าวไว้ว่า สำหรับปัจจัยบุคคลประกอบด้วย การรับรู้ความสามารถของตน กระบวนการทาง Metacognitive กลวิธีทางความรู้ และการรับรู้ของความรู้สึกและอารมณ์ ปัจจัยทางพฤติกรรมประกอบด้วย การกระทำของแต่ละบุคคล การแสดงคำพูด และการคัดเลือก ส่วนปัจจัยทางสภาพแวดล้อมประกอบด้วย โครงสร้างทางสังคม บริบททางการเรียนรู้ อำนาจจากรูปแบบของประสบการณ์ การชักจูงทางภาษา และรูปแบบสัญลักษณ์ที่หลากหลายของข้อมูล

จากแนวคิดพื้นฐานทางทฤษฎีปัญญาสังคมจึงได้เน้นแนวคิด 3 ประการด้วยกันคือ แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learner) แนวคิดการกำกับตนเอง (Self-regulation) และแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ในที่นี้ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องแนวคิดการกำกับตนเองที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 แนวคิด หลักการที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง (Self- regulation Strategy)

2.2.1 การกำกับตนเอง

การกำกับตนเองเป็นคุณลักษณะที่ได้รับการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง โดยเป็นแนวคิดที่เริ่มจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไข้หรือเรียกว่า พฤติกรรมบำบัดต่อมาได้มีการรวบรวมแนวคิดและหลักการเหล่านี้เรียกว่า “ทฤษฎีการปรับพฤติกรรม” (Behavior Modification Theory) โดยผู้นำทฤษฎีคือ Bandura (1989) ได้นำเสนอหลักการปรับพฤติกรรม (Behavior modification

principle) โดยมีหลักการสำคัญคือ การพัฒนาปลุกฝังให้เกิดคุณลักษณะการกำกับตนเองขึ้นในคนไข้ ที่ต้องการบำบัดพฤติกรรม ช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกรวมทั้งความรู้สึกนึกคิดที่เป็นพฤติกรรมภายในของคนไข้ด้วย (Stabilization of behavioral changes through the development of self-regulatory function)

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลายเป็นพื้นฐานแนวคิดในการสร้างคุณลักษณะในการกำกับตนเองทำให้ Bandura เริ่มศึกษาแนวทางที่เป็นคุณลักษณะที่สามารถใช้ในการกำกับตนเองในตัวบุคคล จนพบว่า การกำกับตนเองจะเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมโดยมีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุดตั้งแต่เกิดจนตาย การที่บุคคลมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับรอบตัวยิ่งทำให้สามารถนำมากำหนดวิถีชีวิตของตนเองได้ ดังนั้น Bandura (1999) จึงได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning Theory) โดยได้ชี้ให้เห็นถึงสาเหตุแห่งความแตกต่างในระดับการกำกับตนเองของบุคคลว่าเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ทำให้บุคคลรู้จักคิดกำหนดเป้าหมายของการกระทำได้ มีความแตกต่างกันแต่ละบุคคล และจากความแตกต่างกันระหว่างบุคคลทั้งในคุณลักษณะของการกำกับตนเอง และการกำหนดเป้าหมายในชีวิตจึงเป็นผลทำให้แต่ละบุคคลจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือตามที่ต้องการได้แตกต่างกัน เช่น ทุกคนอยากสอบได้คะแนนดี แต่มีเพียงบางคนที่สอบได้คะแนนดี เพราะบุคคลเหล่านั้นมีการตั้งเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน และเรียนรู้ว่าต้องทำอะไรจึงจะสามารถประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ Bandura เรียกบุคคลนั้นว่ามี “ปัญญาสังคม” ดังนั้นบนแนวคิดพื้นฐานเดียวกันของ 3 ทฤษฎีคือ ทฤษฎี การปรับพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีปัญญาสังคม พบว่าทั้งสามทฤษฎีเน้นให้เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับตนเองและเป้าหมายที่บุคคลกำหนดขึ้น โดยเฉพาะทฤษฎีปัญญาสังคมที่กล่าวว่า การที่บุคคลรู้จักกำหนดเป้าหมาย การกำกับพฤติกรรม และการกระทำให้สอดคล้องไปตามเป้าหมายนั้น และบุคคลควรที่จะกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมต่อศักยภาพต่อความต้องการของตนเองและสังคม

ทฤษฎีปัญญาสังคมจึงมีส่วนประกอบของคำว่า การกำกับตนเอง (Self-regulation) และการเรียนรู้ (Learning) การกำกับตนเองคือ พฤติกรรมที่ตนเองคอยควบคุม สั่งการ กำกับ ความรู้สึก การกระทำของตนเอง ในการกำกับตนเองประกอบไปด้วย 3 กระบวนการคือ การสังเกตตนเอง (Self-observation) การตัดสินตนเอง (Self-judgment) และการมีปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction) กระบวนการทั้งสามอย่างมีความเกี่ยวข้องกันดังที่ Bandura (1999) ได้กล่าวว่า การกำกับตนเองในการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

เช่นเดียวกัน เพราะจะช่วยกำกับและควบคุมให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้นอกเวลาเรียนปกติในโรงเรียน โดยจะได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่างๆ ในการดำรงชีวิต รวมทั้งศักยภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสังคมมีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกรวดเร็ว มีการใช้เทคโนโลยีโดยไร้ข้อจำกัดของเวลาและสถานที่โดยที่ Bandura เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่ได้พัฒนาทฤษฎีปัญญาสังคมขึ้นโดยมีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ทั้งสิ้นและการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่นั้นสามารถเรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ตรงหรือโดยการสังเกตจากแม่แบบนั่นเอง

2.2.2 ความหมายของการกำกับตนเอง

ความหมายของการกำกับตนเองมีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลากหลายได้แก่ Zimmerman (2011), Schuck (2008), Moseki (2013), Nicol and Macfarlane-Dick (2006), Pintrich (2004), Zimmerman and Campillo (2019), Pintrich and De Groot (1990), สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562), อังคินันท์ อินทรกำแหง (2556) โดยมีรายละเอียดดังนี้

Pintrich and De Groot (1990) กล่าวว่า การกำกับตนเองในการเรียนนั้นจะครอบคลุมถึงลักษณะ 3 ประการคือ ประการที่ 1 พฤติกรรมการกำกับตนเอง ซึ่งควบคุมจัดการหลายด้านเช่น การบริหารเวลา การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน การให้เพื่อนช่วยเพื่อน ประการที่ 2 แรงจูงใจในการกำกับตนเองและการควบคุมเพื่อปฏิบัติการ รวมไปถึงการปรับแรงจูงใจตามความเชื่อของตน ได้แก่ การรับรู้ถึงความสามารถของตน การกำหนดเป้าหมาย (goal orientation) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (self-efficacy) และความสามารถปรับตัว หากว่าบุคคลสามารถเรียนรู้และควบคุมความวิตกกังวลในเรื่องนั้นๆ ได้ ก็ถือว่าเป็นพัฒนาการในการเรียนรู้ และประการที่ 3 การกำกับตนเองโดยใช้กลยุทธ์ทางปัญญาซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการเลือกใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่มีผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง

Schuck (2008) กล่าวว่า การกำกับตนเองคือ กระบวนการที่จะปฏิบัติกิจกรรมและสนับสนุนความคิด พฤติกรรม และความรู้สึก เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายของการเรียนรู้ทักษะต่างๆ โดยมีแรงจูงใจและกระทำด้วยตนเอง

Zimmerman (2011) มองการเรียนรู้ด้วยตัวเองจากมุมมองความรู้ความเข้าใจทางสังคมและกำหนดว่าเป็นความรู้สึกนึกคิดซึ่งการกระทำที่สร้างขึ้นเองซึ่งมีการวางแผนและปรับให้เข้ากับการบรรลุเป้าหมายส่วนบุคคลหรือการกระทำเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้ให้ตอบสนองและบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

Teresa Garcia and Paul (1995) กล่าวว่า การกำกับตนเองในการเรียนนั้น ต้องเป็นสิ่งที่ผสมผสานระหว่างความสามารถกับทักษะต่างๆ โดยที่ทักษะนั้นจะเป็นความแตกต่างของนักเรียนในเรื่องกลวิธีทางปัญญา (cognitive) กระบวนการทาง Metacognitive และการจัดการแหล่งความรู้ ส่วนความสามารถนั้นขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ โดยควรมีการกำหนดเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของการเรียน ที่เน้นว่าการกำกับตนเองในการเรียนนั้นต้องมีแรงจูงใจและความสามารถทางปัญญา (motivation and cognition)

Boekaerts (1997) การกำกับตนเองเป็นความสามารถของนักเรียนในการเลือกรับและประสานกลยุทธ์การรับรู้ต่างๆ เพื่อการที่พัฒนาตนเอง ดังนั้นการกำกับตนเองจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการทาง Metacognitive เช่นการวางแผนเป้าหมายการติดตามตนเองรวมถึงการประเมินตนเอง

Nicol and Macfarlane-Dick (2006) การกำกับตนเองเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนสามารถควบคุม มีแรงจูงใจในการคิดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยมีการตรวจสอบ และควบคุมกระบวนการต่าง ๆ ใ่ว่างชัดเจน

Bruning et al. (2011) กล่าวว่า การกำกับตนเองคือ มุมมองด้านความรู้ความเข้าใจและการควบคุมตนเองว่าเป็นความสามารถของนักเรียนในการควบคุมตนเอง ซึ่งต้องมีการวางแผนและประเมินผลการปฏิบัติของตนเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์

Moseki (2013) ได้มองการกำกับตนเองจากมุมมองของการรับรู้ทางสังคมและระบุว่า นักเรียนที่ควบคุมตนเอง เกิดจากกระบวนการ Metacognitive เช่นการวางแผน การตั้งเป้าหมาย การติดตามประเมินผลตนเอง รวมทั้งกระบวนการสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการทำงาน นอกจากนี้ต้องมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวรวมทั้งมีความเชื่อในการรับรู้ความสามารถของตนเองซึ่งทั้งหมดนี้นำไปสู่ความพยายามและความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ดังนั้นนักเรียนสามารถแสดงกระบวนการทางพฤติกรรมได้เกิดการควบคุมตนเอง และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในอุดมคติ นอกจากนี้การขอความช่วยเหลือ คำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง เป็นเรื่องที่พึงกระทำ แม้ว่ากระบวนการทาง Metacognitive จะสร้างแรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนจนกลายเป็นกลยุทธ์ในการกำกับตนเอง อย่างไรก็ตามนักเรียนควรควบคุมแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมของกลยุทธ์การรับรู้ด้วยปัญญาอย่างมีสติ เพื่อให้การกำกับตนเองเกิดผลสัมฤทธิ์ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบ ควบคุม ความคิดและพฤติกรรมของตนเองในเชิงรุก

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุเป้าหมายการควบคุมตนเองทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของสภาพแวดล้อมและการตั้งเป้าหมายของตนเอง โดยใช้แรงจูงใจจากภายในหรือภายนอกมาช่วยในการกำหนดเป้าหมาย

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562) กล่าวว่า การกำกับตนเองคือ การที่บุคคลเป็นผู้จัดการเงื่อนไขต่างๆและจัดการผลการกระทำของตนเอง ดังนั้นการกำกับตนเองจึงไม่สามารถบรรลุได้ด้วยอำนาจจิต หากแต่จะต้องฝึกฝนและพัฒนา ความตั้งใจและปรารถนาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนเรานั้นไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลง ถ้าขาดหนทางที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ดังนั้นบุคคลจะต้องได้รับการฝึกฝนกลไกของการกำกับตนเอง

อังศินันท์ อินทรกำแหง (2556) การกำกับตนเอง หมายถึง การแสดงออกถึงการกระทำในการสังเกตพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงตนเอง พร้อมทั้งตั้งเป้าหมายและวางแผนในการกระทำที่จะดูแลตนเองให้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อาจกระทำด้วยการจัดบันทึกการเปลี่ยนแปลง กระตุ้นเตือนตนเองให้กระทำอย่างต่อเนื่องให้บรรลุซึ่งเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงการกำกับตนเองข้างต้น สรุปได้ว่าการกำกับตนเองเป็นการพัฒนาและปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตนเองด้วยการสร้างเป้าหมาย คอยควบคุมตนเอง และกำกับการกระทำและความคิดของตน รวมไปถึงประเมินพฤติกรรมของตนเองโดยมีการเสริมแรงด้วยรางวัลและบทลงโทษ เพื่อให้เกิดการประเมินตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

2.2.3 กระบวนการกำกับตนเอง

การกำกับตนเองมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนแนวทางของพฤติกรรมของตนเองซึ่งมีกระบวนการทั้งหมด 3 กระบวนการดังนี้ กระบวนการสังเกตตนเอง(Self-Observation) กระบวนการตัดสิน(Judgment Process) และกระบวนการแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง (Self-reaction)

กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-Observation) เป็นกระบวนการเริ่มต้นที่มีความสำคัญโดยบุคคลจะต้องเริ่มมีความสนใจที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ฉะนั้นบุคคลจึงต้องเริ่มทำการประเมิน ตรวจสอบ การกระทำและพฤติกรรมของตนเอง สอดคล้องกับที่ Bandura และ Zimmerman ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินพฤติกรรมต้องมีหลายมิติทั้งมิติด้านการกระทำ ด้านความสม่ำเสมอ ด้านความใกล้เคียง และด้านความถูกต้องซึ่งในกระบวนการสังเกตของตนเองมีองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การตั้งเป้าหมาย (Goal setting) คือ การกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงซึ่งการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

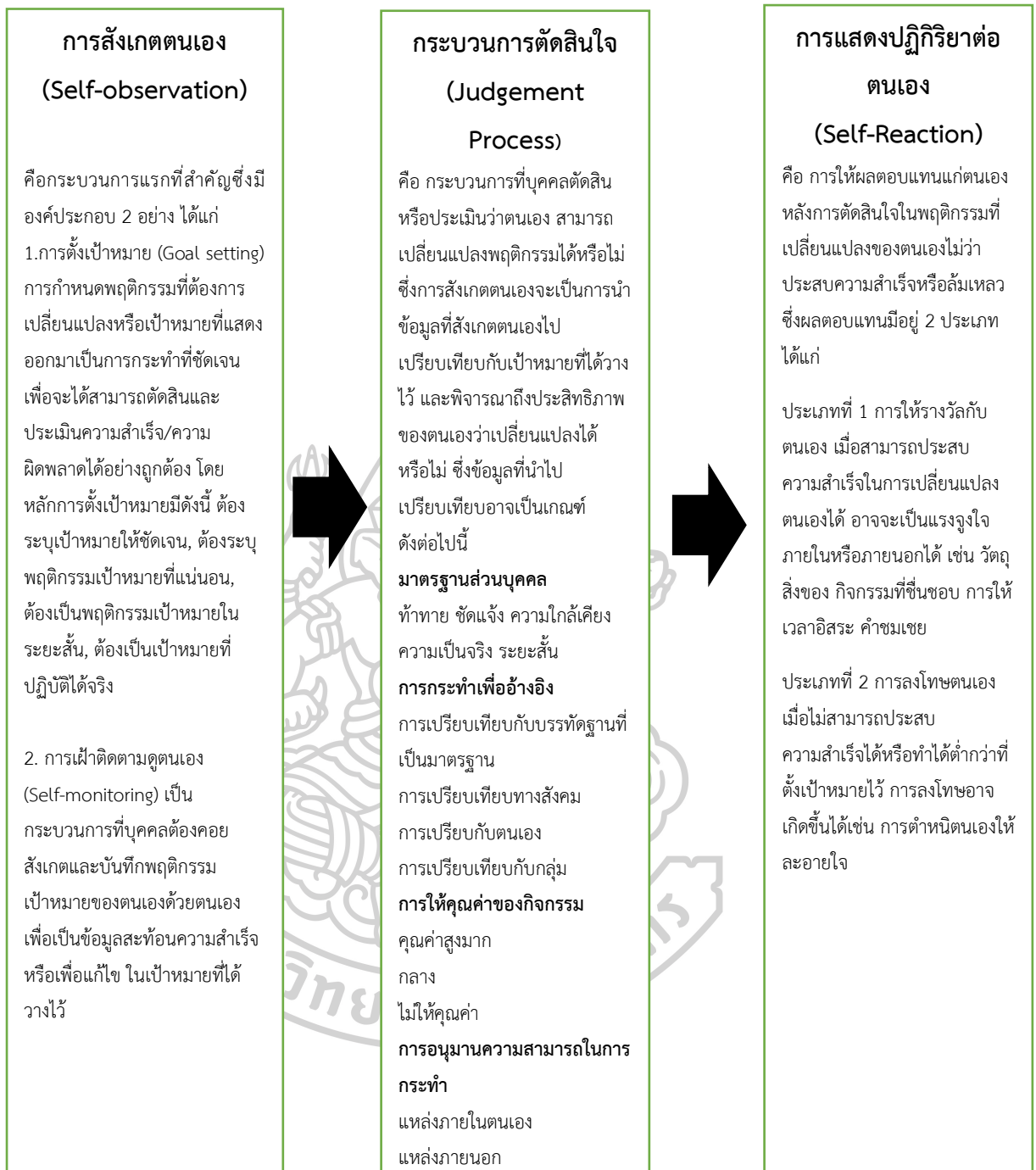

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของมนุษย์ที่กระทำจริงในด้านต่างๆ กับเกณฑ์มาตรฐานหรือพฤติกรรมที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับนำไปในการแสดงปฏิกิริยาทั้งในทางบวกและลบ รวมทั้งยังมีผลต่อแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมให้มากขึ้น เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง เกิดความสนใจมากขึ้นหากว่าเป้าหมายมีความท้าทาย การตั้งเป้าหมายมีหลากหลายวิธีแต่ที่นิยมคือการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง หมายถึงการที่บุคคลเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายที่มีความต้องการกระทำด้วยตนเองจะกลายเป็นแรงจูงใจจากภายในให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตนกำหนดไว้ หรือการตั้งเป้าหมายโดยบุคคลอื่น หมายถึงการที่บุคคลอื่นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ข้อดีคือสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของบุคคลนั้นได้อย่างเหมาะสมส่งผลให้เกิดการพัฒนาความสามารถของบุคคลได้ดี ซึ่งในเรื่องการตั้งเป้าหมาย Bandura (1989) เสนอว่าการตั้งเป้าหมายในการกระทำพฤติกรรมให้มีลักษณะดังนี้ ควรมีเป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง เพราะการตั้งเป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง ชัดเจนจะช่วยส่งเสริมการกระทำเกิดแรงจูงใจให้บุคคลสามารถทำงานได้สำเร็จและสามารถประเมินความสำเร็จจากการกระทำได้ถูกต้อง ควรตั้งเป้าหมายที่มีลักษณะท้าทายเพื่อกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจให้บุคคลใช้ความพยายามในการกระทำให้มากขึ้นช่วยส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในตนเองเมื่อประสบความสำเร็จมากกว่าเป้าหมายที่มีลักษณะง่าย ๆ ควรเป็นเป้าหมายที่ระบุแน่ชัดมีทิศทางในการกระทำโดยไม่มีทางเลือกใด ควรตั้งเป้าหมายเป็นระยะสั้นเพื่อส่งผลต่อแรงจูงใจ และความคาดหวังเกี่ยวกับความสำเร็จของตนเอง เพราะการตั้งเป้าหมายระยะสั้นบุคคลจะสามารถประสบความสำเร็จได้รวดเร็วและง่ายตายมากกว่า รวมทั้งควรตั้งเป้าหมายที่อยู่ในระดับความจริงสามารถปฏิบัติได้จริง และองค์ประกอบที่ 2 การเตือนตนเอง (Self-Monitoring) คือ กระบวนการที่บุคคลสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป้าหมายที่เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้เกิดข้อมูลย้อนกลับที่จะสามารถประเมินหรือเตือนตนเองได้ โดยขั้นตอนในการเตือนตนเองมีดังนี้ จำแนกพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจนว่าจะต้องสังเกตอะไร กำหนดเวลาที่จะสังเกตและบันทึกพฤติกรรม กำหนดวิธีการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกพฤติกรรม ทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม แสดงผลการบันทึกพฤติกรรมของตนเองเป็นกราฟหรือแผนภาพ วิเคราะห์ข้อมูลที่บันทึกเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับใช้ในการพิจารณาผลพฤติกรรมต่อไป สรุปได้ดังที่ Bandura กล่าวว่า การที่คนเราจะเกิดแรงจูงใจตนเองนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยได้แก่ ช่วงเวลาระหว่างการเกิดพฤติกรรมและการบันทึกพฤติกรรมตนเองเพราะการที่คนเราสนใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจาก การกระทำอย่างทันทีทันใด การให้ข้อมูลย้อนกลับต้องให้อย่างชัดเจนจะส่งผลให้พฤติกรรมเกิดการปรับเปลี่ยนอย่างก้าวหน้า ระดับของแรงจูงใจจะทำให้คนเกิด การตั้งเป้าหมาย และสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ซึ่งส่งผลต่อการสังเกตของตนเองและมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรม

กระบวนการตัดสินใจ (Judgment Process) เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการสังเกต เมื่อบุคคลได้สังเกตพฤติกรรมของตนเองเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้ ก็จะสามารถรู้ว่าตนเองควร

จะอย่างไรต่อไป เกณฑ์ในการเปรียบเทียบกระทำหรือพฤติกรรมของตนเอง สามารถเปรียบเทียบได้ 4 ลักษณะดังนี้ ลักษณะที่ 1 การเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานที่เป็นมาตรฐานของกลุ่ม หมายถึงการเปรียบเทียบผลการกระทำของตนเองกับมาตรฐานของกลุ่มต่างๆ ที่ตนเองต้องการกำหนดหรือเปรียบเทียบเช่น กลุ่มอายุ กลุ่มระดับการศึกษา กลุ่มเพศ เป็นต้น ลักษณะที่ 2 การเปรียบเทียบกับเป้าหมายของตนเอง หมายถึงการที่ตนเองเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของตนเองในอดีตว่าเป็นเช่นไร ซึ่งการเปรียบเทียบเช่นนี้จะก่อให้เกิดความท้อแท้ใจแก่ตนเองว่าตนเองมีการพัฒนาไปมากน้อยเพียงใดหรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ลักษณะที่ 3 การเปรียบเทียบกับสังคม หมายถึงการที่บุคคลใช้ผลการกระทำของผู้อื่นมาเป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบกับตนเองซึ่งจะต้องมีสภาพการณ์ที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเช่นเพื่อนร่วมชั้น หรือเพื่อนร่วมงาน และลักษณะที่ 4 การเปรียบเทียบกับกลุ่ม หมายถึงการเปรียบเทียบผลการกระทำของตนเองกับค่าเฉลี่ยการกระทำของกลุ่มที่ตนเองอยู่ว่าอยู่ลำดับที่เท่าไร

กระบวนการแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง (Self-reaction) เป็นกระบวนการสุดท้ายของการกำกับตนเองโดยจะทำหน้าที่ 2 ประการดังนี้ ประการที่ 1 ทำหน้าที่ประเมินพฤติกรรมจากกระบวนการตัดสินใจซึ่งถ้าบุคคลสามารถแสดงปฏิกิริยาทางบวกก็จะได้รับรางวัล แต่ถ้าบุคคลมีพฤติกรรมทางลบกว่าเป้าหมายก็จะแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองโดยการลงโทษ และประการที่ 2 ทำหน้าที่เป็นตัวจูงใจซึ่งจะมีแรงจูงใจจากภายนอกคือการที่บุคคลให้รางวัลกับตนเองเมื่อสามารถทำพฤติกรรมได้ตามเป้าหมายอาจเป็นวัตถุหรือสิ่งที่คุณชอบ และแรงจูงใจจากภายในซึ่งได้จากการประเมินการกระทำของตนเอง นอกจากนี้การที่บุคคลแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองทางบวกเป็นกลไกการส่งเสริมพฤติกรรม ส่วนการแสดงปฏิกิริยาทางลบต่อตนเองนั้นเป็นกลไกป้องกันตนเองจากการที่ถูกสังคมหรือบุคคลภายนอกลงโทษเพราะเมื่อบุคคลลงโทษตนเองจะเป็นการระบายสิ่งที่ผิดพลาดที่ตนได้กระทำลงไปและจะกระทบกระเทือนจิตใจน้อยกว่าที่ถูกผู้อื่นลงโทษการแสดงแผนภาพกระบวนการย่อยการกำกับตนเองของ Bandura (1999) ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 กระบวนการกำกับตนเองของ Bandura

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการกำกับตนเองตามที่ Bandura ได้กล่าวว่ามีปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการกำกับตนเองมีดังนี้ ประโยชน์ส่วนตัว (Personal Benefits) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมกำกับตนเองแล้วบุคคลก็จะได้รับประโยชน์โดยตรงต่อตัวเขาเอง ส่งผลให้เกิดการกำกับตนเองทำให้การกำกับตนเองคงอยู่ได้ รางวัลทางสังคม (Social Reward) การที่

บุคคลมีพฤติกรรมการกำกับตนเองแล้วบุคคลในสังคมไทยให้การยกย่องชมเชย สรรเสริญ ให้เกียรติ ให้การยอมรับหรือให้รางวัลซึ่งการให้รางวัลทางสังคมเหล่านี้ก็จะมีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการกำกับตนเองของบุคคลคงอยู่ได้ การสนับสนุนจากตัวแบบ (Modeling Supports) บุคคลที่มีมาตรฐานในการกำกับตนเองเช่น พุดจาไพเราะ หากได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนอื่น ๆ รอบด้านล้วนแล้วแต่มีการพุดจาไพเราะด้วยกันคนที่พุดจาไพเราะทั้งหลายเหล่านั้นจะเป็นตัวแบบที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน ปฏิกริยาทางลบจากผู้อื่น (Negative Sanctions) บุคคลที่พัฒนามาตรฐานในการกำกับตนเองขึ้นมาแล้วหากภายหลังให้รางวัลกับตนเองต่อพฤติกรรมที่ต่ำกว่ามาตรฐานก็จะทำให้บุคคลในสังคมแสดงปฏิกริยาทางลบต่อตัวเขาปฏิกริยาเหล่านั้นจะส่งผลให้บุคคลย้อนกลับไปใช้มาตรฐานเดิมของเขาอีก การสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม (Contextual Supports) บุคคลที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งในอดีตเคยส่งเสริมให้ตนกำกับตนเองด้วยมาตรฐานระดับหนึ่งย่อมมีโอกาสกำกับตนเองด้วยมาตรฐานนั้นอีก บุคคลเช่นนี้มีแนวโน้มจะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะมีอิทธิพลให้ตนต้องลดมาตรฐานลงไป และการลงโทษตนเอง (Self-inflicted Punishment) จะเป็นหนทางช่วยให้บุคคลลดความไม่สบายใจจากการทำผิดมาตรฐานของตนได้ นอกจากนี้ยังช่วยลดปฏิกริยาทางด้านลบจากผู้อื่นเพราะการที่ลงโทษตนเองจะส่งผลให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกชื่นชมในการกระทำของตนเองและชมเชยที่ยอมรับบทลงโทษของตนเอง

2.2.4 ขั้นตอนกลวิธีการกำกับตนเอง

การกำกับตนเองมีนักวิชาการได้กล่าวไว้หลากหลาย โดยทั่วไปการกำกับตนเองจะเกี่ยวข้องกับระหว่างกระบวนการทาง Metacognitive และกลยุทธ์การจูงใจที่จะทำให้นักเรียนเกิดอยากเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการได้แสดงขั้นตอนการกำกับตนเองไว้ดังนี้

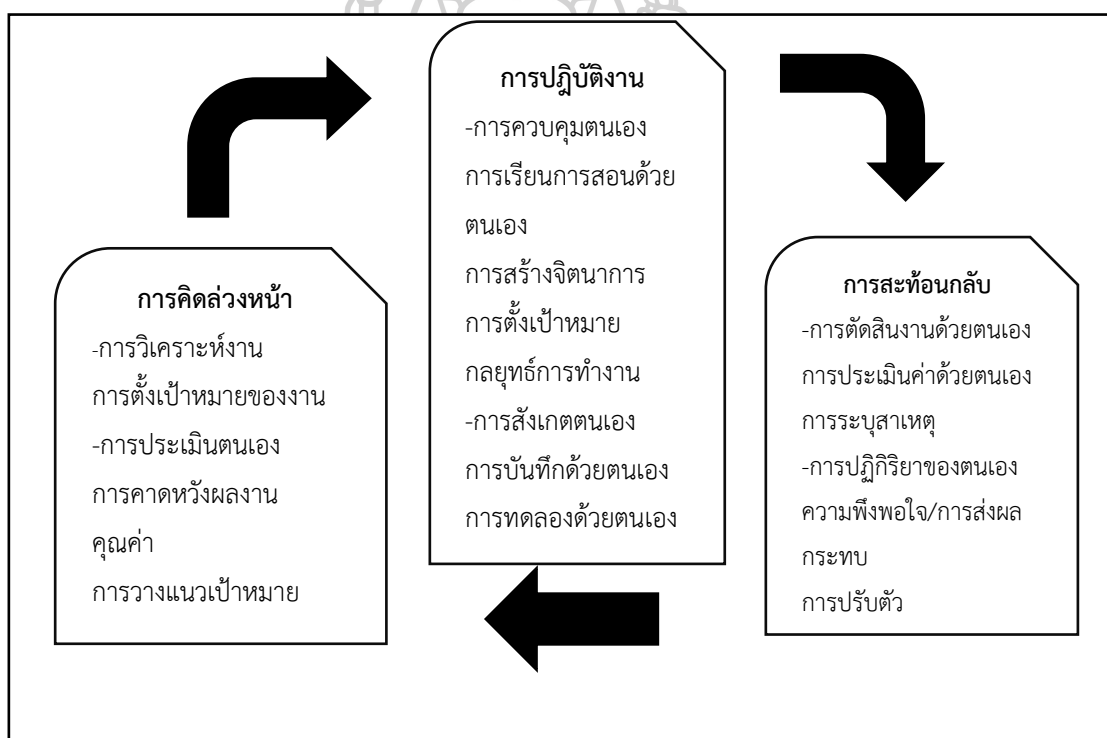
Bandura (1989) มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากการลงโทษและเสริมแรงอย่างเดียว หากแต่เกิดจากการที่มนุษย์มีการแสดงความคิด ความรู้ และการกระทำของตนเอง ด้วยการกระทำดังกล่าว Bandura เรียกว่า การกำกับตนเอง ซึ่งการกำกับตนเองเกิดจากการที่ฝึกฝนและตั้งใจปรารถนาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจะมีขั้นตอนคือ การสังเกตตนเอง (Self-observation) กระบวนการตัดสินใจ (Judgement process) และการแสดงปฏิกริยาต่อตนเอง (Self-reaction)

Pintrich and De Groot (1990) กลวิธีการกำกับตนเองที่ใช้ในการเรียนรู้การทำภาระงานในห้องเรียน สามารถแบ่งกลวิธีการกำกับตนเองได้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้กลวิธีทฤษฎีปัญญา

(Cognitive Strategy Use) คือ การพยายามเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้เรียนในห้องเรียนกับแบบเรียนเพื่อใช้ในการเตรียมตัวสอบ การพยายามจดจำสิ่งที่ได้เรียนมาเพื่อใช้ตอบคำถามในภาระงาน การจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่มีความยาก การสรุปความคิดสำคัญจากภาระงานเป็นถ้อยความของตนเอง การพยายามทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนถ่ายทอด การพยายามจำข้อมูลที่เรียนมาให้ได้มากที่สุดเพื่อใช้ในการเตรียมตัวสอบ การพยายามคัดลอกสิ่งที่เรียนเพื่อจดจำ การท่องจำเนื้อหาเพื่อเตรียมตัวสอบ การทบทวนภาระงานเดิมเพื่อนำมาปรับใช้กับภาระงานใหม่ การพยายามเชื่อมโยงสิ่งๆ ต่างเข้าด้วยกัน การพูดคำซ้ำๆ เพื่อช่วยในการท่องจำ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องเพื่อช่วยในการจดจำ การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับสิ่งที่อ่าน และด้านการกำกับตนเอง (Self-regulation) คือ การตอบคำถามตนเองเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่เรียนมา การเลือกทำภาระงานที่ง่ายก่อนสิ่งที่ยาก การฝึกทำแบบฝึกหัดในแต่ละบทให้สำเร็จลุล่วง การฝึกทำภาระงานให้สำเร็จแม้ว่าภาระงานไม่น่าสนใจ การนึกถึงสิ่งที่ต้องทำก่อนการเรียน การหยุดอ่านเพื่อย้อนกลับไปทบทวนสิ่งที่ได้อ่านมาแล้ว

Winne and Hadwin (1998) การกำกับตนเองจากมุมมองของ Metacognitive ซึ่งให้นักเรียนที่ควบคุมตนเองเป็นคนที่กระตือรือร้นและสามารถจัดการกำกับตัวเองผ่านการตรวจสอบและการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งจะใช้เป้าหมายที่ซับซ้อนโดยธรรมชาติของการกำกับตนเอง และผลของการดำเนินการด้านกฎระเบียบตนเองต่อแรงจูงใจ แบบจำลองของ Winne and Hadwin ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากทฤษฎีการประมวลผลข้อมูลโดยสำรวจแง่มุมด้านความรู้ความเข้าใจและความรู้ความเข้าใจของการเรียนรู้ด้วยตนเอง แนวคิดแรกสุดของ Winne ที่นำไปสู่แบบจำลองสามารถโยงไปถึงแนวคิดของการกำกับตนเอง ในการผสมผสาน การประมวลผลข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล ในการทบทวนเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและการกำกับตนเองซึ่งแนวคิดของข้อเสนอแนะภายในมีบทบาทสำคัญและมีการนำเสนอแบบจำลองของ Winne and Hadwin การศึกษาซับซ้อนโดยการกำกับตนเองมี 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 นิยามงาน นักเรียนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายและการวางแผน นักเรียนสร้างเป้าหมายและวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกลยุทธ์การศึกษา การใช้การดำเนินการที่จำเป็นเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านั้น และขั้นตอนที่ 4 การปรับเปลี่ยนการเรียนรู้เชิง Metacognitive เกิดขึ้นเมื่อกระบวนการหลักเสร็จสิ้นและนักเรียนได้ตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงในระยะยาวโดยใช้แรงจูงใจ ความเชื่อ และกลยุทธ์สำหรับอนาคต Winne เน้นว่าจะต้องสามารถตรวจสอบข้อผิดพลาดได้ตลอดเวลา

Zimmerman (2011) ได้เริ่มต้นคิดค้นขั้นตอนของการกำกับตนเอง ร่วมกับ Bandura and Rosenthal ในช่วงแรกเขาได้พัฒนาขั้นตอนออกมาเรียกว่า Triadic Analysis of Self-regulation learning แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ของการกำกับตนเองเป็น 3 ส่วนได้แก่ สภาพแวดล้อมพฤติกรรมและระดับบุคคล แบบจำลองนี้อธิบายถึงวิธีที่ Self-regulated learning สามารถมองเห็นได้ภายในแบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางสังคมของ Bandura คือประกอบด้วย บุคคล (Person) พฤติกรรม (Behavior) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ต่อมา Zimmerman ได้คิดค้นรูปแบบ Cyclical Phases ของการกำกับตนเองซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางปัญญาและการสร้างแรงบันดาลใจ ซึ่ง Zimmerman ได้อธิบายเพิ่มเติมในรูปแบบกระบวนการย่อยของ Model Self-regulated learning โดยการใช้ Metacognitive และ Volitional เข้ามารวมในกระบวนการและขั้นตอนโดยจะอธิบายขั้นตอนของ Cyclical Phases Model ในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 รูปแบบ Self-regulation ของ Zimmerman

แบบจำลองการกำกับตนเองของ Zimmerman and Campillo (2019) จึงจัดเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การคิดล่วงหน้า จะเป็นการที่นักเรียนจะวิเคราะห์งานกำหนดเป้าหมาย วางแผนว่าจะไปให้ถึงอย่างไร และความเชื่อที่จะสร้างแรงบันดาลใจจะกระตุ้นกลยุทธ์การเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติงาน นักเรียนปฏิบัติตามความเป็นจริงในขณะที่คอยตรวจสอบความคืบหน้าของตนเองและใช้กลยุทธ์การควบคุมตนเองหลายอย่าง เพื่อให้ตนเองมีส่วนร่วมทางความคิด

และมีแรงจูงใจในการทำงานให้เสร็จ และขั้นตอนที่ 3 การสะท้อนกลับ เป็นการปรับปรุงตนเองของนักเรียนจะประเมินว่าตนเองว่าปฏิบัติงานอย่างไรโดยระบุถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว คุณลักษณะเหล่านี้จะก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่สามารถส่งผลทางบวกหรือทางลบต่อการที่นักเรียนจะปฏิบัติงานได้ในอนาคต

Pintrich (2004) เน้นย้ำแนวคิดที่ว่า การวางรากฐานและแรงจูงใจจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของการกำกับตนเองตามแบบจำลองของ Pintrich ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การคาดการณ์ล่วงหน้าการวางแผนและการเปิดใช้งาน ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบ ขั้นตอนที่ 3 การควบคุม และขั้นตอนที่ 4 ปฏิกริยาและการสะท้อนกลับ แต่ละด้านจะมีความแตกต่างกันสำหรับการควบคุม ความรู้ความเข้าใจแรงจูงใจ ผลกระทบพฤติกรรมและบริบท ขั้นตอนทั้งหมดจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ Pintrich ได้อธิบายรายละเอียดว่าส่วนประกอบและพื้นที่ของการเรียนรู้ด้วยตนเองจะถูกปรับใช้ในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งจะอธิบายได้ดังนี้ 1) ด้านการควบคุมความรู้ความเข้าใจ Pintrich ได้รวมการวิจัย Metacognitive เช่นการตัดสินใจการเรียนรู้และความรู้สึกของการรับรู้ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านการควบคุมแรงจูงใจและผลกระทบ Pintrich อธิบายว่าแรงจูงใจและผลกระทบสามารถควบคุมได้โดยตัวนักเรียนอาศัยผลงานเชิงประจักษ์ของตนเอง 3) ด้านระเบียบพฤติกรรมซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ Bandura (Triadic model) และ Zimmerman โดย Pintrich ได้รวมเอา “ความพยายามของแต่ละคนในการควบคุมพฤติกรรมที่เปิดเผยของตนเอง” นำมาวิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจได้มากขึ้นทำให้ Pintrich เกิดความพิเศษแตกต่างจากของ Bandura และ Zimmerman และ 4) ด้านเนื้อหาที่ Pintrich รวมไว้เนื่องจากกล่าวถึงแง่มุมเหล่านั้นของการกำกับตนเอง ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการกำกับตนเองของ Pintrich

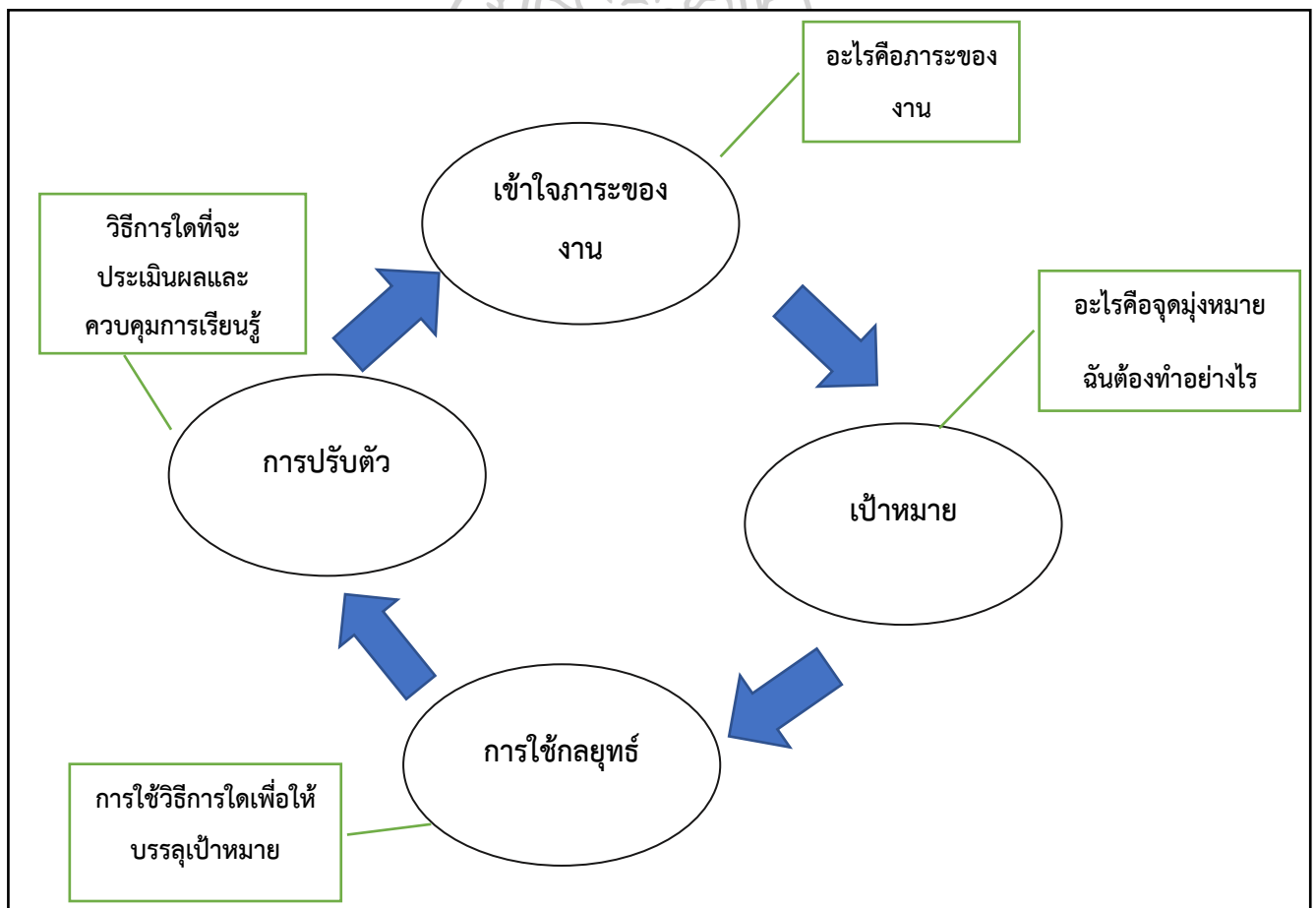
ขั้นตอน	พื้นที่ Self-regulated learning			
	การรู้คิด	แรงจูงใจ	พฤติกรรม	เนื้อหา
การคิดล่วงหน้า การวางแผนและ การแสดงออก	การค้นหาความรู้ เดิม Metacognitive ความรู้เดิม	การมุ่งสู่เป้าหมาย การประเมิน ประสิทธิภาพ การตัดสินใจ ยากง่ายของงาน	เวลาและการ พยายามวางแผน การวางแผน สำหรับการ สังเกตตนเอง	การรับรู้ของงาน การรับรู้ของ เนื้อหา
การตรวจสอบ	การตระหนัก Metacognitive และการใช้การรู้คิด	ตระหนักและ ควบคุมแรงจูงใจ	ตระหนักและ ควบคุมความ พยายาม,การใช้ เวลา,และการ เรียกร้องการ ช่วยเหลือ	การควบคุม การเปลี่ยนงาน และเงื่อนไขใน เนื้อหา
การควบคุม	การเลือกและ การปรับกลยุทธ์ ด้านการรู้คิด	การเลือกและ ปรับตัวในการ สร้างแรงจูงใจ	การเพิ่ม/ลด ความพยายาม	การเปลี่ยนหรือ เจรจาในงาน
การสะท้อน กลับ	การระบุแหล่งที่มา ของการรู้คิด	ปฏิกิริยาทาง อารมณ์ การระบุ แหล่งที่มา	การมองหา พฤติกรรมที่ช่วย เสริม	การประเมินงาน การประเมิน เนื้อหา

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า Pintrich อธิบายรายละเอียดว่าส่วนประกอบในพื้นที่ของการกำกับตนเอง ที่แตกต่างกันสำหรับการควบคุมถูกปรับใช้ในขั้นตอนต่างๆ โดยจะมีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ต่างๆ ว่าเป็นอย่างไร โดยเฉพาะการควบคุมความรู้ความเข้าใจ Pintrich ได้ใช้เรื่องการตัดสินใจการเรียนรู้และความรู้สึกของการรับรู้ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจและการควบคุมแรงจูงใจและผลกระทบ Pintrich อธิบายว่าแรงจูงใจและผลกระทบสามารถควบคุมได้โดยนักเรียนโดยอาศัยผลงานที่เกิดขึ้นของตนเอง

Efklides (2011) ความสัมพันธ์ระหว่าง Metacognitive และการกำกับตนเอง Efklides กล่าวว่า บุคคลจะสามารถกำกับตนเองได้เมื่อมองว่าเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ทักษะ ความเชื่อ และแรงบันดาลใจ ดังนั้นการกำกับตนเองจึงประกอบด้วย (1) ความรู้ความเข้าใจ (2) แรงจูงใจ (3) แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง (4) ผลกระทบ (5) ความคิดริเริ่ม (6) การรับรู้ในรูปแบบของการรู้คิด Efklides ถือว่านักเรียนจะมีเป้าหมายของงานหรือมีแรงผลักดันเป้าหมายต้องเกิดจากการชี้แนะ การประมวลผลความรู้ความเข้าใจ และความพยายาม โดยนักเรียนจะตัดสินใจตามความสามารถของบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับตนเองเกิดจากแรงจูงใจรวมไปถึงการมองผลกระทบของการรับรู้ของงานและความต้องการของงาน นอกจากนี้ภาระงานของแต่ละบุคคล (Task Person level) มีส่วนที่เกี่ยวข้องที่บ่งบอกถึงลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคล

Hadwin (2011) เป็นแนวความคิดจากระเบียบการเรียนรู้โดยการแบ่งเป็น 4 วงจรที่เรียงลำดับและเชื่อมโยงกัน ดังแสดงในแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 รูปแบบ Self-regulation learning ของ Hadwin

จากแผนภาพที่ 7 ของ Winne & Hadwin มี 4 ขั้นตอนที่เชื่อมโยงกันดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเข้าใจความหมายของงาน ซึ่งนักเรียนจะสร้างความเข้าใจในงานที่จะดำเนินการ ขั้นตอนที่ 2 การตั้งเป้าหมายและ การวางแผนซึ่งนักเรียนจะสร้างเป้าหมายและวางแผนงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 3 การศึกษากลยุทธ์ซึ่งเป็นการใช้การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน และ ขั้นตอนที่ 4 การปรับตัว จะเกิดขึ้นเมื่อหลังกระบวนการทั้งหมดเสร็จสิ้น นักเรียนจะตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจ ความเชื่อ กลยุทธ์ต่างๆ ในระยะยาว ซึ่ง Winne ต้องการเน้นย้ำว่าข้อผิดพลาดจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาแต่นักเรียนจะปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของตนเองตลอด นอกจากนี้ Winne ยังอธิบายรายละเอียดถึงการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินงาน ในเรื่องการใช้มาตรฐานในการกำหนดเป้าหมาย ติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างชาติและสอดคล้องกับ Pintrich

จากการศึกษาและรวบรวมความคิดที่เกี่ยวข้องกับวิธีการกำกับตนเอง ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์ ตามตารางที่ 3 เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ รายละเอียดดังนี้ กลวิธีการกำกับตนเองสามารถสังเคราะห์ได้ 3 ด้านดังนี้ ด้านที่ 1 การกำกับตนเองคือ การสังเกตตนเอง การวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การเชื่อมโยงความรู้ การวิเคราะห์ภาระงาน ด้านที่ 2 การตั้งคำถาม การทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้ว การนึกถึงสิ่งที่ต้องเรียน ด้วยการสร้างคำถามเพื่อตรวจสอบสิ่งที่เรียนมาเพื่อความเข้าใจ ด้านที่ 3 การอ่าน ใช้กลยุทธ์การอ่านต่างๆ ทั้งมีการจดบันทึก การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น และ ด้านที่ 4 การประเมินคือ การทบทวนบทเรียน การสรุปผลการเรียนรู้เป็นแผนภาพความคิด การประเมินเนื้อหาของผู้อื่นและตนเอง การปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนแปลง จากผลการสังเคราะห์กลวิธีการกำกับตนเองผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์จนกลายเป็นขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ รายละเอียดมีรายละเอียดของขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นสร้างเป้าหมาย (Establishing purpose) การสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว

ขั้นคำถามชวนคิด (Challenging question) การกระตุ้นความอยากรู้เพื่อให้เกิดเป็นประเด็นที่ใคร่เรียนรู้ ด้วยการกระตุ้นความคิดพินิจพิจารณา ไตร่ตรอง กลั่นกรองคำถาม เพื่อใช้ในการ

วิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้อ่านแผนการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป

ขั้นตผลึกการอ่าน (Reading criticism) การมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลายเพื่อให้สามารถตผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง ซึ่งขั้นตอนนี้ นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

ขั้นสะท้อนความคิด (Reflecting Idea) การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ครูและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของนักเรียน

ดังตารางการแสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนกลวิธีการกำกับตนเองของนักวิชาการในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์ขั้นตอนกลวิธีในการทำบทตนเองของนักวิชาการต่างๆ

นักวิชาการ ลำดับที่	Bandura (1989)	Prinrich and Groot (1990)	Winne and Hadwin A.F (1998)	Pintrich (2004)	Zimmerman (2011)	Efkides (2011)	Hadwin et al. (2011)	สรุปการสังเคราะห์ กลวิธีทำกับตนเอง	ผู้วิจัยสังเคราะห์
1	การสังเกตตนเอง คือ การกำหนดเป้าหมายของตนเองโดยใช้ข้อมูล ปัจจัยที่ภายในและภายนอกในการกำหนดพฤติกรรม	การเชื่อมโยงข้อมูล การจดจำ การจับใจความสำคัญ การสรุปความคิด	การนิยามงาน คือ ผู้เขียนสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่จะดำเนินการ กำหนดเป้าหมายและวางแผน คือ นักเขียนจะสร้างเป้าหมายและวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย	การคิดล่วงหน้าเป็นการ กำหนดเป้าหมาย วางแผนว่าจะทำอย่างไร ให้สำเร็จตามเป้าหมาย และพยายามสร้างแรง บันดาลใจ	การคิดล่วงหน้าเป็นการ สืบหาความรู้ มุ่งสู่เป้าหมายด้วยวางแผน	การสร้างความเข้าใจ อย่างเบื้องต้น	การเข้าใจความหมาย ของงาน ซึ่งผู้เขียนจะ พยายามทำความเข้าใจ งานที่ต้องการ	1. ด้านการกำกับตนเอง คือ การสังเกตตนเอง การวางแผน การกำหนด เป้าหมาย การวางแผน การเชื่อมโยงความรู้ การวิเคราะห์การทำงาน	สร้างเป้าหมาย การสร้างแรงจูงใจในการอ่านที่ เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้าง เป้าหมายในการอ่านไม่ให้เกิดความเครียด เพื่อให้อ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะ สั้นและระยะยาว
2		การตอบคำถามเพื่อตรวจสอบ สิ่งที่ได้เขียนมาและตรวจสอบความ เข้าใจ	การกำหนดเป้าหมายและการ วางแผน คือ นักเขียนจะสร้าง เป้าหมายและวางแผนที่จะบรรลุ เป้าหมาย	การตรวจสอบด้วยวิธีการ ใช้ Metacognitive และ การรู้คิด การควบคุม คือ การเลือก แนวทางแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการ รู้คิดและการปรับ พฤติกรรม		การสร้างแรงจูงใจ คือ การพยายาม สร้างแรงจูงใจในการ ทำงานที่สร้างขึ้น เป้าหมายที่ชัดเจน		2. ด้านการตั้งคำถาม การทบทวนสิ่งที่เขียน มาแล้ว การมีคลังสิ่งที่ ต้องเรียน ด้วยการสร้าง คำถามเพื่อตรวจสอบสิ่งที่ เรียนมาเพื่อความเข้าใจ	คำถามชวนคิด การกระตุ้นความอยากรู้เพื่อให้อ่าน เกิดเป็นประเด็นที่ใคร่เรียนรู้
3	กระบวนการคิดเชิงใจ คือ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของตนเองว่ามีความ เข้าใจเพียงพอรึไม่นออย่างใด และตนเองมีความพึงพอใจ ต่อผลงานอย่างไร	การพยายามทำความเข้าใจด้วย การใช้แผนภาพโครงสร้างเรื่องช่วย ในการจดจำ การเชื่อมโยง ความรู้เดิมกับสิ่งที่อ่าน	การกำหนดจุดประสงค์และหลักการ ขยายการศึกษา คือ การใช้การ ดำเนินการที่จำเป็นเพื่อบรรลุ เป้าหมายของตนเอง	การสะท้อนกลับ คือ การ ประเมินเนื้อหาและระบุ แหล่งข้อมูลการรู้คิด รวมทั้งการตรวจสอบ และควบคุม งาน และ ประเมินงาน	การปฏิบัติภารกิจ คือ การที่ ปฏิบัติงานตามความเป็นจริง โดยตรวจสอบความ คิด โดยใช้กลยุทธ์ การกำกับตนเอง	การศึกษาค้นคว้า ซึ่ง เป็นการใช้การ ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของงาน		3. ด้านการอ่าน ใช้กลยุทธ์ในการอ่านด้วยการ จัดบันทึก การอ่านซ้ำ การขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น	หลักการอ่าน การมุ่งเน้นไปที่เทคนิคการอ่าน อย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถถอดรหัสเรื่องราวจาก พัฒนาการของตนเอง
4	การแสดงให้เห็นวิธีการของตนเอง คือการประเมินทักษะของตนเอง และกำหนดมาตรฐานของ พฤติกรรม	การเลือกทำภาระงานและตรวจ ผลงาน	การปรับเป้าหมายการเรียนรู้จึง Metacognitive คือ เมื่อ กระบวนการเรียนรู้ผู้เขียน จะตัดสินใจในระยะเวลาในการ เปลี่ยนแปลงตนเองจาก การตรวจสอบข้อผิดพลาด	การสะท้อนกลับ คือ การ ประเมินเนื้อหาและระบุ แหล่งข้อมูลการรู้คิด รวมทั้งการตรวจสอบ และควบคุม งาน และ ประเมินงาน	การสะท้อนกลับและการ ตรวจสอบจากผู้อื่นและตนเอง	การปรับตัวเองหาข้อผิดพลาดของตนเอง ซึ่ง เกิดขึ้นเมื่อผู้เขียนมีการ ปรับตัวเพื่อการ เปลี่ยนแปลง		4. การประเมินเนื้อหาของ ผู้เขียนและตนเอง การ ปรับตัวเพื่อการ เปลี่ยนแปลง	สะท้อนความคิด การแสดงความคิดเห็นจากตนเอง และตัดสินผลงานของตนเอง เพื่อนำกลับมาสะท้อนตนเอง ครูและเพื่อนร่วมในการตัดสินผลงานของนักเขียน

จากตารางการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์การจัดการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีแนวทางการจัดการเรียนรู้และบทบาทของนักเรียนดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 บทบาทของนักเรียนและครูตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

รูปแบบการเรียนรู้ การกำกับตนเอง	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose การสร้างเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ Bandura (1989), Winne and Hadwin (1998), Zimmerman (2011), Pintrich (2004), Efklides (2011) และ Hadwin (2011) ขั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว	1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน 2. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่าน 3. เตรียมสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทอ่าน 4. ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความรู้ของนักเรียน 5. ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการสร้างเป้าหมายด้วยการเป็นชี้แนะในการสร้างเป้าหมายของนักเรียน ทั้งในเรื่องการสร้างรางวัลแก่ตนเอง และการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาวที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง 6. การควบคุมและชี้แนะแนวทางการกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล 7. ปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ร่วมทั้งแนะนำเทคนิคการอ่านให้แก่ นักเรียน 8. ชี้แนะบทอ่านที่กำหนดให้ นักเรียนในภาพกว้าง	1. ศึกษาความรู้พื้นฐานในเรื่องการอ่านของประเภทงานเขียนต่างๆ 2. การทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนด้วยการฟังบรรยาย หรือสะท้อนความรู้ด้วยการสนทนาโต้ตอบ 3. คิดทบทวนความรู้เดิมผสมกับความรู้นใหม่ 4. สะท้อนความรู้ด้วยการสนทนาโต้ตอบคำถามทั้งการตั้งคำถามและตอบคำถาม 5. คิดทบทวนการสร้างเป้าหมายให้ตนเอง เช่น การกำหนดช่วงเวลาในการอ่านบทอ่าน การตอบคำถามได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยการกำหนดรางวัลให้เป็นแรงจูงใจ 6. สร้างเทคนิคการอ่านให้แก่ตนเอง 7. ทบทวนวิธีการอ่านและเลือกบทอ่านที่สนใจ	1. นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ ทำให้สามารถเข้าใจบทอ่านได้มากขึ้น 2. นักเรียนสามารถใช้เหตุผล คิดวิเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้น 3. นักเรียนตระหนักในเป้าหมายในการอ่านที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่าน 4. นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่านเนื่องจากต้องการพัฒนาการอ่านให้ตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนด 5. นักเรียนมีความสุขและความต้องการที่จะทำตามเป้าหมายเนื่องจากได้มีเป้าหมายในการอ่าน

รูปแบบการเรียนรู้ การกำกับตนเอง	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question คำถามชวนคิด ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของ Winne and Hadwin (1998), Efklides (2011) คือ การกระตุ้นความคิดที่นิพิตวิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลั่นกรองคำถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้วางแผนการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิด และให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผล มาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบ แต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไป เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป	1.การกระตุ้นด้วยคำถามที่หลากหลาย ทำให้เกิดนักเรียนเกิดจินตนาการและเกิดความคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ 2.กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการวางแผนงานในการอ่านอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้ 3.การสร้างแรงจูงใจด้วยการชมเชย และให้รางวัลแก่นักเรียนที่ตอบคำถามและตั้งคำถามที่เป็นประเด็นใคร่เกิดการเรียนรู้	1.สะท้อนความรู้ด้วยการคิด ทบทวนหาคำตอบ ร่วมทั้งการสร้างประเด็นคำถาม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ 2.การนำคำถามและคำตอบไปวางแผนการอ่านของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้ 3.การสร้างแรงจูงใจในการตอบคำถามของครูด้วยการตั้งเป้าหมายในการตอบคำถาม เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง	1.นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 2.นักเรียนฝึกทักษะการเปรียบเทียบ การสังเคราะห์จากการตั้งถามและตอบคำถาม 3.นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่าน เพื่อนำมาพัฒนาเป้าหมายในการอ่าน

รูปแบบการเรียนรู้ การกำกับตนเอง	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading criticism ตกผลึกการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของ Zimmerman (2011), Winne and Hadwin (1998) และ Efklides (2011) เป็นขั้นที่นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์	1.การให้คำแนะนำแก่นักเรียน หากนักเรียนเกิดความสนใจและติดขัดปัญหาเนื่องมาจากการอ่าน หรือในระหว่างฝึกปฏิบัติการ 2.การส่งเสริมชี้แนะ กระตุ้นให้เกิดการทำงานเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้น 3.การแนะนำแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นไปตามธรรมชาติของนักเรียน (Zone of proximal) 4.การตั้งคำถาม และนำคำถามมาอภิปรายเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิด ทบทวน ไตร่ตรองบทอ่าน	1.การเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่หลากหลาย และนำมาประยุกต์ใช้ในบทอ่าน 2.การสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน 3.การค้นหาความหมายของคำ ทั้งความหมายโดยตรง โดยนัย แนวคิดของเรื่อง จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริง 4.การตอบคำถามจากใบงาน 5.การตรวจสอบการตอบคำถามตนเองว่าเป็นไปในแนวทางการพัฒนาด้วยการสอบถามเพื่อนและครู	1.นักเรียนเกิดทักษะในการใช้กลวิธีในการอ่านเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถเข้าใจหาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ ประเมินค่า และสังเคราะห์บทอ่าน 2.นักเรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่อยู่ในบทอ่านโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลในบทอ่านได้ 3.นักเรียนได้ฝึกทักษะการสรุปและการสื่อสารโดยการเขียน 4.นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติการงานโดยแท้จริง 5.นักเรียนได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจของตนเองผ่านการสอบถามจากครูและเพื่อน
ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea หลักการของ Bandura (1989), Zimmerman (2011), Pintrich (2004), Efklides (2011), และ Hadwin et al. (2011) เป็นการแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ครูและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของนักเรียน	1.การกำหนดแนวทางในการวิพากษ์วิจารณ์งานเขียน เพื่อให้สามารถสะท้อนความรู้สึกออกมาได้อย่างชัดเจน 2.การสร้างแรงจูงใจ/ให้กำลังใจ/แนะนำ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 3.สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทุกคนโดยเน้นที่ต้องเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน (Zone of proximal) 4.กำหนดแนวทางในการเขียนบันทึกหลังเรียนเป็นแผนภาพความคิด 5.การตรวจสอบการเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) เพื่อเป็นการสนทนาโต้ตอบระหว่างนักเรียนและครู 6.การแนะนำให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงผลงานให้แก่นักเรียน	1.การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น เพื่อมาสะท้อนงานของตนเอง 2.การเขียนบันทึกหลังการเรียนรู้ (Learning Log) เพื่อให้เห็นผลงานสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ เป้าหมายที่ตั้งไว้ และผลของงานที่ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงตนเองต่อไป 3.การปรับปรุงงานของตนเอง 4.การประเมินความคิดรวบยอด	1.นักเรียนได้ฝึกทักษะการสรุปความ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสังเคราะห์จากการอ่านและการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น 2.นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น 3.นักเรียนได้พัฒนาความคิดเป็น การพัฒนาการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ 4.นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยในการอ่านและนำผลการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง

งานวิจัยต่างประเทศ

Cheng (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของการเรียนรู้แบบกำกับตนเองในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำกับตนเองและความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งความสามารถในการกำกับตนเองได้กำหนดไว้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) แรงจูงใจในการเรียนรู้ 2) กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ 3) การควบคุมการเรียนรู้ และ 4) กลวิธีการเรียนรู้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 6524 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ฮ่องกงจำนวน 20 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นเรื่องของการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การควบคุมการเรียนรู้ และกลวิธีการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญต่อความสามารถในการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ

Jane Harvey (2011) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการกำกับตนเองในการออกกำลังกายของวัยรุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษา เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการกำกับตนเอง เพื่อประเมินแรงจูงใจการมีส่วนร่วมในการกำกับตนเองในการออกกำลังกาย เพื่อศึกษาการกำกับตนเองมีผลกับการออกกำลังกายอย่างไร โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือชาวจีนที่อยู่ในฮ่องกงจำนวน 480 คนและชาวสก็อตแลนด์จำนวน 411 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าการตรวจสอบตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การไตร่ตรองตนเอง และการประเมินตนเองมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการรับรู้ความสามารถของตนเองและการไตร่ตรองตนเองเป็นทักษะที่เพิ่มสูงขึ้น

Popa Daniela (2015) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับตนเอง แรงจูงใจ และการปฏิบัติของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศโรมาเนีย การศึกษาครั้งนี้ใช้นักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 270 คนอายุประมาณ 12-14 ปี โดยใช้แบบสอบถามและการศึกษาเอกสาร เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการกำกับตนเอง และแบบสอบถามกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการกำกับตนเองมีผลกระทบอย่างมากต่อความสำเร็จของนักเรียน ดังนั้นการกำกับตนเองจึงมีผลกระทบอย่างมากต่อการเรียนรู้ ดังนั้นหลักสูตรในประเทศโรมาเนียควรเพิ่มระดับแรงจูงใจและให้นักเรียนรู้จักการกำกับตนเองซึ่งเป็นการกำหนดรูปแบบและเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเองจะส่งผลทางบวกและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้มากขึ้น

Michelle (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่องการกำกับตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเรื่องการประเมินตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาคือ ประเมินว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาเลือกงาน

ตามการกำกับตนเองและสามารถประเมินตนเองได้ โดยประชากรคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 15 คน ซึ่งใช้วิธีการติดตามการประเมินทางจิตใจของนักเรียนที่ได้ใช้วิจารณญาณของตนในการกำกับตนเอง โดยการวิจัยจะใช้คำถามปลายเปิดเพื่อสะท้อนข้อมูลเชิงลึก ผลจากการวิจัยคือนักเรียนได้รับประโยชน์จากการประเมินตนเอง นอกจากนี้การกระตุ้นให้นักเรียนใช้ข้อมูลในการประเมินตนเองเป็นข้อมูลในการเลือกภาระงานตามวิธีการของการกำกับตนเองส่งผลให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

Ejubović and Puška (2019) ได้ศึกษาอิทธิพลการกำกับตนเองที่มีต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบออนไลน์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเอง ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเองในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบออนไลน์ ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนคอมพิวเตอร์ และศึกษามิติทางสังคมในการให้ความช่วยเหลือในการเรียนรู้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนในมหาวิทยาลัยมุนสเตอร์ในประเทศเยอรมัน ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีทั้งปลายเปิดและปลายปิด ผลการวิจัยพบว่า การกำกับตนเองมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเรียนแบบออนไลน์ในเชิงบวก โดยค้นพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้คอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ในเชิงบวก รวมไปถึงการใช้กลยุทธ์ทาง Metacognitive และการใช้มิติทางสังคมในการให้ความช่วยเหลือจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ศรัณย์พร ยินดีสุข (2557) ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิด Interactive Constructivist และการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความใฝ่รู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้พัฒนามาจากทฤษฎี Constructivist ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบุคคลอื่น การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆและนำข้อความรู้ใหม่มาตีความตามมุมมอง ความเชื่อ และประสบการณ์ของตนเข้ามาผสานกับแนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง และมีกลยุทธ์สำหรับการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าทั้งภายนอกและภายในอย่างเป็นระบบโดยแนวคิดการควบคุมและกำกับตนเองจะประกอบด้วย 3 กระบวนการดังนี้ การสังเกตตนเอง การตัดสินใจ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองโดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนการกระตุ้นความสงสัย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการสืบสอบรอบตัว ขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนการตกลึกความคิด และขั้นตอนการประเมินตนเองจากผลการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 2 ฉบับ ผลการศึกษาประสิทธิภาพพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความใฝ่รู้มีค่าทางสถิติสูงที่ระดับนัยสำคัญ.01

สาลินี จงใจสุรธรรม (2558) ได้ทำการนำเสนอบทความเรื่อง กลวิธีการกำกับตนเองในเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งนำเสนอเกี่ยวกับกับการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีฐานความรู้ จากแนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่เกิดอย่างค่อยเป็นค่อยไปส่งผลให้เกิดการควบคุมพฤติกรรมภายนอก พบว่า การกำกับตนเองเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้สูงขึ้น โดยทางผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าด้านนักเรียนควรใช้การกำกับตนเองให้เป็นการเรียนรู้ที่เป็นกิจวัตรประจำวันโดยจัดตารางให้เป็นประจำ ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการเรียนของตนเอง ควรถอดบทเรียนจากต้นแบบที่มีประสบการณ์ในการเรียนที่ประสบความสำเร็จ และตั้งเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการเรียนเพื่อให้สามารถมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จ ด้านครูควรแนะนำกลวิธีการกำกับตนเองที่หลากหลายให้นักเรียนมีแนวทางในการใช้กลวิธีที่หลากหลาย และนำไปปฏิบัติ เช่นเดียวกันครูควรกำกับตนเองโดยเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับนักเรียนและกำกับตนเองในการจัดการเรียนรู้หรือให้ครูประเมินการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้ทราบจุดบกพร่องที่ควรแก้ไขโดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งครูที่ดีต้องรู้จักฝึกฝนตนเองตลอดชีวิต

ดวงเนตร ธรรมกุล and พิมพ์ขวัญ แก้วเกลื่อน (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบตกลูกและการกำกับตนเอง : กระบวนการและผลลัพธ์ที่คาดหวัง โดยนำเสนอการจัดการเรียนการสอนแบบตกลูกและการกำกับตนเองเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ การคิด วิचारณญาณการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การประเมินในเชิงให้ค่า การบูรณาการ และการสื่อสาร กระบวนการเหล่านี้เป็นการก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น โดยต้องครูเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อนักเรียน ซึ่งการเป็นผู้อำนวยการความสะดกด้วยการจัดการแหล่งทรัพยากรและการหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การจูงใจนักเรียน และสามารถสร้างอารมณ์ของนักเรียนให้มีเกิดผลส่งต่อการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลให้นักเรียนความรับผิดชอบในการทำงาน การวางแผน และมีเป้าหมายในการเรียนรู้อันนำไปสู่การเติบโตทางปัญญา อีกทั้งครูจะส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมกำกับตนเองให้เกิดแก่นักเรียนได้ เพื่อให้กระบวนการทางปัญญาและการตกลูกทางความคิดเกิดการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จโดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนหลัก และ 11 ขั้นตอนย่อย มีรายละเอียดดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผนและเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนย่อยได้แก่

การวางแผน เลือกว่า เขียน ขั้นที่ 2 ขั้นการนำเสนอและอภิปราย ซึ่งมีขั้นตอนย่อยได้แก่ นำเสนอ อภิปราย ขั้นที่ 3 ขั้นการประมวลและปรับแก้ ซึ่งมีขั้นตอนย่อยได้แก่ ประมวล ปรับแก้ ขั้นที่ 4 ขั้นการตกผลึก ซึ่งมีขั้นตอนย่อยได้แก่ นำเสนอ ประเมินและสรุป

งานวิจัยอธิบายถึงการกำกับตนเองมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ พบว่า การกำกับตนเองจะมีส่วนช่วยส่งเสริมหรือพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นการกำกับตนเองจึงเป็นเรื่องที่มีกระบวนการในเรื่องแรงจูงใจ การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ การควบคุมการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองเริ่มตระหนักถึงแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเกิดความสามารถในการเรียนรู้รวมไปถึงทักษะในการรับรู้ความสามารถของตนเองและการไตร่ตรองในตนเองเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งการวิจัยจำเป็นต้องใช้เวลาในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้ผลของการวิจัยที่สามารถสะท้อนความจริงได้มากที่สุด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง ซึ่งจัดเป็นกลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ที่มีองค์ความรู้ที่ซับซ้อน ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบ และมีหลักการเกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเองที่สามารถสะท้อนกลวิธีการกำกับตนเองอย่างถูกต้องตามหลักการและแนวคิด โดยเฉพาะขั้นตอนการตั้งเป้าหมาย และการสะท้อนความคิดซึ่งเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ

3. ทฤษฎีและวิธีการสอนที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง

3.1 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)

3.1.1 แนวคิดทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)

Vygotsky ได้นำเสนอแนวคิดการเรียนรู้เรื่อง พื้นที่รอยต่อของการพัฒนาการ (Zone of proximal Development) ของ Vygotsky มีชื่อเสียงอย่างมากในการอธิบายพัฒนาการของเด็กถึงความสามารถในการเรียนรู้ ความรู้และความเข้าใจของเด็ก โดย Vygotsky กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงระดับพัฒนาการ 2 ระดับคือ ระดับพัฒนาที่เป็นจริง (Actual Development Level) และระดับพัฒนาที่เป็นไปได้ (Potential Development Level) ซึ่งระยะห่างระหว่างของทั้งสอง หรือเรียกว่า พื้นที่รอยต่อพัฒนาการเรียกว่า Zone of Proximal Development ซึ่งสามารถเปรียบเทียบการเรียนรู้และพัฒนาได้ดังนี้

Past Learning	:	Actual Development Level
Present Learning	:	Zone of proximal Development
Future Learning	:	Potential Development Level

พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ หรือ Zone of proximal Development เป็นช่วงของการทำงานของความคิดที่จะสามารถเข้าใจเรื่องราวหรือไม่อยู่ในกระบวนการขั้นดังกล่าว หากนักเรียนได้รับการสนับสนุน แนะนำ กระตุ้น หรือชี้แจงจนเข้าใจจะทำให้สติปัญญาและความสามารถของนักเรียนจะสามารถพัฒนาไปได้อย่างดีดังที่ Vygotsky (1978: 86) กระบวนการที่อยู่ระหว่างเริ่มต้น (Embryonic State) เปรียบเทียบได้ว่าเป็น ดอกตูมของดอกไม้ (Buds) ซึ่งต้องผ่านการพัฒนาการมาก่อนที่จะกลายเป็นผล ดังนั้นระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่แท้จริงซึ่งจะถูกกำหนดโดยลักษณะการแก้ปัญหาของแต่ละบุคคลกับระดับของศักยภาพแห่งการพัฒนาที่กำหนด โดยต้องผ่านการแก้ปัญหาภายใต้คำแนะนำของผู้ใหญ่ หรือในการร่วมมือช่วยเหลือกับเพื่อนที่มีความสามารถเหนือกว่า ซึ่งพื้นที่รอยต่อในวันนี้จะเป็นระดับพัฒนาการในวันต่อไป อะไรก็ตามที่นักเรียนสามารถทำได้โดยอยู่ภายใต้ความช่วยเหลือในวันนี้ วันพรุ่งนี้เขาจะสามารถทำได้ด้วยตนเอง เพียงได้รับการเรียนรู้ที่ดีก็จะสามารถเกิดการพัฒนามากขึ้น ดังนั้นพื้นที่รอยต่อพัฒนาการจะอยู่ระหว่าง ระดับของการแสดงพฤติกรรมที่ได้รับความช่วยเหลือ กับความอิสระในการทำงานของเด็กซึ่งมีความไม่คงที่และแน่นอน แต่จะแปรเปลี่ยนไปตามการเรียนรู้และความสามารถหรือทักษะต่างๆที่ได้รับการช่วยเหลือหรือพัฒนาในอดีต จนทำให้สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากอดีต ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน บางคนอาจสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ฉะนั้นการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลต่อพฤติกรรม

ดังนั้นความหมายของการเสริมต่อการเรียนรู้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้สามารถสรุปได้ว่า เป็นเรื่องของความสัมพันธ์กันในสังคม การช่วยเหลือผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างผู้ที่มีศักยภาพมากกว่ากับผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่าให้เกิดการผลักดันและก้าวข้ามผ่านพันธะภาระงานที่ย่างยากจนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนั้นครูจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลายเช่น ลดความสับสนในลำดับขั้นตอน ชี้แจงภาระงานให้ชัดเจน กำหนดให้นักเรียนตระหนักต่อเป้าหมายของตนเอง กำหนดหรือให้ความกระจ่างกับเกณฑ์การประเมินผล แนะนำแหล่งการเรียนรู้ บรรยายพร้อมทั้งสาธิตให้เห็นจริง แลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนเพื่อให้เข้าถึงเรื่องที่เรียนได้มากที่สุด เลือกงานให้เหมาะกับเป้าหมายหลักสูตรและความต้องการจำเป็นของนักเรียน กระตุ้นชมเชย ตั้งคำถาม และให้นักเรียนบอกความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ฝ่าสังเกตุความก้าวหน้าของนักเรียนและให้ผลสะท้อนกลับ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ใช้แผนภาพ แผนภูมิหรือรูปภาพช่วยการเรียนรู้ ใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมเติมการเรียนรู้ (Wood et al., 1976), (Dixon Krauss, 1996), (Eggen & Kauchak, 1997), (Larkin, 2001), (Brush & Saye, 2001), (กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง, 2557) และ (สมเจตน์ พันธุ์พรหม, 2560)

การเรียนรู้และการพัฒนาการเป็นเรื่องที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน การเรียนรู้จะนำไปสู่พัฒนาการหรือผลักดันให้เกิดพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากขึ้นโดยจะเกิดมโนทัศน์ขึ้น 2 ประเภทคือมโนทัศน์โดยธรรมชาติ (Spontaneous or Every Concepts) ซึ่งเกิดจากการสังเกตหรือการรับความรู้สึกทางประสาทสัมผัสจนกลายเป็นประสบการณ์ที่สร้างขึ้นมาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันทั่วไปโดยแทบจะไม่รู้สึกรู้สึกละเลย และมโนทัศน์ที่เป็นระบบ (Scientific or Schooled Concepts) เป็นมโนทัศน์ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาในลักษณะที่เป็นระบบมากขึ้นมีลักษณะกว้างๆ มีความเป็นนามธรรมมาก และได้ถูกนำมาใช้อย่างมีระเบียบแบบแผนและมีจุดมุ่งหมายซึ่งเปรียบได้กับการเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา มโนทัศน์ทั้งสองประเภทจะทำงานประสานกันคือ มโนทัศน์ในชีวิตประจำวันมีความจำเป็นสำหรับเด็กที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งมโนทัศน์ที่เป็นระบบ ส่วนมโนทัศน์ที่เป็นระบบจะทำหน้าที่ผสมผสานและรวบรวมมโนทัศน์ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เด็กได้นำมาใช้ประกอบการคิดส่งผลให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและการขยายมโนทัศน์ที่เป็นระบบจำเป็นต้องอาศัยสื่อกลางที่มีความหมายดังนี้

1) ภาษา (Language) Vygotsky กล่าวว่า ความคิดกับภาษาในช่วงแรกของชีวิตไม่สัมพันธ์กัน แต่ต่อมาเมื่อเด็กมีพัฒนาการมากขึ้น ความคิดกับภาษาจึงมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น ฉะนั้นความคิดจะถูกแสดงออกมาทางภาษา ซึ่งภาษาที่แสดงออกมาอย่างเป็นเหตุเป็นผลจะผ่านความคิด ดังนั้นพฤติกรรมที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา โดยในช่วงแรกของการใช้ภาษา เด็กจะเกิดจากการพูดกับตนเอง (Inner speech) ตัวอย่างเช่น เด็กอายุ 4 ขวบเมื่อได้รับของขวัญเป็นจิ๊กซอว์ เขาจะพยายามต่อจิ๊กซอว์แต่ไม่สำเร็จในขณะเดียวกันเขาจะพูดกับตนเองราวกับว่ามีคนอื่นร่วมทำงานด้วย จนกระทั่งพ่อเข้ามาช่วยและมีส่วนร่วมโดยพ่อจะแนะนำว่าควรเริ่มต่อตรงไหนก่อน จะต้องต่อส่วนที่เป็นมุมก่อน ถ้ามีสีต้องต่อสีเดียวกัน ถ้าเด็กเกิดภาวะติดขัดในการต่อจิ๊กซอว์ซึ่งสิ่งที่พ่อจะต้องทำคือการต่อให้ดูเป็นตัวอย่าง จนกระทั่งจิ๊กซอว์ประกอบเป็นรูปร่างได้สำเร็จ พ่อจะใช้คำพูดท้าทายให้เขาเริ่มต่อใหม่ เด็กจะเริ่มต้นโดยการแบ่งจิ๊กซอว์ออกเป็นกลุ่ม สีเดียวกัน พวกเดียวกัน จากนั้นพ่อจะค่อยๆ ถอยออกมาดูอยู่ไกลๆ ปล่อยให้เด็กได้เริ่มทำงานอย่างอิสระมากขึ้นเรื่อยๆ การที่เด็กพูดไปพร้อมกับทำกิจกรรม Vygotsky อธิบายว่า การที่เด็กเริ่มต้นสื่อสารกับคนอื่นแล้วหันมาสื่อสารกับความคิดของตนเองด้วยการพูดกับตนเอง ต่อมาเมื่อเด็กได้สร้างความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ต่างๆ มากขึ้น เสียงที่เปล่งออกมาจากการพูดกับตนเองจึงค่อยๆ เงียบหายไปกลายเป็นการสื่อสารภายในกระบวนการคิดเท่านั้น การที่เด็กใช้ความคิดจากภายในจึงหมายถึงการที่เด็กกำลังสร้างความรู้ความเข้าใจภายในของตนเอง (Internalization) โดยการใช้ความคิดของตนเองและแปลความหมายของภาษาหรือปรากฏการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่มากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากพฤติกรรมระหว่างการต่อจิ๊กซอว์ที่เด็ก

จะพูดกับตนเองหรือพยายามสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เรียกว่า พื้นที่รอยต่อของพัฒนาการ (Zone of Proximal Development)

2) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับความคิดความเข้าใจในระดับต่ำ (Lower mental functions) ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อจำกัดทางชีวภาพ เมื่อเด็กเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) กับบุคคลรอบๆ ตัวที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำส่งผลให้เด็กได้สามารถสร้างการเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัดทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมที่จะคอยปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ความช่วยเหลือในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิกับผู้ฝึกหัดหรือระหว่างเพื่อนที่มีความสามารถแตกต่างกัน หรือเพื่อนในจินตนาการจะเป็นตัวส่งเสริมพัฒนาการ โดยที่ครูจะสามารถใช้การแสดงออกโดยการพูดเป็นนัยหรือเพียงบอกใบ้ การสร้างเงื่อนไขการเรียนรู้บางอย่าง การถามคำถามนำ การให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่ได้พูดอธิบายไปแล้ว การถามนักเรียนเป็นระยะๆ การถามคำถามนำ การสาธิตทั้งบางส่วนหรือทั้งหมด สิ่งเหล่านี้จะช่วยกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก

3) วัฒนธรรม (Culture) เป็นรูปแบบการถ่ายทอดทางความคิด ความเชื่อของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมก็จะถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมไปสู่เด็กๆ ทำให้เขารู้ว่า เขาคิดอะไร และความคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสมส่งผลให้เด็กเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดความเข้าใจไปตามประสบการณ์ที่ได้รับจนเกิดกระบวนการทางปัญญาในระดับที่สูงขึ้น (Higher Mental Functions) เช่น เด็กที่เรียนอยู่ในระบบการศึกษาจะมีวิธีการคิดเลขที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับ ส่วนเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาจะมีวิธีการคิดเลขที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปตามการใช้ชีวิตประจำวันในแบบฉบับของเขา รู้จักใช้ตัวเลขในการเจรจาต่อรองหรือบริหารความเสี่ยงจนสามารถเอาตัวรอดได้ซึ่งนักเรียนที่เรียนอยู่ในระบบอาจไม่เข้าใจเพราะเด็กทั้งสองกลุ่มอยู่คนละบริบททางสังคมวัฒนธรรม

4) การเลียนแบบ (Imitation) การพัฒนาการเรียนรู้อย่างหนึ่งของนักเรียนคือการเลียนแบบซึ่งเป็นรูปแบบกระบวนการแก้ปัญหาของนักเรียน และการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ดี ตัวอย่างเช่น ถ้าครูให้นักเรียนแก้โจทย์ปัญหาที่ยากและนักเรียนไม่เข้าใจ ครูต้องแก้ให้ดูบนกระดาน นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาของครู โดยสร้างความรู้ความเข้าใจภายในตนเอง แต่ถ้ามีโจทย์เลขที่ยากขึ้นนักเรียนยังไม่เข้าใจ ครูจำเป็นต้องแก้ปัญหาลักษณะนี้หลายครั้ง เพื่อให้เด็กค่อยๆ เลียนแบบหาวิธีการแก้ปัญหาย่อยๆ ค่อยเป็นค่อยไป

5) การชี้แนะหรือความช่วยเหลือ (Guidance or assistance) Vygotsky มุ่งเน้นไปที่การร่วมมือทางสังคม (Social Collaborative) คือ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญกว่ามีความคิดอาสา จะช่วยเหลือคิดค้นหารูปแบบในการเสริมสร้างประสบการณ์ทางการเรียนรู้ จัดเตรียมสิ่งต่างๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้แก่นักเรียนซึ่งเปรียบได้กับเสริมต่อความรู้ (Scaffolding)

6) การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) หมายถึง หน้าที่ระหว่างครูกับนักเรียน ในการช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ตามสภาพปัญหา เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้หรือแก้ไขปัญหาในขณะที่เรียนรู้ได้ (ซึ่งเป็นช่วงพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ) เพื่อให้ นักเรียนได้สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจภายในตนเองเพิ่มมากขึ้น

3.1.2 องค์ประกอบของการเสริมต่อความรู้

องค์ประกอบของการเสริมต่อการเรียนรู้ Sadhana Puntambekar (2002: 189) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญมีอยู่ 5 ประการดังนี้ ประการที่ 1 การสร้างความเข้าใจและตั้งเป้าหมายร่วมกัน ประการที่ 2 การวิเคราะห์ วินิจฉัยระดับความเข้าใจของนักเรียนอย่างต่อเนื่องซึ่งครูจะต้องเข้าใจถึงงานที่มอบหมายให้นักเรียนอย่างถ่องแท้ รวมทั้งความสามารถของนักเรียนที่จะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ก้าวหน้าได้ ประการที่ 3 การช่วยเหลือนักเรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ประการที่ 4 การมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนจะช่วยให้ครูสามารถประเมินความเข้าใจของนักเรียนได้ และประการที่ 5 การลดและถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียน นักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง

Wood et al. (1976) ได้เสนอวิธีการสร้างเสริมต่อความรู้ไว้ 6 ประการดังนี้ ประการที่ 1 การสร้างความสมัครใจ (Recruitment) เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยความสมัครใจโดยนักเรียนจะต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและภาระงานในการเรียนรู้นั้นๆ ประการที่ 2 การสร้างหลักเกณฑ์เพื่อลดความอิสระ (Reduction in degree of freedom) โดยครูจะต้องสะท้อนผลการเรียนรู้เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกัน เพื่อให้ให้นักเรียนนำผลไปใช้เพื่อเพิ่มระดับการเรียนรู้ในแต่ละขั้นได้อย่างถูกต้อง ประการที่ 3 การรักษาทิศทางทางการเรียนรู้ (Direction maintenance) โดยผู้จะต้องดูแลเพื่อให้ นักเรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ประการที่ 4 การกำหนดลักษณะสำคัญให้ชัดเจน (Critical features) ควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาด้วยน้ำเสียงที่แตกต่าง และหากครูไม่เข้าใจหรือขัดแย้ง ครูควรแปลความหมายของเรื่องที่กำลังเรียนรู้ใหม่ ด้วยภาษาที่ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายๆ และถูกต้องตรงกัน ประการที่ 5 การควบคุมความข้องใจของนักเรียน (Frustration Control) ควรอดทนต่ออารมณ์ที่ไม่เข้าใจของนักเรียน

ที่แสดงออกมา แต่ครูต้องอธิบายให้นักเรียนหายคั่งข้องใจ และประการที่ 6 การสาธิต (Demonstration) ควรเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในการแก้ปัญหาการเรียนรู้

Sower (2000) กล่าวว่าทฤษฎี Vygotsky ให้ความสำคัญกับการพูดของเด็กโดยผู้ใหญ่จะต้องคอยช่วยเหลือ สนับสนุนในการพูดของเด็ก ฉะนั้นการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) จะต้องสร้างปัญหาที่ยากให้เด็กได้เรียนรู้ เมื่อเด็กเกิดปัญหาและสามารถตอบสนองปัญหาด้วยการกระทำ การตอบคำถามจะทำให้เด็กเกิดความคิดขึ้นใหม่ได้

ส่วนThompson (2003) กล่าวถึงทฤษฎี Vygotsky ที่เกี่ยวกับการอ่านว่าเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่สะท้อนวัฒนธรรมด้านการสื่อสาร การที่นักเรียนอ่านเขียนได้เกิดจากการที่นักเรียนพยายามตอบสนองวัฒนธรรมและการใช้ชีวิต ภาษาจะช่วยจัดลำดับความคิด การที่นักเรียนให้ทักษะในการสื่อสารได้ดีเกิดจาก (level) การถูกถ่ายทอดประสบการณ์ที่มาจากผู้อื่นและเป็นไปตามความเข้าใจของนักเรียนและยิ่งเมื่อผู้ใหญ่ใช้ภาษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทำกิจกรรมยิ่งเป็นการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) นักเรียนจะสามารถทำงานที่ยากได้ถ้าได้รับการร่วมมือปฏิบัติไปพร้อมกับผู้ใหญ่ แต่จะเรียนรู้ได้น้อยถ้าปฏิบัติด้วยตนเอง ดังนั้นพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of proximal Development) จึงเป็นช่วงพื้นที่ระหว่างพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual development) กับระดับพัฒนาการที่สามารถเป็นไปได้ (Potential development level) นักเรียนจะเรียนรู้ไปตามลำดับที่ครูกำหนดการเรียนรู้ เมื่อการเรียนรู้แบบเดิมกลับมาอีกครั้ง นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีครูคอยช่วยเหลือจะมีหลักการคือ ความคิดและภาษามีความสัมพันธ์กัน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ทางภาษา ครูควรเป็นคนจัดการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ให้กับนักเรียน โดยเป็นคนวางแผนโครงสร้างการเรียนรู้โดยพิจารณาจากพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of proximal development) สอดคล้องกับ McCloskey (2005 : 48-51) สนับสนุนกระบวนการอ่านของนักเรียน ครูจำเป็นต้องเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) โดยต้องมีการอ่านให้ฟังครั้งแรก ต่อมาเมื่ออ่านไปได้ระยะหนึ่งครูจะต้องตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตนเอง

Alber (2011) กล่าวว่า การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) เป็นสิ่งที่ครูต้องให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal) จึงเป็นพื้นที่ความสามารถที่นักเรียนจะพัฒนาขึ้นได้โดยต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ โดยสามารถใช้ทฤษฎีในห้องเรียนได้ดังนี้

1) การพูดและแสดง (Show and tell) การพูดเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและเป็นสิ่งที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ ดังนั้นอาจจัดให้นักเรียนได้ดูตัวอย่างจากนักเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่าในเรื่องความสามารถแล้วค่อยมาปฏิบัติ โดยครูอาจจะแนะนำเป็นขั้นๆ แต่กระบวนการอาจใช้วิธีการคิดต่างๆ (Think aloud) เป็นการจัดให้นักเรียนนำสิ่งของที่เป็นที่รักของตนเองหรือตามหัวข้อที่กำหนด นำมาพูดแสดงความคิดเห็นต่อหน้าเพื่อนๆ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูด การคิด และความกล้าแสดงออกอย่างหนึ่ง

2) การพัฒนาความรู้เดิม (Tap into prior knowledge) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่คอยทบทวนประสบการณ์เดิมของนักเรียนโดยจะเชื่อมโยงกับชีวิตของนักเรียน ครูต้องแนะนำและช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเข้ากับชีวิต

3) การจัดเวลาในการพูดคุย (Give time to talk) นักเรียนจำเป็นต้องมีเวลาสำหรับการเกิดความรู้ใหม่ มีเวลาสนทนากับเพื่อนที่เรียนด้วยกันเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่

4) ความเข้าใจในด้านคำศัพท์ (Pre-teach vocabulary) นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้คำศัพท์ยากๆ ที่ไม่ค่อยได้ใช้บ่อย เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความหมายใหม่ขึ้น และเกิดความสนใจในคำนั้นมากขึ้น ควรสร้างสัญลักษณ์หรือวาดภาพเกี่ยวกับคำนั้นๆ

5) การใช้ภาพ (Use visual aids) การใช้ภาพเป็นเครื่องมือเสริมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนเกิดความหมายในใจได้

6) การอ่านแล้วหยุดเพื่อตอบคำถาม (Ask question pause review) การหยุดอ่านเพื่อถามคำถามเป็นหนทางหนึ่งในการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ทำให้เกิดความคิดใหม่จากการสนทนาเรื่องที่อ่าน หยุดครั้งแรกเพื่อถามคำถาม หยุดอีกครั้งเพื่อทบทวน คำถามจะช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ คำถามปลายเปิดจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการถกเถียงขึ้นและสร้างการค้นพบได้มากขึ้นอีก

ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) ทำให้เชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดได้จากบริบททางสังคม (Social text leaning) ซึ่งจะเน้นบทบาทสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมไปสู่การพัฒนาการใช้ภาษาและเป็นการเพิ่มพัฒนาการทางความคิดโดยคำนึงถึงระดับพัฒนาการ 2 ระดับคือ ระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual development level) และระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ (Potential development level) ส่วนระยะห่างระหว่าง

พัฒนาการที่เป็นจริงกับพัฒนาการที่สามารถเป็นไปได้เรียกว่า พื้นที่รอยต่อการพัฒนา (Zone of proximal development) โดย Vygotsky กล่าวว่า พื้นที่รอยต่อการพัฒนา (Zone of proximal development) เป็นการทำหน้าที่ของบุคคลซึ่งยังไม่สามารถทำได้ในปัจจุบัน แต่อยู่ในกระบวนการที่จะทำให้บุคคลมีความสามารถหรือความพร้อมที่จะทำหน้าที่หรือทำงานได้อย่างสมบูรณ์ในภายภาคหน้า เป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการเริ่มต้น (Embryonic state) ซึ่งเปรียบเทียบว่าเป็น ดอกตูม (Buds of flower) ของพัฒนาการก่อนที่จะเป็นผลของพัฒนาการ หากได้รับคำแนะนำหรือสั่งสอนจากผู้มีประสบการณ์มากกว่าจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาสติปัญญาและความสามารถไปได้อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับบทความของสรีตา บัวเขียว (2559) ได้เขียนบทความเรื่อง Scaffolding จะช่วยเสริมสร้าง การพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างไร How can Scaffolding Support Learning Development โดยมีสาระว่า Scaffolding หรือการเสริมต่อการเรียนรู้ ใช้เป็นตัวช่วยเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการเรียนรู้ของคนเราให้สูงขึ้น ๆ ไปได้ ตามแต่ศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยมีหลักการที่ว่า ผู้ที่มีศักยภาพสูงกว่าจะเป็นผู้ให้การช่วยเหลือเสริมต่อการเรียนรู้กับผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่าสามารถกระทำได้ด้วยตนเองแล้ว ซึ่งเป็นไปตามหลักทฤษฎีของ Bruner ที่กล่าวถึง หลักสูตรเกลียวสว่าน (spiral curriculum) ที่ว่าคนเราไม่ว่าอยู่วัยใด สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ได้ทุกเรื่อง ถ้าเรื่องราวเหล่านั้นได้จัดกระบวนการอย่างเป็นลำดับและค่อยเป็นค่อยไปไต่ระดับจากง่ายไปยาก คล้ายกับเกลียวสว่าน สอดคล้องทฤษฎีของ Vygotsky เกี่ยวกับรอยต่อแห่งพัฒนาการ (Zone of proximal development) ที่กล่าวถึงบริเวณของพัฒนาการในระดับสูงขึ้นไปซึ่งคน ๆ หนึ่งมีศักยภาพที่จะก้าวไปสู่จุดนั้นได้แต่ต้องมีผู้ที่มีศักยภาพสูงกว่าให้ความช่วยเหลือผลักดันให้ขึ้นไป Scaffolding สามารถนำไปใช้ได้ทั้งในการเสริมสร้างพัฒนาทางด้านชีวิตในสังคมและในชั้นเรียน ได้แก่ แม่เล่นกับลูก สอนให้ลูกพูด เป็นต้น หรือครูจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ การแบ่งย่อยเนื้อหา การสร้างบรรยากาศ รวมทั้งใช้สื่อในการเรียนการสอน เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยสอดแทรกในบทบาทของครูที่จำเป็นต้องใช้การช่วยเหลือและผลักดันนักเรียนเพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีมาเชื่อมโยงกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยสอดแทรกอยู่ในทุกขั้นตอน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสามารถดำเนินการเรียนรู้ได้บรรลุถึงเป้าหมาย ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการใช้ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

รูปแบบการเรียนรู้ด้วย กลวิธีการกำกับตนเอง	การใช้ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)
ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose	การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่สามารถตั้งเป้าหมายในการอ่าน โดยการชี้แนะให้เล็งเห็นเป้าหมายระยะสั้นโดยเป็นเป้าหมายที่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างชัดเจน ประกอบไปด้วยการที่ครูจะต้องสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วยการแสดงความคิดเห็น คำพูด และการแสดงออกทางอารมณ์ที่มั่นคงและมีความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ ทั้งนี้ต้องยอมรับความคิดเห็นและเหตุผลที่แตกต่างของนักเรียนด้วยความยุติธรรมและเสมอภาคโดยไม่แบ่งแยก และให้คำแนะนำ ชี้แนะ แก่นักเรียนที่ต้องการคำชี้แนะ
ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question	การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด การแสดงความคิดเห็นตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยไม่ต้องการคำตอบที่ถูกหรือผิด แต่ต้องการกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด ไตร่ตรอง คิดทบทวนหาคำตอบ เป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการหาคำตอบ โดยที่ไม่คาดหวังว่าคำตอบของนักเรียนจะถูกหรือผิดขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการคิด ไตร่ตรองของนักเรียนแต่ละคน โดยอาจปรับคำถามให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน หรือปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์โดยดูแลกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้ตามความสามารถของนักเรียนและระดับประคองให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข
ขั้นตอนที่ 3 ตกลึกการอ่าน Reading criticism	การเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน ครูจำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือ ส่งเสริมให้นักเรียนก้าวข้ามผ่านพ้นความไม่รู้จนสามารถเข้าใจบทอ่านได้เป็นอย่างดี โดยพยายามตั้งใจฟังสิ่งที่นักเรียนสื่อสารออกมาหลังจากได้อ่านบทอ่าน สังเกตการณ์โดยรอบว่านักเรียนคนใดต้องการความช่วยเหลือจากการแสดงออก โดยพยายามซักถามข้อมูลและชี้แนะอย่างรอบด้าน เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้นำข้อชี้แนะไปคิดโดยพยายามชี้แจงอย่างนุ่มนวลและเป็นมิตรให้มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea	การช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้จักคิด พิจารณา วิเคราะห์ การกระทำหรือพฤติกรรมของตนเอง โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียน ให้เกียรตินักเรียนในการแสดงความคิดเห็นจนเกิดความรู้สึกไว้วางใจในการสื่อสารออกมาเป็นภาษาพูดและภาษากาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละคนต้องสะท้อนออกมาด้วยวิธีละมุนละม่อม โดยเน้นการพูดที่ทำให้กำลังใจนักเรียนชื่นชมความสามารถและให้กำลังใจ สร้างความเชื่อมั่นแก่นักเรียน มองความล้มเหลวหรือความผิดพลาดเป็นบทเรียนพร้อมปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

จากการศึกษาทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเรื่องการอธิบายถึงจิตสำนึกของมนุษย์ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการเสริมสร้างคุณลักษณะของตนเองและประสบการณ์ที่ได้รับ โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ต่างๆ จนสะท้อนออกมาในรูปแบบของภาษาตามพื้นฐานของแต่ละคน ซึ่งการเรียนรู้ของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนและผู้ร่วมงานหรือเรียกว่าพื้นที่รอยต่อการพัฒนา (Zone of proximal development) ซึ่งผู้วิจัยได้นำลักษณะสำคัญมาใช้อยู่ 2 ประการคือ ประการที่ 1 การนำรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนจะต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันช่วยเหลือกัน ยอมรับความสามารถของกันและกัน รวมทั้งการตั้งเป้าหมายร่วมกัน โดยมีแบบอย่างที่ดีเป็นตัวอย่างที่ให้นักเรียนยึดเป็นแนวทางในการทำงาน และประการที่ 2 Scaffolding เป็นเรื่องของ การเข้าใจนักเรียนความสามารถของนักเรียนที่ครูจะต้องคอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถก้าวข้ามผ่านการพัฒนาทางสติปัญญาได้เป็นอย่างดี โดยการใช้ทฤษฎีของ Vygotsky เป็นปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนรู้โดยการคอยช่วยเหลือชี้แนะ สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้

3.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

งานวิจัยต่างประเทศ

Jane Harvey (2011) ศึกษากรณีการใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสำหรับครูภาษา โดยทำการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการประชุมครูวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อตรวจสอบวิธีการจัดการเรียนรู้โดยการมีการประชุมเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึก ในการวิจัยได้ให้ครูใช้ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมในการสอนภาษาโดยเป็นการกระตุ้นให้เกิดแนวคิดการสอนภาษาเชิงประสบการณ์โดยผ่านทาง การสนทนา และจัดให้มีการประชุมครูเพื่อรับรู้ปัญหาและร่วมกันพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษา ส่งผลให้เห็นว่าการใช้ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมมาช่วยในการสอนจะช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาต่างประเทศได้ดีขึ้น

Wannaprapha Suksawas (2011) ได้ทำการศึกษาวิชาการใช้ทฤษฎี สังคม วัฒนธรรมใน การสอนนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการสื่อสาร โดย ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมและทฤษฎีทางภาษาศาสตร์นำมาเป็นกรอบในการวิจัย โดยมุ่งให้นักเรียนเกิด การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มและปัจจัยในสถานการณ์สื่อสาร จากผลการศึกษาสรุปได้การใช้ ทฤษฎีสังคมวัฒนธรรมกับทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เข้ามามีส่วนร่วมในการสอน ส่งผลให้นักเรียน สามารถเอื้อต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในงานกลุ่ม

Aysheh Mohammadzade. (2020) ได้ศึกษาวิจัยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนของนักเรียนชาวอิหร่านในการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้กลุ่มนักเรียนที่เป็นผู้หญิงจำนวน 90 คน แบ่งกลุ่มออกเป็นสูง กลาง ต่ำ โดยแบ่งจากการทดสอบ หลังจากนั้นใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยทำแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ one-way ANOVA และ Kruskal-Wallis Test ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ ผลการสัมภาษณ์นักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกกับการใช้วิธีการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งการได้รับความช่วยเหลือจากครูและเพื่อนที่มีความสามารถสูงกว่าส่งผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ในเรื่อง พื้นที่รอยต่อทางสังคม (Zone of proximal development) ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างการจัดการเรียนรู้ เน้นการให้ความช่วยเหลือเพื่อเพิ่มพูนทักษะแก่นักเรียน โดยที่การได้รับคำติชมจากเพื่อนที่มีความสามารถสูงกว่าและจากครูจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเองได้ดี

งานวิจัยในประเทศ

สมเจตน์ พันธุ์พรหม (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ Meta-cognition และการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 2 ประการดังนี้ ประการที่ 1 เพื่อสร้างและหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ Meta-cognition และการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประการที่ 2 เพื่อใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ Meta-cognition และการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้กลุ่มทดลองคือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ Meta-cognition และการเสริมต่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ Meta-cognition และการเสริมต่อการเรียนรู้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรกัญญา ราชพลสิทธิ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2.1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องราวการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทยก่อนและหลังการใช้รูปแบบ 2.2) เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทย 2.3) เพื่อประเมินความความคิดเห็นของครูที่เลี้ยงที่มีต่อความสามารถการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทย 2.4) เพื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทย นักศึกษาวิชาชีพรูที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูจำนวน 6 คน ครูที่เลี้ยงของนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทยจำนวน 6 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบเอกสาร แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินพัฒนาการความสามารถ แบบประเมินความคิดเห็น และแบบวัดการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติทางการวิจัยและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบ PINGG Model เป็นรูปแบบที่มีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม (Picturing prior knowledge) ขั้นที่ 2 เพิ่มเติมแหล่งเรียนรู้ (Increasing knowledge resources) ขั้นที่ 3 ร่วมต่อยอดคิด (Newly igniting imaginations) ขั้นที่ 4 ผลิตความรู้ใหม่ (Generating new knowledge) ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผลงาน (Scrutinizing the assignments) และผ่านการรับรองรูปแบบ ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนพบว่าความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาวิชาชีพรูก่อนและหลังการใช้รูปแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้รูปแบบนักศึกษาวิชาชีพรูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ นอกจากนี้นักศึกษาวิชาชีพรูมีพัฒนาการความสามารถการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้น รวมไปถึงครูที่เลี้ยงมีความคิดเห็นต่อความสามารถการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาวิชาชีพรูภาษาไทยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยอธิบายถึงการใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นการมุ่งให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลือจากครูและเพื่อนพบว่า การช่วยเหลือจากครูและเพื่อนเป็นประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียน

อาจจะไม่ปรากฏอย่างรวดเร็ว แต่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจและรักการเรียนรู้ สิ่งหนึ่งที่สังเกตได้คือ ในระยะแรกของการใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะมุ่งให้นักเรียนเกิดการ ทำงานกลุ่ม หรือมีส่วนร่วมในการสื่อสาร และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยมีครูเป็นผู้คอยดูแลและพร้อมให้ความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตามการใช้ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นเพียงการช่วยสนับสนุนและเข้าใจในพฤติกรรมของนักเรียนเท่านั้น สิ่งสำคัญควรร่วมกับแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีอื่นในการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการ พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งจัดเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยในการสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเสริมต่อความรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนจะได้รับความช่วยเหลืออยู่บนพื้นฐานของความต้องการของนักเรียน และเมื่อนักเรียนสามารถทำงานนั้นได้แล้ว จะค่อยๆ ลดความช่วยเหลือลงจนผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ด้วยตนเอง ซึ่งสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการกำกับตนเอง และนำไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองได้

3.2 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method

Socratic (469-399 B.C.E) นักปรัชญาและนักการศึกษาชาวกรีกที่มีชื่อเสียงซึ่งได้รับการยอมรับจากทั่วโลกในฐานะนักคิดที่ยิ่งใหญ่ของชาวตะวันตก (The great thinker of western philosophy) เป็นครูสอนตรรกวิทยาหลักการประชาธิปไตย เกิดที่กรุงเอเธนส์ เมื่อประมาณ 469 ปีก่อนคริสตกาล บิดามีอาชีพเป็นช่างแกะสลัก มารดาเป็นพยาบาลผดุงครรภ์หรือหมอดำแย Socratic เป็นครูที่สอนด้วยการสนทนาและการถามตอบโดยจะตั้งคำถามหลาย ๆ ข้อ เพื่อให้นักเรียนดึงความรู้จากประสบการณ์ออกมาให้ได้การสนทนายาระหว่าง Socratic กับนักเรียนจะดำเนินไปที่ละขั้นตามแนวทางที่นักปรัชญาในอดีตเคยใช้ในการค้นหาความรู้ นักเรียนแต่ละคนจะทำงานหนักเช่นเดียวกับครูที่คอยช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ โดยครูจะคอยป้อนคำถามไปเรื่อย ๆ จนกว่านักเรียนจะสามารถค้นพบคำตอบด้วยตนเอง การสอนเช่นนี้จะมีวิธีการตั้งคำถามเป็นชุดแล้วให้นักเรียนตอบคำถามโดยใช้หลักการของเหตุผลจนกระทั่งนักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ตามแนวทางเรียกว่า Socratic questioning method คือเป็นวิธีทางสังคมซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ทางการสอนและการประเมินผลผสมผสานร่วมกับทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งการดำเนินการต่าง ๆ ต้องใช้เวลาที่จะทำให้เกิดประสิทธิผล

ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ซึ่งเป็นการตั้งคำถามเชิงสังคมที่เป็นการใช้คำถามทบทวนโดยมุ่งให้เกิดความคิดองค์รวม คำถามจะถูกออกแบบมาเพื่อให้ได้

คำตอบที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ฉะนั้นคำถามจึงมีลักษณะเป็น ความเที่ยงตรง ความลึก ความชัดเจน และเปิดกว้างสำหรับเหตุผล Paul (2007) โดยคำถามของ Socratic จะมี 3 ประเภทคือ การใช้คำถามเชิงสังคม การสำรวจ และจุดเน้นของคำถาม ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 ประเภทของการสร้างคำถามของ Socratic

จากตารางภาพที่ 8 รูปแบบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ของ มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2550) มีความแตกต่างกันตามจุดประสงค์และผลที่ได้ ดังนั้นผู้ซึ่งจำเป็นต้องเข้าใจรูปแบบการใช้คำถามเพื่อนำไปใช้ในเรื่องใด และมีจุดมุ่งหมายใดที่ต้องการให้นักเรียนเกิดความเข้าใจสิ่งใด จึงจะสามารถนำไปใช้ได้ประเภทที่ 1 กลวิธิตามธรรมชาติ เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจในพื้นฐานความคิด ดังนั้นคำถามที่ตั้งจึงเป็นคำถามที่ไม่มีการวางแผนเป็นไปตามหัวข้อที่เกิดขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดที่อิสระที่จะสามารถตอบคำถามได้และเข้าใจแนวคิดที่เกิดขึ้นได้ ประเภทที่ 2 คำถามแบบสำรวจ เป็นการตั้งคำถามที่มุ่งเน้นตรวจสอบความคิด พื้นฐานความรู้ หรือแนวคิดของนักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานแก่นักเรียนสามารถนำไปค้นค้นหรือสืบค้นต่อไปได้ และประเภทที่ 3 การมุ่งเป้าหมาย เป็นการตั้งคำถามที่จับทสนทนาเพื่อค้นหาแนวคิด หรือเป้าหมายเพื่อมุ่งให้เกิดความเข้าใจพื้นฐาน และนักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้ไปเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ ได้ดี

คำถาม Socratic เป็นการจัดการเรียนที่ให้นักเรียนใช้เหตุผลในการสืบค้นร่วมกันโดยการสนทนา (Dialogical enquiry) และมีการใช้คำถามแบบต่อเนื่องอันเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อเข้าถึงความจริง วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method แบบยุโรปกับอเมริกันมีลักษณะที่เหมือนกันและต่างกันตามที่ได้กล่าวดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method แบบอเมริกันกับแบบยุโรป

แบบอเมริกา	แบบยุโรป
1. ใช้เรื่องราวปรัชญา(อาจเป็นนิทานหรือเรื่องราวที่แต่งขึ้น) เป็นจุดเริ่มต้น โดยแผนการอภิปราย กิจกรรมและแบบฝึกหัด เขียนคำถามบนกระดานหรือในกระดาษ)	1. ใช้คำถามเชิงปรัชญาเป็นจุดเริ่มต้น (ไม่มีสื่อใดๆ)
2. ไม่จำกัดเรื่องหรืออภิปราย (นักเรียนเสนอและมีการเลือก)	2. เน้นคำถามหรือปัญหาเดียว (ครูเป็นผู้เลือก)
3. แสดงทัศนคติที่ต่างออกไป	3. มุ่งให้ได้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน
4. สืบค้นโดยการสนทนา	4. ใช้ การสนทนาและการทบทวนตอนท้าย
5. เขียนคำถามก่อนการอภิปราย	5. คำถาม/ ข้อความเขียนระหว่างการอภิปราย
6. ทบทวนการอภิปรายโดยการพูด	6. ทบทวนการเขียน
7. มีกิจกรรมตอนท้ายและแบบฝึกหัด	7. การสนทนาต่อไป

รูปแบบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method แบ่งออกได้ 2 รูปแบบดังนี้
 รูปแบบที่ 1 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method การแสวงหาความจริงโดยการใช้คำถามแบบต่อเนื่องซึ่งจะมีส่วนประกอบมาจาก ความไม่รู้ การใช้คำถาม การค้นหาความหมายของความคิด คำและมโนทัศน์ รวมไปถึงใจในสิ่งที่เราคิดและสิ่งที่เราเชื่อ รูปแบบที่ 2 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method การถามที่แสดงความสนใจอย่างแท้จริงในสิ่งที่นักเรียน พูดและคิด ความหมายที่พูดและสิ่งที่พูดเป็นจริงในแง่ไหนด้วยการกระตุ้นเป็นคำถาม (Probing question) โดยสิ่งที่สำคัญคือควรให้ความสำคัญกับความคิดของนักเรียนทุกคน

3.2.1 ลักษณะของวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method

1. การใช้คำถามแบบปลายเปิด เป็นคำถามที่ครูไม่รู้คำตอบและต้องการถามนักเรียน
2. เน้นคำถามที่กระตุ้นให้มีการแสวงหาคำตอบที่แท้จริง (Genuine invitation to inquiry) เช่น มีความคิดอย่างไร
3. เน้นการให้สิ่งเร้าสำหรับการคิดและการตอบสนอง
4. เน้นคำถามปลายเปิดคือ เป็นคำถามที่เป็นไปอย่างมีแบบแผน เป็นคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดอย่างต่อเนื่อง เป็นการคิดเหตุผลและความเชื่อ (assumption)
5. กระตุ้นให้นักเรียนใส่ใจกับแนวความคิดหรือมโนทัศน์ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบพื้นฐานของการคิด แนวความคิดทุกอย่างที่ถูกดึงออกมาจากคำถามถือว่าเป็นแหล่งความจริง
6. วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ช่วยให้นักเรียนคิดอย่างลึกซึ้งและชัดเจนเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่ใช้ในการคิดเกี่ยวกับโลก
7. คำถามที่ช่วยเพิ่มคุณค่าของการอภิปรายไม่ว่าจะเป็นบทเรียนในวิชาใดๆ ก็มาหรือระดับการศึกษาใดๆ ก็ตาม
8. เน้นการอภิปรายมีจุดมุ่งหมายและมีทิศทาง จุดหมายสุดท้ายคือให้นักเรียนสามารถตอบคำถามตนเองได้

3.2.2 ตัวอย่างคำถามของวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method

1. คำถามที่ต้องการความชัดเจน (Clarification) เช่น
  - เธอสามารถอธิบายได้ไหมว่า ทำไม ..... (การอธิบาย)
  - คำ... เธอหมายความว่าอย่างไร (การให้ความหมาย)
  - ยกตัวอย่างเรื่องนั้นได้ไหม (การยกตัวอย่าง)
  - อันนั้นช่วย.....อย่างไร (การสนับสนุน)
  - ใครมีคำถาม..... (การค้นหา)
2. คำถามที่มุ่งหาเหตุผลและหลักฐาน (Reason and evidence) เช่น
  - ทำไมเธอคิดว่า... (การสร้างประเด็นการโต้แย้ง)
  - เราารู้ได้อย่างไรว่า ... (ความเชื่อพื้นฐาน)
  - เธอมีเหตุผลอะไรบ้าง (ให้เหตุผล)
  - เธอมีหลักฐานใหม่ (หลักฐาน)

- ยกตัวอย่างได้ใหม่ (ตัวอย่าง)
- 3. คำถามที่แสวงหาทางเลือกอื่นๆ (Alternative views) เช่น
  - ช่วยพูดใหม่อีกครั้ง เพื่อยืนยันคำพูดของตนเอง (กล่าวทศนะใหม่อีกครั้งหนึ่ง)
  - มีทศนะอื่นอีกไหม (การคาดเดา)
  - จะเป็นอย่างไรหากมีผู้เสนอว่า... (ทางเลือกใหม่)
  - จะเป็นอย่างไรหากมีใครไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ ... (การโต้แย้ง)
  - ทศนะนี้แตกต่างจากทศนะนั้นอย่างไร (ความชัดเจน)
- 4. คำถามที่ทดสอบนัย และผลที่ตามมา (Implication and consequence) เช่น
  - อะไรจะเกิดขึ้น (นัย)
  - สิ่งที่นี่สอดคล้องกับสิ่งที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ไหม (ความคงเส้นคงวา)
  - อะไรเป็นผลที่เกิดขึ้นจาก... (ผลที่ตามมา)
  - มีกฎของ...ไหม (กฎทั่วไป)
  - วิธีการใดจะทดสอบว่า..... เป็นความจริงได้อย่างไร (ทดสอบความจริง)
- 5. คำถามเกี่ยวกับคำถาม/การอภิปราย (Question/discussion) เช่น
  - คุณมีคำถามเกี่ยวกับ...หรือไม่ (การถาม)
  - เป็นคำถามประเภทไหน(การวิเคราะห์)
  - สิ่งทีกล่าวถึง/คำถามนั้นช่วยเราอย่างไร (เชื่อมโยง)
  - ใครสามารถสรุปได้ (การสรุป)
  - เราหาตอบคำถามได้หรือยัง (หาข้อสรุป)
- 6. คำถามที่ตรวจสอบเหตุผล (Checking reasoning)
  - ทำไมคุณถึงพูดเช่นนั้น
  - ความรู้ของคุณเกิดจากสิ่งใด
  - อะไรคือเหตุผลที่ทำให้คุณมีความคิดเช่นนั้น
  - คำตอบของคุณมาจากแหล่งที่ใด
  - เหตุผลของคุณมีข้อสนับสนุนเพียงพอที่จะเปลี่ยนความคิดของผู้อื่นหรือไม่
- 7. คำถามตรวจสอบหลักฐาน (Citing evidence)
  - อะไรคือหลักฐานที่สนับสนุนคำตอบของคุณ
  - ความคิดของคุณเกิดขึ้นได้อย่างไร
  - อะไรคือข้อสนับสนุนความคิดของคุณ
  - ใครหรือนักวิชาการใดที่สนับสนุนความคิดของคุณ
  - ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method การใช้คำถามในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด เกิดกระบวนการคิดค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาเกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง จนสามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเองนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ โดยคำถามมีหลากหลายลักษณะดังนี้ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลแหล่งที่มา คำถามเกี่ยวกับการตีความด้วยการใช้ข้อมูล คำถามตรวจสอบข้อคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนกระจ่างในคำตอบของตนเอง คำถามการนำไปใช้ คำถามเกี่ยวกับมุมมองของเรื่องและการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องโดยหาเหตุผลหรือข้อสนับสนุนเพิ่มเติม คำถามเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีที่ช่วยจะช่วยนำเสนอมุมมองอื่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้ารูปแบบและวิธีการกิจกรรมที่ใช้ในการสอนการอ่านด้วยการตั้งคำถามผู้วิจัยได้นำรูปแบบการวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method นำมาประยุกต์ใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เชื่อว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมทางจิต ไม่ใช่หลักสูตรที่มอบให้แก่นักเรียน โดยที่ครูจะต้องกลายเป็นบุคคลที่ไม่รู้ และใช้ความไม่รู้ในการกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจที่ดีกว่า ฉะนั้นบทบาทของครูจะเป็นตัวกลไกหลักในการกระตุ้นให้เกิดความคิดของนักเรียน โดยทักษะที่สำคัญของครูคือการมอบความรับผิดชอบให้แก่นักเรียนในการหาคำตอบ ไม่ให้คำตอบ แต่ครูเป็นผู้ถาม โดยมีกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาความคิดได้แก่ ให้ความคิด จับคู่ช่วยกันคิดหรือแลกเปลี่ยนกัน ถามคำถามกระตุ้นหรือช่วยให้นักเรียนกระจ่างในความคิดของตนเองด้วยคำถามที่ท้าทายความคิดของนักเรียน ไม่ใช่การตัดสิน แต่จะตอบสนองคำตอบของนักเรียนโดยการใช้คำที่เกิดแรงจูงใจให้เกิดความคิด ใช้คำพูดในแง่บวก กระตุ้นให้เกิดการตอบคำถามเป็นกลุ่ม กระตุ้นให้สรุป ส่งเสริมการฟังอย่างกระตือรือร้น สามารถอธิบายสิ่งที่พูดได้ กระตุ้นให้เกิดความคิดที่ได้แย้ง กระตุ้นการตอบสนองที่หลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนถามคำถามก่อน ระหว่าง และหลังการอภิปราย รวมทั้งหยุดรอ ถามกระตุ้น ชมเชย (Pause-probe-praise) เพราะการเรียนรู้แบบร่วมมือนักเรียนต้องรู้จักการฟังอย่างตั้งใจในสิ่งที่คนอื่นพูด ต้องค้นหาเหตุผลและความเชื่อพื้นฐานของสิ่งที่ฟัง ต้องคิดเกี่ยวกับนัยและผลที่ตามมา ต้องแสวงหาตัวอย่างและอุปมา ต้องตระหนักถึงหลักฐานที่สนับสนุนและคัดค้านข้อโต้แย้ง รวมทั้งค้นหาข้อเท็จจริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยสอดแทรกในบทบาทของครูที่จำเป็นต้องใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ Socratic

Questioning Method เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสอดแทรกอยู่ในทุกขั้นตอน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดในการอ่านและพัฒนาให้เกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังตารางที่ 7 ตารางที่ 7 บทบาทของครูด้วยรูปแบบวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

รูปแบบการเรียนรู้ด้วย กลวิธีการกำกับตนเอง	การใช้วิธีการ Socratic Questioning Method
ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose	การเน้นให้เกิดความสนใจในการสร้างเป้าหมายและกระตุ้นกระบวนการคิดพิจารณาในการสร้างเป้าหมายให้เหมาะสมกับตนเอง ด้วยการตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองประกอบด้วยคำถามดังเช่น 1) ถามนักเรียนว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใดในหน่วยการเรียนรู้นี้ 2) ถามนักเรียนว่าเป้าหมายที่นักเรียนจะกำหนดในหน่วยการเรียนรู้คืออะไร 3) ให้นักเรียนสะท้อนเป้าหมายการเรียนรู้ออกมาเป็นคำพูดและข้อเขียน 4) ให้สะท้อนเป้าหมายการเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับเพื่อน 5) ให้นักเรียนปรับเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง
ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question	การกระตุ้นความคิดพินิจพิจารณาที่ ไตร่ตรอง กลั่นกรองคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้อ่านแผนการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น - การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป

รูปแบบการเรียนรู้ด้วย กลวิธีการกำกับตนเอง	การใช้วิธีการ Socratic Questioning Method
ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading criticism	กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทความเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทความเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์
ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea	นักเรียนจะเกิดการประเมินตนเองและสะท้อนความคิดเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา ดังเช่น 1) ตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนสะท้อนความก้าวหน้าของตนเอง 2) ตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องการพัฒนางานของตนเอง 3) ให้นักเรียนวิเคราะห์และกำหนดประเด็นในการปรับปรุงพัฒนาตนเองลงใน Learning log 4) ให้นักเรียนสะท้อนคิดด้วยแบบสอบถาม

3.2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method

งานวิจัยต่างประเทศ

Samira. B. and Hamid Roohbkhsh (2013) ได้ค้นพบว่านักเรียนในประเทศมาเลเซีย มีทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุดในทุกทักษะไม่ว่าการฟังพูด และการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นักเรียนในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ทักษะการเขียนเป็นสิ่งที่ยากจากการศึกษาโดยการสังเกตพบว่านักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ใช้การอภิปรายน้อยมาก ด้วยเหตุนี้จึงศึกษาค้นคว้าการใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีส่วนร่วมในการอภิปราย โดยการตั้งคำถามเชิง Socratic จะมีส่วนช่วยพัฒนาการเขียน โดยได้รับการพัฒนาและปรับปรุงจากการทดสอบกลุ่มทดลอง ซึ่งแสดงผลว่ามีการเพิ่มขึ้นที่ ส่วนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนถูกกระตุ้นโดยการตั้งคำถาม นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายทั้งในกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยครูจะกระตุ้นและส่งเสริมการตั้งคำถามของนักเรียนในระหว่างเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการร่วมอภิปราย โดยการใช้คำถามที่สร้างแรงจูงใจเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียน ผล

ที่ได้คือการใช้เทคนิคการตั้งคำถามส่งผลให้นักเรียนเกิดการคิดวิจญาณและเพิ่มประสิทธิภาพในการเขียนให้แก่ นักเรียนชาวมาเลเซียกว่ารูปแบบดั้งเดิม

Teo (2012) ได้ทำการศึกษาเชิงสำรวจขนาดเล็กด้วยการใช้เทคนิควิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ที่สถาบัน Raffles Institution โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ ข้อมูลที่รวบรวมผ่านบทเรียนจากการสังเกต สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิในกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารในสถาบันการศึกษา รวมไปถึงการสนทนากลุ่มกับนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า การข้คำถาม ด้วยวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น และยังสามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจญาณในวิชาชีววิทยา

งานวิจัยในประเทศ

ดนูชา สลิ่งส์ et al. (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาการคิดวิจญาณด้วยการเรียนแบบกรณีศึกษาบนเว็บที่ใช้เทคนิควิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method และการคิดสะท้อนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถามและการคิดสะท้อนที่มีต่อการคิดวิจญาณของนักศึกษาปริญญาตรี ตัวแปรที่ศึกษาคือ เทคนิคการตั้งคำถาม 2 แบบ ได้แก่ การตั้งคำถามแบบ Socratic Questioning Method และแบบ 5W1H และวิธีการคิดสะท้อน 2 แบบ ได้แก่ วิธีการคิดสะท้อนแบบการเล่าเรื่องด้วยดิจิทัล และวิธีการคิดสะท้อนแบบความเรียง กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มเครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาบนเว็บไซต์การเรียนด้วยกรณีศึกษาที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถามและการคิดสะท้อน และแบบวัดการคิดวิจญาณ Cornell Critical Thinking Test Level Z การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และค่าสถิติการวิจัย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถามต่างกัน มีการคิดวิจญาณไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนนักศึกษาที่เรียนด้วยกรณีศึกษาบนเว็บที่ใช้วิธีการคิดสะท้อนต่างกัน มีการคิดวิจญาณที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

กฤษณุ ปะทานัง and สุจินต์ อังกราวีรุทธ์ (2561) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1)

พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 และ 2) พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ของแข็ง ของเหลว และแก๊ส 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 4) แบบวัดจิตวิทยาศาสตร์ ใช้ค่าสถิติทางการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล และการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม (One sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหา โดยใช้คำถามประเภทเลือกประเด็น ขั้นตอนที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหา โดยใช้คำถามประเภทที่สร้างความชัดเจนและคำถามตรวจสอบประเด็นปัญหาและสถานการณ์ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยใช้คำถามประเภทตรวจสอบข้อสันนิษฐาน ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ โดยใช้คำถามประเภทหาเหตุผลและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ โดยใช้คำถามประเภทประเมินข้อสรุป ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน โดยใช้คำถามเพื่อขยายประเด็น และคำถามเพื่อนำประเด็นไปประยุกต์ใช้ โดยกระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.26/74.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ซึ่งนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 74.62 ของคะแนนเต็มซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีคะแนนจิตวิทยาศาสตร์เฉลี่ยเท่ากับ 3.64 จัดอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method พบว่า ผลของการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method สิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการร่วมอภิปรายและมีส่วนร่วมในการตั้งคำถาม ส่งผลให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและมีความคิดที่หลากหลายส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สิ่งที่เกิดขึ้นได้คือ วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method บางครั้งนักเรียนอาจมีการพัฒนาไม่เท่าการใช้เทคนิค 5W1H ซึ่งเป็นเทคนิคทางการเขียน ส่วนวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพูดอภิปรายและการร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

จากงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ซึ่งจัดเป็นองค์ความรู้ที่เป็นเทคนิคในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักเรียนจะสะท้อน

ออกมาจากคำพูดการโต้ตอบ การอภิปรายร่วมกันในกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยนักเรียนต้องสะท้อนความคิด ความรู้ออกมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านความคิด โดยวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method จะสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มีแนวคิดกลวิธีการกำกับตนเอง ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) และวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model)

แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้	องค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้					การวัดและประเมินผล	
	องค์ประกอบเชิงสาระสำคัญและหลักการจัดการเรียนรู้	ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose	ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question	ขั้นตอนที่ 3 หลักการอ่าน Reading criticism	ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea		
แนวคิดการกำกับตนเอง Self-regulation (Zimmerman, 2011), (Printrich, 2004), (Hadwin et al. 2011)	สาระสำคัญ กระบวนการเรียนรู้ยังเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการทำงาน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นจริง เพื่อประยุกต์ใช้การควบคุมตนเองด้วยการให้รางวัลหรือผลตอบแทนตามและการทำงาน มีกลไกในการเฝ้าติดตามและการประเมินตนเองเพื่อผลลัพธ์ ดังนั้นการกำกับตนเองจึงเป็นกระบวนการที่จัดการ สร้างเป้าหมาย ควบคุม ประเมินผลตนเองเพื่อให้สามารถบรรลุสิ่งที่เป้าหมายที่ได้กำหนด	หลักการจัดการเรียนรู้ 1. การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้นักเรียนสร้างเป้าหมายในประเด็นและระยะเวลา 2. การใช้แรงจูงใจด้วยการให้รางวัลหรือผลตอบแทนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ 3. การเรียนรู้ด้วยการสังเกต กระบวนการทำงานของตนเองและของเพื่อนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง 4. การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่มีการติดตามประเมินผลตนเองเพื่อน เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาความสามารถของตนเอง	การสร้างเป้าหมาย การสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่านไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว	คำถามชวนคิด การกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการตั้งคำถามด้วยการเสริมแรง การสร้างแรงจูงใจในการตั้งคำถาม และตอบคำถามโดยมีรางวัลหรือคำชมเชยเป็นเครื่องกระตุ้นในการทำงาน	หลักการอ่าน การมุ่งเน้นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถหลีกเลี่ยงการอ่านรวมกันตรงหน้าของตนเอง	การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็นในงานของผู้อื่นและตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนและพัฒนาตนเอง	1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric) 2. ผู้เรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง 3. ผู้เรียนประเมินทักษะที่ทักษะการเรียนรู้ของตนเองซึ่งสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้	องค์ประกอบเชิงสาระสำคัญและหลักการจัดการเรียนรู้				องค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้				การวัดและประเมินผล
	สาระสำคัญ	หลักการจัดการเรียนรู้	ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose	ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question	ขั้นตอนที่ 3 ตกลึกการอ่าน Reading criticism	ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea			
ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) (Vygotsky:1978) กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม เป็นความสัมพันธ์กันในสังคมด้วยการช่วยเหลือผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างผู้ที่มีศักยภาพมากกว่ากับผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่าให้เกิดการผลักดันและก้าวข้ามผ่านพ้นภาระงานที่ผู้เรียนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนั้นครูจึงเป็นต้องให้ทักษะที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เมื่อสังเกตความก้าวหน้าของนักเรียนและให้คำแนะนำ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้และใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมเติมการเรียนรู้	1.การซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ ข้อดี สิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยจัดรอบสิ่งเหล่านี้ให้มีสมาชิกสนับสนุนนักเรียนจนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ 2.การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับทางสังคมกับนักเรียนและครู มีโอกาสได้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรายชักตาม ข้อสรุปที่ได้ตลอด 3.การสร้างแรงจูงใจ สร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เป้าหมายให้นักเรียนเกิดการพัฒนารเรียนรู้ของตนเอง	การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่สามารถตั้งเป้าหมายในการอ่าน โดยการชี้แนะให้ตั้งเป้าหมายระยะสั้นและเป็นเป้าหมายที่สนใจพัฒนาตนเองโดยจัดเงินประกอบไปด้วยการที่ครูจะต่อสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วยการแสดงความดีใจและไม่กลัวการผิดพลาด และการแสดงออกทางอารมณ์ที่มั่นคง นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าแสดงออกมากขึ้นเรื่อยๆ เรื่องต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ ทั้งนี้ต้องยอมรับว่าความคิดที่และเหตุผลที่แตกต่างของนักเรียนนั้นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้	การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิด การระดมสมอง การตั้งคำถาม การตั้งข้อสงสัย การตั้งคำถามที่ท้าทาย การตั้งคำถามที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำต่อไป นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อ่าน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อ่าน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน	การช่วยเหลือนักเรียนที่รู้สึกคิด พิจารณา วิเคราะห์ การกระทำหรือพฤติกรรมของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียน ให้เกียรติกับนักเรียนในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อ่าน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อ่าน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน	การช่วยเหลือนักเรียนที่รู้สึกคิด พิจารณา วิเคราะห์ การกระทำหรือพฤติกรรมของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียน ให้เกียรติกับนักเรียนในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อ่าน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน นักเรียนสามารถตั้งคำถามที่ท้าทายและตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อ่าน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน	1.การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิธีการผูกพันด้วยข้อมูลเปรียบเทียบและใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิธีการผูกพัน (Score Rubric) 2.ผู้เรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง 3.ผู้เรียนประเมินทักษะที่ตนเองเรียนรู้และนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง			

แนวคิด หลักการ และ ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการ สังเคราะห์รูปแบบ การจัดการเรียนรู้	องค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้				การวัดและประเมินผล	
	หลักการสำคัญ	หลักการจัดการ เรียนรู้	ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose	ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question		ขั้นตอนที่ 3 ตกลึกการอ่าน Reading criticism
วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method (ซีพพีส์ แก่นอินทรี:2554; Paul and Elder:2007)	การใช้คำถามในการ พัฒนาทาคความคิด เกิด กระบวนการคิดค้นหา คำตอบเพื่อแก้ปัญหา เกิด การอภิปรายอย่าง กว้างขวาง จนสามารถสรุป เป็นแนวคิดของตนเอง นำไปสู่ความเข้าใจและเกิด การเรียนรู้ โดยคำถามมี หลากหลายลักษณะ	1.การจัดการเรียนรู้ที่เปิด โอกาสให้นักเรียนได้มี โอกาสคิด พิจารณา ใคร่ครวญเหตุผล ด้วย กลยุทธ์การตั้งคำถาม 2.การกระตุ้นให้นักเรียน คิดค้นหาคำตอบด้วย คำถาม ที่ฝึกให้นักเรียนคิด วิจารณ์อย่าง วิจารณ์อย่าง วิจารณ์อย่าง	การเน้นให้เกิดความสนใจในการ สร้างเป้าหมายและกระตุ้น กระบวนการคิดพิจารณาในการ สร้างเป้าหมายได้เหมาะสมกับ ตนเองด้วยการตั้งคำถามเพื่อได้ นักเรียนกับบทพูดเป้าหมายการ เรียนรู้ของตนเองประกอบด้วย คำถามซึ่งเช่น 1) ถ้ามักเรียนว่า ต้องการเรียนรู้สิ่งใดในหน่วย เรียนรู้นี้ 2) ถ้ามักเรียนว่า เป้าหมายที่นักเรียนจะกำหนดใน หน่วยการเรียนรู้คืออะไร 3) ให้นักเรียน เขียนชื่อเป้าหมายเป้าหมายการ เรียนรู้ขึ้นมาเป็นคำพูดและ ข้อเขียน 4) ให้สะท้อนเป้าหมาย การเรียนรู้ซึ่งเขียนกับเพื่อน 5) ให้นักเรียนปรับเปลี่ยน เป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับตนเอง	- การกระตุ้นความคิด วิเคราะห์ระบ ได้ต้อง กลับมาคำถามเพื่อใช้ในการ วิเคราะห์ข้ออื่น ด้วยการจัดคำถามที่ กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ ที่หลากหลายซึ่งเช่น 1) การตั้งคำถามให้ นักเรียนกับบทพูดเป้าหมายการ เรียนรู้ของตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนบทเรียน ด้วยกันเพื่อ 4) ฝึกคำถามปลายเปิด 5) ถ้าม นักเรียนจะให้อีกความคิดและให้ขงต ในการคิด 6) ถ้ามักเรียนให้ชื่อให้ นักเรียนสามารถหาเหตุผลสนับสนุน คำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อน ความคิดของนักเรียนด้วยคำพูดที่ ย้อนกลับที่ไม่ได้เสียคำพูดแต่เป็นการ สร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มเติมขึ้น - การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิด ต่อไปเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนใน การคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำ ชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิด ค้นหาคำตอบ	นักเรียนจะเกิดการประเมินตนเอง และสะท้อนความคิดเพื่อนำไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนา ดังเช่น 1) ตั้ง คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนสะท้อน ความก้าวหน้าของตนเอง 2) ตั้ง คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการ วิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องจัดการ พัฒนาของตนเอง 3) ให้นักเรียน ปรับรูปพัฒนาตนเองลงใน Learning log 4) ให้นักเรียนสะท้อน คิดด้วยแบบสอบถาม	1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัย ที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนน การอ่านอย่างมีวิจารณ์ (Score Rubric) 2. ผู้เรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง 3. ผู้เรียนประเมินมีทักษะทักษะการเรียนรู้ ตนเองซึ่งสร้างสรรคั้งกับและให้นำ ผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

4.แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading)

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับมนุษย์เพราะเป็นสิ่งที่สามารถช่วยพัฒนาสมอง อารมณ์ ทัศนคติได้ นอกจากนี้ยังทำให้สามารถรู้เท่าทันโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นโลกแห่งความรวดเร็วของข่าวสารข้อมูล ดังที่ Sir Francis Bacon นักปรัชญาเมธีชาวอังกฤษ ได้กล่าวไว้ว่า “Reading make a full man” การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ ฉะนั้นการอ่านทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาศีลธรรม จริยธรรมรวมถึงค่านิยม ดังนั้นการอ่านสามารถสร้างหรือปรับปรุงชีวิตให้สดใสสมบูรณ์มากขึ้น การอ่านจึงช่วยสร้างให้เกิดประสบการณ์ในชีวิตและสร้างสรรค์ให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ช่วยทำให้สังคมอยู่ได้อย่างมีความสุข

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคสมัยแห่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ การผลิตหนังสือจึงมีหลากหลายช่องทาง การใช้คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์ การเผยแพร่หนังสือผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ E-book การอ่านจึงเป็นวิธีการรับข้อมูลข่าวสารอีกทางหนึ่งแม้ว่าการฟัง การดู จากสื่อโทรทัศน์จะมีอำนาจมากเพียงแต่ใด แต่การอ่านก็ยังทรงประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลมากกว่า ดังที่ Kurland (2000) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านอย่างสำรวจตรวจตรา อ่านแบบเชิงรุก วิเคราะห์ ไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบครอบเพื่อค้นหาความหมายของข้อความ ซึ่งสอดคล้องกับ Wallace (2003) แสดงความคิดเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณส่งผลผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการเรื่อง เกิดความเข้าใจในทัศนคติ และสามารถประเมินค่าของผู้เขียนได้ นอกจากนี้ประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังทำให้ผู้อ่านได้ความรู้และมีคลังคำมากขึ้น ดังนั้นการอ่านจึงรูปแบบที่มีกระบวนการปฏิสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันระหว่างผู้อ่านกับเนื้อหา โดยต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมายซึ่งการอ่านจึงนับเป็นทักษะที่จำเป็นในการเรียนภาษารวมทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นสำหรับชีวิต เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพราะการอ่านได้ อ่านเป็น จะช่วยให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์แปลกใหม่ที่ครูหรือโรงเรียนก็ไม่อาจจัดขึ้นให้ได้ เพราะการอ่านยังเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงอาชีพและเป็นการปรับปรุงตนเองให้กลายเป็นพลเมืองที่ดีของประชากร เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือ เพราะการอ่านทำให้รู้ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆของบ้านเมือง เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการพินิจ เลือกตัดสินใจที่จะเลือกตัวแทนอันเป็นรากฐานของประชาธิปไตย เพราะการอ่านย่อมเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และช่วยพัฒนาจิตใจ และอื่นๆ เพราะการอ่านช่วยให้รอบรู้ถึงความ

เปลี่ยนแปลงทางสังคม การสื่อสาร การพยากรณ์อากาศ เพื่อปรับตนปรับปรุงอาชีพทำให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้า

4.1 ความหมายการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะจะช่วยให้สามารถพินิจ พิจารณา ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นเนื้อหาที่น่าสนใจให้ผู้อ่านหลงเชื่อได้อย่างง่ายดาย จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้อ่านจะต้องมีกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบประกอบการอ่าน ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading) จึงจำเป็นต้องระบบการคิดไตร่ตรองเนื้อเรื่องและเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไป จะต่างกันไปตรงเพียงการอ่านจะต้องมีสิ่งตีพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการประเมินความคิดของผู้เขียน

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านที่ใช้กระบวนการที่ซับซ้อนเพื่อมุ่งแสวงหาความจริง จะต้องนำวิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณมาใช้ในการรับสารจากการอ่าน ทั้งนี้นอกจากสามารถสรุปความที่อ่าน เข้าใจเนื้อหา และยังสามารถประเมินสิ่งที่อ่าน รวมไปถึงต้องสามารถบอกได้ว่าผู้เขียนนำเสนอเรื่องมีเหตุผลน่าเชื่อถือเพียงไร การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะขั้นสูงมากกว่าการอ่านธรรมดาทั่วไป เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องที่อ่านจนถึงขั้นวิเคราะห์ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นหาคำตอบ เข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ เข้าใจน้ำเสียง และจุดประสงค์ของผู้เขียน วิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์สิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงทั้งความสัมพันธ์ของความคิดในด้านการมองเห็นเหตุและผล ทั้งนี้ต้องใช้ประสบการณ์ในด้านการอ่าน และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเอง (ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, 2520: 148) (สมพร มั่นตะสูตร, 2534: 33) (บันลือ พฤกษ์วัน, 2546: 76) เมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะส่งผลต่อการเสริมสร้างสติปัญญาและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ช่วยให้นักเรียนมีความคิดที่เฉียบแหลม มีความรอบรู้ การคิดได้อย่างละเอียดรอบคอบ และยังช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ตลอดจนนำไปประโยชน์ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความคิดให้ ดังนั้นกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนโดยใช้ความสามารถในการดึงความรู้เดิม ประกอบกับการใช้ปัญญาและเหตุผล เพื่อแสวงหาสารที่แท้จริงของผู้ส่งสาร พิจารณาคุณค่าของเรื่องด้วยการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสิน หรือประเมินค่าเรื่องที่อ่าน รวมไปถึงแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านไม่เชื่อสิ่งที่อ่านโดยง่ายและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตได้ด้วยการสังเคราะห์

จากการศึกษาความหมาย ผู้วิจัยสรุปจากการสังเคราะห์ความหมายของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ความหมายว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการอ่านระดับสูง

ที่ต้องใช้สติปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ เข้าใจความหมายของคำทั้งโดยนัยและโดยตรง รวมไปถึงการศึกษาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย มุมมอง และน้ำเสียงของผู้เขียนเพื่อตีความ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ จนสามารถนำมาสรุปเป็นข้อมูล เพื่อนำมาประเมินค่าและสามารถสังเคราะห์เรื่องนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และนำไปเขียนสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

4.2 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการอ่านที่เป็นทักษะการคิดขั้นสูงซึ่งมีนักวิชาการหลากหลายได้อธิบายขอบเขตในความสามารถในด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้หลากหลายดังนี้ Dallmann Martha (1978) กล่าวว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณดังนี้ 1) การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากบทอ่าน 2) บอกแนวคิดของผู้เขียนได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์บทอ่าน 3) บอกทัศนคติของผู้เขียนที่ปรากฏในบทอ่าน 4) การระบุท่วงทำนองการแต่ง น้ำเสียงของผู้เขียนที่ปรากฏในบทอ่าน 5) การสรุปเรื่องจากบทอ่าน 6) บอกแหล่งที่มาของข้อมูลที่ปรากฏในบทอ่านได้ 7) การสรุปข้อคิด หรือแนวคิดที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่าน ซึ่งแนวคิดสอดคล้องกับ Rosenshine (1980) มีแนวคิดที่กล่าวว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมีดังนี้ 1) การเรียงลำดับเนื้อเรื่องได้อย่างถูกต้อง 2) การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏในบทอ่านทั้งความหมายโดยตรงและโดยนัย 3) การเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนที่ปรากฏในบทอ่านโดยสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์เรื่องจากบริบท 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าของบทอ่าน 5) การอ้างอิงของข้อมูลที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่าน 6) การเข้าใจสาเหตุและเหตุผลที่ปรากฏในบทอ่าน 7) การแยกแยะและเปรียบเทียบข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงของผู้เขียน ลักษณะดังกล่าวได้สอดคล้องกับ Spache. G. G. and Berg (1884) ได้ให้คำจำกัดความของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า 1) สามารถวิเคราะห์เรื่อง ตีความเนื้อเรื่องด้วยการใช้การสำรวจ ประเมิน การใช้บริบทของเนื้อเรื่อง การรวบรวมความคิดเห็น จากแหล่งข้อมูลต่างๆ จนสามารถวิเคราะห์เรื่องได้อย่างถ่องแท้ 2) ประเมินแนวคิดของผู้แต่งด้วยการใช้ข้อมูลพื้นฐานของผู้เขียน ประสบการณ์ ความคิดเห็นของผู้เขียนหรือแนวคิดทั้งด้านอดีตและความคิดเห็นต่างๆ นำมาตีความความคิดเห็นของผู้เขียน 3) ระบุคำถาม ปัญหา หรือประเด็นที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารว่าข้อใดเป็นข้อคิดเห็น หรือข้อเท็จจริง 4) ระบุแนวคิดหลักของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารด้วยการใช้วิธีการประเมินตามหลักของเหตุผล สังเกตการใช้น้ำเสียงของผู้เขียนและการใช้คำว่าผู้เขียนมีแนวทางใด 5) ประเมินข้อมูลที่ระบุถึงสัญลักษณ์ของเรื่องด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียน 6) ประเมินค่าและเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน และ 7) เข้าใจข้อโต้แย้ง การหาข้ออ้างอิงในงานเขียนที่

ผู้เขียน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับRichmond Garrigus (2002) ได้แบ่งระดับการอ่านออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับเบื้องต้นผู้อ่านจะต้องมีความสามารถดังนี้ 1) แยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงออกจากเนื้อหาหรือบทอ่านที่กำหนดได้ 2) พิจารณาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง 3) ระบุข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่ปรากฏและสามารถเขียนระบุสิ่งที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่าน 4) การตระหนักถึงสัญลักษณ์ น้ำเสียงของผู้เขียนที่แสดงออกในเนื้อหาส่วนในระดับสูงผู้อ่านจะต้องมีความสามารถดังนี้ 1) การเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนที่สอดแทรกในเนื้อหา 2) การสังเคราะห์ความหมายโดยนัยโดยใช้การค้นหาความหมาย การประมวลข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูลจนสามารถเข้าใจความหมายของคำ 3) แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอในเนื้อเรื่องได้ 4) การประเมินค่าของเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์จนสามารถสรุปออกมาเป็นการตัดสินใจในการเชื่อถือข้อมูลที่อ่าน 5) การอธิบายสำนวนโวหารที่ปรากฏในบทอ่านที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอต่อผู้อ่าน และ 6) การระบุข้อคิดเห็นและความรู้สึก น้ำเสียงของผู้เขียนที่สอดแทรกในเนื้อหา นอกจากนี้แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องไปกับ Pirozzi (2003) กล่าวว่าความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีดังนี้ 1) สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ 2) เข้าใจแนวคิดของผู้เขียน 3) ตระหนักในน้ำเสียงที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ 4) สามารถสรุปเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรได้ 5) เข้าใจในเหตุการณ์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ และสอดคล้องไปกับ Savika Varaporn (2018) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องมีความสามารถดังนี้ 1) สามารถแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ 2) เข้าใจแนวคิดของผู้เขียน 3) ตระหนักในน้ำเสียงของผู้เขียน 4) เข้าใจในทัศนคติหรือแนวคิดของผู้เขียน 5) เข้าใจในท่วงทำนองการแต่งหรือลีลาการเขียนของผู้เขียน 6) สรุปเป็นแนวคิดที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรได้ 7) แสดงข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอได้ สอดคล้องกับนักวิชาการไทยดังเช่น บันลือ พลกษะวัน (2546: 78) ได้กล่าวถึงความสามารถด้าน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าผู้อ่านต้องมีความสามารถดังนี้ แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น แยกเรื่องที่เป็นความจริงกับเรื่องที่เกิดจากจินตนาการ แยกเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ประโยชน์ได้และไม่เกี่ยวข้อง พิจารณาและรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ พิจารณาหาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ พิจารณาคุณค่าและความคิดต่างๆ ในงานเขียน ชี้ถึงวัตถุประสงค์ของผู้แต่งได้ และแสดงความคิดเห็นของตนต่อสิ่งที่อ่านได้ ส่วนเอมอร เนียนน้อย (2551) ได้กล่าวว่าหลักและทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้อ่านจะต้องคือการวิเคราะห์เหตุผลของผู้เขียนที่นำเสนอผ่านตัวหนังสือโดยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าตัดสินเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องซึ่งจะต้องมีพฤติกรรมต่อไปนี้ จำแนกประเภทของงานเขียนได้ แยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น อธิบายความหมายของคำศัพท์ สำนวน อุปมา ตัดสินได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ เข้าใจแนวคิดหลัก เข้าใจในน้ำเสียงของผู้เขียน สรุปเรื่องและบอกโครงเรื่องได้ และประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

นอกจากนี้เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555: 5) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ (Critical reading) จึงต้องพิจารณาด้วยเหตุและผลได้ที่ผู้เขียนได้นำเสนอ ซึ่งแน่นอนผู้เขียนต้องนำเสนอข้อมูลประเด็นความคิด แนวคิด หรือสารบางอย่างมาสู่ผู้อ่าน โดยจะพยายามโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเชื่อถือโดยใช้หลักเหตุผล ประจักษ์หลักฐาน หรือข้อมูลสนับสนุนในลักษณะต่างๆ แต่ผู้อ่านจำเป็นต้องนำมาตรวจสอบและให้เหตุผลว่าผู้เขียนได้กล่าวไว้อย่างถูกต้องหรือไม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้อ่านได้ใช้วิจาร์ณญาณอย่างแท้จริง ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีความสามารถดังนี้ 1) สารหรือแก่นเรื่อง (Theme) ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ และกลวิธีการใดในการนำเสนอ 2) กลวิธีการนำเสนอสารหรือแก่นเรื่องมีความถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่ 3) ปัจจัยที่ทำให้งานเขียนนั้นถูกต้อง หรือมีความน่าเชื่อถือเพียงไร 4) ข้อมูลที่ผู้เขียนนำมาสนับสนุนน่าเชื่อถือหรือไม่อย่างไร 5) ข้อมูลที่นำเสนออะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็นรวมทั้งความน่าเชื่อถือมีมากเพียงไร รวมไปถึงจิตตรา พิกุลทอง (2559) กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณที่ควรมีความสามารถดังนี้ 1) การจับใจความสำคัญของเรื่อง 2) การเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน 3) การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น 4) การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่จะเกิดขึ้น และ 5) การประเมินคุณค่าของเรื่อง

นักวิชาการหรือนักคิดแต่ละท่านได้นำเสนอแนวความคิดและบ่งชี้ถึงพฤติกรรมที่ควรมีความสามารถการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณที่สอดคล้องกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณตามแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ จนสามารถสังเคราะห์ออกมาได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การสังเคราะห์ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของนักวิชาการ

ผู้วิจัย	Dallmann Martha (1978)	Rosenshine (1980)	Spache. G. G. and Berg (1884)	Richmond Garrigus (2002)	Pirozzi (2003)	Savika Varaporn (2018)	บันลือ พงศ์วัน (2546)	อมอร เมียนน้อย (2551)	เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555)	จิตตรา พิณฑทอง (2559)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
1	สรุปเรื่องที่อ่าน	การเรียงลำดับเนื้อเรื่อง เข้าใจ ความหมาย ของคำ	แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น	เข้าใจ สาระสำคัญ สำนวน โวหาร	แยก ข้อเท็จจริง และข้อคิด เห็น	สรุปเป็น แนวคิด	สรุปเรื่อง บอกโครง เรื่อง สำนวน โวหาร	บอกสารหรือ แก่นเรื่อง	การจับ ใจความ สำคัญ	อ่านสรุปใจความ สำคัญของเรื่อง	
2	แยกข้อเท็จจริง	แยกแยะ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น	แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น	แยก ข้อเท็จจริง และข้อคิด เห็น	แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	การแยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น	วิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น
3	หาแนวคิดของผู้เขียน	เข้าใจแนวคิด ของผู้เขียน	ประเมินแนวคิด ของผู้แต่ง	เข้าใจแนวคิด	เข้าใจแนวคิด ของผู้เขียน	เข้าใจแนวคิด ของผู้เขียน	บอก วัตถุประสงค์ ของผู้เขียน	บอก วัตถุประสงค์ ผู้เขียน	เข้าใจ วัตถุประสงค์	เข้าใจ วัตถุประสงค์	ระบุแนวคิด น้ำเสียง และ คุณค่าของเรื่อง
4	ระบุท่วงทำนอง การแต่ง น้ำเสียง		ระบุคำถก และเข้าใจ น้ำเสียงของผู้ แต่ง	เข้าใจน้ำเสียง และ สัญลักษณ์ ของผู้เขียน	ตระหนักใน น้ำเสียง และ สรุปแนวคิด	ตระหนัก น้ำเสียง ทัศนคติ ท่วงทำนอง ลีลาการเขียน	เข้าใจ น้ำเสียง	กวีธิกร นำเสนอ			

ผู้วิจัย	Dallmann Martha (1978)	Rosenshine (1980)	Spache. G. G. and Berg (1884)	Richmond Garrigus (2002)	Pirozzi (2003)	Savika Varaporn (2018)	บันทึก พิภพ (2546)	เอมอร นิยมน้อย (2551)	เฉลิมลาภ ทองอาจ (2555)	จิตตรา พิภพทอง (2559)	ผู้วิจัยสังเคราะห์
ข้อที่ 5	วิเคราะห์เรื่อง	วิเคราะห์เรื่อง	วิเคราะห์เนื้อเรื่อง					วิเคราะห์เรื่อง			ประเมินค่าความน่าเชื่อถือ
6	ประเมินค่าเรื่อง	ประเมินค่าผู้เขียน	ประเมินค่าของ	ประเมินค่าเนื้อเรื่อง			พิจารณาคุณค่าต่างๆ	ประเมินค่า	ปัจจัยความน่าเชื่อถือ	ประเมินคุณค่า	สามารถวิเคราะห์เรื่องราวหรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสิน ประเมินค่า
7	สังเคราะห์	สังเคราะห์		สังเคราะห์เรื่อง				สังเคราะห์			สังเคราะห์เรื่องราว โดยสรุปเป็นความคิดอย่างสร้างสรรค์
8	บอกแหล่งที่มา	อ้างอิงข้อมูลที่ผู้เขียน สอดแทรก									
9			เข้าใจข้อโต้แย้ง								
10								จำแนกงานเขียน			

จากตารางที่ 9 การสังเคราะห์ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของนักวิชาการที่มีพฤติกรรมหรือความสามารถที่เหมือนกันและแตกต่างกันตามที่นักวิชาการได้จำแนกหรือสรุปเพื่อให้เห็นถึงแนวทางพฤติกรรมหรือการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จะส่งผลให้ผู้อ่านสามารถอ่านบทอ่านได้อย่างประสบความสำเร็จ จากการสังเคราะห์ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความสามารถในด้านต่างๆ ที่นักวิชาการได้เสนอแนวคิดไว้นำมาพิจารณาเป็นแนวทาง จนเห็นได้ว่านักเรียนจะมีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ต้องประกอบไปด้วยความสามารถในด้านต่างๆ ที่ครอบคลุมดังนี้

ด้านที่ 1 สามารถอ่านจับใจความเข้าใจความหมายคือ สามารถจดจำเรื่อง เข้าใจ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่าน รวมไปถึงสรุปเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวอย่างต่อเนื่องให้มีความสัมพันธ์กัน และสามารถอธิบาย แยกแยะ สรุป เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน

ด้านที่ 2 สามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นคือ สามารถระบุความจริง ความคิด ความเชื่อของผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน และแยกได้ว่าข้อใดเป็นสิ่งที่ผู้เขียนคิดและเป็นความคิดของผู้เขียน

ด้านที่ 3 สามารถระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่องได้คือ สามารถสรุปแนวความคิดของผู้เขียน รวมไปถึงวิเคราะห์น้ำเสียงที่สอดแทรกอยู่ในบทอ่าน และระบุคุณค่าของเรื่องในบทอ่านได้

ด้านที่ 4 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของเรื่องคือ สามารถวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสินประเมินค่าจากเกณฑ์ภายนอกที่ถูกกำหนดขึ้นจากสังคมเช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม และสามารถตัดสินใจว่าบทอ่านมีความน่าเชื่อถือโดยใช้ข้อเท็จจริงหรือหลักการต่างๆ ในการตัดสินประเมินค่า

ด้านที่ 5 สามารถสังเคราะห์เรื่องคือ สามารถสรุปความคิดอย่างสร้างสรรค์โดยนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านหรือเนื้อเรื่องมาเขียนสรุป เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือเสนอความคิดเห็นโดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบซึ่งเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับข้อมูลในบทอ่านจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความสามารถดังกล่าวจะสามารถประเมินความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้ด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ในการบ่งบอกความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ได้ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การแสดงพฤติกรรมบ่งชี้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ความหมายของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	พฤติกรรมที่บ่งชี้ว่านักเรียนเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
1.อ่านจับใจความเข้าใจความหมาย	นักเรียนมีความสามารถในการจดจำเรื่องเข้าใจ สรุปรายหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่านได้ โดยสามารถสรุปรายเรื่อง เชื่อมโยงเหตุการณ์ให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน รวมไปถึงสามารถอธิบาย แยกแยะ เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนเป็นข้อความได้อย่างชัดเจน	- จดจำเรื่อง เข้าใจ สรุปรายหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่าน - สรุปรายเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวอย่างต่อเนื่องให้มีความสัมพันธ์กัน - อธิบาย แยกแยะ สรุปราย เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน
2.วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	นักเรียนสามารถเข้าใจลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น รวมไปถึงสามารถแยกได้ว่าข้อความใดของผู้เขียนเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่านได้อย่างชัดเจน	- ระบุความจริง ความคิด ความเชื่อของผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน - แยกได้ว่าข้อใดเป็นสิ่งที่ผู้เขียนคิดและเป็นความคิดของผู้เขียน
3.ระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง	นักเรียนสามารถเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่าน รวมไปถึงวิเคราะห์น้ำเสียงที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอและระบุคุณค่าของเรื่องที่ได้จากการอ่านบทอ่านได้อย่างชัดเจน	- สรุปรายแนวความคิดของผู้เขียน - วิเคราะห์น้ำเสียงที่สอดแทรกอยู่ในบทอ่าน - ระบุคุณค่าของเรื่องในบทอ่านได้
4.ประเมินค่าความน่าเชื่อถือ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่านโดยใช้ข้อมูลจากบริบทของสังคมในการตัดสินใจประเมินค่าความน่าเชื่อถือของบทอ่าน	- วิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสินใจประเมินค่าจากเกณฑ์ภายนอกที่ถูกกำหนดขึ้นจากสังคม เช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม - ตัดสินใจว่าบทอ่านมีความน่าเชื่อถือโดยใช้ข้อเท็จจริงหรือหลักการต่างๆ ในการตัดสินใจประเมินค่า
5.สังเคราะห์เรื่อง	นักเรียนสามารถนำความรู้ ความคิดที่ได้จากบทอ่านมาสังเคราะห์ร่วมกันจนได้เป็นความคิดและสามารถให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล	สรุปรายความคิดอย่างสร้างสรรค์โดยนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านหรือเนื้อเรื่องมาเขียนสรุป เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือเสนอความคิดเห็นโดยมีหลักฐานข้อมูล เหตุผลประกอบซึ่งเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับข้อมูลในบทอ่านจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเหมาะสม

4.3 การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณคือ การวัดความสามารถในการอ่านเรื่อง โดยมีเทคนิคในการวัดที่สามารถเลือกใช้อย่างหลากหลาย ดังเช่น การวัดโดยใช้แบบสอบ (Test) การสังเกตพฤติกรรมโดยตรง (Direct Observation) การสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) การบันทึกข้อมูลรายบุคคล (Comprehensive Personal Record) หรือการใช้แฟ้มสะสมงานหรือพัฒนางาน (Portfolio) (Ennis et al., 1985; Watson & Glaser, 1964; ทิพย์สิริ กาญจนวาสี & ศิริชัย กาญจนวาสี, 2564)

การทดสอบโดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้ ประเภทที่ 1 แบบสอบข้อเขียน (Paper pencil Tests) นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายเนื่องจากใช้ง่ายและสะดวกสำหรับผู้สอบทุกกลุ่มและสามารถวัดความสามารถได้ โดยสามารถใช้รูปแบบการสร้างแบบสอบประเภทปรนัย (Objective Tests) ซึ่งเป็นแบบสอบที่ใช้เวลาการสร้างมากแต่ตรวจง่ายและเป็นมาตรฐานซึ่งอาจจะเป็นแบบสอบหลายตัวเลือก (Multiple Choice) ส่วนแบบสอบประเภทอัตนัยเป็นแบบการสอบที่สร้างง่ายแต่ตรวจยาก รูปแบบที่นิยมคือการเขียนตอบสั้น (Short answer) การเขียนตามกรอบที่กำหนด (Redirected Essay Test) การเขียนตอบแบบอิสระ (Extended Essay Tests) ประเภทที่ 2 แบบสอบปฏิบัติการ (Performance Tests)

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะต้องอาศัยการวัดความสามารถการคิดของบุคคล ผู้สร้างเครื่องมือจะต้องมีความรอบรู้ในแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านคิด และการเขียน เพื่อนำมาประกอบหรือโครงสร้างในการสร้างเพื่อเป็นองค์ประกอบในการคิด ซึ่งปัจจุบันมีผู้ศึกษารายละเอียดและลักษณะที่แตกต่างดังที่ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2548) ได้สรุปแนวทางการวัดความสามารถดังนี้

1) พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการวิเคราะห์คำ วลี หรือประโยค และควรวัดผลด้านเหตุผล การวิเคราะห์ทัศนนะของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินผลจากความตั้งใจ สนใจและผลงานที่ได้รับมอบหมาย

2) ให้นักเรียนอ่านบทหรือกรองแล้ววิเคราะห์วิจารณ์บทที่อ่านในด้านรูปแบบความคิด และเนื้อหาสาระในบทหรือกรอง กลวิธีในการแต่ง และสิ่งที่ผู้เขียนฝากไว้ในบทอ่าน

3) ให้นักเรียนอ่านบทแล้ววิเคราะห์ว่าเนื้อหาของบทอ่านให้อารมณ์ความรู้สึก สอดคล้องกับเนื้อหาของบทอ่านหรือไม่อย่างไร นักเรียนมีความซาบซึ้งประทับใจหรือไม่ พิจารณาความสามารถ

และผลการทำงานด้วยการวัดผลความถูกต้องของการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา การสรุปความ การวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน และความตั้งใจในการทำกิจกรรม

4) ให้นักเรียนอ่านข่าว หรือบทความจากหนังสือพิมพ์ แล้วขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นจริงและข้อความที่เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบว่า ความคิดเห็นของผู้เขียนน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

5) ให้นักเรียนตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ แล้ววิเคราะห์ว่าข่าวนั้นมีการนำเสนอเฉพาะข้อเท็จจริง หรือมีความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบว่า ความคิดเห็นของผู้เขียนน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

6) ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ต่างๆ ในด้านการซ้ำสำนวน ภาษา การสื่อความหมาย และความสอดคล้องกับเนื้อหาของข่าวนั้นๆ

7) ให้นักเรียนตัดข้อความโฆษณาจากสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ แล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในด้านความน่าเชื่อถือ การใช้สำนวนภาษา ความน่าสนใจของการนำเสนอ

8) ให้นักเรียนอ่านเรื่อง แล้วตีความเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เขียนสรุปความคิดเห็นของผู้เขียน และเสนอแนวความคิดของนักเรียนที่มีต่อเรื่องนั้น

นอกจากนี้ กรมวิชาการสรุปว่า การวัดความสามารถการอ่านจะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics scoring) และกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ดังนี้ ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง ความถูกต้องชัดเจนในการวิเคราะห์วิจารณ์ การพาดหัวข่าว การแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์วิจารณ์ที่ถูกต้องชัดเจน และเหตุผลที่ใช้ประกอบการประเมินคุณค่าของหนังสือที่อ่าน

การประเมินการอ่านของ PISA กำหนดให้ครอบคลุมภารกิจในการอ่านอยู่บนองค์ประกอบพื้นฐานสามประการด้วยกันได้แก่ สถานการณ์ ซึ่งเป็นบริบทหรือจุดประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้น ถ้อยความหรือเนื้อความ ซึ่งเป็นบริบทหรือจุดประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้น ถ้อยความหรือเนื้อความหมายถึงสิ่งที่เขียนหรือเรียบเรียงให้อ่าน ให้ครอบคลุมพิสัยความยากง่ายของสื่อหรือวัสดุที่อ่าน และกลยุทธ์การอ่าน ซึ่งเป็นกลยุทธ์เชิงความคิดที่เป็นตัวกำหนดว่าผู้อ่านจะต้องอ่านในลักษณะใด อย่างไร ก็ตาม ในการออกแบบภารกิจการทดสอบไม่ใช่เป็นการทดสอบแยกส่วนไปแต่ละส่วน แต่ให้ครอบคลุมภาระกิจการประเมินบนพื้นฐานซึ่งกลยุทธ์ในการอ่านสามารถสรุปภารกิจของการประเมินการอ่านไว้ 3 ด้านกว้างๆ ดังนี้

1) การเข้าถึงและค้นคืนสาระ (Access and Retrieving) เป็นการค้นหาข้อมูลต่างๆ ของบทอ่าน ผู้อ่านจึงต้องใช้วิธีมุ่งมองหาเฉพาะสาระหรือข้อมูลที่ต้องการโดยไม่มองข้ามสาระอื่นๆ ไป เป็นกลยุทธ์ที่มีประโยชน์เมื่อผู้อ่านต้องการข้อมูลที่แท้จริง แล้วใช้ในการตอบคำถาม แต่บางครั้งการค้นคืนสสารก็ยังมีความกำกวมและยังไม่ชัดเจนจึงต้องอาศัยเทคนิคการวิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2) การบูรณาการและตีความ (Integrate and interpret) กลยุทธ์นี้ต้องการให้ผู้อ่านขยายความคิดของตนเอง เพื่อพัฒนาไปสู่การเข้าใจสิ่งที่ได้อ่านให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งต้องใช้ทักษะที่เรียกว่าความเข้าใจอย่างมีตรรกะ นั่นคือผู้อ่านต้องดำเนินการจัดระเบียบของสาระเนื้อหาในถ้อยความ โดยต้องเข้าใจว่าตัวเชื่อมโยงเนื้อหาคืออะไร สามารถบอกสาระที่ขัดแย้งกัน แตกต่างกันได้จากเรื่องที่อ่าน และนอกจากนี้ยังต้องสามารถอ้างอิงไปถึงสิ่งหนึ่ง นักเรียนต้องอ้างอิงถึงความตั้งใจของผู้อ่าน

3) การสะท้อนและประเมิน (Reflect and evaluation) การสะท้อนและประเมินนั้นประกอบด้วยกันสองส่วนได้แก่ การสะท้อนและประเมินเนื้อหาสาระ และการสะท้อนประเมินโครงสร้าง สามารถทำได้จากการนำความรู้จากภายนอกมาเชื่อมโยงกับสาระในบทอ่านที่อ่านอยู่ในขณะนั้น จะต้องนำสาระที่ได้จากการอ่านเทียบความรู้ในโลกแห่งความเป็นจริงที่ตนเองมีอยู่

การวัดและการประเมินการอ่านได้มีนักวิชาการได้นำหลักการด้านพุทธิพิสัยทั้ง 6 ชั้นของ Bloom มาประยุกต์ใช้ในการฝึกอ่านและประเมินการอ่านโดยมีการแบ่งลำดับขั้นเป็น 2 ระดับดังนี้ ขั้นที่ 1-3 เป็นการคิดเบื้องต้น ส่วนขั้นที่ 4-6 เป็นขั้นการคิดขั้นสูงซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ขั้นที่ 1 ความรู้ (Knowledge) คืออธิบายความรู้ความจำเกี่ยวกับ ศัพท์ นิยาม กฎความจริง ระลึกถึงเหตุการณ์ เวลา บุคคล รู้การจัดประเภท โครงสร้าง ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ที่เรียนมาแล้ว ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) คือ การแปลความขยายความ สื่อความหมาย ตีความจากจากเรื่องจนเข้าใจ จุดประสงค์ของผู้เขียน ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (Application) คือ ความสามารถในการนำสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความรู้ที่ได้ไปใช้ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) คือ ความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบต่างๆ ทั้งความสำคัญของเรื่องราว ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ และหลักการจนสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียนได้ ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) คือ ความสามารถในการรวมหรือผสมผสานสิ่งต่างๆ ให้เกิดแนวความคิดใหม่ซึ่งข้อมูลต่างๆ จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่ ขั้นที่ 6 การประเมินค่า (Evaluation) คือความสามารถในการตัดสินคุณค่าของความคิดด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้อาศัยทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมไปถึงมาตรฐานจากภายนอก

ต่อมาเกิดแนวคิดใหม่โดยการนำแนวคิดเดิมมาปรับปรุงโดย Anderson and Krathwohl (2001) ได้ปรับหลักการของ Bloom ใหม่หรือเรียกว่า Bloom's Taxonomy เพื่อให้ง่ายและเข้าใจได้มากขึ้น ครูสามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัยมากขึ้น โดยมีการจัดลำดับชั้นดังนี้ ชั้นที่ 1 การจำ (Remembering) คือการที่นักเรียนสามารถตอบได้ว่าสิ่งที่เรียนมาจากไหนทั้งนี้มาจากการเกิดการจดจำ ชั้นที่ 2 การเข้าใจ (Understanding) คือการที่นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้เรียนรู้อธิบายตามความเข้าใจของตัวเองได้ ชั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้ (Applying) คือการที่นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ ชั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) คือการที่นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและนำมาคิดวิเคราะห์ แยกแยะ เข้าใจความสัมพันธ์และเหตุผลที่เกิดขึ้นได้ ชั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluating) คือการที่นักเรียนสามารถตัดสิน เปรียบเทียบคุณภาพหรือประสิทธิภาพของงานโดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีตัดสินและประเมินค่างาน และชั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ (Creating) คือการที่นักเรียนสามารถคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ ได้ด้วยจากการเรียนรู้ หรือสามารถตั้งข้อสมมติฐานใหม่ๆ จนสามารถสังเคราะห์ได้ความรู้ใหม่และนำมาสร้างผลงานหรือชิ้นงานออกมา

นอกจากนี้ยังมี Robert and John (2007) ได้พัฒนาจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้เป็น 6 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 การเรียกใช้ความรู้ (Retrieval) คือการระบุข้อความหรือตระหนักถึงข้อมูลจนสามารถลงมือปฏิบัติได้ถูกต้องตามลำดับชั้น ชั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการบูรณาการในเรื่องต่างๆ ทั้งการทำความเข้าใจในสัญลักษณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ นำมาทำความเข้าใจ ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ (Analysis) คือการจับคู่ข้อมูล แยกประเภทข้อมูล และวิเคราะห์ความผิดพลาดรวมไปถึงติดตามผลที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการชี้เฉพาะเจาะจงข้อมูลและนำมาคาดคะเนผลพื้นฐานของข้อมูลที่มียู่ ชั้นที่ 4 การนำความรู้ไปใช้คือการนำความรู้ที่ได้ไปตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาหรือเพื่อการทดลองปฏิบัติจนเกิดการสืบค้นให้เกิดความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง ชั้นที่ 5 Metacognitive (Meta-cognition) คือการระบุจุดมุ่งหมายที่เกิดขึ้น มีการติดตามผลที่ชัดเจนเพื่อการตรวจสอบที่ถูกต้องชัดเจนนำไปซึ่งผลของงานที่แน่นอน และชั้นที่ 6 การมีระบบความคิดของตนเอง (Self-System thinking) คือ ระบบการตรวจสอบประสิทธิภาพ การตอบสนองทางอารมณ์ และแรงจูงใจ ซึ่งเป็นส่วนที่กระบวนการทั้ง 6 ชั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวัดการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้อย่างดี

จากการศึกษาแนวคิดในการวัดและประเมินผล การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนในครั้งนี ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำแนวทางในการวัดระดับความสามารถของผู้อ่านโดยได้เห็นว่า การอ่าน

เป็นกระบวนการทำงานของสมอง เพราะเมื่อสายตามรับภาพหรือสัญลักษณ์ของบทอ่าน สมองจะเกิดการแปลความ ตีความ วิเคราะห์ข้อมูล และประมวลข้อมูล แล้วจึงส่งมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่านซึ่งการแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่านหรือบทอ่านจะไปในทิศทางใดย่อมขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจหรือวิจญาณญาณของผู้อ่านโดยการใช้ความคิดในระดับสูง จึงกล่าวได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจญาณญาณจึงเป็นการคิดในระดับสูงซึ่งสอดคล้องกับการวัดความสามารถการอ่านของ Bloom's Taxonomy โดยผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ให้เข้ากับช่วงชั้นและเรื่องที่อ่านจนได้เป็นความสามารถการอ่านอย่างมีวิจญาณญาณเป็น 5 ด้านดังนี้ การอ่านจับใจความ การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การระบุแนวคิด น้ำเสียงและคุณค่าของเรื่อง การประเมินค่าความน่าเชื่อถือ และการสังเคราะห์เรื่อง โดยเน้นการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจญาณญาณในระดับสูงมีรายละเอียดดังนี้

1. การอ่านจับใจความ คือ สามารถจดจำเรื่อง เข้าใจ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่าน รวมไปถึงสรุปเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวอย่างต่อเนื่องให้มีความสัมพันธ์กัน และสามารถอธิบาย แยกแยะ สรุป เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน

2. การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น คือ สามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นคือ สามารถระบุความจริง ความคิด ความเชื่อของผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน และแยกได้ว่าข้อใดเป็นสิ่งที่ผู้เขียนคิดและเป็นความคิดของผู้เขียน

3. การระบุแนวคิด น้ำเสียงและคุณค่าของเรื่อง คือ สามารถสรุปแนวความคิดของผู้เขียน รวมไปถึงวิเคราะห์น้ำเสียงที่สอดแทรกอยู่ในบทอ่าน และระบุคุณค่าของเรื่องในบทอ่านได้

4. การประเมินค่าความน่าเชื่อถือ คือ สามารถวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสินใจประเมินค่าจากเกณฑ์ภายนอกที่ถูกกำหนดขึ้นจากสังคมเช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม และสามารถตัดสินใจว่าบทอ่านมีความน่าเชื่อถือโดยใช้ข้อเท็จจริงหรือหลักการต่างๆ ในการตัดสินใจประเมินค่า

5. การสังเคราะห์เรื่อง คือ สามารถสรุปความคิดอย่างสร้างสรรค์โดยนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านหรือเนื้อเรื่องมาเขียนสรุป เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือเสนอความคิดเห็นโดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบซึ่งเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับข้อมูลในบทอ่านจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเหมาะสม

ดังนั้นการวัดและประเมินผลความสามารถการอ่านอย่างมีวิจญาณญาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจญาณญาณของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย

แบบทดสอบแบบปรนัยและอัตนัยที่เน้นข้อสอบที่ทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณทั้ง 5 ด้านของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง
 เหมาะสม

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

งานวิจัยต่างประเทศ

Smith (2000) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณใน
 โรงเรียนด้วยการสัมภาษณ์ ตรวจสอบ และกำหนดแนวคิด เป้าหมายที่สำคัญคือการศึกษาเชิงชาติ
 พันธุ์ที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณในโรงเรียนเรียนมัธยม โดยศึกษาและติดตามการอ่านด้วย
 การบันทึกประสบการณ์การอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้สะท้อนให้เห็นว่าผล
 การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านที่ได้มาจาก Vygotskian and Bakhtinian เกิดการเกี่ยวเนื่อง
 และมีการพึ่งพากันซึ่งผลการสำรวจจะเห็นได้ว่า 1) เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับครูโดยมี
 หนังสือเป็นตัวเชื่อมโยง โดยบทบาทของครูจะมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะครูจะต้องคอยใช้
 คำถามชี้แนะ กระตุ้น สร้างบทสนทนาในห้องเรียน 2) สามารถจำลองกระบวนการอ่านเพื่อแสดง
 ลักษณะของปฏิสัมพันธ์อย่างมีแบบแผน เกิดแรงดึงดูดระหว่างครูกับนักเรียน 3) สามารถอธิบายถึง
 กิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณแก่เยาวชนได้โดยนำเสนอคุณลักษณะของผู้อ่านที่ดี

Proctor et al. (2014) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจนักเรียนมัธยมต้นสำหรับผู้ที่ยังเรียน ELL
 (สำหรับผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษไม่ดีพอ) โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน 76 คน ในเขต
 ตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐอเมริกา โดยให้ทุกคนลงทะเบียนโปรแกรม READ ซึ่งเป็นโปรแกรม
 การอ่านแบบออนไลน์ที่ออกแบบมาเสริมความเข้าใจนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน READ จะ
 สร้างคำศัพท์และเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านทั้งภายในและภายนอก ผลที่ได้คือการรับรู้
 ความสามารถการอ่านไม่มีผลสัมพันธ์กับแรงจูงใจภายในและภายนอก การศึกษาครั้งนี้จะเน้นไปที่
 กลุ่มประชากรที่สนใจในการพัฒนาตนเองในด้านการอ่าน โดยจะได้รับคำแนะนำและบริหารปรึกษา
 พิเศษสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน

Ferdi Akin et al. (2014) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอ่านซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นขั้น
 พื้นฐานของชีวิตของบุคคล การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ได้มากจากกระบวนการสื่อสารโดยเป็นลายลักษณ์
 อักษรจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่าน หรือแม้กระทั่งการตอบคำถามก็เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ต้อง
 เกิดจากการอ่านทั้งสิ้น ฉะนั้นการอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนโดยเฉพาะการอ่านอย่างมี

วิจารณ์ญาณเพราะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการจัดการกับแนวคิดที่มีอยู่มากมายนำมาวิเคราะห์และเลือกรับข้อมูลที่มีประโยชน์เท่านั้น การวิจัยครั้งนี้ได้ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีการออกแบบกลุ่มควบคุม การทดสอบก่อนและหลัง โดยมีสมมติฐานถึงการเรียนอย่างการคิดวิจารณ์ญาณเป็นอย่างไร และระดับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นอย่างไร โดยใช้ค่าสถิติ-t-test จากการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองทำได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดเชิงวิจารณ์ญาณและทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยผลสัมฤทธิ์ทั้งสองกลุ่มมีค่าความแตกต่างที่นัยสำคัญทางสถิติ โดยมีจำนวนประชากร 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีดังนี้ 1) การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (AAT) ซึ่งเป็นการทดสอบคำถามแบบเลือกตอบในเรื่องห่วงโซ่อาหาร การสังเคราะห์แสง การรีไซเคิล และแหล่งพลังงานทางเลือก หน่วยสิ่งมีชีวิตและพลังงาน มีการกระจายคำถามตามจุดมุ่งหมายและระดับความยากง่าย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดแรกประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อถูกนำไปใช้กับนักเรียน 126 คน มีการทดสอบก่อนและหลังระยะเวลา 40 นาที พบว่าได้ค่าสถิติ.79 3) แบบทดสอบการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (CTT) เพื่อกำหนดการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนที่เข้าร่วมโดยใช้แบบทดสอบตามวิธีของ Cornell Critical Thinking level X การทดสอบได้ค่า.75 ซึ่งมีชุดคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 4 ข้อ ระยะเวลาทำข้อสอบ 50 นาที

งานวิจัยในประเทศ

นันทนา สีสัชย (2556) ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณโดยผสมผสานแนวคิด Metacognitive การเรียนรู้เน้นประสบการณ์และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมงานในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 5 ประการดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเป้าหมายและวางแผนการอ่านร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 สร้างประสบการณ์และปรับบริบทในการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน ขั้นตอนที่ 4 ไตร่ตรองสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 6 ทบทวนและบันทึกการถ่ายโอนการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มปกติ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ตัดสินและประเมินค่าบทอ่าน รู้จักวางแผนตรวจสอบ

การกำกับความคิด ประเมินตนเองได้สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ชีวิตประจำวัน และยังช่วยพัฒนาพฤติกรรมการทำงานให้ปฏิบัติตามกติกากลุ่ม มีเป้าหมายในการทำงานรู้บทบาทหน้าที่ของตน และให้ความช่วยเหลือกันในการทำงาน

กมลพัทธ์ โพร้ทอง (2557) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีสัมพันธภาพเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงพัฒนาแบบแผนการวิจัยแบบกึ่งทดลองทดสอบก่อนและหลังเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนคือ หลักการ เนื้อหา วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน แนวการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนการจัดการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างองค์ความรู้จากการอ่าน ขั้นตอนที่ 2 การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวบท ขั้นตอนที่ 3 เติมจินตนาการและประสบการณ์เดิมเพื่อวางโครงร่าง ขั้นตอนที่ 4 เรียบเรียงความและสร้างวรรณศิลป์ ขั้นตอนที่ 5 กลับกรองงานเขียน ขั้นตอนที่ 6 สร้างสรรค์ งานเขียน ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนจากคะแนนความสามารถในการอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัยวัฒน์ บวรวิฒเศรษฐ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและระยะที่ 3 เป็นการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วยเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน หลักสูตรการอ่านและการสอนอ่าน ทฤษฎีการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยันพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านความเข้าใจระดับตัวอักษรมี 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านความเข้าใจระดับตีความ มี 9 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 3 ด้านความเข้าใจระดับการวิเคราะห์วิจารณ์มี 7 ตัวบ่งชี้ และผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจประกอบด้วย 5 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครู และเจตคติในการอ่านภาษาอังกฤษ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมโนภาพแห่งตน

ผลการพัฒนารูปแบบการสอนพบว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นคือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบดังนี้ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้มี 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นก่อนอ่าน ประกอบด้วย ขั้นกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ขั้นพัฒนาความรู้พื้นฐาน และขั้นวางแผนการอ่าน ขั้นตอนที่ 2 ขั้นระหว่างการอ่านประกอบด้วย ขั้นทำความเข้าใจบทอ่าน ขั้นอภิปรายแลกเปลี่ยน และขั้นประเมินผลแก้ไข ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านสูงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นเพราะการใช้เทคนิคการกระตุ้นความรู้เดิมด้วยภาพ คำถาม การสนทนารวมไปถึงการพัฒนาความรู้ที่สำคัญที่ส่งผลต่อการอ่านของนักเรียนให้พร้อมก่อนเริ่มเรียน

จิตตรา พิกุลทอง (2559) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์ Meta-cogniton สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ยุทธศาสตร์ Meta-cogniton สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ และโรงเรียนบรบือวิทยาคารจำนวน 37 และ 27 คนตามลำดับซึ่งรวมกันได้ 64 คน โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลของการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพบว่า ครูและนักเรียนมีความต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากทั้งครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องมีการฝึกทักษะความคิดของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถแปลความรู้ ตีความข้อมูล และลงข้อสรุปได้อย่างมีเหตุผลซึ่งจะทำให้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนกระบวนการจัดการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน เรียกว่า CITRA MODEL ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการตรวจสอบความเข้าใจ (Check understanding) เป็นขั้นการตรวจสอบความเข้าใจของบทอ่านโดยการสรุปเป็นสำนวนของตนเองอย่างสมเหตุสมผลซึ่งจะมีกิจกรรมได้แก่กิจกรรมกระตุ้นนักเรียน และกิจกรรมสำรวจบทอ่าน ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการบูรณาการมโนคติ (Integrating) เป็น

การผสมผสานระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ด้วยการทบทวนบทอ่านอย่างต่อเนื่องซึ่งจะมีกิจกรรมช่วยในขั้นนี้ได้แก่ กิจกรรมการตั้งคำถามและกิจกรรมการบูรณาการความรู้และข้อมูลในบทอ่าน ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสอนและทดสอบการอ่าน (Teaching and Testing) เป็นขั้นการสอนและทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมการอ่านอย่างละเอียด กิจกรรมการเขียนบันทึกจากสิ่งที่ได้อ่าน กิจกรรมการทำแบบทดสอบ ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการทบทวนและสะท้อนผล (Reviewing and Reflecting) เป็นขั้นตอนการทบทวน สรุปใจความหลักของบทอ่านและสะท้อนผลข้อมูลซึ่งมีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรมทบทวนการอ่านและกิจกรรมสะท้อนผลการอ่าน ขั้นตอนที่ 5 ขั้นการประเมินผล (Assessing) เป็นการวิเคราะห์ ตัดสิน สรุป และประเมินผลการอ่านที่มีกิจกรรมการวิเคราะห์ แปลความ ตีความ กิจกรรมสรุปผลการอ่าน และกิจกรรมประเมินผลการอ่าน การประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้พบว่า รูปแบบมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ส่วนการประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้นักเรียนยังมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ประสพศักดิ์ ตันติเสนาะ (2560) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้างเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 2) เพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติทางการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 4 ประการดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มี 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 เชื่อมโยงความคิด ขั้นตอนที่ 2 พินิจตัวบท ขั้นตอนที่ 3 ค้นพจน์ตีความ ขั้นตอนที่ 4 ถอดรหัสความหมาย ขั้นตอนที่ 5 อภิปรายแลกเปลี่ยน ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการเรียนรู้ และผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และระหว่างเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยอธิบายว่าความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นเรื่องทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นเพราะการอ่านจะช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเอง สิ่งหนึ่งที่สังเกตได้คือ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นต้องสอนอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน เพื่อช่วยการพัฒนาความรู้ในการอ่าน

อย่างมีวิจารณญาณให้อยู่ในระดับสูง และสิ่งสำคัญในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจัดเป็นทักษะพื้นฐานที่ช่วยให้แก่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีในการเรียน ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีขั้นตอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งควรมีหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีที่คอยสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนด ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นต้องนำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีมาช่วยกระตุ้นให้เกิดความคิดในการอ่านจนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. เอกสารหลักสูตรเกี่ยวกับโรงเรียนนานาชาติ

5.1 ความเป็นมาของหลักสูตร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ภูมิปัญญา และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ (ในอดีตปี พ.ศ.2538) ได้กำหนดให้โรงเรียนนานาชาติจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยให้แก่นักเรียนของโรงเรียน (หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ ศธ. 1206/14125 วันที่ 31 ตุลาคม 2543) เป็นวิชาบังคับ 1/สัปดาห์ สำหรับนักเรียนเกรด 1-8 และเป็นวิชาเลือกสำหรับนักเรียนเกรด 9-12 โดยใช้สื่อการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ กรณีที่นักเรียนย้ายมาจากต่างประเทศเข้าเรียนเกรด 9-12 ให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย 1 คาบ/สัปดาห์ อย่างน้อย 2 ปี และกำหนดให้มีกิจกรรมการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยระดับก่อนประถมศึกษาด้วย สำหรับนักเรียนไทยทุกคนให้เรียนภาษา วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์อย่างน้อย 5 คาบ/สัปดาห์ กำหนดเวลา 1 คาบเท่ากับ 50 นาที ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้วางระเบียบว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนนานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2550 ซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักสูตรดังกล่าวคือ โรงเรียนต้องจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยให้แก่นักเรียนของโรงเรียนในทุกๆระดับชั้น นักเรียนต่างชาติกำหนดให้เรียนวิชาภาษาไทย

วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์เป็นวิชาบังคับ 5 คาบ/สัปดาห์ กำหนดเวลา 1 คาบเท่ากับ 50 นาที และเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการจัดการสอนดังกล่าวอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ และได้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติให้เหมาะสมกับสถานการณ์และศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติซึ่งมีความหลากหลายในบริบทไปแล้ว ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนร่วมกับสมาคมโรงเรียนนานาชาติแห่งประเทศไทยและโรงเรียนนานาชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนนานาชาติจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยเพื่อให้โรงเรียนนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และกำหนดให้โรงเรียนทุกประเภทดำเนินการวางระบบและดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องทุกปี นอกจากนี้ยังกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนติดตามตรวจสอบคุณภาพของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นต้นสังกัดของโรงเรียนนานาชาติได้กระทำการตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดด้วย

ปัจจุบันรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะปลูกฝังให้เยาวชนไทยมีความรักชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างยั่งยืน ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสถานการณ์ ยึดมั่น ซาบซึ้ง และสามารถสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทยมีความรู้และความเข้าใจในประวัติศาสตร์ไทยจนสามารถเชื่อมโยงความรู้ประวัติศาสตร์ไทยมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ของสังคมไทยในปัจจุบันได้อย่างกลมกลืนประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงเห็นสมควรจัดให้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อจำแนกองค์ประกอบของวิชา

ให้ชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนวิชาภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติซึ่งจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรต่างประเทศประเภทต่างๆและผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันประชุมปฏิบัติการระหว่างวันที่ 13-17 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็น “หลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ” ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางอย่างสมบูรณ์และโรงเรียนนานาชาตินำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนได้

คณะทำงานพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรได้ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1. วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนสัญชาติไทย
2. วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศ

ในส่วนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศ คณะทำงานฯ ได้พิจารณาแล้วพบว่า สารการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มีความครอบคลุมสาระสำคัญที่นักเรียนชาวต่างประเทศควรเรียนรู้ทั้งด้านภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนของสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแต่อย่างใด

ในส่วนของวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนสัญชาติไทย นั้น จากการศึกษาและวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัดชั้นปี ทั้งหมดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของคณะทำงานฯ พบว่าสาระที่เกี่ยวข้องมีดังนี้คือ

1. สาระภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม
2. สาระสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ยกเว้นสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์แล้วพบว่าไม่เกี่ยวข้อง
3. สาระศิลปะ สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ สาระที่ 2 ดนตรี สาระที่ 3 นาฏศิลป์

นอกจากนี้คณะทำงานยังได้นำวิชาภาษาไทยและวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนนานาชาติประเภทต่างๆ และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มาใช้ในการสังเคราะห์เพื่อจัดทำหลักสูตรฉบับนี้ คณะทำงานได้แบ่งกลุ่มการทำงานเป็น 4 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 พัฒนาหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง การบริหารจัดการ และสาระสำคัญอื่นๆ ของหลักสูตรในภาพรวม

กลุ่มที่ 2 พัฒนาด้านภาษาไทยระดับการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา

กลุ่มที่ 3 พัฒนาด้านภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มที่ 4 พัฒนาด้านวัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทยระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เมื่อศึกษาและวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน และตัวชี้วัด ชั้นปีแล้ว จึงพิจารณาสังเคราะห์ตัวชี้วัดชั้นปีทุกสาระและปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับหลักสูตร และบริบทของโรงเรียนและนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพิ่มเติม 1 มาตรฐานในสาระวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมไทย หลังจากทีคณะทำงานทั้งสี่กลุ่มได้ปรับปรุงเสร็จแล้วก็ได้นำเสนอที่ประชุมทั้งหมดอีกครั้งหนึ่งเพื่อร่วมกันพิจารณาให้เกิดความสมบูรณ์และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ หลังจากจัดทำร่างหลักสูตรเสร็จสิ้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะนำร่างหลักสูตรนี้ไปจัดทำประชาพิจารณ์กับโรงเรียนนานาชาติทุกโรงเรียนเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนพิจารณาให้ความเห็นชอบและเสนอกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้ในโรงเรียนต่อไป

5.2 วิสัยทัศน์และหลักการ

วิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนให้เกิดทักษะการสื่อสารภาษาไทยได้เต็มตามศักยภาพ

สำหรับนักเรียนสัญชาติไทยซึ่งเป็นกำลังสำคัญในอนาคตของชาติให้เป็นคนไทยที่ดี เก่งและมีความสุข และยังคงดำรงความเป็นไทยตามแบบขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทยอันดีงาม ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสถานการณ์ สามารถบูรณาการความรู้ และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้วิชาตามหลักสูตรนี้ในการศึกษาต่อและชีวิตประจำวันทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก

สำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศนั้นมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเคารพในวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมเจ้าบ้าน สามารถใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม และใช้ชีวิตในประเทศไทยได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

หลักการของหลักสูตรแกนกลางวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติมีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองไทยที่สมบูรณ์ โดยมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชนไทยในโรงเรียนให้มีความเป็นไทย มีความรู้ ทักษะ และเจตคติแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านภาษา วัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ปลูกฝังเยาวชนไทยให้รักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย ที่มีคุณูปการต่อชาติไทยมาอย่างยาวนาน รักชาติ และศาสนาที่ตนนับถือ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปลูกฝังเยาวชนไทยให้รักเคารพและยึดมั่นบูรพกษัตริย์ไทย และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในอดีต และความเป็นมาของชาติไทย มีความเข้าใจ และภาคภูมิใจในไทย
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ส่งเสริมให้เยาวชนต่างประเทศได้มีความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย ประวัติศาสตร์ไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ไทย และสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้อย่างเหมาะสมตามพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมไทยของแต่ละคนซึ่งแตกต่างกัน
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างและการจัดการที่ยืดหยุ่นในการกำหนดทั้งด้านสาระ การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้และการจัดเวลาที่ใช้สอน และใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเน้น การบูรณาการสาระ และเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เป็นไปตามความเหมาะสมกับหลักปรัชญาและ บริบทของแต่ละโรงเรียน
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม บูรณาการองค์ความรู้ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร (ICT) ในการเรียน

5.3 วัตถุประสงค์

หลักสูตรแกนกลางวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียน นานาชาติมุ่งพัฒนานักเรียนในโรงเรียนนานาชาติดังนี้

นักเรียนสัญชาติไทย เพื่อให้นักเรียนสัญชาติไทยเป็นผู้มีความเป็นไทย ใช้ภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้อง เคารพและยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้ ตระหนัก และสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย มีความรับผิดชอบและตระหนัก ในหน้าที่พลเมืองไทย วิเคราะห์และเข้าใจสถานการณ์ของประวัติศาสตร์ไทยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดกับนักเรียนดังนี้

1. มีความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ มีความภาคภูมิใจ และปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมไทย ประเพณี และวัฒนธรรมไทยและมีเจตคติที่จะสืบสานต่อไปในอนาคต

2. มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการสื่อสารและใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสถานการณ์

3. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีจิตสำนึกในหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. มีจิตสำนึกที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย มีจิตสาธารณะที่จะทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมไทยและสังคมโลก

5. มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนา/หลักจริยธรรมที่ตนนับถือ อีกทั้งยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

นักเรียนชาวต่างประเทศ เพื่อให้ให้นักเรียนชาวต่างประเทศมีความรู้ ความเข้าใจ และเคารพในวัฒนธรรมไทยสามารถปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย และสื่อสารภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม

5.4 โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติ แบ่งเป็น 2 วิชาย่อยคือ

1. วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชาวต่างประเทศ ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานระดับความสามารถของนักเรียนคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของนักเรียน รวมไปถึงกลุ่มสาระสังคมศึกษาและประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับสังคมไทย ภูมิศาสตร์ไทย และประวัติศาสตร์ไทย ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 มาตรฐานระดับความสามารถทางภาษาไทยของชาวต่างประเทศ

มาตรฐานระดับความสามารถทางภาษาไทย Standards for Thai Competency	
L 1.1	นักเรียนใช้ภาษาไทยสื่อสาร แลกเปลี่ยนและนำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม Students engage in conversations, obtain and provide information, express feeling, and exchange opinions in Thai appropriately.
L 1.2	นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับวัฒนธรรมไทย และใช้ภาษาไทยได้ ถูกต้องกับกาลเทศะ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคมไทย Students demonstrate an understanding of the relationship between the Thai language and culture and use Thai appropriately for different occasions both within and beyond the school setting.
มาตรฐานระดับความสามารถทางภาษาไทย Standards for Thai Culture Competency	
C 1.1	practices
C 1.2	นักเรียนอธิบายความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม วรรณกรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีไทยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคโดยใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาหลักของโรงเรียนเป็นสื่อในการอธิบาย และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยได้อย่างเหมาะสม Students use English or the school primary language to communicate their knowledge and understanding of Thai culture, Thai society, Thai literature, Thai traditional practices in different regions, and participate in Thai cultural activities appropriate.

2. วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนสัญชาติไทย ประกอบด้วยสาระมาตรฐานการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

- การอ่าน
- การเขียน
- การฟัง การดู และการพูด
- หลักการใช้ภาษาไทย
- วรรณคดีและวรรณกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย

- ศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม
- ภูมิศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์ไทย และหน้าที่พลเมือง
- ศิลปะไทย วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้คัดเลือกมาตรฐานที่เกี่ยวข้องจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้จาก 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 มาตรฐาน
โดยในบางมาตรฐานการเรียนรู้ได้มีการดัดแปลงให้เฉพาะเจาะจงสำหรับวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย
และประวัติศาสตร์ไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 มาตรฐานสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	
สาระที่ 1 การอ่าน	
มาตรฐาน ท1.1	ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน
สาระที่ 2 การเขียน	
มาตรฐาน ท2.1	ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด	
มาตรฐาน ท3.1	สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย	
มาตรฐาน ท4.1	เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม	
มาตรฐาน ท 5.1	เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	
สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	
มาตรฐาน ส 5.1	รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญของศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และครองตนด้วยคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมไทย และการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	
มาตรฐาน ส 2.1	เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม อารมณ์รักชาติ ประเพณีวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างมีสันติสุข
มาตรฐาน ส 2.2	เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และอารักขาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ไทย	
มาตรฐาน ส 4.1	เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย สามารถใช้วิธีทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
มาตรฐาน ส 4.2	เข้าใจพัฒนาการของชนชาติไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
มาตรฐาน ส 4.3	เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	
มาตรฐาน ส 5.2	เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมของประเทศไทยที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะไทย	
สาระที่ 1 ทัศนศิลป์	

มาตรฐาน ศ1.2	เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยและสากล
สาระที่ 2 ดนตรี	
มาตรฐาน ศ2.2	เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยและสากล
สาระที่ 3 นาฏศิลป์	
มาตรฐาน ศ 3.2	เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยและสากล
สาระวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมไทย	
มาตรฐานการเรียนรู้ที่เพิ่มเติม	เข้าใจลักษณะสำคัญของสังคมไทย ปัจจัยที่เป็นพื้นฐานของความเชื่อในสังคมไทย ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มา ความหมาย และความสำคัญของขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยมต่างๆ ที่ปรากฏในสังคมไทย

5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิต ร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณีและสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

นักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศไทยจึงควรศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะการใช้ภาษาไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้

สื่อสารในชีวิตประจำวันและเพื่อการศึกษาต่ออย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องศึกษา แสดงออก เผยแพร่ และสืบสานความงดงามของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยผ่านภาษาไทย

สาระสำคัญ ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตจริง โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 2 การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อนำใจ

ตอนที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

ตอนที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทยซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาถึงปัจจุบัน

5.6 คุณภาพของนักเรียน

คุณภาพของนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนควรมีสามารถดังต่อไปนี้

การอ่าน อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามประเภทฉันทลักษณ์ ถูกวรรคตอน และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน จับใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่องและความถูกต้องของข้อมูลที่อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ

ได้ดีขึ้น วิจารณ์ ความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องแล้ว นำเสนอความคิดในรูปแบบต่างๆ ดีความและประเมินคุณค่าและแนวคิด ที่ได้จากงานเขียนอย่าง หลากหลายเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์และ วัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสาร เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา วางแผนการเขียน โดยใช้กลวิธีในการเขียนแต่ละประเภท เขียนอธิบายชี้แจง แสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง อย่างมี เหตุผลอย่างมีลำดับขั้นตอน มีความสอดคล้องตลอดทั้งงานเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล ประเมินงานเขียนของผู้อื่นแล้วนำมาพัฒนางาน เขียนของตนเอง มีมารยาทและนิสัยรักการเขียน

การฟัง และการดู บันทึกจากการดูและฟัง สรุปเนื้อหา/เหตุการณ์สำคัญจากการพูดและฟัง ถ่ายทอดเนื้อหาในระดับตรงไปตรงมาได้ ดีความและหาความหมายโดยนัย แยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น ที่ได้ฟัง/ดู วิเคราะห์ ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูสื่อต่างๆ อย่างมีเหตุผล มีมารยาทในการฟังและ ดู

การพูด ตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อวิเคราะห์ ยกตัวอย่าง สรุป และประเมินและเลือก ทางเลือก เลือกเรื่องที่จะพูดเหมาะสมโดยมีวัตถุประสงค์ รูปแบบ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้ น้ำเสียง และท่าทางประกอบอย่างมีประสิทธิภาพ และเนื้อหาสาระชัดเจนลำดับความคิดในการพูดชัดเจนใช้ สื่อประกอบการพูดนำเสนอเหมาะสมนำเสนอเนื้อหาอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการพูด

หลักการใช้ภาษาไทย เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ และรูปแบบประโยคประเภทต่าง ๆ โดยใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จำแนกระดับภาษาที่เหมาะสมกับโอกาส กาลเทศะและบุคคล วิเคราะห์และประเมิน การใช้ภาษาจากสื่อต่างๆ

วรรณคดีและวรรณกรรม สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์วิจารณ์ และ ประเมินค่าวรรณคดี และวรรณกรรมตามหลักการวิเคราะห์เบื้องต้น สรุปความรู้ข้อคิด และคุณค่าจาก การอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงนำข้อความที่มีคุณค่าจากวรรณคดี และวรรณกรรมที่สนใจมาใช้ อ้างอิงมีความเพลิดเพลินและมีแรงบันดาลใจที่จะอ่านเพิ่มเติม

5.7 ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สาระที่ 1 การอ่านมาพัฒนาเพื่อให้เกิดความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ระดับมัธยมศึกษา

ประเภทสิ่งที่อ่าน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกอ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ อย่างกว้างขวาง ให้ สอดคล้องกับหัวข้อหรือหน่วยบูรณาการที่สอน และคำนึงถึงความต่อเนื่องของแต่ละระดับชั้น ทั้งนี้ ควรให้ครอบคลุมทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง

บันเทิงคดี

- เรื่องเล่าจากประสบการณ์
- เรื่องสั้น นวนิยาย
- นิทานชาดก วรรณกรรมพื้นบ้าน
- วรรณคดี วรรณกรรม
- บทละคร บทสนทนา
- งานเขียนเชิงสร้างสรรค์
- โวหารประเภทต่างๆ

สารคดี

- บทความ
- บทสัมภาษณ์ ปาฐกถา
- บทโฆษณา คำขวัญ
- ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ บันทึก เรียงความย่อความ รายงาน รายงานการศึกษา ค้นคว้า จดหมายประเภทต่างๆ
- คู่มือแนะนำ สื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์
- งานเขียนโน้มน้าวใจ
- บทวิเคราะห์วิจารณ์
- ข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่างๆ
- ผังความคิด

จากสาระด้านการอ่านและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย สามารถแสดงเป็นมาตรฐานตัวชี้วัดด้านการอ่านในแต่ละระดับชั้นได้ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 มาตรฐานตัวชี้วัดการอ่านวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

ตัวชี้วัด		
ม.1	ม.2	ม.3
1. การอ่านออกเสียง		
1.อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ตามประเภทของฉันทลักษณ์และฉกวรรคตอน	1.อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ตามประเภทของฉันทลักษณ์และฉกวรรคตอน	1.อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ตามประเภทของฉันทลักษณ์และฉกวรรคตอนและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
2. การอ่านจับใจความ		
2.จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	2.จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายจากเรื่องที่อ่าน	2.จับใจความสำคัญตามความหมายโดยตรงและบอกรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน 3.ระบุค่าและข้อความที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย
1.การมีปฏิสัมพันธ์จากเรื่องที่อ่าน เช่น แสดงความคิดเห็น นำไปใช้ วิจารณ์ ประเมินค่า ฯลฯ		
3.ระบุเหตุและผลข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 4.ระบุข้อสังเกตถึงความสมเหตุสมผลของงานเขียน 5.นำความรู้จากการอ่านมาพัฒนาตน	3.วิเคราะห์ และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความ 4.ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าวใจ หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน 5.อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเรื่องที่อ่าน 6.อ่านและประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	4.วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องและความถูกต้องเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น 5.วิ จารณ์ ความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้ 6.อ่านเรื่องแล้วนำเสนอความคิดในรูปแบบต่างๆ 7.ตีความและประเมินคุณค่าและแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
1. การมีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน		

5.8 คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยโรงเรียนนานาชาติระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

การอ่านออกเสียงร้อยแก้วร้อยกรอง การอ่านจับใจความ งานเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การพูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัยจากฟังและดู การใช้คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ รู้จักการใช้ประโยคและระดับภาษา การอ่านวรรณกรรม วรรณคดี และวรรณกรรมท้องถิ่นตามความหมายที่เหมาะสม

การเขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ ใช้กระบวนการเขียน วิเคราะห์ วิจัย แสดงความรู้ ความคิด หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล วิเคราะห์โครงสร้างของประโยคความรวม ประโยคความซ้อน ลักษณะทางภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการ และไม่เป็นทางการ วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดี วรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เพื่อใช้กระบวนการเรียนรู้ที่คิดค้น เน้นความคิดกระบวนการกลุ่ม การสาธิต การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย การแสวงหาความรู้ เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าการอ่านเขียน ฟัง ดู พูด สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร มีความรัก ความภาคภูมิใจในภาษาไทย มีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน ฟัง และดู

การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังงานของภาษา ภูมิปัญญาและรักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมไทยได้อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ส่วนวิชาวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ไทย ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งอธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมต่างๆ ในประเทศไทย และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย ลักษณะสำคัญทางกายภาพและสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดตนเอง ภูมิภาค และประเทศไทย เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางภูมิศาสตร์กับการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นและนำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการทำลายสภาพแวดล้อม อีกทั้งสามารถเสนอแนะการรักษาสภาพแวดล้อมในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน โดยสามารถเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างทางกายภาพ ทางสังคม และวัฒนธรรม ระหว่างประเทศไทยกับประเทศดังกล่าว มีความรู้

เบื้องต้นเกี่ยวกับความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องต่อสัญลักษณ์ รวมทั้งมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพัฒนาการและปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่างๆของอาณาจักรไทยในอดีตที่พัฒนาการมาเป็นประเทศไทยในปัจจุบัน บทบาทของพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในแต่ละยุคสมัย ภูมิปัญญาไทย ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยต่างๆ จนทำให้เกิดความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย เข้าใจโครงสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและในโรงเรียน สิทธิหน้าที่ของสมาชิก กับโครงสร้างการปกครองของประเทศไทย สามารถอธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยต่อการพัฒนาประเทศ มีความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการปกครองของประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และยกตัวอย่างพระราชดำริ และพระราชกรณียกิจในการแก้ปัญหาวิกฤติการณ์รวมไปถึงการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสามารถใช้วิจารณ์ญาณในการแยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นที่ปรากฏในสื่อต่างๆ สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง ทั้งนี้มีประสบการณ์ตรงและมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะไทย การเล่นของเด็กไทย และการละเล่นพื้นบ้านรวมทั้งสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาใช้เพื่อเป็นสื่อในการสื่อสารความรู้สึกรักคิดของตนเองเกี่ยวกับศิลปะไทยในแง่มุมต่างๆ การแสดงอัตลักษณ์ของตนเอง และ/หรือ การเป็นตัวแทนของชาติไทย ในบริบทพัฒนาธรรมของโรงเรียนนานาชาติ มีประสบการณ์ตรงและมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม การเฉลิมฉลอง กิจกรรมทางสังคม และการเมืองการปกครองของไทย เห็นความสัมพันธ์ บทบาท และอิทธิพลระหว่างสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติในชีวิต กับค่านิยม ความเชื่อ การประกอบอาชีพและวิถีชีวิตของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งเข้าใจลักษณะสำคัญบางประการของสังคมไทย วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทยที่ส่งผลต่อจิตใจของคนในสังคมไทยในปัจจุบัน

มาตรฐานการเรียนรู้

TH 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

TH 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

TH 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

TH 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

TH 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

SO 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญของศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และครองตนด้วยคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

SO 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

SO 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

SO 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

SO 4.2 เข้าใจพัฒนาการของชาติไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

SO 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

SO. 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

AR 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

AR 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

AR 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

จุดประสงค์

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
2. จับใจความสำคัญบอกความหมายโดยตรงและบอกรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน
3. ระบุคำและข้อความที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย
4. วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่อง และความถูกต้องของข้อมูลที่อ่านเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น
5. วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน
6. ตีความ ประเมินคุณค่า และหาแนวคิดที่ได้จากงานเขียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
7. มีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน
8. เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนเหมาะสมกับสถานการณ์และวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสาร
9. วางแผนและเขียนโดยใช้ถ้อยคำ และข้อความได้ถูกต้องตามระดับภาษา
10. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีเหตุผล อย่างมีลำดับขั้นตอน มีความสอดคล้องกันตลอด
11. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งในเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผล
12. ผลิตชิ้นงานโดยนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลสองแหล่งขึ้นไป
13. ประเมินงานเขียนของผู้อื่นแล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง
14. มีมารยาทและนิสัยรักการเขียน
15. แยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นที่ได้ฟัง/ดู
16. มีมารยาทในการฟังและดู
17. ตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อวิเคราะห์ยกตัวอย่างสรุป ประเมิน และเลือกทางเลือก

18. มีมารยาทในการพูด
19. เข้าใจความหมายของคำและกลุ่มคำโดยใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม
20. เข้าใจความหมายของคำและรูปแบบประโยคประเภทต่างๆ และใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
21. จำแนกระดับภาษาที่เหมาะสมกับโอกาสกาลเทศะและบุคคล
22. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากการสื่อต่างๆ
23. วิเคราะห์ วิจาร์ณ ประเมินค่าวรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิเคราะห์เบื้องต้น
24. สรุปรูปร่างข้อคิดและคุณค่าจากการอ่าน เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
25. นำข้อความที่มีคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่สนใจมาใช้อ้างอิง
26. วิเคราะห์ความสำคัญของพุทธศาสนาและศาสนาที่ตนนับถือ หรือหลักคุณธรรมจริยธรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย การพัฒนาตนเองและครอบครัวตลอดจนในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติและมรดกของชาติที่ช่วยสร้างสรรค์ความเจริญและความสงบสุขแก่โลก
27. วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลในศาสนาอื่นๆอย่างสันติสุข และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็นความสำคัญของการทำความดีต่อกัน
28. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของประเทศไทยในแง่มุมต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพและสังคมของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน หรือประเทศในทวีปเอเชีย เป็นต้น
29. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน
30. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเหตุการณ์หรือความเปลี่ยนแปลงสำคัญของชาติไทยและผลกระทบที่ไทยได้รับจากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเช่น อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยในยุคสมัยต่างๆทั้งยุคสุโขทัย ยุคอยุธยา ยุคธนบุรี และยุครัตนโกสินทร์ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน เหตุการณ์สำคัญต่างๆที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของไทย เข้าสู่สมัยปัจจุบัน ผลกระทบของเหตุการณ์สำคัญในโลก เช่น การขยายอิทธิพลของประเทศในยุโรปไปยังทวีปเอเชีย สงครามโลก สงครามโลก การปฏิวัติอุตสาหกรรม ฯลฯ ที่มีผลต่อสังคมไทยในด้านต่างๆ

ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรคภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เป็นต้น

31. วิเคราะห์ผลงานของบุคคลสำคัญ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์ วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

32. วางแผนกำหนดแนวทางและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย

33. แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและผสมผสานคุณลักษณะที่ดีงามของ วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอื่นๆที่เรีนรู้จากการปฏิสัมพันธ์ ในสังคมนานาชาติ

34. วิเคราะห์ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เอกลักษณ์ของสถาบันพระมหากษัตริย์ใน สังคมไทย และความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์ไทยกับประชาชนชาวไทย

35. นำศิลปะไทยมาใช้เพื่อเป็นสื่อในการสื่อสารความรู้สึกรักชาติของตนเอง การแสดงอัต ลักษณะของตนเอง และ/หรือการเป็นตัวแทนของชาติไทย ในบริบทพหุวัฒนธรรมของโรงเรียน นานาชาติ

36. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และปรากฏการณ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับความเชื่อ ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีของ ไทย ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ เช่น สำนวน คำพังเพยของไทย ความสัมพันธ์ ระหว่างน้ำหรือข้าวกับประเพณีต่างๆของไทย อิทธิพลของพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์และความเชื่อ เหนือธรรมชาติต่อความเชื่อ ค่านิยม และวิถีชีวิตของไทย เป็นต้น

37. วิเคราะห์สภาพสังคมไทยโดยคำนึงถึงอิทธิพลและปัจจัยทางธรรมชาติและสังคมที่ เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเป็นมาในอดีต และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงพัฒนาสังคมไทยในแง่มุม ต่างๆเช่น ลักษณะนิสัยบางประการของคนไทยกับปัญหาสังคมในปัจจุบันเช่น ระบบอุปถัมภ์ ความ เกรงใจ ฯลฯ สถานะของสตรีไทย ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิก อาเซียนเกี่ยวกับค่านิยมด้านการศึกษาและการทำงาน เป็นต้น

รายละเอียดหน่วยการเรียนรู้

1. เรื่อง อ่านได้รู้เรื่องดี (6 สัปดาห์)
  - อ่านจับใจความเรื่อง กรุงเทพฯเมื่อร้อยปีก่อน
  - อ่านวิเคราะห์บทร้อยกรอง เรื่อง อยู่เพื่ออะไร
  - การเปลี่ยนแปลงของภาษา
2. เรื่อง เขียนสื่อแทนใจ (10 สัปดาห์)
  - อ่านเรื่อง พระบรมราชาชาวมอญ
  - ระดับภาษา
  - การเขียนชีวประวัติ และอัตชีวประวัติ
  - การเขียนย่อความ
  - การเขียนจดหมาย
  - การเขียนแสดงความคิดเห็นบทความ
3. เรื่อง ฟังได้สื่อใจความ (11 สัปดาห์)
  - อ่านเรื่อง ตำนานสืบสานวัฒนธรรม
  - คำเชื่อม
  - การเขียนโฆษณา
  - คำยืม
  - ประเภทความซ้อน
4. เรื่อง อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (7 สัปดาห์)
  - ข่าว
  - อินโฟกราฟิก
  - สารคดี
  - บทความ
  - เรื่องสั้น

หนังสือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. หนังสืออ่านเรื่อง อยู่กับกัง ของ หยก บุรพา
2. แบบฝึกการอ่าน คิด วิเคราะห์ IGCSE Thai Language

จากหลักสูตรการสอนในโรงเรียนนานาชาติซึ่งมีการสอนที่หลายหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เลือกหน่วย การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาทำการวิจัยโดยใช้เวลาการวิจัยทั้งหมด 7 สัปดาห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สัปดาห์ที่	ชื่อหน่วย	ชื่อหน่วยย่อย	เวลา (ชั่วโมง)
23	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	การทดสอบก่อนเรียน	2
24	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ข่าวน่ารู้	5
25	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	อินโฟกราฟิก	5
26	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	สารคดีสื่อความ	5
27	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	บทความร่วมสมัย	5
28-29	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	เรื่องสั้นเพื่อชีวิต	10
30	การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	การทดสอบหลังเรียน	3

ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดระยะเวลาในการวิจัยซึ่งจะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2564-2565 โดยใช้เวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งหมดเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยมีการสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 คาบ คาบละ 60 นาที รวมทั้งหมด 30 คาบ และการทดสอบเป็นช่วงระยะเวลาก่อนเรียน (2 คาบ) และหลังเรียน (3 คาบ) รวมการทดสอบก่อน-หลังเรียนจำนวน 1 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 7 สัปดาห์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 2) ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่ได้พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย รวมถึงการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของ ADDIE Model ซึ่งมีการปรับปรุงมาจากแนวทางของ University of Florida Kruse (2008) และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ (Joyce et al., 2000)

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้ง ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความต้องการขั้นพื้นฐาน และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Research : R₁, Analysis : A)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา การออกแบบ พัฒนา และหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development : D₁, Design and Development : D&D)

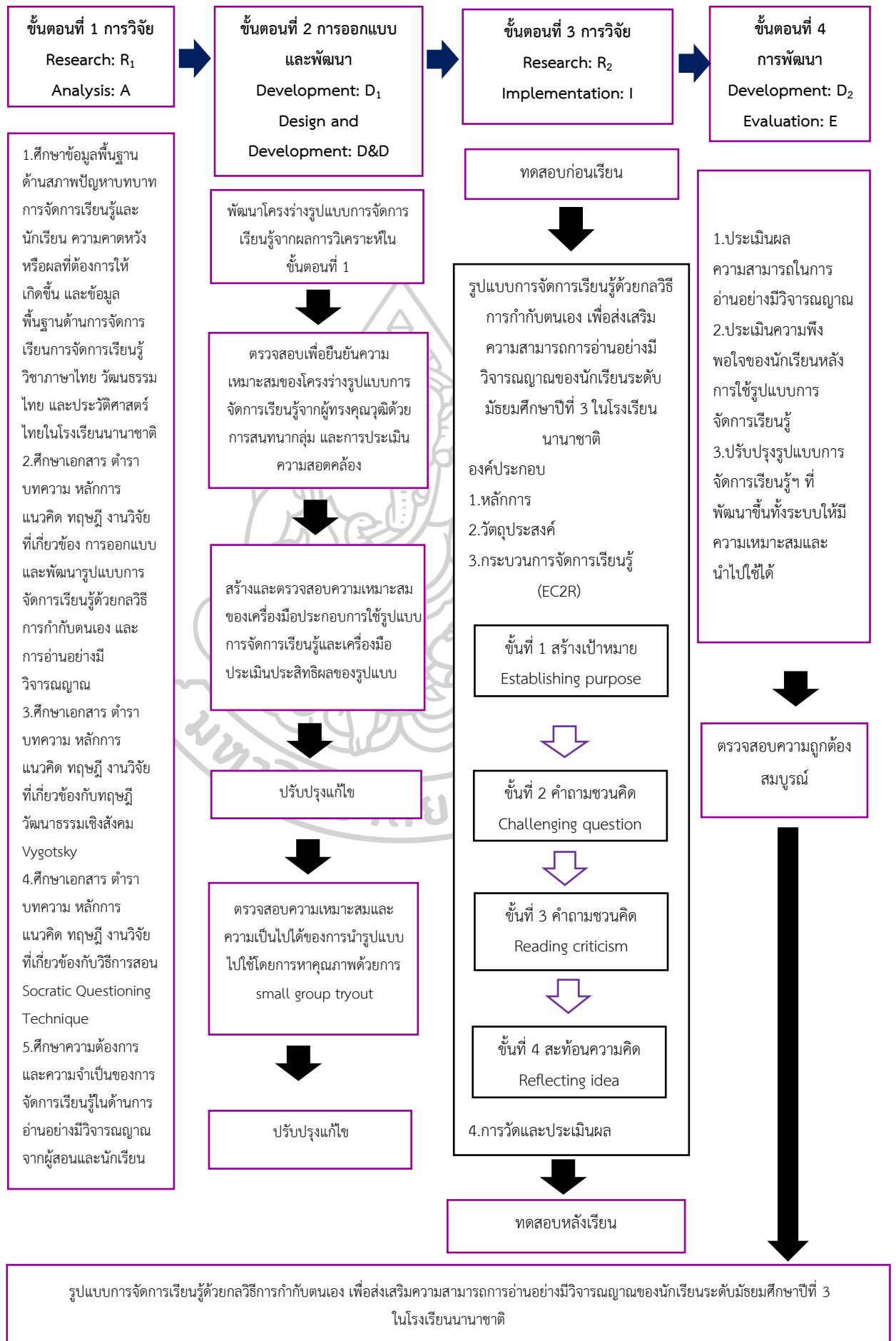
ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ได้ประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น (Research : R₂, Implementation : I)

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา ประเมินผล และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development : D₂, Evaluation :E)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนนานาชาติ ดงแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษา สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง

(Research - R₁, Analysis : A)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย การสอนอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเรื่องการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อนำมาใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ครูวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสบการณ์ การสอนจำนวน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน
2. ครูวิชาภาษาไทย สังกัดการศึกษาเอกชน มีประสบการณ์การสอนจำนวน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย สอนในระดับอุดมศึกษามีประสบการณ์การสอน จำนวน 5 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน
4. นักเรียนในโรงเรียนนานาชาติที่เรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ ไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 87 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) มาเรียบม นิลพันธุ์ (2558: 123)

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสภาพปัญหา ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้าน การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และข้อมูลพื้นฐานสำหรับการนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการ เรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณโดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย บทความทางวิชาการ หนังสือ วารสาร และบทความที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศโดยเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายการศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

2. ศึกษาข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีการกำกับตนเอง ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) วิธีการสอนแบบ Socrates questioning method
3. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ
4. สร้างเครื่องมือสัมภาษณ์โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อความ และนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำผลการสร้างเครื่องมือและร่างวิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อพิจารณารับรองการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ผ่านการอนุมัติ (เลขที่โครงการ REC 64.108-152-6661)
6. สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วยครูวิชาภาษาไทยในโรงเรียนไทยสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ ในด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
7. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนอย่างน้อย 5 ปี เพื่อศึกษาแนวคิด และแนวทางปฏิบัติ ที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้
8. การใช้แบบสอบถามนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงปัญหา ความต้องการ และสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้
9. ระบุเป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
10. ประเมินระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยตามสภาพจริงโดยการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ ครู ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านปัจจัยป้อนเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือมีดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ศึกษาความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 3

2. แบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้างที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้าสำหรับครูวิชาภาษาไทยในโรงเรียนไทยสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1 ข้อมูลของผู้รับการสัมภาษณ์

2.2 ประเด็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร ด้านปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ และด้านกลวิธีในการจัดการเรียนรู้

3. แบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้างที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้าสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย ที่สอนระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

3.1 ข้อมูลของผู้รับการสัมภาษณ์

3.2 ประเด็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านแนวทางและกลวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นอย่างไร ด้านปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้านกลวิธีในการจัดการเรียนรู้ และด้านความคิดเห็นการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติสังกัดการศึกษาเอกชน ประเภทพิเศษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 การแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้านคือ ด้านครู ด้านนักเรียน ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ และด้านบทอ่าน จำนวน 20 ข้อ โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (5-point Likert – type scale) มีค่าระหว่าง 1 ถึง 5 ตั้งแต่ 1 (เห็นด้วยน้อยที่สุด) 2 (เห็นด้วยน้อย) 3 (เห็นด้วยปานกลาง) 4 (เห็นด้วยมาก) จนถึง 5 (เห็นด้วยมากที่สุด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร (content analysis)
2. ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ศึกษาความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมปีที่ 3

แบบวิเคราะห์เอกสารมี 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับนโยบายจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ ผลการจัดการศึกษาตามนโยบาย และ 2) แบบวิเคราะห์เอกสารด้านองค์ประกอบ และรายละเอียดด้านต่างๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร บทความ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ศึกษาความต้องการ

1.2 สร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยกำหนดประเด็นการวิเคราะห์เอกสาร จัดทำประเด็นย่อย และตารางวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดให้ครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา เป้าหมายการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแนวคิดกลวิธีการกำกับตนเอง ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method หลังจากนั้นสร้างเอกสารเป็นแบบวิเคราะห์

1.3 นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความชัดเจน ถูกต้อง และเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ด้านการครอบคลุมเนื้อหา และการวัดประเมินผล เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบวิเคราะห์เอกสาร

1.4 นำร่างแบบวิเคราะห์เอกสารเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมิน ด้านเนื้อหา และด้านการวิจัย จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของการใช้ภาษา รวมทั้งค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการวิเคราะห์เอกสาร (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

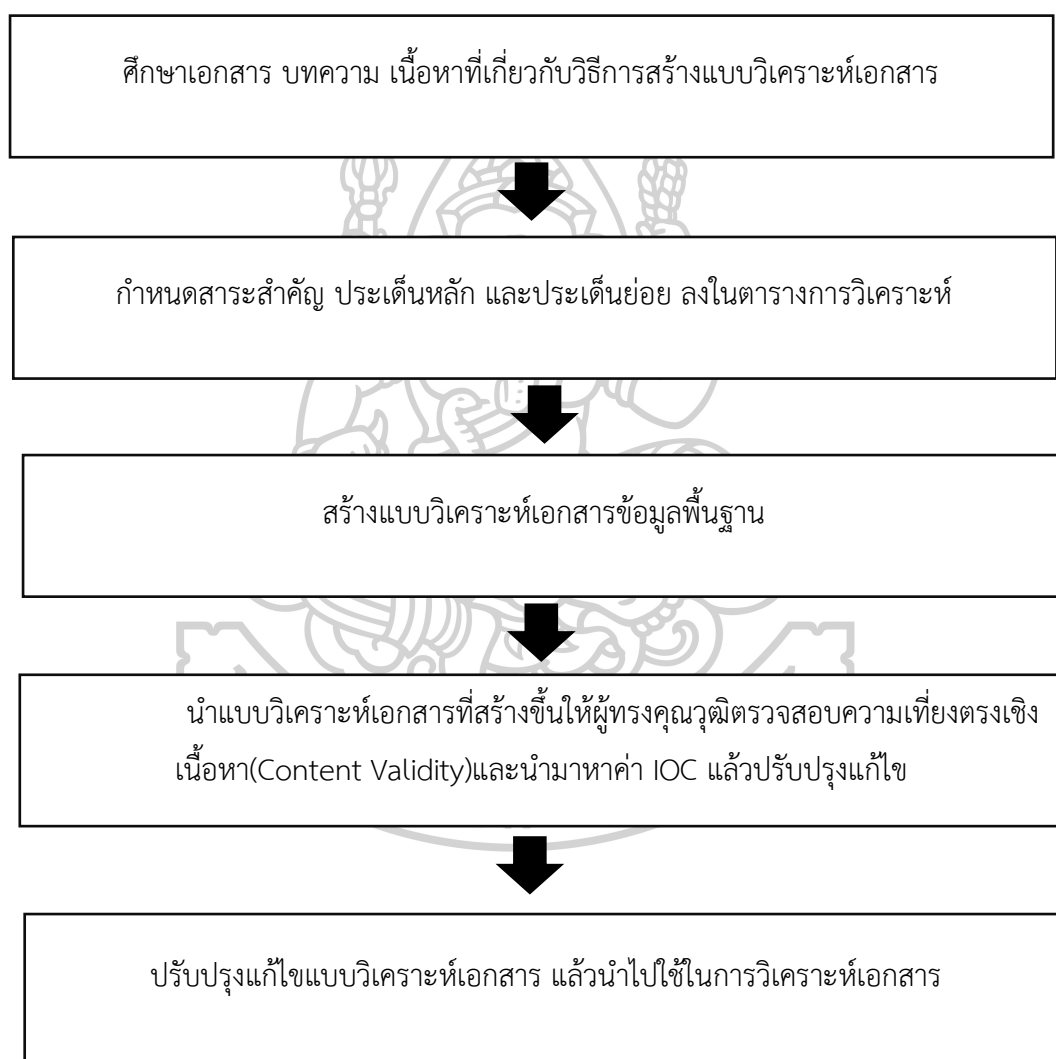
- +1 แน่ใจว่ามีความสอดคล้องถูกต้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ
- 0 ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ
- 1 แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ

โดยพิจารณาความเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 ถือว่าแบบวิเคราะห์เอกสารนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหาตามที่ มาเรียม นิลพันธุ์ (2558: 177)

ซึ่งกล่าวว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 -1.00 ทุกรายการ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าแบบวิเคราะห์เอกสารมีคุณภาพเหมาะสม และทำการแก้ไขประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิ นำเสนอในด้านการเรียบเรียงภาษา และการออกแบบวิเคราะห์

1.5 นำแบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการศึกษาความต้องการมา ปรับปรุงแล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์เอกสารด้านข้อมูลพื้นฐาน

จากขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสารสามารถสรุปได้เป็นขั้นตอนดังแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 ขั้นตอนการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยได้แก่ ครูภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติสังกัดการศึกษาเอกชน ประเภทพิเศษ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร เนื้อหา รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกรอบแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.2 ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามและกรอบการสัมภาษณ์

2.3 กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ และการสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยมีแนวคำถาม เพื่อใช้เป็นร่างการจัดการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตัวอย่างแนวคำถามได้แก่ 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้กลวิธีในการจัดการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) แนวทางในการวัดประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นการแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นปลายเปิดที่ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถให้คำตอบได้อย่างกว้างขวาง และตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์

2.4 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าควรนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สัมภาษณ์ครูในระดับอุดมศึกษา เพื่อช่วยพิจารณากระบวนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเป็นไปได้เพียงไร

2.5 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมินผล (จำนวน 2 คน) ด้านการหลักสูตรและการสอน (จำนวน 2 คน) และผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย (จำนวน 1 คน) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของการใช้ภาษา รวมทั้งค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 แนใจว่ามีความสอดคล้องถูกต้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม
- 0 ไม่แนใจว่ามีความสอดคล้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม
- 1 แนใจว่าไม่มีความสอดคล้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม

โดยพิจารณาความเหมาะสมของคำถามในการสัมภาษณ์ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 ถือว่าคำถามในการสัมภาษณ์นั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคำถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลจริงในการศึกษา เพื่อให้เห็นว่าแบบสัมภาษณ์ใช้ภาษาเป็นทางการและมีการตั้งประเด็นคำถามที่ชัดเจนและเหมาะสมใช้ในการสัมภาษณ์ได้

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาไทย ที่สอนอยู่ในระดับอุดมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร เนื้อหา รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกรอบแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.2 ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามและกรอบการสัมภาษณ์

3.3 กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ และการสร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยมีแนวคำถาม เพื่อใช้เป็นร่างการจัดการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตัวอย่างแนวคำถามได้แก่ 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้กลวิธีในการจัดการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) แนวทางในการวัดประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นการแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นปลายเปิดที่ให้ผู้สัมภาษณ์สามารถให้คำตอบได้อย่างกว้างขวาง และตามประสบการณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์

3.4 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยอาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะว่าควรนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สัมภาษณ์ครูในระดับอุดมศึกษา เพื่อช่วยพิจารณากระบวนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความเป็นไปได้เพียงไร

3.5 นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมินผล (จำนวน 2 คน) ด้านการหลักสูตรและการสอน (จำนวน 2 คน) และผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย (จำนวน 1 คน) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของการใช้ภาษา รวมทั้งค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1 แน่ใจว่ามีความสอดคล้องถูกต้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม

0 ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม

-1 แน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องในการใช้ภาษาระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม

โดยพิจารณาความเหมาะสมของคำถามในการสัมภาษณ์ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 ถือว่าคำถามในการสัมภาษณ์นั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคำถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลจริงในการศึกษา เพื่อให้เห็นว่าแบบสัมภาษณ์ใช้ภาษาเป็นทางการและมีการตั้งประเด็นคำถามที่ชัดเจนและเหมาะสมใช้ในการสัมภาษณ์ได้

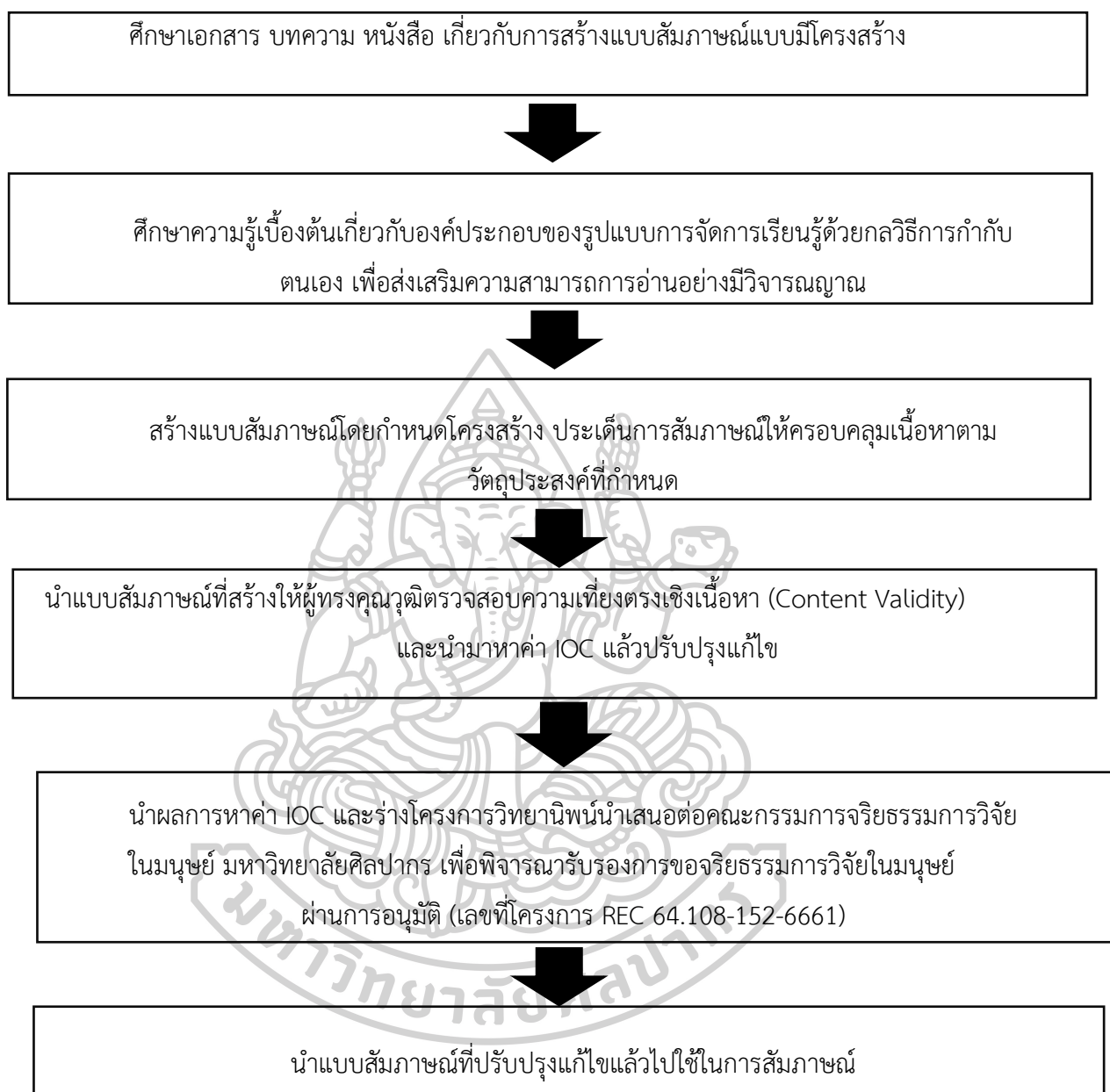
3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นต่อไปนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) การใช้ภาษาในการสัมภาษณ์ ดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการปรับปรุงแก้ไขประเด็นการสัมภาษณ์ครูภาษาไทย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

ข้อที่	หัวข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ	แนวทางการแก้ไข
ประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ		
1	ข้อมูลทั่วไป ควรแก้ไข ข้อมูลของผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์	เปลี่ยนการใช้คำเป็น ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์
2	ข้อมูลทั่วไป ควรตัดหัวข้อสถานที่ออก เพราะไม่จำเป็นในการสัมภาษณ์	ตัดหัวข้อสถานที่ออก
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ควรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก	กำหนดเงื่อนไขของผู้สัมภาษณ์ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาเอก
ประเด็นสัมภาษณ์ครู		
1	ข้อมูลทั่วไป ควรแก้ไข ข้อมูลของผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์	เปลี่ยนการใช้คำเป็น ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์
2	ข้อมูลทั่วไป ควรตัดหัวข้อสถานที่ออก เพราะไม่จำเป็นในการสัมภาษณ์	ตัดหัวข้อสถานที่ออก
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ควรเป็นครูในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3	กำหนดเงื่อนไขของผู้สัมภาษณ์ต้องสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
4	ควรเปลี่ยนคำว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างสรรค์เป็นอย่างไร เป็นคำอื่นที่เข้าใจง่ายกว่า	เปลี่ยนประโยคเป็น วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของท่านเป็นอย่างไร
5	ควรเปลี่ยนคำว่า กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นคำอื่นที่เข้าใจง่ายกว่า	เปลี่ยนประโยคเป็น กลวิธีการสอนที่ท่านใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.7 ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป จากขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์สามารถสรุปได้เป็นขั้นตอนดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 11 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาระณ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนนานาชาติสังกัดการศึกษาเอกชนประเภทพิเศษ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร เนื้อหา รูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกรอบแบบสอบถาม

4.2 ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามและกรอบการสร้างแบบสอบถาม

4.3 กำหนดประเด็นการสอบถาม และการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4.4 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

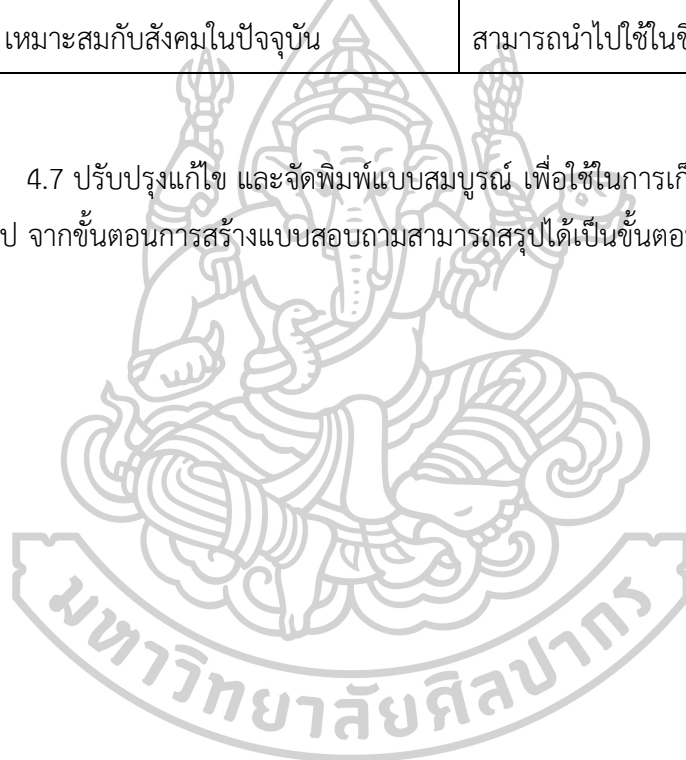
4.5 นำร่างแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดประเมิน ด้านเนื้อหา และด้านการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของการใช้ภาษารวมทั้งค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยพิจารณาความเหมาะสมของคำถามในการสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ถือว่าคำถามในการสอบถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคำถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลจริงใน ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามใช้ภาษาเป็นทางการและมีการตั้งประเด็นคำถามที่ชัดเจนและเหมาะสมใช้ในการสอบถามได้

4.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ ซึ่งจากผลการประเมินค่าความสอดคล้องของประเด็นการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นต่อไปนี้ การใช้ภาษาในการสัมภาษณ์ ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการปรับปรุงแก้ไขประเด็นแบบสอบถามนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ลำดับที่	หัวข้อที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ	แนวทางการแก้ไข
1	1.5 ควรแก้ไข ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้วิเคราะห์	เปลี่ยนการใช้คำเป็น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ตอบคำถาม
2	2.4 ควรแก้ไข นักเรียนสังเกตเห็น ความสำคัญของการอ่านหนังสือ	เปลี่ยนการใช้คำ นักเรียนเห็นความสำคัญของ การอ่าน
3	4.3 ควรแก้ไข เนื้อหาของบทอ่าน เหมาะสมกับสังคมในปัจจุบัน	เปลี่ยนการใช้คำเป็น เนื้อหาของบทอ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4.7 ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม
ผู้ให้ข้อมูลต่อไป จากขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามสามารถสรุปได้เป็นขั้นตอนดังแผนภาพที่ 12

แผนภาพที่ 12 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

จากขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research:R₁, Analysis : A) สรุปได้ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 สรุปขั้นตอนที่ 1 การวิจัยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(Research:R₁, Analysis : A)

วัตถุประสงค์	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
1.เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	แหล่งข้อมูล 1.ข้อมูลนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียน เอกชนแบบพิเศษ 2.สาระการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ศึกษาเอกสาร	แบบวิเคราะห์เอกสาร/การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	1.วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้-เนื้อหาหรือหลักการในการจัดการเรียนรู้ 2.วิธีการประเมินผลจัดการการเรียนรู้
2.เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน	ผู้ให้ข้อมูล 1.ครูภาษาไทยในโรงเรียนนานาชาติ 2.ครูภาษาไทยในโรงเรียนไทย 3.ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย 4.นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนนานาชาติ	แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	แบบสัมภาษณ์แบบสอบถามการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คำสถิติพื้นฐาน	1.วัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ 2.เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3.วิธีการวัดและประเมินผล 4.สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 5.ความต้องการในการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development-D1, Design and Development – D&D)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่1 การออกแบบ (Design) และตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบ (Development) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การออกแบบ (Design)

การออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารแบบสัมภาษณ์ของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย รวมทั้งความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยนำมารวบรวมวิเคราะห์ เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกำหนดความหมาย และองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ และเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือการนำไปใช้ แผนการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์นิยาม ความหมาย และองค์ประกอบของรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

3. นำนิยาม ความหมาย และองค์ประกอบรวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในชั้นที่ 1 มากำหนดนิยาม ความหมาย และองค์ประกอบเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

4. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือมีดังนี้

1. แบบวิเคราะห์เอกสาร(Content analysis)
2. การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)
3. แบบประเมินความสอดคล้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องมือดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร(content analysis)
2. แบบบันทึกสนทนากลุ่ม
3. ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กำหนดแนวทางของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ รวมทั้งเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือการนำรูปแบบไปใช้ และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 มาใช้สังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมา กำหนดกรอบแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยใช้แนวคิดการกำกับตนเองซึ่งขั้นตอนอยู่ 3 ชั้นได้แก่ ชั้นที่ 1 ชั้นการคิด

ล่วงหน้า (Forethought) ขั้นที่ 2 ขั้นการแสดงออก (Performance) และขั้นที่ 3 ขั้นการพิจารณาตนเอง (Self-Reflection) บูรณาการร่วมกับทฤษฎีอื่นเช่น ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method และแนวทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading)

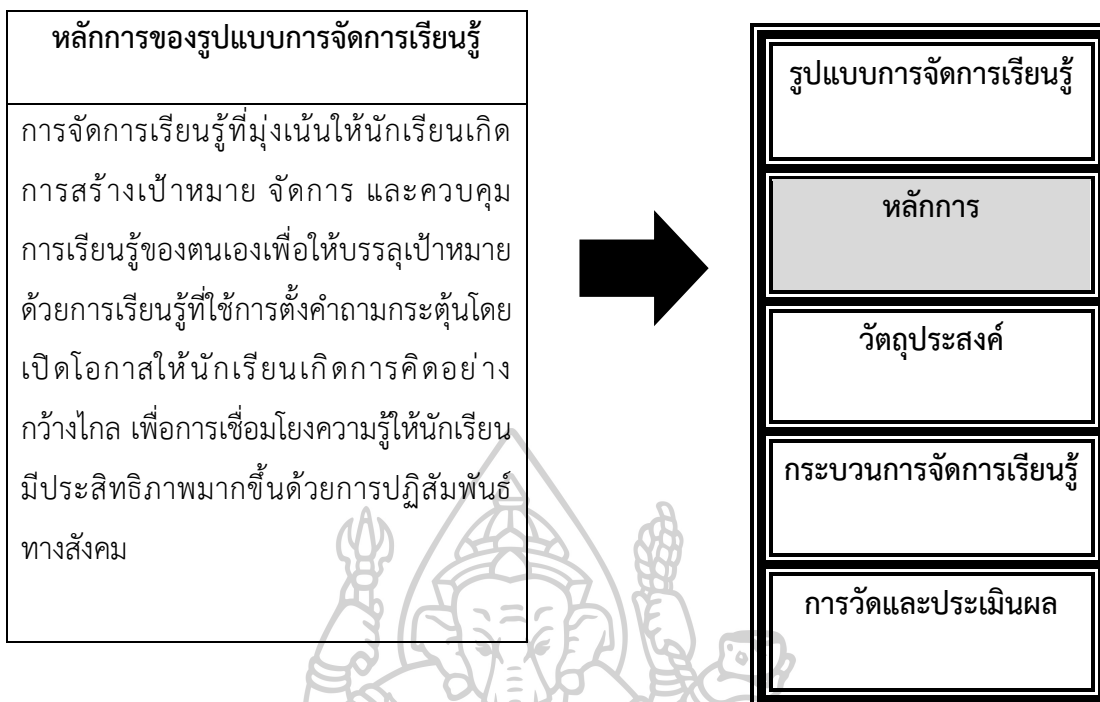
1.2 กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนในการนำกรอบแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มาผนวกกันกับแนวคิดของแนวคิดของ Joyce, Weil and Calhoun มากำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) การวัดและการประเมินผล หลังจากนั้นมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ แสดงดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

แนวคิด หลักการ	กระบวนการของรูปแบบการสอนด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ			
แนวทางการกำกับตนเอง Self-regulation	Goal setting	Self-monitoring	Judgment process	Reflection
ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม Vygotsky's Sociocultural Theory	Scaffolding Zone of proximal			
วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method	เน้นการหยุดรอ ถามกระตุ้น ชมเชย ด้วยการใช้คำถามที่สะท้อนคิด อย่างหลากหลาย Pause – Probe -Praise			
EC2R Model	สร้าง เป้าหมาย Establishing purpose	คำถามชวนคิด Challenging question	ตกผลึกการ อ่าน Reading criticism	สะท้อน ความคิด Reflecting idea

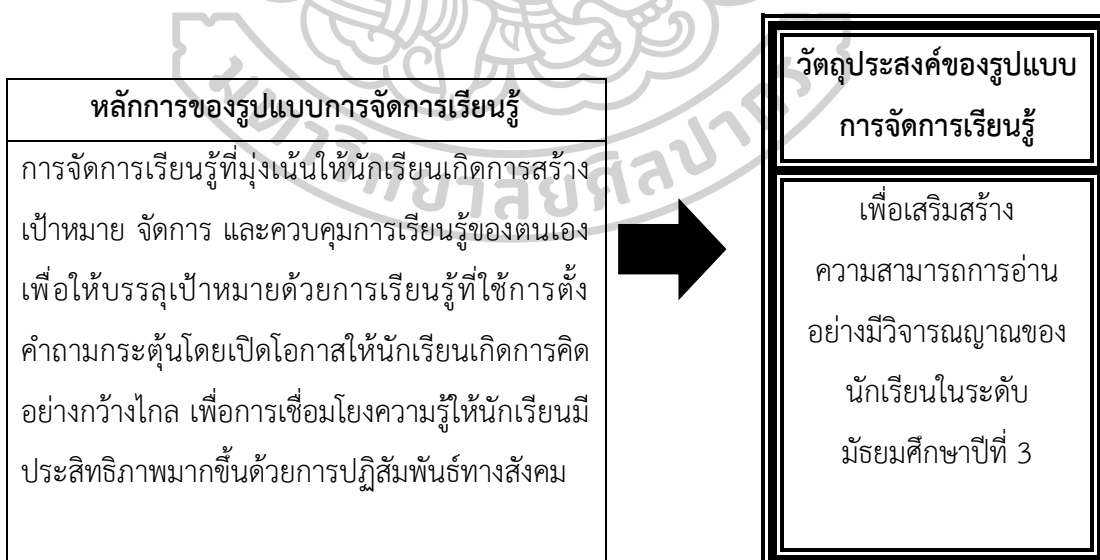
จากการสังเคราะห์สำคัญในทฤษฎีและหลักการต่างๆของนักวิชาการที่มีความคิดเห็นต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้นำสาระพื้นฐานของทฤษฎีต่างๆ มานำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จนได้เป็นหลักการ ดังแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 การสังเคราะห์หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

จากแผนภาพที่ 13 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนา วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังแผนภาพที่ 14

แผนภาพที่ 14 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.3 การออกแบบลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้ (Instructional Sequence) ในขั้นนี้ หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด บทความ และงานวิจัยต่างๆ อาทิ การกำกับตนเอง (Self-regulation) ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) นำมาสังเคราะห์แล้วประกอบกันเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose [E] การสร้างเป้าหมายในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ Bandura (1999), Hadwin (2011), Zimmerman (2011), Pintrich (2004), Efklides (2011) และ Hadwin et al. (2019) ขั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว

บทบาทของครู

1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน
2. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่าน
3. เตรียมสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทอ่าน
4. ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความรู้ของนักเรียน
5. ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการสร้างเป้าหมายด้วยการเป็นผู้นำ ชี้แนะในการสร้างเป้าหมายของนักเรียน ทั้งในเรื่องการสร้างรางวัลแก่ตนเองและการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาวที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง
6. การควบคุมและชี้แนะแนวทางการกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล
7. ปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งแนะนำเทคนิคการอ่านให้แก่นักเรียน
8. ชี้แนะบทอ่านที่กำหนด ให้นักเรียนในภาพกว้าง

บทบาทของนักเรียน

1. ศึกษาความรู้พื้นฐานในเรื่องการอ่านของประเภทงานเขียนต่างๆ
2. การทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนด้วยการฟังบรรยาย หรือ สะท้อนความรู้ด้วยการสนทนาโต้ตอบ
3. คิดทบทวนความรู้เดิมผสมกับความรู้ใหม่
4. สะท้อนความรู้ด้วยการสนทนาโต้ตอบคำถามทั้งการตั้งคำถามและตอบคำถาม
5. คิดทบทวนการสร้างเป้าหมายให้ตนเอง เช่น การกำหนดช่วงเวลาในการอ่าน บทอ่าน การตอบคำถามได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยการกำหนดรางวัลให้เกิดแรงจูงใจ
6. สร้างเทคนิคการอ่านให้แก่ตนเอง
7. ทบทวนวิธีการอ่านและเลือกบทอ่านที่สนใจ

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของWinne and Hadwin (1998) และEfklides (2011) คือการกระตุ้นความคิดพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลับกรองคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้อ่างแผนการเรียนรู้การค้นหาความหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไป เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป

บทบาทของครู

1. การกระตุ้นด้วยคำถามที่หลากหลาย ทำให้เกิดนักเรียนเกิดจินตนาการและเกิดความคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่
2. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการวางแผนงานในการอ่านอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้
3. การสร้างแรงจูงใจด้วยการชมเชย และให้รางวัลแก่นักเรียนที่ตอบคำถามและตั้งคำถามที่เป็นประเด็นใคร่เกิดการเรียนรู้

บทบาทของนักเรียน

1. สะท้อนความรู้ด้วยการคิดทบทวนหาคำตอบ ร่วมทั้งการสร้างประเด็นคำถาม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้
2. การนำคำถามและคำตอบไปวางแผนการอ่านของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้
3. การสร้างแรงจูงใจในการตอบคำถามของครูด้วยการตั้งเป้าหมายในการตอบคำถาม เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading criticism [R] ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของ Zimmerman (2011), Hadwin (2011) และ Efklides (2011) เป็นขั้นที่นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

บทบาทของครู

1. การให้คำแนะนำแก่นักเรียน หากนักเรียนเกิดความสนใจและติดขัดปัญหาเนื่องมาจากการอ่าน หรือในระหว่างฝึกปฏิบัติ
2. การส่งเสริมชี้แนะ กระตุ้นให้เกิดการทำงานเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้น
3. การแนะนำแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นไปตามธรรมชาติของนักเรียน (Zone of proximal)
4. การตั้งคำถาม และนำคำถามมาอภิปรายเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดทบทวนไตร่ตรองบทอ่าน

บทบาทของนักเรียน

1. การเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่หลากหลาย และนำมาประยุกต์ใช้ในบทอ่าน
2. การสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน
3. การค้นหาความหมายของคำ ทั้งความหมายโดยตรง โดยนัย แนวคิดของเรื่อง จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริง

4. การตอบคำถามจากใบงาน

5. การตรวจสอบการตอบคำถามตนเองว่าเป็นไปในแนวทางการพัฒนาด้วยการ
สอบถามเพื่อนและครู

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea [R] ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ
Bandura (1989), Zimmerman (2011), Pintrich (2019), Efklides (2011) และ Hadwin et al.
(2019) เป็นการแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อน
งานของตนเอง ครูและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของนักเรียน

บทบาทของครู

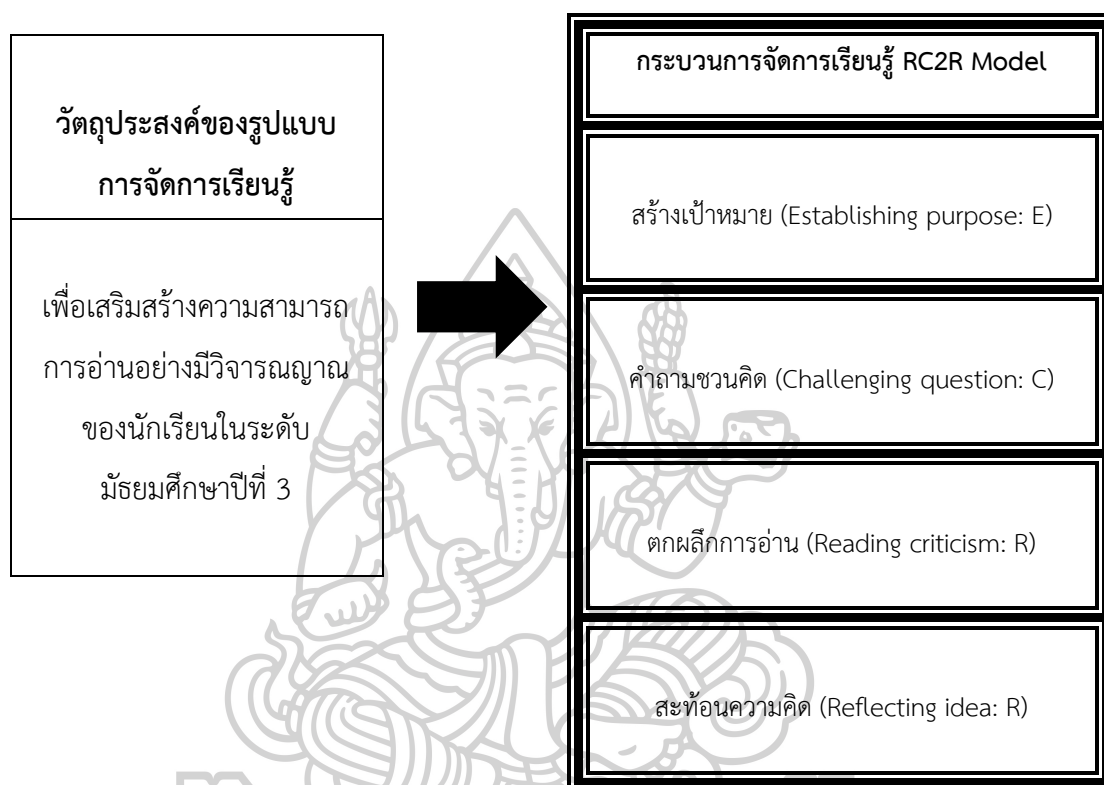
1. การกำหนดแนวทางในการวิพากษ์วิจารณ์งานเขียน เพื่อให้สามารถสะท้อน
ความรู้ออกมาได้อย่างชัดเจน
2. การสร้างแรงจูงใจ/ให้กำลังใจ/แนะนำ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทุกคนโดยเน้นที่ต้องเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนที่
มีความแตกต่างกัน (Zone of proximal)
4. กำหนดแนวทางในการเขียนบันทึกหลังเรียนเป็นแผนภาพความคิด
5. การตรวจสอบการเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) เพื่อเป็นการ
สนทนาโต้ตอบระหว่างนักเรียนและครู
6. การแนะนำให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงผลงานให้แก่ นักเรียน

บทบาทของนักเรียน

1. การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น เพื่อมาสะท้อนงานของตนเอง
2. การเขียนบันทึกหลังการเรียนรู้ (Learning Log) เพื่อให้เห็นผลงาน สิ่งที่ได้รับ
จากการเรียนรู้ เป้าหมายที่ตั้งไว้ และผลของงานที่ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง
ตนเองต่อไป
3. การปรับปรุงงานของตนเอง
4. การประเมินความคิดรวบยอด

จากวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การกำหนดกระบวนการ
จัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีแรงจูงใจด้วยการกระตุ้นเตือน
ตนเอง ให้เกิดเป้าหมายในการทำงาน และเสริมแรงด้วยรางวัลที่กำหนดเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ
เพื่อให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว รวมไปถึงการใช้คำถามที่กระตุ้นให้คิด
และปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้คอยกระตุ้นเตือนด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นเตือนให้คิดอย่างกว้างไกลและ

ลึกซึ้ง รวมไปถึงการรู้จักสะท้อนผลงานและประเมินงานของผู้อื่นและตนเองได้ ดังนั้นกรอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังแสดงในแผนภาพที่ 15

แผนภาพที่ 15 วัตถุประสงค์และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.4 การกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนรู้ เมื่อกำหนดผลการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มากำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ และกำหนดเนื้อหาที่สอดคล้องกัน โดยเนื้อหาที่กำหนดเป็นเนื้อหาที่ใช้ได้ในชีวิตจริง ทันสมัยในศตวรรษที่ 21 และมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรสาระวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

1.5 การกำหนดกรอบในการจัดการเรียนรู้ (Instructional Framework) การกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้จากการศึกษาหลักการ ทฤษฎี แนวคิด บทความ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานพบว่า วิธีการสอนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน

นานาชาติที่เหมาะสมได้แก่ กลวิธีการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading)

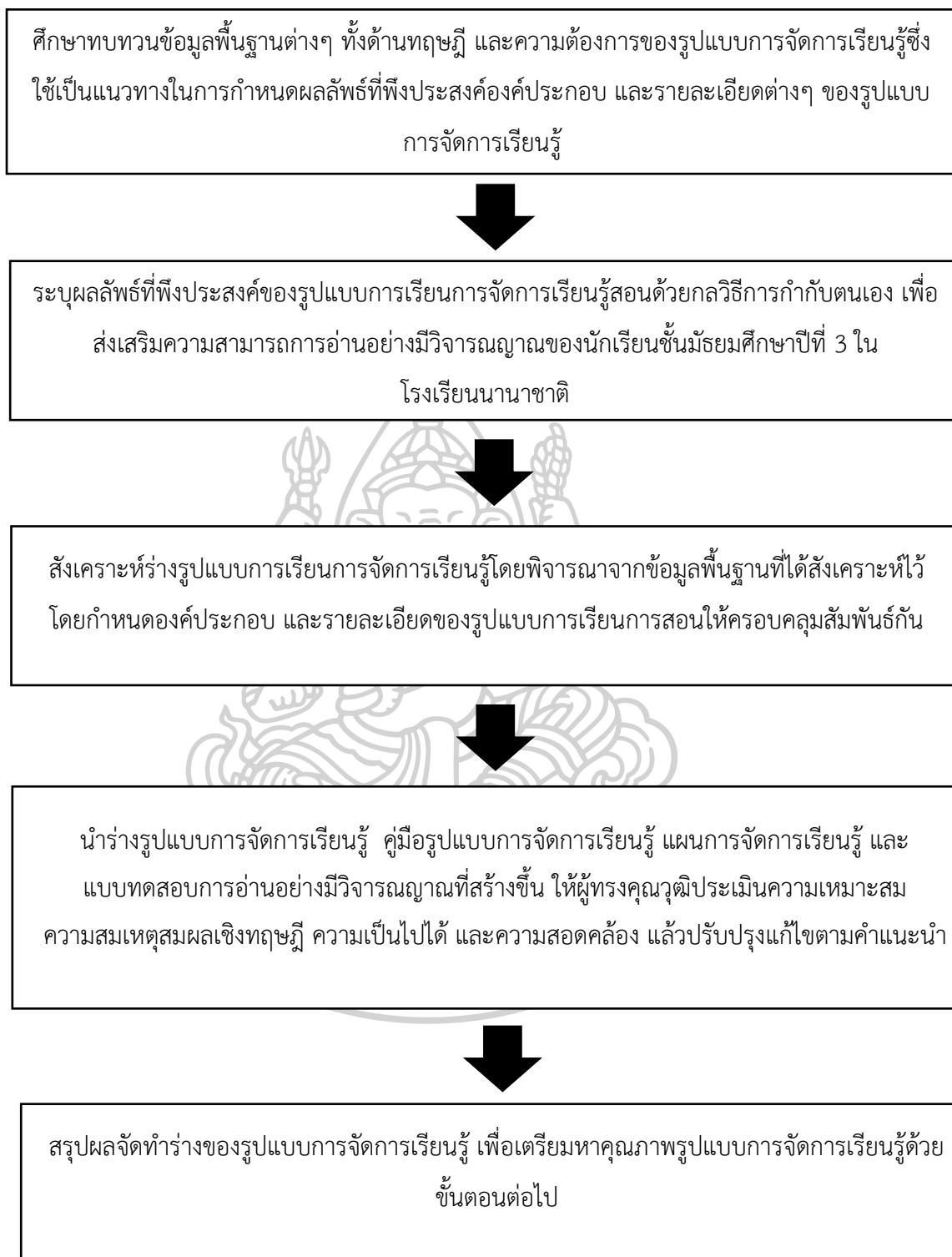
1.6 การกำหนดสื่อการสอนที่ใช้ประกอบกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดกลวิธีการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method และแนวคิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reading) เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย แล้วสามารถพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งจะประกอบด้วย สื่อที่เป็นภาพและเสียง ใบงาน ใบความรู้ ชุดกิจกรรม คลิปวิดีโอ หรือแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง

1.7 การกำหนดชิ้นงาน และภาระงานที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวทางกลวิธีการกำกับตนเอง

1.8 การกำหนดวิธีและเครื่องมือการวัดประเมินผล ผู้วิจัยดำเนินการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กำหนดระดับคุณภาพตามแนวทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้น กำหนดแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กำหนดแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning Log) และแบบสอบถามวัดการกำกับตนเองในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

1.9 การจัดทำคู่มือ สำหรับใช้ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อให้ผู้สนใจหรือผู้ที่จําแนกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้มีความเข้าใจถึงความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ และรายละเอียดต่างๆ ซึ่งมีเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบอย่างละเอียดและครบถ้วน

จากขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 16

แผนภาพที่ 16 ขั้นตอนการพัฒนาาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบ (Development)

ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการจัดการเรียนรู้จากตอนที่ 1 การออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ นำมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ และพัฒนาเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือการนำไปใช้ แผนการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านๆ ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินวัดผลทางการศึกษา จำนวน 2 คน ในศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกจากคุณสมบัติคือ มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี รวมทั้งสิ้น 7 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วางแผนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการตรวจสอบ ยืนยัน นิยามองค์ประกอบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการจัดการเรียนรู้
2. คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินวัดผลทางการศึกษา จำนวน 2 คน ในศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกจากคุณสมบัติคือ มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี

3. ดำเนินการสนทนากลุ่ม ตามลำดับคำถามที่เตรียมไว้ ให้ผู้เข้าร่วมสนทนาพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจนครบประเด็นที่เตรียมไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่นำไปใช้สอน ได้จริง
2. แผนการจัดการจัดเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
3. แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ก่อน-หลัง) ข้อสอบปรนัยและอัตนัย
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
5. แบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือมีดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร (content analysis)
2. ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผู้วิจัยได้ทำการแยกรายละเอียดการพัฒนาเครื่องมือของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี การกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ไว้ดังนี้

1. **คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
2. เพื่อหาคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การประเมินความสอดคล้องและการประเมินความเหมาะสม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินวัดผลทางการศึกษา จำนวน 2 คน โดยมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยสอนหรือเป็นข้าราชการบำนาญในระดับอุดมศึกษา และมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี รวมทั้งหมด 7 คน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาองค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จึงได้องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บทนำ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2. ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ

การจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านทาง Application Meet โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสัมมนา กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คนโดยมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยสอนหรือเป็นข้าราชการบำนาญในระดับอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปีซึ่งมีประเด็นในการสนทนากลุ่มประกอบด้วยคำถาม 4 ประเด็น ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญ ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนา องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ และข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

โดยร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่ได้จากสังเคราะห์จากขั้นตอนที่1 มาจากแนวความคิด หลักการ และทฤษฎีของนักวิชาการในการพัฒนามาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ก่อนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดังแสดงในแผนภาพที่ 17

(ร่าง)รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในโรงเรียนนานาชาติ

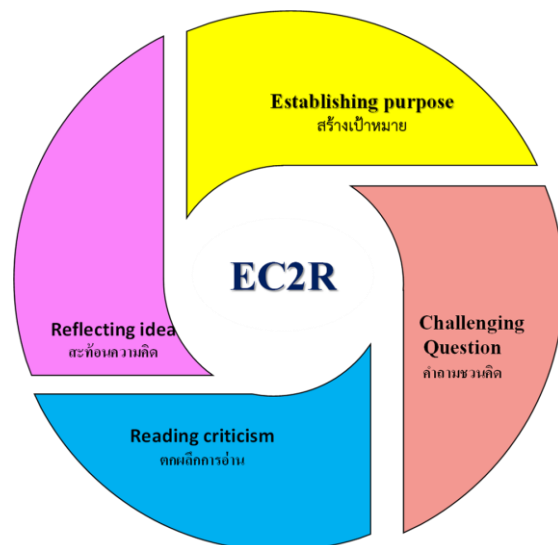
หลักการ : การเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องรู้จักการกำกับตนเองอย่างเป็นระบบ สร้างความรู้
ด้วยการกำกับตนเอง ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม ด้วยกิจกรรมที่เน้นการทำงาน
ร่วมกัน และกลยุทธ์ทางภาษาอย่างต่อเนื่องโดยเรียนรู้จากสื่อ และสถานการณ์ที่หลากหลายให้
สอดคล้องกับความเป็นจริง

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของนักเรียนผ่านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและประเมินผล

1. เป็นการวัดความสามารถใน
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. เป็นการวัดและประเมินผล
ตามสภาพจริง
3. เป็นการวัดประเมินผลที่
สอดคล้องกับตัวชี้วัด

แผนภาพที่ 17 (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อวิจัยขั้นตอนการ Focus Group Discussion

ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ดังต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่สนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิมีมติรับได้ที่มีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบด้านหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.2 รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ผลจากการสนทนากลุ่มได้ให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขดังรายละเอียด

2.2.1 หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผลจากการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้เขียนให้สอดคล้องกับทฤษฎีที่เลือกใช้

2.2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผลจากการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้เขียนเพียง 1 ข้อให้เห็นเด่นชัด

2.2.3 องค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ควรมีการเขียนรายละเอียดแสดงกระบวนการขั้นตอนให้ชัดเจนกว่านี้ ปรับรูปแบบ โมเดลให้ละเอียด

2.2.4 การวัดและประเมินผล ผลจากการสัมมนาของผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้ทบทวนการวัดและประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีให้มากขึ้นและเกิดความหลากหลาย

2.3 คู่มือการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขดังรายละเอียด

2.3.1 ภาพรวมของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ควรมีเนื้อหา กระชับ อ่านแล้วนำไปใช้ได้เลย

2.3.2 การอธิบายจุดประสงค์ควรใช้ให้มุ่งสู่ประเด็นผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เลย

2.3.3 บทบาทของนักเรียนควรกล่าวให้ชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้และคู่มือการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จากสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion)

ลำดับที่	ข้อควรปรับปรุง	ผลการปรับปรุง
1	หลักการ การเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องรู้จักการกำกับตนเองอย่างเป็นระบบ สร้างความรู้ด้วยการกำกับตนเอง ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม ด้วยกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกัน และกลยุทธ์ทางภาษาอย่างต่อเนื่องโดยเรียนรู้จากสื่อ และสถานการณ์ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความเป็นจริง	หลักการ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
2	วัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน 2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของนักเรียนผ่านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
3	การวัดและประเมินผล 1. เป็นการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 2. เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 3. เป็นการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด	การวัดและประเมินผล 1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric) 2. นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง 3. นักเรียนประเมินทักษะทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

โดยร่างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่ได้ภายหลังจากการได้รับข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discission) ดังแสดงในแผนภาพที่ 18

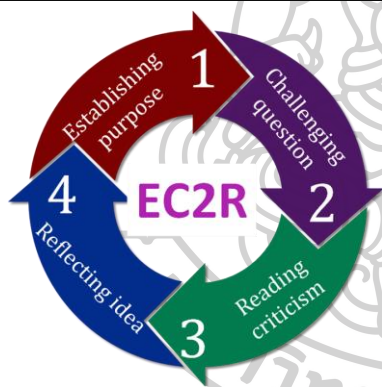
(ร่าง)รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

หลักการ

การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

กระบวนการจัดการเรียนรู้

- ขั้นที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establish purpose : E)
- ขั้นที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question : C)
- ขั้นที่ 3 ตกผลิการอ่าน (Reading criticism : R)
- ขั้นที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea : R)

การวัดและประเมินผล

- 1.การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ(Score Rubric)
- 2.นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
- 3.นักเรียนประเมินทักษะทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

ผลที่ได้

- 1.นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเพิ่มขึ้น
- 2.นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 18 (ร่าง) รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ หลังการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discission)

3. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่สมบูรณ์

4. นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ไปสร้างคู่มือตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

5. นำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งอยู่ในคู่มือการใช้รูปแบบไปผ่านการประเมินความสอดคล้องแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องจำนวน 7 คน โดยแบบประเมินความเหมาะสมมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ Likert โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติตามความคิดเห็นดังนี้

คะแนน 5 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องมากที่สุด
คะแนน 4 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องมาก
คะแนน 3 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องปานกลาง
คะแนน 2 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องน้อย
คะแนน 1 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องน้อยที่สุด

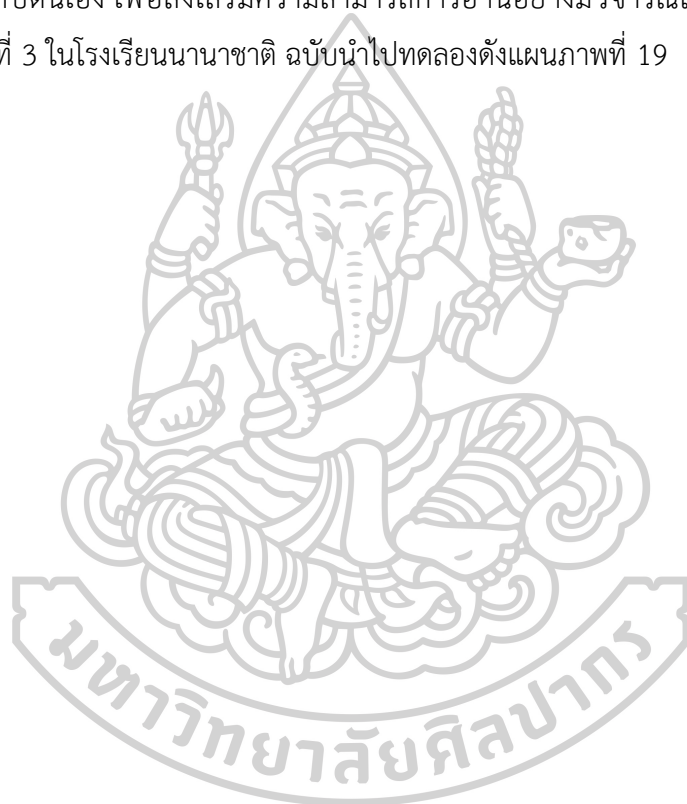
ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำมาวิเคราะห์ดังนี้ การประเมินพิจารณาจากค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์. 2558 : 179)

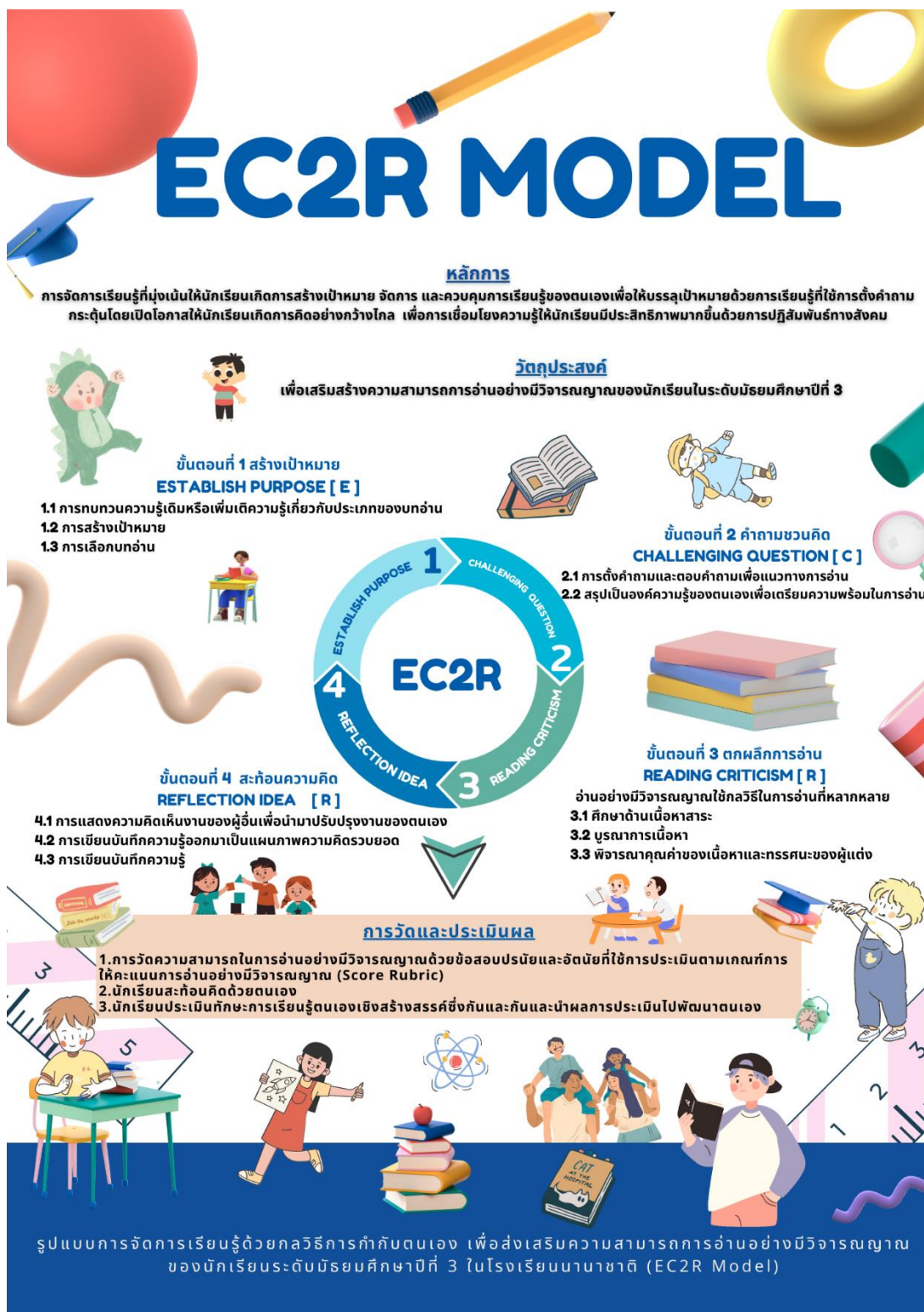
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.0 - 1.49	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

6. การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ถ้าค่าเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยกว่า 1.00 ถือว่าคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้การทดลองได้ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้คะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4.49 และค่า S.D มีค่าเท่ากับ 0.57 ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้คะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 และค่า S.D มีค่าเท่ากับ 0.63 ซึ่งแสดงว่าคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิและผ่านการปรับปรุงจนได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ฉบับนำไปทดลองดังแผนภาพที่ 19

แผนภาพที่ 19 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ฉบับนำไปทดลอง

2. แผนการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การประเมินความสอดคล้องและการประเมินความเหมาะสม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินวัดผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน โดยมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก รวมทั้งหมด 7 คน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ดังนี้

1. ศึกษาโครงสร้างหลักสูตรและรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระการอ่านและเขียน

2. ศึกษาตัวชี้วัดและประเด็นเนื้อหาเพื่อกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาให้สอดคล้องกับหัวข้อและคำเนื่งถึงความต่อเนื่องในแต่ละระดับชั้นจึงได้เลือกเนื้อหาเพียงบางส่วนที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน จึงได้เลือกสิ่งให้อ่านในรูปแบบที่อ่านอย่างกว้างขวางเน้นเนื้อหาตามแนวทางการสอบ IGCSE Frist Thai language (IGCSE or International General Certificate of Secondary Educational)ซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและบริบทของสังคมนั้น เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นและยั่งยืนรวมถึงการคิดเชิงสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาจาก

ประเทศอังกฤษที่ทำได้รับวุฒิการศึกษาเทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 4 ในไทย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ วิเคราะห์เนื้อหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสาระแกนกลางในแต่ละมาตรฐาน เพื่อนำมากำหนดเป็นเนื้อหาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จึงสามารถวางแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ดังแสดงในตารางที่ 20 ตารางที่ 20 แผนการจัดการเรียนรู้ และจำนวนชั่วโมงเรียน วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยของโรงเรียนนานาชาติระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวนคาบ
-	-	● ทดสอบก่อนเรียน	2
1	ชื่อนำรู้	● ลักษณะและประเภทของข่าว ● รูปแบบของข่าว ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา: ข่าว	5
2	อินโฟกราฟิก	● ลักษณะและรูปแบบของอินโฟกราฟิก ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา : สื่ออินโฟกราฟิก	5
3	สารคดีสื่อความ	● ลักษณะและประเภทของสารคดี ● วิธีเขียนสารคดี ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา: สารคดีในยุคปัจจุบัน	5
4	บทความร่วมสมัย	● ลักษณะและประเภทของบทความ ● วิธีเขียนบทความ ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา: บทความร่วมสมัย	5
5	เรื่องสั้นสะท้อนสังคม	● ลักษณะและรูปแบบของเรื่องสั้น ● แนวทางการวิเคราะห์เรื่องสั้น ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเรื่องสั้น	10
-	-	● ทดสอบหลังเรียน	3
รวม			35

3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ทั้งหมด 5 แผน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาที่ใช้สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และบันทึกผลหลังสอนซึ่งมีประเด็นในการบันทึก ได้แก่ การจัดการเรียนรู้และความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียน ผลสำเร็จของการสอน และปัญหาที่เกิดขึ้นและการแก้ไข เป็นต้น ผู้วิจัยพิจารณาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าว เพื่อใช้ในการทดลองระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 3) จำนวน 6 สัปดาห์ และใช้แบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 ชั่วโมง และแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 7 สัปดาห์

4. ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เวลา 9.00-12.00 น. ผ่านทาง Application Meet โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสัมมนากลุ่มประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน โดยมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยสอนหรือเป็นข้าราชการบำนาญในระดับอุดมศึกษา และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปีซึ่งมีประเด็นในการสนทนากลุ่มประกอบด้วยคำถามได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

ผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

4.1 องค์ประกอบภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ ผลจากการสนทนาผู้ทรงคุณวุฒิมีมติรับได้ที่มืองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน

4.2 รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะเนื้อหาควรกำหนดให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้แผนเข้าใจเนื้อหาโดยรวม

4.3 ปรับปรุงรายละเอียดของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ชัดเจน เพื่อการดำเนินกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน

4.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะขั้นคำถามชวนคิด ที่ใช้วิธีการสอนแบบ Socrates Questioning Method ควรมีการตั้งคำถามให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้ความคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

4.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการสร้างเป้าหมาย ควรแนะนำการสร้างเป้าหมายการเรียนรู้แก่นักเรียน ว่าต้องการผลของการเรียนรู้เป็นอย่างไร

4.6 การวัดและประเมินผล ควรมีความหลากหลายและชัดเจนมากกว่านี้

4.7 เวลาที่ใช้ควรระบุให้ชัดเจน

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ลำดับที่	ข้อควรปรับปรุง	ผลการปรับปรุง
1	เนื้อหา การอ่านเรื่องจากข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นการตีความบทความประเภทข่าว ซึ่งเป็นสื่อที่จะรายงานเหตุการณ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การอ่านข่าวจึงเป็นการอ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น โดยใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ จนเกิดการประเมินค่าและนำแนวคิดที่ได้จากการอ่านข่าวไปใช้ในการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน	เนื้อหา ข่าวเป็นคำบอกเล่าหรือเรื่องราวซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและทั้งที่น่าสนใจและเป็นเรื่องทั่วไป เพื่อสื่อสารข้อมูลให้แก่สังคมได้รับรู้ โดยข้อมูลจะต้องประกอบไปด้วยผู้กระทำให้เกิดเหตุการณ์ ผู้ส่งข่าว สื่อกลางที่ใช้ในการส่งข่าว และผู้รับข่าวสารซึ่งข่าวสารเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่จำเป็นต้องใช้การพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและพิจารณาถึงสาเหตุของข่าว โดยต้องพินิจพิเคราะห์ถึงข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมไปถึงประเด็นที่สอดแทรกไว้ในเนื้อหาข่าว ซึ่งการอ่านข่าวจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการคิดไตร่ตรองให้เกิดความรอบคอบ รอบรู้อย่างถ่องแท้

ลำดับที่	ข้อควรปรับปรุง	ผลการปรับปรุง
2	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 1.นักเรียนวิเคราะห์รูปแบบของงานเขียน เนื้อหา คำศัพท์สำนวนโวหารได้อย่างถูกต้อง 2.นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญ ข้อคิดเห็น ข้อเท็จจริง ความหมาย โดยตรงและโดยนัย สาระสำคัญของ ผู้เขียนได้ถูกต้อง 3.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น จากสิ่งที่อ่าน ประเมินค่าบทอ่านและ นำแนวคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ ประโยชน์	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 1. นักเรียนอ่านจับใจความเรื่องราวได้เป็น ข้อมูลเบื้องต้น 2.นักเรียนวิเคราะห์ความหมายโดยตรงและ โดยนัย 3.นักเรียนประเมินคุณค่าของข่าวที่นำเสนอ 4.นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน และแนวคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน 5.นักเรียนเกิดทักษะการกำกับตนเองในการทำงานและพัฒนาางานของตนเอง
3	กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะชั้นคำถามชวนคิด -การอ่านข่าวจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง -ความสำคัญของข่าวคืออะไร -ข่าวมีจุดประสงค์ใด	กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะชั้นคำถามชวนคิด -ในภาพสื่อถึงสิ่งใด -นักเรียนคิดว่าสิ่งใดมีประโยชน์ -ถ้าเราอ่านประโยชน์ใหญ่ที่พาดหัวข่าว เราจะเข้าใจอย่างไร -ถ้าเราอ่านเพียงหน้านี้เท่านั้น เราจะสามารถเข้าใจเรื่องได้มากน้อยเพียงใด -การใช้คำที่มีขนาดพิเศษ ใหญ่กว่าคำอื่น ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อ่านหรือไม่อย่างไร -ถ้าอ่านหน้าหนังสือพิมพ์ที่ปรากฏอยู่สามารถแบ่งออกได้เป็นข่าวประเภทใดบ้าง -ข่าวใดที่เราสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตเราได้บ้าง และใช้ทำอย่างไร

ลำดับที่	ข้อควรปรับปรุง	ผลการปรับปรุงแก้ไข
4	การวัดและประเมินผล 1. การเขียนแผนภาพความคิด 2. การตอบคำถามจากแบบประเมิน การอ่านข่าว 3. ผลงานการเขียน learning Book	การวัดและประเมินผล 1. การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการ แสดงความคิดเห็น 2. แผนภาพความคิดรวบยอดจากบทอ่าน 3. แบบประเมินความคิดรวบยอด 4. แบบบันทึกการเรียนรู้ Learning Log
5	เวลา ควรระบุช่วงเวลาที่ใช้ในการสอนอย่าง ชัดเจน	เวลา ผู้วิจัยเพิ่มช่วงเวลาในการใช้จัดการเรียนรู้ อย่างชัดเจนแต่ละขั้นตอน

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม จำนวน 7 คน โดยแบบประเมินความสอดคล้องมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ Likert โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ตามความคิดเห็นดังนี้

คะแนน 5 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องมากที่สุด
คะแนน 4 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องมาก
คะแนน 3 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องปานกลาง
คะแนน 2 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องน้อย
คะแนน 1 ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า	สอดคล้องน้อยที่สุด

โดยข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำมาวิเคราะห์ดังนี้ การประเมินพิจารณาจากค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ แล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558 : 179)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.0 – 1.49	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ถ้าค่าเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยกว่า 1.00 ถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้การทดลองได้ ซึ่งผลการประเมินความสอดคล้องได้คะแนนความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 และค่า S.D. มีค่าเท่ากับ 0.55 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปหาคุณภาพด้วยการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้หลังการทดลองภาคสนาม (Small group tryout)

หัวข้อการปรับปรุง	แนวทางปรับปรุง
ปรับชั่วโมงในการสอนตาม EC2R Model	เวลาที่ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ (EC2R Model) ใช้เวลา 5 คาบ (ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ยกเว้นแผนเรื่องสั้นสะท้อนสังคม) ได้แก่ ชั่วโมงที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establish purpose : E) ชั่วโมงที่ 2 ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question : C) ชั่วโมงที่ 3-4 ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism : R) ชั่วโมงที่ 5 ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea : R) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องสั้นสะท้อนสังคม ชั่วโมงที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establish purpose : E) ชั่วโมงที่ 2-3 ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question : C) ชั่วโมงที่ 4-8 ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism : R) ชั่วโมงที่ 9-10 ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea : R)

7. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติให้สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ(ก่อน-หลัง) ข้อสอบปรนัยและอัตนัย

แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 5 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจนได้ดังนี้ 1) ด้านอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย 2) ด้านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น 3) ด้านระบุแนวคิด น้ำเสียงและคุณค่าของเรื่อง 4) ด้านประเมินค่าความน่าเชื่อถือ และ 5) ด้านสังเคราะห์เรื่อง นำมาเป็นเกณฑ์วัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการประเมินความสอดคล้อง และการทดลองใช้เครื่องมือ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนานาชาติ จำนวน 12 คน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำถามชนิดเลือกตอบ และข้อคำถามแบบเขียน
2. ศึกษาสาระสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและนำข้อมูลมาสังเคราะห์ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดนิยามปฏิบัติการของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ
3. สร้างผังข้อสอบ (Item specification) ที่แสดงน้ำหนักของแต่ละตัวชี้วัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเป็นการสร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบคู่ขนานดังตารางวิเคราะห์ตัวชี้วัดและความสามารถในการเรียนรู้ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณข้อสอบปรนัย

ความสามารถ อ่านอย่างมี วิจารณญาณ	ความหมายของความสามารถการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	พฤติกรรมที่บ่งชี้ว่านักเรียนเป็นผู้มีความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
1.อ่านจับใจความ เข้าใจความหมาย	นักเรียนสามารถในการจดจำเรื่อง เข้าใจ สรุปร เรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่าน ได้ โดยสามารถสรุปเรื่อง เชื่อมโยงเหตุการณ์ให้ม ีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน รวมไปถึงสามารถ อธิบาย แยกแยะ เปรียบเทียบ และบอกลักษณะ ต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนเป็นข้อความได้อย่าง ชัดเจน	● จดจำเรื่อง เข้าใจ สรุปรเรื่องราวหรือ เหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่าน ● สรุปรเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวอย่างต่อเนื่องให้ มีความสัมพันธ์กัน ● อธิบาย แยกแยะ สรุปร เปรียบเทียบ และ บอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน
2.วิเคราะห์ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็น	นักเรียนสามารถเข้าใจลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น รวมไปถึงสามารถแยกได้ว่า ข้อความใดของผู้เขียนเป็นข้อเท็จจริงหรือ ข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่านได้อย่าง ชัดเจน	● ระบุความจริง ความคิด ความเชื่อของ ผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน ● สามารถแยกได้ว่าข้อใดเป็นสิ่งที่ผู้เขียนคิด และเป็นความคิดของผู้เขียน
3.ระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่า ของเรื่อง	นักเรียนสามารถเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนที่ อยู่ในบทอ่าน รวมไปถึงวิเคราะห์น้ำเสียงที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอและระบุคุณค่าของเรื่องที่ได้จาก การอ่านบทอ่านได้อย่างชัดเจน	● สรุปรแนวความคิดของผู้เขียน ● วิเคราะห์น้ำเสียงที่สอดแทรกอยู่ในบทอ่าน ● ระบุคุณค่าของเรื่องในบทอ่านได้
4.ประเมินค่าความ น่าเชื่อถือ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่าน โดยใช้ข้อมูลจากบริบทของสังคมในการตัดสินใจ ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของบทอ่าน	● วิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสินใจ ประเมินค่าจากเกณฑ์ภายนอกที่ถูกกำหนดขึ้น จากสังคมเช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่ เป็นบรรทัดฐานของสังคม ● ตัดสินใจว่าบทอ่านมีความน่าเชื่อถือโดยใช้ ข้อเท็จจริงหรือหลักการต่างๆ ในการตัดสินใจ ประเมินค่า
5.สังเคราะห์เรื่อง	นักเรียนสามารถนำความรู้ ความคิดที่ได้จากบท อ่านมาสังเคราะห์รวมกันจนได้เป็นความคิดและ สามารถให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจได้อย่าง สมเหตุสมผล	● สรุปรความคิดอย่างสร้างสรรค์โดยนำความรู้ ที่ได้จากบทอ่านมาเขียนสรุป เพื่อแสดงความคิด เห็นโดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับข้อมูลในบท อ่านจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเหมาะสม

4. สร้างข้อสอบตามนิยามเชิงปฏิบัติการและตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในผังข้อสอบ (Item specification)

5. สร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ถ้าตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน เนื้อหาของข้อคำถามเป็นสารคดีและบันเทิงที่ผู้วิจัยได้คัดเลือก และตัดตอนมาจากวรรณกรรมที่เป็นเรื่องสั้น โดยพิจารณาความสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางและสอดคล้องกับเนื้อหาตามแนวทางการสอบ IGCSE Frist Thai language (IGCSE or International General Certificate of Secondary Educational) โดยเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับ ข่าว บทความ สารคดี สื่ออินโฟกราฟิก โดยใช้คำถามครอบคลุมเนื้อหาการอ่านในระดับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้

6. นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินและวัดผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำมาปรับปรุงเกี่ยวกับข้อคำถามและคำชี้แจงให้สอดคล้อง

7. นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนนานาชาติ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 คน โดยให้คะแนนข้อที่ตอบถูก 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ 0 คะแนน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

8. นำคะแนนการทดสอบที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมคัดเลือกข้อสอบให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ได้ จำนวน 20 ข้อ

9. นำผลการทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร Ker-Richadon20 : KR-20 (ล้วน สายยศ & อังคณา สายยศ, 2538: 197-199)

10. ผลการพัฒนาแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นข้อสอบปรนัยผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เป็นข้อสอบปรนัย ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

- 1) ค่าความยากง่าย (Difficulty) ระหว่าง 0.20-0.80
- 2) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.20-0.67

- 3) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.88
- 4) ค่า Kuder- Richardson20: KR-20 ก่อน (มีค่าเท่ากับ 0.82)
หลัง (มีค่าเท่ากับ 0.76)

ผู้วิจัยได้แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีคุณภาพ จำนวน 20 ข้อ นำมาจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

11. สร้างผังข้อสอบอัตรันัย (Item specification) ที่แสดงน้ำหนักของแต่ละตัวชี้วัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเป็นการสร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบคูขนานดังตารางวิเคราะห์ตัวชี้วัดและความสามารถในการเรียนรู้ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณข้อสอบเชิงอัตนัย

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	ความหมายของความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	พฤติกรรมที่พึงชี้	จำนวนข้อ
1.อ่านจับใจความเข้าใจความหมาย	นักเรียนสามารถในการจดจำเรื่อง เข้าใจสรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่านได้ โดยสามารถสรุปเรื่อง เชื่อมโยงเหตุการณ์ให้มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน รวมไปถึงสามารถอธิบาย แยกแยะ เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วนเป็นข้อความได้อย่างชัดเจน	- เขียน สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่านเป็นประโยคที่เข้าใจได้ง่าย - เขียนอธิบาย แยกแยะ สรุป เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน	2
2.วิเคราะห์ข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น	นักเรียนสามารถเข้าใจลักษณะของข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น รวมไปถึงสามารถแยกได้ว่าข้อความใดของผู้เขียนเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่านได้อย่างชัดเจน	- เขียนอธิบายเจตนา ความตั้งใจ ความเชื่อของผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน - เขียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของผู้เขียนได้	1
3.ระบุแนวคิด น้ำเสียงและคุณค่าของเรื่อง	นักเรียนสามารถเข้าใจแนวความคิดของผู้เขียนที่อยู่ในบทอ่าน รวมไปถึงวิเคราะห์ น้ำเสียงที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอและระบุคุณค่าของเรื่องที่ได้จากการอ่านบทอ่านได้อย่างชัดเจน	- เขียนแสดงแนวความคิดของผู้เขียน - เขียนแสดงน้ำเสียงของผู้เขียนที่สอดแทรกอยู่ในบทอ่าน - เขียนแสดงถึงคุณค่าของเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอได้	2
4.ประเมินค่าความน่าเชื่อถือ	นักเรียนสามารถวิเคราะห์ เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนสอดแทรกในบทอ่านโดยใช้ข้อมูลจากบริบทของสังคมในการตัดสินใจประเมินค่าความน่าเชื่อถือของบทอ่าน	- เขียนวิเคราะห์เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสิน ประเมินค่าจากเกณฑ์ภายนอกที่ถูกกำหนดขึ้นจากสังคมเช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม - เขียนตัดสินใจว่าบทอ่านมีความน่าเชื่อถือโดยใช้ข้อเท็จจริงหรือหลักการต่างๆ ในการตัดสินประเมินค่า	2
5.สังเคราะห์เรื่อง	นักเรียนสามารถนำความรู้ ความคิดที่ได้จากบทอ่านมาสังเคราะห์รวมกันจนได้เป็นความคิด และสามารถให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล	เขียนสรุปความคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านมาเขียนสรุป เพื่อแสดงความคิดเห็นโดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างเหมาะสม	3
รวม			10

12. สร้างข้อสอบตามนิยามเชิงปฏิบัติการและตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในผังข้อสอบ (Item specification)

13. สร้างเกณฑ์การให้คะแนนรูบรีค โดยกำหนดเป็นองค์ประกอบการประเมินและคำอธิบายระดับคุณภาพ แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับคะแนนดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 เกณฑ์การประเมินรูบรีคความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ข้อสอบอัตนัย

องค์ประกอบการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	1	2	3
แนวคิดสำคัญของการเขียน	นำเสนอแนวคิดของผู้เขียนได้ถูกต้อง 1 ส่วน	นำเสนอแนวคิดของผู้เขียนได้ถูกต้อง 2 ใน 3	นำเสนอแนวคิดของผู้เขียนได้ทุกส่วนและถูกต้อง
การให้เหตุผลและยกตัวอย่าง	ไม่สามารถให้เหตุผลแต่ยกตัวอย่างได้	สามารถให้เหตุผลและยกตัวอย่างได้ 1 ประเด็น	สามารถให้เหตุผลและยกตัวอย่างได้ 2 ประเด็น
การถ่ายทอดความคิดรวบยอด	ไม่แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความคิดแต่เขียนอธิบายจากเรื่องได้	แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความคิดจากเนื้อเรื่องได้บางส่วน	แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความคิดได้ชัดเจนจากเนื้อเรื่อง

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ข้อสอบอัตนัย คิดคะแนนตามรูบรีค และการตอบคำถามให้ถูกต้องตามเกณฑ์การประเมินรูบรีคซึ่งมีทั้งหมด 10 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน รวมเป็น 30 คะแนน นำมาคิดคะแนนให้เหลือเพียง 10 คะแนนเท่านั้น

14. นำเกณฑ์รูบรีคให้คะแนนการเขียนคำตอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินและวัดผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความสามารถในการเขียนคำตอบ แล้วนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1 แน่ใจเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ

0 ไม่แน่ใจเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

1 แน่ใจว่าเกณฑ์การประเมินไม่มีความสอดคล้องกับความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง ของเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนคำตอบอัตรันยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

15. นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณที่เป็นข้อสอบอัตรันยไปทดลองใช้ โดยนำ แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจในชั้นตอนข้างต้นไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 12 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อ คำถาม เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบและประสิทธิภาพของเกณฑ์ก่อนนำมาใช้จริง

16. นำคะแนนที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณที่เป็นข้อสอบอัตรันย ผ่านเกณฑ์จำนวน 10 ข้อดังนี้

- 1) ค่าความยากง่าย (Difficulty) ระหว่าง 0.20-0.80
- 2) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เท่ากับ 0.20-0.60
- 3) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient: α) (ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 0.80 หลังเรียนมีค่าเท่ากับ 0.82)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์ในการพิจารณาต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

การวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Kuder- Richardson20: KR-20

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจด้วยข้อคำถามชนิดเลือกตอบแบบ Rating scale ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่าเป็น 5 ระดับ
2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติทั้งในด้านขั้นตอน ด้านกิจกรรม ด้านความรู้สึกลงในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย โดยวัดจากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่าเป็น 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินและวัดผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยแบบประเมินความเหมาะสมมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ Likert โดย ประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติตามความคิดเห็นดังนี้

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ถ้าค่าเฉลี่ยของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยกว่า 1.00 ถือว่าแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ทดลองได้ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้คะแนนความเหมาะสมอยู่ในระดับสอดคล้องมาก 4.49 และค่า S.D เท่ากับ 0.75 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติสามารถนำไปใช้ทดลองได้

4. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. แบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยด้วยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (5-point Likert-type scale) มีค่าคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 ตั้งแต่ 1 (ปฏิบัติหลังจากครูได้ให้ความช่วยเหลือ) จนถึง 5 (ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ) ประกอบด้วยคำถามที่เป็นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

2. สร้างแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบสอบถามกลวิธีการสร้างแรงจูงใจสำหรับการเรียนรู้ (The Motivated Strategies for Learning Questionnaire : MSLO) ของ Pintrich and De Groot (1990) จากแบบสอบถามกลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของ Zimmerman and Campillo (2019) และจากแบบวัดการกำกับตนเองในวิชาคณิตศาสตร์ของสาลินี จงใจสุธรรม (2558) และผลจากการสัมภาษณ์ในการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อวัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การกำกับตนเองในการเรียนรู้ ตอนที่ 2 การรับรู้ความสามารถทางการเรียนรู้ ตอนที่ 3 การสร้างเป้าหมายในการเรียนรู้ ตอนที่ 4 การสะท้อนความรู้ความคิด ตอนที่ 5 การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของนักเรียน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (5-point Likert-type scale) มีค่าคะแนนระหว่าง 1 ถึง 5 ตั้งแต่ 1 (ปฏิบัติหลังจากครูได้ให้ความช่วยเหลือ) จนถึง 5 (ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ) ประกอบด้วยคำถามที่เป็นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

3. นำร่างแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินและวัดผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน ตรวจสอบความชัดเจนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตรวจสอบความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา และความสอดคล้องขององค์ประกอบในด้านต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1 แน่ใจเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกับแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

0 ไม่แน่ใจเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกับแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

-1 แน่ใจว่าเกณฑ์การประเมินไม่มีความสอดคล้องกับแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยที่วิเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 20 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ทั้งหมด

4. นำจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development-D₁) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สรุปการดำเนินการวิจัย ตามตารางที่ 26

ตารางที่ 26 สรุปขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development-D₁) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Design and Development : D&D)

วัตถุประสงค์	แหล่งข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ ข้อมูล	ผลที่ได้
ขั้นตอนการออกแบบ Design 1.เพื่อกำหนด ความหมาย และ องค์ประกอบของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ด้วย กลวิธีการนำตนเอง เพื่อ ส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ และเครื่องมือ ประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือการนำไปใช้ แผนการจัดการเรียนรู้	เอกสารเกี่ยวกับ,ทฤษฎี สังคมวัฒนธรรมของ Vygotsky, แนวคิดการ กำกับตนเอง, วิธีการสอน แบบ Socratic Questioning Techniques การอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	การศึกษา เอกสาร	แบบ วิเคราะห์ เอกสาร/ การ วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)	กรอบแนวคิดใน การพัฒนาร่าง รูปแบบการ จัดการเรียนรู้ ตามด้วยกลวิธี การกำกับ ตนเอง เพื่อ ส่งเสริม ความสามารถ การอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ของนักเรียน ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน นานาชาติ

วัตถุประสงค์	แหล่งข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
2.เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	1.ผลการวิเคราะห์กรอบแนวคิด 2.ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย 3.หลักการ ทฤษฎี แนวคิด บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ	สังเคราะห์ เอกสาร	แบบวิเคราะห์ เอกสาร/การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	องค์ประกอบของรูปแบบการเรียน การจัดการเรียนรู้อ่านอย่างมี วิจารณญาณ
ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ (Development) 1.เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ และพัฒนาเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือแผนการจัดการเรียนรู้	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน	การสนทนา กลุ่ม (Focus group discussion) การประเมิน (Check list)	ประเด็นในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ EC2R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ/การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบฯ คู่มือการใช้รูปแบบและแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้อ่านอย่างมี วิจารณญาณ (ต้นแบบ) ซึ่งผ่านการตรวจสอบ ความสอดคล้อง รูปแบบการเรียนรู้อ่านอย่างมี วิจารณญาณ

วัตถุประสงค์	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 คน	ทดสอบเครื่องมือ	การทดสอบค่า Non-Parametric Statistics แบบ Wilcoxon signed ranks test	เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย

การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (Research-R₂, Implement: I)

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วยการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการหาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

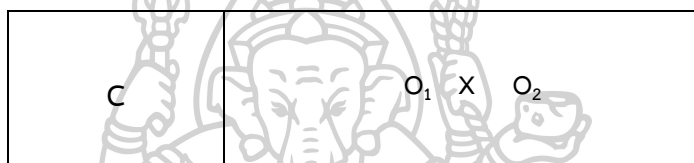
เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติจำนวน 12 คน ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2564 - 2565 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มจากห้องเรียน 2 ห้อง ได้จำนวน 1 ห้อง

แบบแผนการวิจัย

ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) แบบ One Group Pre-test Post-test Design ซึ่งมีรูปแบบ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

C	แทน	กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
O ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)
X	แทน	การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
O ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

เวลาในการทดลอง จำนวน 35 ชั่วโมง จำนวน 7 สัปดาห์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเก็บข้อมูลระหว่างเรียนและหลังเรียนโดยมีวิธีการดังนี้

1. ชี้แจงสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ได้แก่ หลักการ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติโดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose

ขั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question

การกระตุ้นความคิดพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลั่นกรองคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้วางแผนการเรียนรู้การค้นหาคำความหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบ แต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading criticism

นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea

การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ผู้สอนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของผู้เรียน

3. ประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

4. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

5. ประเมินการกำกับตนเองจากแบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มี 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) แนวคิดและทฤษฎี 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้

2. แผนการจัดการเรียนรู้มีจำนวน 5 แผน ดังนี้ 1) ชำนาญรู้ 2) อินโฟกราฟิก 3) สารคดีสื่อความ 4) บทความร่วมมือ 5) เรื่องสั้นสะท้อนสังคม

3. แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ และอัตนัย จำนวน 10 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

5. แบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือประกอบตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อน-หลังเรียน โดยใช้ค่าสถิติ Non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test จากขั้นตอนที่

3 การวิจัย (Research-R₂) การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (Implement : I) สรุปการดำเนินการวิจัย ตามตารางที่ 27

ตารางที่ 27 สรุปขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research-R₂ : Implement-I)

วัตถุประสงค์	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
1.เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนานาชาติ	1.นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนเริ่มเรียน	แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ/ค่าสถิติ Non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test	คะแนนจากการทำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน
		2.ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	แผนการจัดการเรียนรู้/ตรวจให้คะแนนการทำใบงานและแบบฝึก รวมทั้งสังเกตการณ์มีส่วนร่วม ทั้งการตอบคำถามและการทำกิจกรรม	ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ EC2R เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติ
		3.นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทดสอบนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน	แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ/ค่าสถิติ Non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test	คะแนนจากการทำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน

วัตถุประสงค์	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
2.เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ	4.การใช้แบบสอบถามนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้	แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้/ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ		5.การใช้แบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	แบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาประเมินผลและปรับปรุง (Development-D2 , Evaluation-E)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้หลังการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

1. ประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาผลการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติก่อนและหลังเรียนโดยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น
2. ศึกษาประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น
3. พิจารณาข้อมูลจากแบบบันทึกการจัดการเรียนรู้หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน
4. พิจารณาข้อมูลจากแบบ Learning log ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น
6. นำผลการทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เป็นจริง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมเครื่องมือจนสามารถนำมาใช้ทดลองได้ โดยมีเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติทั้งก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้
2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบบันทึก Learning log

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์คะแนนความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้ค่าสถิติ non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ในแผนการสอน และการวิเคราะห์จาก Learning log เพื่อใช้อธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development-D₂) เป็นการประเมิน (Evaluation) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สรุปการดำเนินการวิจัย ตามตารางที่ 28

ตารางที่ 28 สรุปขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาประเมินผลและปรับปรุง(Development-D₂, Evaluation-E)

วัตถุประสงค์	แหล่งข้อมูล	วิธีดำเนินการ	เครื่องมือ/การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้
1. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 1.1 ประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 1.2 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น	1.คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติก่อนและหลังเรียน 2.ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ 3.ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้ 4.ข้อมูลจาก Learning log	1. ศึกษาผลการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติก่อนและหลังเรียนโดยการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 2. ประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 3. พิจารณาข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน 4. พิจารณาข้อมูลจากแบบ Learning log ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 5. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 6. นำผลการทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เป็นจริง	1. วิเคราะห์คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยการหาค่าสถิติการวิจัย และค่าร้อยละ 2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้ค่าสถิติ non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test 3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้เพื่อใช้อธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) 4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น 2. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 2) เพื่อประเมินประสิทธิผล รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 2.1) เพื่อประเมินความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 2.2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับ ตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน โรงเรียนนานาชาติ การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (one group pretest – posttest design) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ผลการประเมินความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและ หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วย กลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ตอนที่ 3 ข้อสังเกตผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (EC2R Model)

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์

โดยมีรายละเอียดในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ที่เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเป้าหมายการกำกับตนเอง การจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้และองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์นโยบายในด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนนานาชาติ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนให้มีความรู้พื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่านักเรียนสามารถที่จะพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ครูจึงต้องเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้เลือกใช้วิธีการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพตามเป้าหมายที่กำหนด

1.2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี พื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ต่อไปนี้

1.2.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ได้จัดเตรียมไว้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบนั้นๆ ได้ ซึ่งจะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะความสามารถของนักเรียนและมุ่งไปจุดมุ่งหมาย

ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด 4 ส่วนดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ส่วนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ใช้หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบ รูปแบบการเรียนรู้ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ “ADDIE Model” ซึ่งเป็นวิธีการเชิงระบบ มาออกแบบการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need analysis) 2) ขั้นตอนการออกแบบ (Design) เป็นการระบุกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ การเลือกสื่อ และวิธีการจัดการเรียนรู้ 3) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล 4) ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) เป็นขั้นการนำรูปแบบที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปทดลองใช้โดยมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด และ 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นตอนการวัดและประเมินผล การใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยจะประเมินผลจากการเรียนรู้ของนักเรียน สมรรถภาพของการสอน และความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

1.2.2 การวิจัยและพัฒนา แนวคิดเชิงระบบและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จ ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R₁) เป็นขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจะนำไปออกแบบงานให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁) เป็นขั้นตอนการออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือการวิจัย การนำรูปแบบไปใช้ การวัดและประเมิน ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบที่ได้รับการประเมินคุณภาพแล้วไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิผลของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂) เป็นขั้นตอนในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบเพื่อประเมินประสิทธิผลและรับรองรูปแบบการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

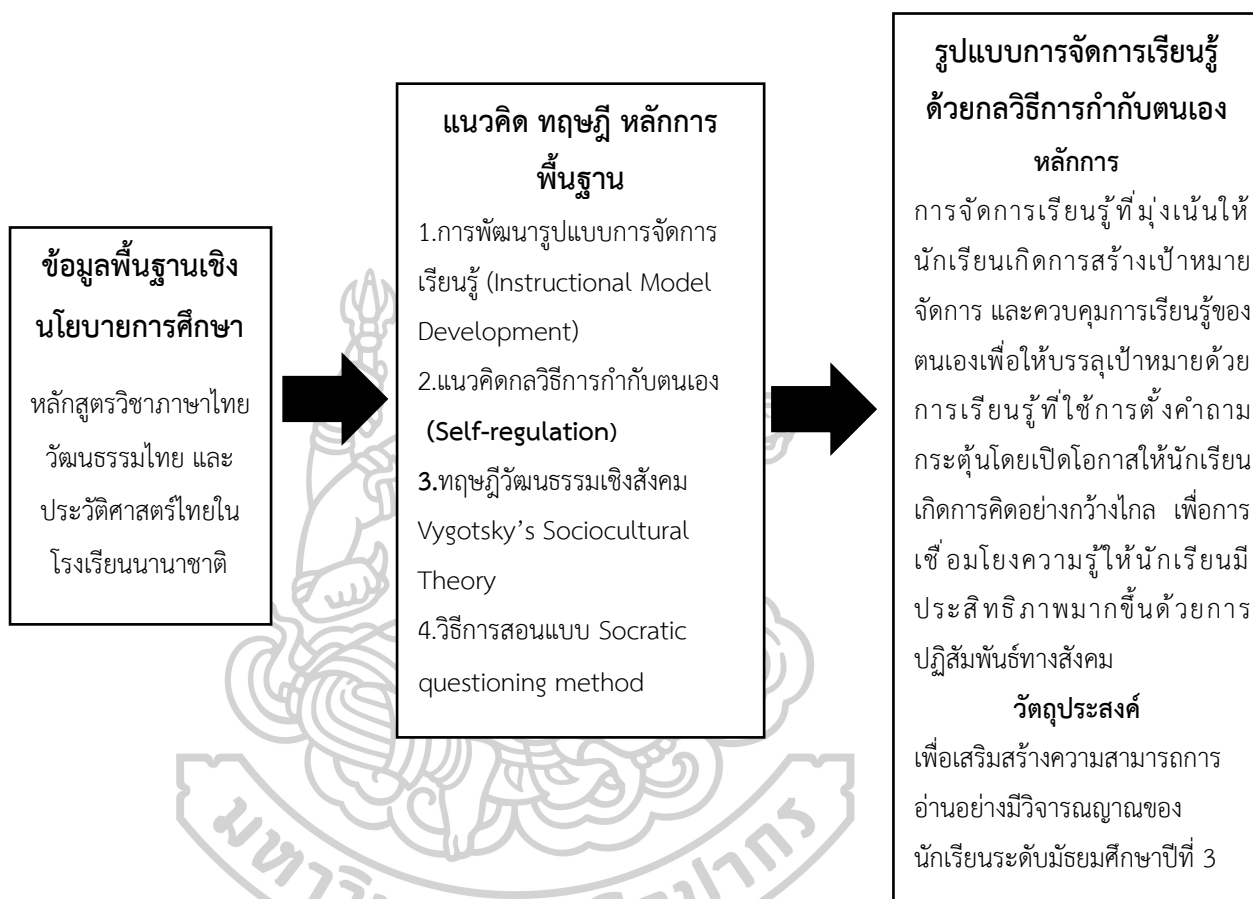
1.2.3 แนวคิดกลวิธีกำกับตนเอง (Self-regulation) สามารถสรุปได้ว่า การกำกับตนเองเป็นการพัฒนาและปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตนเองด้วยการสร้างเป้าหมาย คอยควบคุมตนเอง รวมไปถึงประเมินพฤติกรรมของตนเองโดยมีการเสริมแรงด้วยรางวัลและบทลงโทษ และประเมินผลตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

1.2.4 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) เป็นเรื่องของความสัมพันธ์กันในสังคม การช่วยเหลือผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างผู้ที่มีศักยภาพมากกว่ากับผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่าให้เกิดการผลักดันและก้าวข้ามผ่านพันธะงานที่ยุ้งยากจนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนั้นครูจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลายเช่น ลดความสับสนในลำดับขั้นตอน ชี้แจงภาระงานให้ชัดเจน กำหนดให้นักเรียนตระหนักต่อเป้าหมายของตนเอง กำหนดหรือให้ความกระจ่างกับเกณฑ์การประเมินผล แนะนำแหล่งการเรียนรู้ บรรยายพร้อมกับสาธิตให้เห็นจริง แลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนเพื่อให้เข้าถึงเรื่องที่เรียนได้มากที่สุด เลือกรงานให้เหมาะกับเป้าหมายหลักสูตรและความต้องการจำเป็นของนักเรียน กระตุ้น ชมเชย ตั้งคำถาม และให้นักเรียนบอกความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ฝ่าสังเกตุความก้าวหน้าของนักเรียนและให้ผลสะท้อนกลับ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ใช้แผนภาพ แผนภูมิหรือรูปภาพช่วยการเรียนรู้ ใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมเติมการเรียนรู้

1.2.5 วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เป็นการใช้คำถามในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด เกิดกระบวนการคิดค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาเกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวาง จนสามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเองนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ โดยคำถามมีหลากหลายลักษณะเพื่อนำไปสู่การคิดอย่างมีเหตุมีผล

จากการวิเคราะห์เอกสารข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายการศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ พบว่า การเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีกำกับตนเองมีความจำเป็นต่อการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปสู่ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการเป็นผู้อ่านที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ด้วยกลวิธีกำกับตนเองสอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในโลกปัจจุบันที่ต้องการพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพด้วยการรู้จักพัฒนาตนเอง รู้จักการตั้งเป้าหมายในชีวิต จึงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน

สามารถเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ในยุคของการสื่อสารไร้พรมแดนที่สามารถรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างมากมายการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแนวคิดในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนที่ต้องการให้ รู้จักเลือกรับข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังแผนภาพที่ 20

แผนภาพที่ 20 ข้อมูลพื้นฐาน และแนวคิด ทฤษฎี หลักการพื้นฐาน

1.3 ผลการสังเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ผลจากการที่ผู้วิจัยสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยทำให้ได้ชื่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ หรือ EC2R Model โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establish purpose [E] การสร้างเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามหลักการของของ Bandura (1989) Hadwin (2011), Zimmerman (2011), Pintrich (2004) และ Efklides (2011) ขั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่านด้วยการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ Winne and Hadwin (1998) และ Efklides (2011) คือการกระตุ้นความคิดพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง ถกเถียงคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้วางแผนการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละเอียดให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไป เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาคำต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลิการอ่าน Reading Criticism [R] ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ Zimmerman (2011), Hadwin (2011) และ Efklides (2011) เป็นขั้นที่นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลิเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflective Idea [R] สะท้อนความคิด ซึ่งเป็นไปตามหลักการของของ Bandura (1989), Zimmerman (2011), Pintrich (2019), Efklides (2011) และ Hadwin et al. (2019) เป็นการแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อนเพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ครูและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของนักเรียน

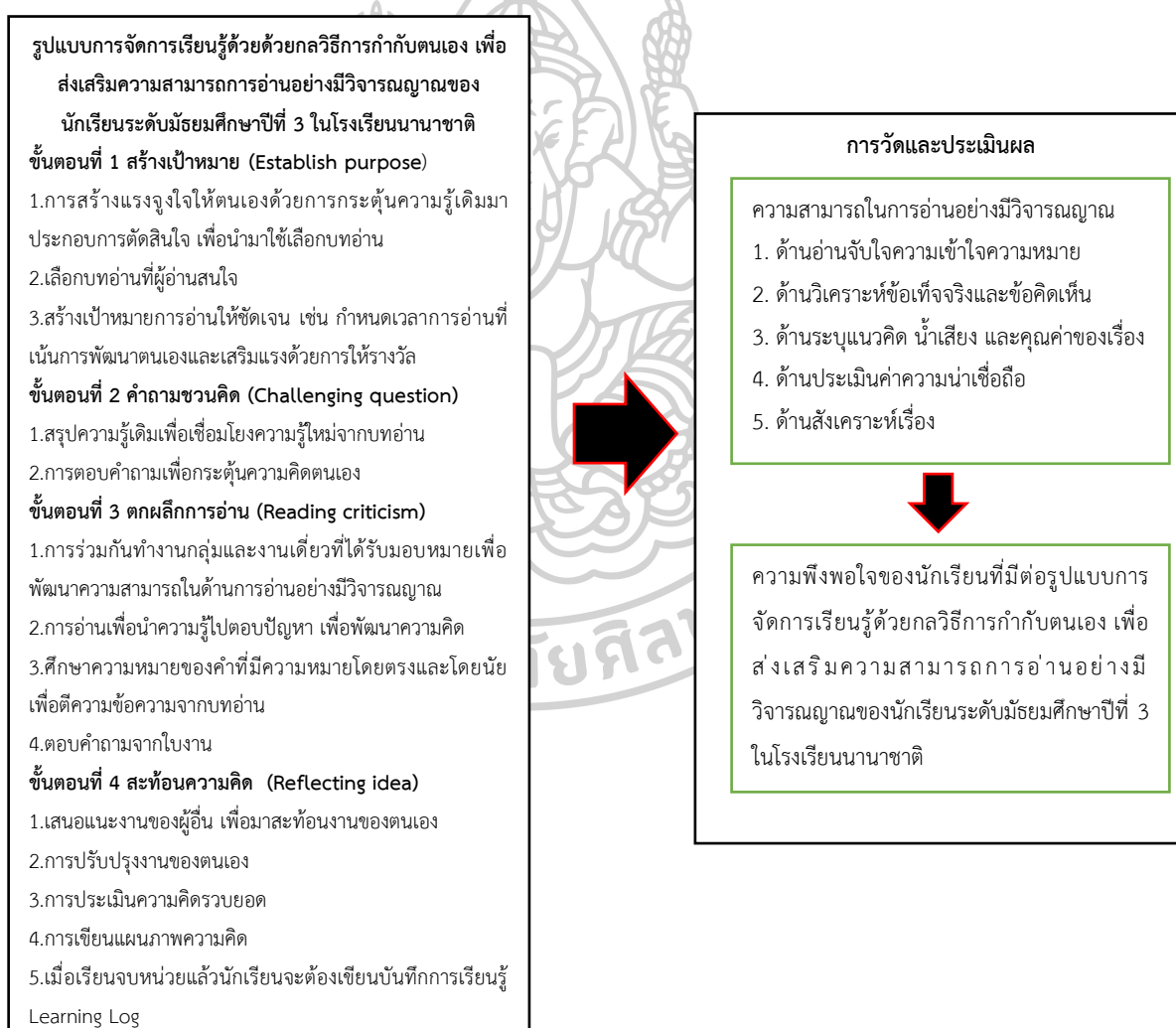
ผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ดังภาพที่ 21

แผนภาพที่ 21 ผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตัวกลวิธีกำกับการทำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

1.3 ผลการสังเคราะห์ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ Anderson (1999), Wallace (2003), Kurland (2000), Harris TL (1981) สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีหลายระดับแต่ความเข้าใจของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จนกำหนดเป็นความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็น 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย 2) ด้านวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น 3) ด้านระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง 4) ด้านประเมินค่าความน่าเชื่อถือ และ 5) ด้านสังเคราะห์เรื่อง

ผลจากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สามารถนำมาสรุปกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล ดังแผนภาพที่ 22

แผนภาพที่ 22 สรุปการสังเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

1.4 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

1.4.1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนนานาชาติ จำนวน 87 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสภาพ

ทั่วไปและระดับการศึกษา ดังแสดงผลในตารางที่ 29

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.สถานภาพทั่วไป		
ชาย	37	42.53
หญิง	50	57.47
2.ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	30	34.48
มัธยมศึกษาปีที่ 2	25	28.74
มัธยมศึกษาปีที่ 3	32	36.78

จากตารางที่ 29 พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนนานาชาติ มีจำนวน 87 คน มีนักเรียนเพศชาย 37 คน คิดเป็นร้อยละ 42.53 และจำนวนนักเรียนเพศหญิง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 57.87 ในส่วนของระดับการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 34.48 นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 28.74 และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.78

1.4.2 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติจำนวน 87 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ดังแสดงผลในตารางที่ 30

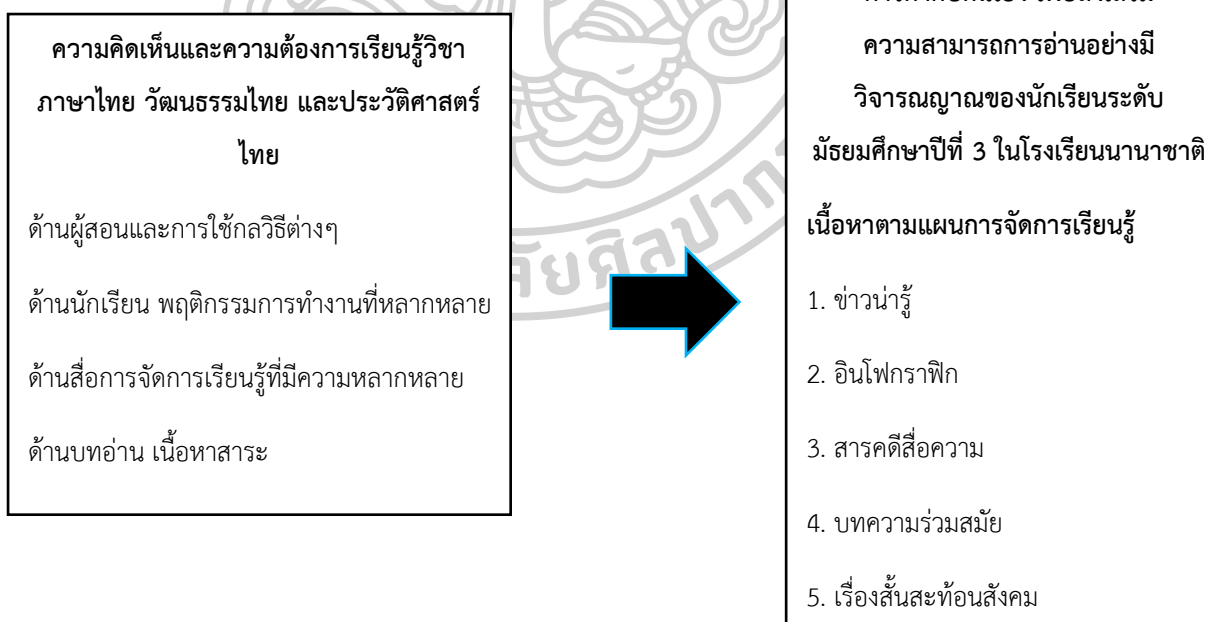

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์
ไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 87 คน

ข้อ	ความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และ ประวัติศาสตร์ไทย	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
1	ด้านครูและการใช้กลวิธีต่างๆ	4.50	0.47	89.91	มากที่สุด	2
2	ด้านนักเรียน พฤติกรรมการทำงานที่ หลากหลาย	4.37	0.83	87.77	มาก	4
3	ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีความ หลากหลาย	4.63	0.42	92.60	มากที่สุด	1
4	ด้านบทอ่าน เนื้อหาสาระ	4.42	0.65	88.37	มาก	3
	รวม	4.48	0.59	89.96	มาก	

จากตารางที่ 30 พบว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นและความ
ต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยมีความต้องการเรียนรู้วิชา
ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D=0.59) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความต้องการด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายอยู่
ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D=0.42) ด้านครูและการใช้กลวิธีต่างๆอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.50$, S.D=0.47) นักเรียนมีความต้องการด้านบทอ่านให้มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นใน
ชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D=0.65) และด้านนักเรียนต้องการพฤติกรรมการ
ทำงานที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D=0.83) สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนได้แสดง
ความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามว่ามีความต้องการให้ใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายให้
มากขึ้น รวมทั้งการที่ครูมีการใช้กลวิธีต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้มีความต้องการด้านบท
อ่านและเนื้อหาสาระในบทอ่านควรมีความยาวไม่มากเกินไป และมีความคิดเห็นว่าการให้เกิดการ
เรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการเพื่อนช่วยเพื่อน โดยมีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้ที่เป็นการทำงานกลุ่มดีกว่าการ
ทำงานเดี่ยว หรือการทำงานกลุ่มเป็นการฝึกทักษะการทำงานก่อนที่จะไปทำงานเดี่ยว จะช่วยส่งเสริม
ความสามารถของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

จากการวิเคราะห์ผลความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ผู้วิจัยนำหัวข้อที่นักเรียนสนใจมากำหนดแผนการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ประกอบไปด้วย แบบฝึกเรื่องการอ่านที่มีรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาการสอบโดยพิจารณา ความสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางและสอดคล้องกับเนื้อหาตามแนวทางการสอบ IGCSE Frist Thai language (IGCSE or International General Certificate of Secondary Educational) โดยเลือกเนื้อหาเกี่ยวกับ ข่าว บทความ สารคดี สื่ออินโฟกราฟิก ใช้คำถามครอบคลุมเนื้อหาการอ่านใน ระดับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยได้กำหนด แนวทางความสามารถไว้ทั้งหมด 5 ด้าน การใช้หลักเกณฑ์ดังนี้ เรื่องที่อ่านต้องส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เนื้อเรื่องสอดคล้องและ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นและเนื้อหาที่เตรียมไว้ทั้งหมดจำนวน 8 ประเด็น ได้แก่ ข่าว สื่ออินโฟกราฟิก บทความ อัดชีวประวัติ ชีวประวัติ โฆษณา สารคดี เรื่องสั้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาช่วยพิจารณาเลือกและได้เลือกประเด็นให้สอดคล้องกับแนวทางในการสอน ได้ 5 ประเด็น ได้แก่ ข่าว สื่ออินโฟกราฟิก บทความ สารคดี เรื่องสั้น โดยนำมากำหนดเป็นภาระงาน ดังแผนภาพที่ 23

แผนภาพที่ 23 ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และ
ประวัติศาสตร์ไทย

1.5 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนในสถาบันอุดมศึกษา (จำนวน 5 คน) ครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 5 คน) และครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนนานาชาติ (จำนวน 5 คน) รวมทั้งหมดจำนวน 15 คน ได้ผลการสัมภาษณ์โดยสรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านมีแนวทางและกลวิธีการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างไร

จากการสัมภาษณ์พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายต่อประเด็นการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งมองว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมากจึงมีวิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ และส่วนใหญ่ครูจะพยายามประยุกต์ให้นักเรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นจากการสัมภาษณ์ครูวิชาภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูในโรงเรียนนานาชาติ รวมทั้งอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่สอนในระดับอุดมศึกษาที่มีกลวิธีหลากหลายดังเช่น

“การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ต้องใช้ความลุ่มลึกและความคิดที่สอดคล้องกับเหตุผลนำมาใช้พิจารณาบทอ่าน เพื่อให้ได้ความรู้และความคิดที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1)

“เริ่มต้นจากการวัดพื้นฐานของนักเรียนทุกคนเพื่อจำแนกกลุ่มเป็นเก่ง กลาง อ่อน หรือกลุ่มที่ต้องพัฒนา แล้วนำมาสร้างข้อตกลงในการจัดการเรียนรู้ และการสร้างเป้าหมายให้นักเรียนที่จะได้เริ่มต้นพัฒนากันต่อไป” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2)

ในขณะที่ครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเน้นการใช้ความคิดโดยยึดหลักทฤษฎีดังนี้

“กลวิธีการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะใช้ทฤษฎีของ บลูม 6 ขั้นตอนในการสอนให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ด้านความรู้ใช้การอธิบายหลักการให้สรุปเรื่อง วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า โดยการใช้เทคนิคเช่น4W1H หรือวิธีการการตั้งคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง (ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร) ด้านความเข้าใจฝึกให้คิดตามโดยใช้ตัวอย่างหรือการอ่านไปพร้อมๆกัน ด้านการนำความรู้ไปประยุกต์คือการนำเรื่องที่อ่านไปตั้งคำถามฝึกคิดวิเคราะห์ ด้านการวิเคราะห์ให้ใช้สถานการณ์จริงในชีวิตมาใช้ในการคิด ด้านการสังเคราะห์ให้อ่านและได้ข้อคิดที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนด้านการประเมินค่า เมื่อผ่านการฝึกทั้ง 5 ด้านแล้วให้นักเรียนรู้จักการตัดสินใจคุณค่าที่ได้จากการอ่านโดยมีเหตุผลประกอบคำตอบ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3)

ประเด็นที่ 2 ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณคืออะไร
จากการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาของการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ

1. ปัญหาที่เกิดจากครู พบว่า ครูบางครั้งขาดกลวิธีในการกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของ
นักเรียน ขาดการสร้างแรงจูงใจ และการใช้เทคนิคที่แปลกใหม่ ให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดด้วยตนเอง
ส่งผลให้นักเรียนเกิดความไม่มั่นใจในตนเอง จนกลายเป็นความเคยชินที่จะหยุดคิด ให้ครูกำหนดแทน จน
ทำให้เกิดผลกระทบกับนักเรียนที่เกิดความรู้สึกอายที่จะแสดงออกทางความคิด
2. ปัญหาที่เกิดจากนักเรียนพบว่า นักเรียนขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก บางครั้งมี
ข้ออ้างที่ไม่สมเหตุสมผลดังเช่นผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวไว้ว่า

“นักเรียนไม่ค่อยร่วมมือในการอ่านเนื่องจากเกิดความเบื่อหน่ายและรู้สึกไม่สนุกที่
จะอ่านเรื่องราว การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากนักเรียนไม่เล็งเห็น
ความสำคัญในการอ่าน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4)

“นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายที่จะสะกดคำ และไม่
พยายามเรียนรู้ที่จะอ่าน ไม่เล็งเห็นประโยชน์ในการอ่าน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5)

3. ปัญหาที่เกิดจากสื่อการสอน เทคนิควิธีการสอนพบว่า บางครั้งการใช้สื่อการสอน
หรือบทอ่านที่มีความยากมากเกินไปเกินความสามารถหรือเป็นบทอ่านที่ไม่มีความเชื่อมโยงความคิดของ
นักเรียน นักเรียนจะเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากจะอ่าน

ประเด็นที่ 3 วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างสรรค์เป็น
อย่างไร

จากการสัมภาษณ์พบว่า ครูได้แสดงความคิดเห็นประเด็นนี้ว่า แนวทางการจัดการ
เรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ควรมีการสอนอ่านที่มีแนวทางที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดการสอนอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งนักเรียนควรมีความมุ่งมั่น และตั้งใจที่จะฝึกทักษะการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณด้วยการรู้จักควบคุมตนเองในการอ่านให้มากขึ้น ฝึกให้รู้จักการคิดตัดสินใจใน
การทำงาน โดยที่ครูจะต้องมีเทคนิคในการกระตุ้นด้วยการตั้งคำถามให้ผู้อ่านรู้จักคิด นอกจากนี้ยัง
ต้องฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า และการสะท้อนกลับเพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึง
ความสามารถของตนเอง และนำข้อบกพร่องมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาเพื่อให้อ่านและพัฒนา
ตนเองให้ไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ครูควรมีการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

และพร้อมจะเข้าใจนักเรียนในแต่ละบุคคลที่มีความสามารถของนักเรียนแตกต่างกัน ร่วมกันสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

“ในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณควรมีขั้นตอนที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมไปถึงการใส่ใจ ดูแล และติดตามกันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการให้ความเป็นกันเองจนทำให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจจนสามารถเข้ามาของคำแนะนำได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เน้นการอ่านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6)

“ควรบ่มเพาะให้นักเรียนเกิดความเชี่ยวชาญ และเล็งเห็นความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มองการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7)

ประเด็นที่ 4 กลวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในด้านการอ่านควรใช้ให้เหมาะสมกับบทอ่าน และความสามารถของนักเรียนอย่างไร

จากการสัมภาษณ์พบว่า ครูควรมีกลวิธีที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน โดยเฉพาะ การเลือกสื่อและบทอ่านที่ต้องเหมาะสมกับช่วงชั้นและวัยของนักเรียน การเลือกสื่อที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันได้จะช่วยให้เด็กเกิดความใคร่รู้ อยากคิดใคร่ครวญ และให้เกิดความต้องการอยากรู้อยากเห็นเกิดความรู้สึกรักชอบและอยากเรียนรู้

“กลวิธีในการอ่านมีหลากหลายที่ใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีหลากหลายวิธี การเลือกใช้กลยุทธ์หรือวิธีในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำเป็นต้องดูนักเรียน หรือควรเลือกที่เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยพัฒนานักเรียนอย่างแท้จริง ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8)

ประเด็นที่ 5 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนเป็นอย่างไร

จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านให้ความคิดเห็นว่าร่างรูปแบบมีความทันสมัยที่ให้นักเรียนได้เกิดการสะท้อนกลับและมีการกำหนดจุดมุ่งหมายการอ่าน ที่จะช่วยบังคับให้นักเรียนรู้จักตนเอง ดังตัวอย่างของบทสัมภาษณ์

“ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีกลยุทธ์ที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และมีการสะท้อนกลับหรือให้นักเรียนรู้จักการคิด วิเคราะห์ร่วมไปกับเพื่อน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9)

“ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีแนวทางที่ดี ทำให้นักเรียนรู้จักการปรับปรุงตนเอง รู้จักการวางเป้าหมายในการทำงาน ส่งผลให้เกิดการวิเคราะห์ และวิจารณ์ตนเองและผู้อื่นได้ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10)

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นรูปแบบที่มีหลักการ แนวคิด และองค์ประกอบของรูปแบบที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบจะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ เกิดทักษะการเรียนรู้ที่ดี และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องซึ่งเริ่มตั้งแต่กระบวนการจัดการเรียนรู้คือ การสร้างเป้าหมาย การตั้งคำถามกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ กลวิธีการอ่าน และการสะท้อนความคิด

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายการศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง ไปใช้ในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง

2.1 ร่างต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ดังรายละเอียดที่จะกล่าวไว้ในแต่ละด้านต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ

หลักการของรูปแบบ คือ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ คือ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

3.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establish purpose [E] ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน
2. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่าน
3. เตรียมสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทอ่าน
4. ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความรู้ของนักเรียน
5. ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการสร้างเป้าหมายด้วยการเป็นชี้นำ ชี้แนะในการสร้างเป้าหมายของนักเรียน ทั้งในเรื่องการสร้างรางวัลแก่ตนเองและการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาวที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง
6. การควบคุมและชี้แนะแนวทางการกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล
7. ปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ร่วมทั้งแนะนำเทคนิคการอ่านให้แก่ นักเรียน
8. ชี้แนะบทอ่านที่กำหนด ให้นักเรียนในภาพกว้าง

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. การกระตุ้นด้วยคำถามที่หลากหลาย ทำให้เกิดนักเรียนเกิดจินตนาการและเกิดความคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่
2. กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการวางแผนงานในการอ่านอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้
3. การสร้างแรงจูงใจด้วยการชมเชย และให้รางวัลแก่นักเรียนที่ตอบคำถามและตั้งคำถามที่เป็นประเด็นใคร่เกิดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ทกผลิการอ่าน Reading criticism [R] ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การให้คำแนะนำแก่นักเรียน หากนักเรียนเกิดความสนใจและติดขัดปัญหาเนื่องมาจากการอ่าน หรือในระหว่างฝึกปฏิบัติการ
2. การส่งเสริมชี้แนะ กระตุ้นให้เกิดการทำงานเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้น
3. การแนะนำแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นไปตามธรรมชาติของนักเรียน (Zone of proximal)
4. การตั้งคำถาม และนำคำถามมาอภิปรายเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดทบทวนไตร่ตรองบทอ่าน

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea [R] ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดแนวทางในการเสนอแนะงานเขียน เพื่อให้สามารถสะท้อนความรู้ออกมาได้อย่างชัดเจน
2. การสร้างแรงจูงใจ/ให้กำลังใจ/แนะนำ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทุกคนโดยเน้นที่ต้องเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน (Zone of proximal)
4. กำหนดแนวทางในการเขียนบันทึกหลังเรียนเป็นแผนภาพความคิด
5. การตรวจสอบการเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) เพื่อเป็นการสนทนาโต้ตอบระหว่างนักเรียนและครู
6. การแนะนำให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงผลงานให้แก่นักเรียน

3.2 เจื่อนไขสำคัญของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

เจื่อนไขสำคัญของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปรากฏดังสาระสำคัญต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาแนวทางในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจแนวทางการดำเนินการสอนตามรูปแบบ

3.2.2 ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีของการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง รวมทั้งองค์ประกอบของรูปแบบ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของรูปแบบมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

3.2.3 ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อให้เกิดการเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establish purpose [E] ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] ขั้นตอนที่ 3 ตกผลิการอ่าน Reading Criticism [R] และขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflective Idea [R] แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการวางแผน ตรวจสอบ และประเมินผลการอ่าน เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.4 ศึกษาแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เพื่อทำความเข้าใจเป็นลำดับขั้นของการจัดการเรียนรู้ แนวทางการทำกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการแสดงตัวอย่างของภาระงาน

3.2.5 จัดเตรียมสิ่งจำเป็นต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้ หลังจากการศึกษาคู่มือการใช้ฉบับนี้ครูควรดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ ศึกษาและทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด ศึกษา

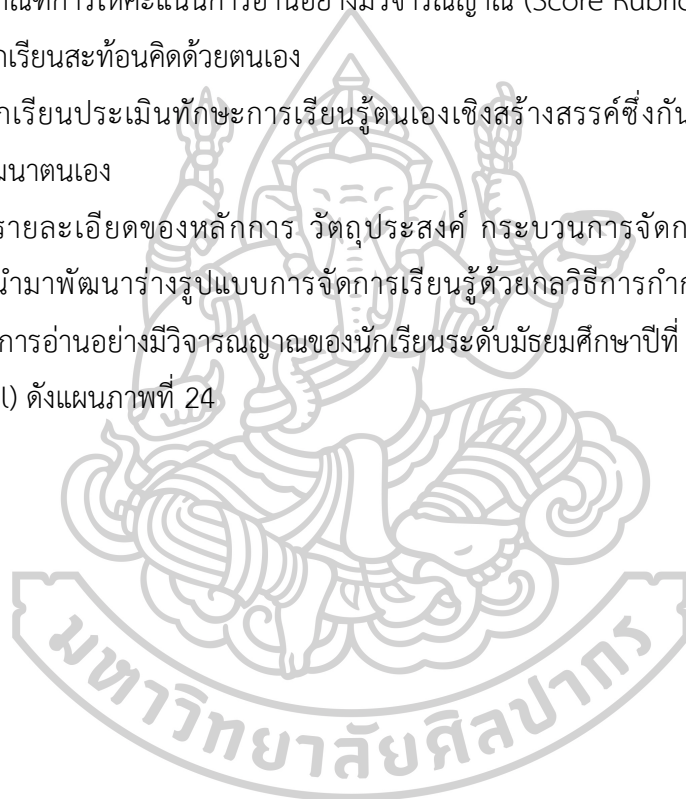
เตรียมสื่อการสอนที่นำเสนอไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งเตรียมเครื่องมือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่ใช้ก่อนและหลังรูปแบบการจัดการเรียนรู้ [EC2R Model] ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric)
2. นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
3. นักเรียนประเมินทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

จากรายละเอียดของหลักการ วัดดูประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล นำมาพัฒนาาร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model) ดังแผนภาพที่ 24

หลักการ

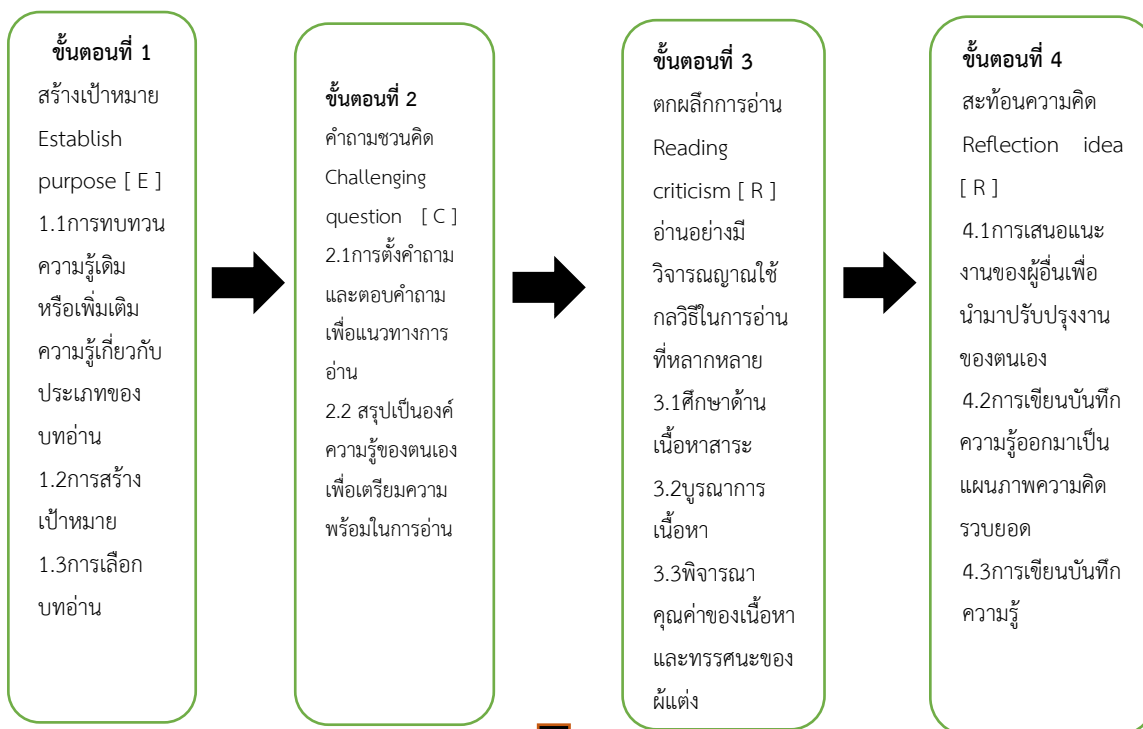
การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (EC2R Model)

การวัดและประเมินผล

- 1.การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric)
- 2.นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
- 3.นักเรียนประเมินทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

แผนภาพที่ 24 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

2.2.1 การตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discission) และการตรวจสอบความสอดคล้องด้วย Rating scale จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ผลการตรวจสอบดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นตามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ	ลำดับที่
1	ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.71	0.49	มากที่สุด	2
2	หลักการ แนวคิด และทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.52	0.52	มากที่สุด	5
3	การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.76	0.45	มากที่สุด	1
4	หลักการและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด	4
5	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.52	0.83	มากที่สุด	5
6	เนื้อหาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด	3
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.43	0.78	มาก	6
8	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.37	0.87	มาก	8
9	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.38	0.84	มาก	7
รวม		4.55	0.63	มากที่สุด	

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าร่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการตรวจสอบระดับคุณภาพด้านความเหมาะสมของร่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตัวเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ความสามารถหลากหลายด้าน จำนวน 7 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นต่อคุณภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ของร่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่า คุณภาพด้านที่มีความเหมาะสมตามลำดับดังนี้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.76$, S.D.=0.54) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.49) เนื้อหาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$, S.D.=0.50) หลักการและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.53) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.83) หลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการพัฒนาร่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.52) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.78) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.84)

2.2.2 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ได้ตรวจสอบคุณภาพคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ผลการตรวจสอบดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนระดับคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบมีความชัดเจน เข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	4.43	0.53	มาก
2	การอธิบายทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบมีความชัดเจนเข้าใจในกระบวนการความเป็นมา	4.43	0.53	มาก
3	รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบบอกเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ไว้ชัดเจน	4.43	0.53	มาก
4	แนวทางการจัดกิจกรรม บทบาท ครู บทบาทนักเรียน มีความชัดเจน และแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกำกับตนเอง	4.57	0.53	มากที่สุด
5	การกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจน	4.57	0.53	มากที่สุด
6	สื่อประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	มากที่สุด
7	ภาพรวมของแนวทางการวัดและประเมินผล มีความชัดเจน	4.43	0.79	มาก
รวม		4.49	0.79	มาก

จากตารางที่ 32 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าคุณีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน พบว่าคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.79) รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบมีความชัดเจน เข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.53)การอธิบายทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบมีความชัดเจนเข้าใจในกระบวนการความเป็นมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.53) รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบบอกเกี่ยวกับการเตรียมความ

พร้อมในด้านต่างๆ ไว้ชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.53) แนวทางการจัดกิจกรรม บทบาทครู บทบาทนักเรียน มีความชัดเจน และแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกำกับตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.53) การกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.53) สื่อประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.53) ภาพรวมของแนวทางการวัดและประเมินผล มีความชัดเจนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.53)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Pre-test and Post-test) นำผลการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่นักเรียนทำก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนด้วยการคำนวณค่าสถิติ Non-parametric Statistic แบบ Wilcoxon signed ranks test

การทดสอบ	n	μ	σ	Wilcoxon signed ranks test	Sig.
ก่อนเรียน	12	14.33	4.07	-3.066	.002
หลังเรียน	12	27.67	1.23		

**มีนัยสำคัญที่ .01

จากตารางที่ 33 พบว่า ผลการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 ซึ่งยอมรับข้อสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยก่อนเรียน ($\mu=14.33$, $\sigma=4.07$) และหลังเรียน ($\mu=27.67$, $\sigma=1.23$) อย่างมีนัยสำคัญที่.01 ยอมรับข้อสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ผลการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถแบ่งออกได้ทั้ง 5 ด้าน ก่อนและหลังการใช้แบบวัดมีรายละเอียดดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ		μ	σ	อันดับที่
1.อ่านจับใจความเข้าใจความหมาย	ก่อนเรียน	4.78	1.71	
	หลังเรียน	9.17	1.03	3
2.วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	ก่อนเรียน	6.00	2.56	
	หลังเรียน	9.33	0.98	2
3.ระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง	ก่อนเรียน	4.58	2.31	
	หลังเรียน	8.83	1.27	4
4.ประเมินค่าความน่าเชื่อถือ	ก่อนเรียน	5.08	2.15	
	หลังเรียน	9.50	0.90	1
5.สังเคราะห์เรื่อง	ก่อนเรียน	3.67	1.37	
	หลังเรียน	9.33	0.49	2
รวม	ก่อนเรียน	4.44	1.94	
	หลังเรียน	9.22	0.89	

จากตารางที่ 34 พบว่า ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในด้านการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ อยู่ในอันดับที่ 1 ($\mu = 6.00$, $\sigma = 2.56$) อันดับที่ 2 ด้านประเมินค่าความน่าเชื่อถือ ($\mu = 5.08$, $\sigma = 2.01$) อันดับที่ 3 ด้านการอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย ($\mu = 4.78$, $\sigma = 1.71$) อันดับที่ 4 ด้านระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง ($\mu = 4.58$, $\sigma = 2.31$) และด้านที่ 5 ด้านการสังเคราะห์เรื่อง ($\mu = 3.67$, $\sigma = 1.37$) ในภาพรวมของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจนในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = 1.98$)

ส่วนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในด้านการประเมินค่าความน่าเชื่อถือ อยู่ในอันดับที่ 1 ($\mu=9.50$, $\sigma=0.90$) อันดับที่ 2 ด้านการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ($\mu=9.33$, $\sigma=0.98$) กับด้านการสังเคราะห์เรื่อง ($\mu=9.33$, $\sigma=0.49$) อันดับที่ 3 ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ($\mu=9.17$, $\sigma=1.03$) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง ($\mu=8.83$, $\sigma=1.27$) ในภาพรวมของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=9.22$, $\sigma=0.98$)

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ผู้วิจัยได้ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ ตามตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ข้อ	รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1	บทอ่าน	4.57	0.78	มากที่สุด	2
2	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.67	0.78	มากที่สุด	1
3	สื่อการจัดการเรียนรู้	4.29	0.74	มาก	4
4	การวัดและการประเมินผล	4.29	0.74	มาก	4
5	ประโยชน์และความพึงพอใจ	4.50	0.79	มากที่สุด	3
รวม		4.49	0.75	มาก	

จากตารางที่ 35 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.49$, $\sigma=0.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

จะพบว่าระดับมากที่สุด คือ การที่นักเรียนได้มีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\mu=4.67$, $\sigma=0.78$) รองลงมาคือบทอ่านที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ($\mu=4.57$, $\sigma=0.78$) ส่วนในลำดับมากคือ สื่อการจัดการเรียนรู้ ($\mu=4.29$, $\sigma=0.74$) และการวัดและประเมินผล ($\mu=4.29$, $\sigma=0.74$)

นอกจากนี้นักเรียนยังแสดงความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติดังต่อไปนี้

“หนูชอบที่ครูให้ตั้งเป้าหมายของตนเอง เพราะเมื่อทำงานเสร็จหนูจะสามารถมี free-time และทำอะไรก็ได้” (นักเรียนคนที่ 1)

“ผมว่าการสร้างเป้าหมาย หรือกำหนดเป้าหมายทำให้ตนเองมีแนวทางในการทำงาน และเกิดความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้เสร็จ เพราะรางวัล และถ้าทำไม่ได้จะได้ปรับปรุงตนเอง” (นักเรียนคนที่ 2)

“ชอบตอนที่ครูสร้างคำถามและให้คิดคำตอบ โดยทุกคำตอบไม่ได้ผิดหรือถูก แต่เป็นอีกแง่มุมหนึ่ง แต่ครูไม่บอกว่าถูกหรือผิด ต้องไปคิดเอง” (นักเรียนคนที่ 3)

“หนูชอบที่ครูให้คะแนนการทำแผนภาพความคิดแก่เพื่อน ทำให้ได้คิดว่าจะให้คะแนนเพื่อนเท่าไรดี เกิดการเปรียบเทียบงานของตนเองและของเพื่อนด้วย” (นักเรียนคนที่ 4)

“ผมชอบที่ครูให้ทุกคนในห้องสามารถประเมินผลงาน ตนเองประเมิน รวมทั้งครูมีคำแนะนำ ผมจะนำกลับไปทำงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม” (นักเรียนคนที่ 5)

“การสร้างเป้าหมายให้ทำงาน แล้วได้รางวัลเป็นเรื่องที่ทำให้เราได้มีแรงปฏิบัติงานมากขึ้น โดยเฉพาะการได้เวลาหลังการทำงานที่เราสามารถทำอะไรก็ได้” (นักเรียนคนที่ 6)

“ช่วงการให้คะแนนเป็นช่วงที่เราต้องพยายามตัดสินใจในการให้คะแนนแผนภาพความคิดของเพื่อน ซึ่งบางครั้งเราเห็นงานของเพื่อนแล้วดีมาก ก็จะนำไปทำให้ดีขึ้น เพื่อคะแนนจะได้ดีขึ้น” (นักเรียนคนที่ 7)

“ช่วงการตอบคำถามเป็นช่วงที่ยากที่สุด เพราะครูจะถามไล่ให้ตอบแต่ละคน บางครั้งต้องคิดอย่างรวดเร็ว และคำตอบก็ได้มากมาย ครูไม่ได้บอกว่าคำตอบใดถูกที่สุด แต่ให้คิดเอง”

(นักเรียนคนที่ 8)

“ตอนการเลือกบทอ่าน ทำให้ทวนเวลาในการอ่านมากขึ้น เพราะเพื่อนอ่านแล้วนำมาบอกเล่าเรื่องราว ทำให้ไม่ต้องอ่านเรื่องแต่ได้ความรู้เหมือนกัน บางครั้งก็รู้สึกอยากรู้เรื่องก็กลับไปอ่านเพิ่มเติม ไม่ต้องเสียเวลาอ่านเรื่อง” (นักเรียนคนที่ 9)

“ตอนอ่านเรื่อง ถ้าไม่รู้เรื่อง เราสามารถถามเพื่อนและให้ช่วยกันอ่านได้ ทำให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น เป็นเหมือนได้ทำงานกลุ่ม แต่ถ้าไม่รู้เรื่องเลยเราถามครูได้ เพราะครูคอยช่วยอยู่ เมื่อถามครูก็ได้คำตอบ แต่ครูชอบพูดให้กลับไปคิด ไม่ตอบตรงคำถามเลย” (นักเรียนคนที่ 10)

“บางครั้งบทอ่านก็น้อยดี มีแค่ 2 หน้าแต่ต้องใช้เวลาในการอ่าน ชอบตอนที่ครูให้ช่วยกันตอบคำถาม เพื่อช่วยเพื่อนที่ไม่เข้าใจเรื่อง เหมือนได้ทำงานกลุ่มซึ่งช่วยทำให้มีคนคอยช่วยเหลือได้ ไม่น้อยในการเรียนมาก” (นักเรียนคนที่ 11)

“การตั้งคำถามของครูช่วยให้เข้าใจเรื่องมากขึ้น คำถามสามารถตอบได้หลากหลาย ครูให้แนวคิดมากมาย ช่วยให้คิดเนื้อเรื่องได้มากขึ้น และคำตอบไม่มีผิด แต่ถูกบ้างและไม่ถูกบ้าง”

(นักเรียนคนที่ 12)

ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติเป็นไปในทางบวก เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการทำงาน ให้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างเป้าหมาย การชักจูงจิตใจของตนเอง และโน้มน้าวให้ตนเองเกิดความวางแผนในการอ่าน รู้จักการอ่านที่ใช้เทคนิคหลากหลายเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ การรู้จักประเมินผลตนเองและเพื่อน เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงผลงานของตนเองและฝึกการเป็นผู้ประเมินอย่างเป็นระบบและขั้นตอน เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตได้ในอนาคต รวมทั้งการคิดวิเคราะห์ พินิจพิจารณา และสังเคราะห์คุณค่าของเรื่องที่อ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีในการอ่านภาษาไทยรวมถึงการรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าสื่อต่างๆ ในปัจจุบันเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะผลการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ประเมินการกำกับตนเองในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ โดยใช้แบบสอบถามวัดความคิดเห็นการกำกับตนเองในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยโดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการกำกับตนเองในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการ	μ	σ	ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
1	การกำกับตนเองในการเรียนรู้	4.77	0.24	มากที่สุด	3
2	การรับรู้ความสามารถของตน	4.79	0.22	มากที่สุด	2
3	การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้	4.06	0.62	มาก	4
4	การสะท้อนความรู้	4.96	0.03	มากที่สุด	1
5	การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของนักเรียน	4.06	0.35	มาก	4
รวม		4.53	0.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 36 พบว่าการกำกับตนเองในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.53$, $\sigma=0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า การสะท้อนความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.96$, $\sigma=0.03$) รองลงมาคือ การรับรู้ความสามารถของตนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.79$, $\sigma=0.22$) ส่วนการกำกับตนเองในการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.77$, $\sigma=0.24$) ส่วนในระดับมากคือการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ ($\mu=4.06$, $\sigma=0.62$) และการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของนักเรียน ($\mu=4.06$, $\sigma=0.35$)

นอกจากนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้การกำกับตนเองในการเรียนรู้จากการแสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

“การที่ได้สร้างเป้าหมายและทำงานไปให้สำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้เป็นการท้าทายความสามารถมาก ตอนนี้หนูรู้สึกว่าการเรียนวิชานี้เป็นเหมือนเกมที่ต้องเอาชนะ ไปให้ถึงเส้นชัย” (นักเรียนคนที่ 1)

“บางครั้งฉันก็ทิ้งในความสามารถของตนเองที่ทำงานได้ดี ถ้าฉันตั้งใจและมุ่งมั่นทำงานได้ ฉันสามารถทำงานได้เสร็จอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะแรงจูงใจในการได้เวลาว่างในการทำอะไรก็ได้ เพราะฉันอยากมีเวลาได้พักผ่อนก่อนจะไปเรียนอีกวิชาหนึ่ง” (นักเรียนคนที่ 2)

“ผมต้องปรับปรุงตนเองให้มากขึ้น ให้เรียนได้ดีและเข้าใจเรื่องสั้นให้ได้มากขึ้น รวมทั้งเขียนให้ได้ดีขึ้น ครั้งหน้าผมจะตั้งเป้าหมายให้ตนเองเขียนให้ได้อย่างน้อย 5 หน้าในหนึ่งชั่วโมง และจะพัฒนาตัวเองจะได้ไม่ต้องมีครูและเพื่อนคอยช่วยเหลือ” (นักเรียนคนที่ 3)

“การสะท้อนความรู้เป็นเรื่องสนุกมาก เพราะเราได้มีโอกาสแนะนำ ดิชมเพื่อน ช่วยให้พัฒนางานตนเองมากขึ้น จากการพิจารณางานของเพื่อนทำให้รู้ข้อด้อยของตนเอง แต่ต้องกลับไปพัฒนาตนเองให้มากขึ้นไปอีก” (นักเรียนคนที่ 4)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ (EC2R Model) ได้ข้อสังเกตดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose [E] ผลการสังเกตจากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า นักเรียนได้มีพัฒนาการในการสร้างเป้าหมายการเรียนรู้ เนื่องจากในช่วงแรกของแผนการจัดการเรียนรู้ นักเรียนไม่รู้ว่า จะสร้างเป้าหมายในการทำงานอย่างไร หรือเพียงไรที่จะเหมาะสมกับตนเอง จึงทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ แต่เมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะสร้างเป้าหมายของการทำงาน นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านหรือ ทำแบบฝึก หรือปฏิบัติภาระงานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ เพื่อจะได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ซึ่งในช่วงแรกนักเรียนขาดความคิดหรือแรงจูงใจในการสร้างเป้าหมายให้พอเหมาะกับชิ้นงานหรือบทเรียนรวมไปถึงเหมาะสมกับตนเอง แต่เมื่อได้รับคำแนะนำจากครู นักเรียนสามารถเรียนรู้ในการสร้างเป้าหมายให้เกิดการทำท้าวต่อชิ้นงานหรือบทเรียนทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำภาระงานให้สำเร็จลุล่วง การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ จึงเปรียบได้กับการเปิดโลก

ทัศน์ให้นักเรียนรู้จักสร้างแรงจูงใจในตนเอง กระตุ้นความรู้ความคิด มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และมีรูปธรรมในการสร้างเป้าหมายมากขึ้นจึงส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] ผลการสังเกตจากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า การจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณตลอดเวลาส่งผลให้นักเรียนมีความช่างสังเกตและเรียนรู้ที่จะคิดอย่างกว้างไกลได้มากขึ้น สามารถคิดพิจารณาได้ตรงต่อได้มากขึ้น จากการสังเกตการปฏิบัติภาระงานของนักเรียนที่มีการแสดงการตั้งคำถามในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น การตั้งคำถามเริ่มจากครูตั้งคำถามให้นักเรียน ด้วยคำถามพื้นฐานเพื่อแสดงความเข้าใจจนถึงขั้นคำถามที่สามารถสร้างสรรค์แนวความคิดใหม่ๆ โดยมีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด แต่เน้นให้นักเรียนรู้จักการตั้งคำถามและตอบคำถามปลายเปิด เพื่อฝึกการคิดอย่างรอบด้าน แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความคิดและวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เป็นแนวทางในการค้นพบคำตอบ ซึ่งสะท้อนถึงการเรียนรู้จากแบบบันทึกการอ่านของนักเรียน Learning log ที่นอกจากนักเรียนใช้ในการสื่อสารครูแล้วยังช่วยแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านความคิดด้วยวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading criticism [R] นักเรียนมีโอกาสได้ใช้กระบวนการหรือเทคนิคที่หลากหลายเพื่อใช้ในการอ่านบทอ่านหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ซึ่งการอ่านจะมีกลวิธีที่หลากหลาย นักเรียนจะต้องพยายามเรียนรู้ที่จะใช้กลวิธีในการอ่านที่เคยฝึกหรือเรียนรู้มาช่วยในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้จะมีการช่วยเหลือจากครูและเพื่อนโดยนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านจะขอคำอธิบายจากครูหรือจากเพื่อนซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่นักเรียนได้ใช้ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) เป็นตัวช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea [R] นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากผลการเรียนรู้ของผู้อื่นและนำมาปรับปรุงผลงานของตนเอง โดยสะท้อนออกมาจากรูปแบบของการประเมินแผนภาพความคิดที่นักเรียนมีโอกาสประเมินงานของตนเอง ของเพื่อน และรับรู้การประเมินงานของเพื่อนและของครู อันจะนำไปช่วยในการพัฒนาตนเองรวมทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประเมินงานเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและการเป็นผู้ตัดสินที่มีความชอบธรรมและร่วมรับผิดชอบสังคมไปพร้อมกัน

นอกจากนี้การบันทึกการอ่านหรือเรียนกว่า Learning Log ในการสื่อสารกับครู เพื่อให้เกิดการเข้าใจที่มีประสิทธิภาพและเป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์ ผล

ที่ได้สามารถทำให้นักเรียนและครูเกิดความเข้าใจที่ตรงกันดังแสดงในตัวอย่างข้อความบางส่วนจากบันทึกการอ่าน ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ตัวอย่างข้อความจากบันทึกการอ่าน Learning log

สัปดาห์ที่ 1	ตัวอย่างข้อความจากการบันทึกการอ่าน
1 สิ่งที่น่าสนใจ และค้นพบในบทเรียนนี้	“การอ่านข่าวทำให้เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของโลกรอบตัวเรา” “ผมได้เรียนรู้ว่าการอ่านมีประโยชน์เพราะทำให้ทั้งความรู้และความจริงในชีวิต” “การอ่านข่าวเรื่องสารเคมีระเบิด ทำให้เรียนรู้ว่า การที่จะเลือกซื้อบ้านหลังหนึ่ง เราควรพิจารณาและสำรวจพื้นที่รอบบริเวณตรวจสอบให้แน่ชัดถึงสภาพแวดล้อม”
ฉันภูมิใจในตนเองเพราะว่า...	“ฉันสามารถตอบคำถามได้เสร็จและทันตามกำหนด” “ฉันสามารถที่จะอ่านข่าวและวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นได้” “ฉันภูมิใจที่ฉันสามารถอ่านใบงานที่มีเนื้อหายาวๆได้”
สิ่งที่ยากสำหรับฉันคือ..	“การอ่านข่าว เพราะอ่านช้า” “การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถาม” “ในบทอ่านมีคำศัพท์ที่บางครั้งจะงง เพราะไม่เข้าใจคำศัพท์”
สัปดาห์หน้า ฉันอยากจะเรียนรู้	“ข่าวหรือเรื่องสั้น เพื่อทำกิจกรรมกลุ่ม”

สัปดาห์ที่ 2	ตัวอย่างข้อความจากการบันทึกการอ่าน
ฉันมีความพึงพอใจในการเรียน สัปดาห์นี้ ... จาก 10 เพราะว่า...	“ฉันมีความพึงพอใจในการเรียน 8 ใน 10 เพราะว่าการทำ อินโฟกราฟิกสนุกกว่าการอ่านข่าว” “ฉันมีความพึงพอใจในการเรียน 7 ใน 10 เพราะว่าได้เรียนรู้เกี่ยวกับข้อดีของกระท่อม และกระท่อมเป็นอย่างไร”
สิ่งที่ฉันสนใจ	“การทำข้อมูลด้วยอินโฟกราฟิก” “เนื้อหาที่อ่านเป็นเรื่องใกล้ตัวมากโดยเฉพาะหัวข้อ อย่ายั้ คำพูดทำร้ายคนในครอบครัว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ”
สิ่งที่ปัญหาจากการเรียนรู้	“เวลาไม่พอ ที่จะทำเป็น แผนภาพความคิดเพราะต้องอ่าน อย่างละเอียดและเขียนเป็นขั้นตอน” “รายละเอียดมีน้อยต้องอ่านสรุป และวิเคราะห์เรื่องราวเอง”
สิ่งที่ฉันต้องการความช่วยเหลือ	“การตอบคำถามจากสื่ออินโฟกราฟิกต้องการความช่วยเหลือ” “วิธีสรุปข้อมูลให้ได้ใจความกระชับ”
สิ่งใดที่ต้องเตรียมก่อนเรียน	“อุปกรณ์การเรียน และสมอง”
สัปดาห์ที่ 3	ตัวอย่างข้อความจากการบันทึกการอ่าน
ฉันภูมิใจในตนเองเพราะว่า...	“ฉันอ่านบทความแล้วเข้าใจเรื่องราวได้ดี” “ฉันได้รู้ถึงประโยชน์จากการรับประทานแมลง เพราะแมลง มีโปรตีนมากกว่าเนื้อวัว อดุมไปด้วยธาตุเหล็กและไขมันดี ช่วยในการเจริญเติบโตของแบคทีเรียในลำไส้ นอกจากนี้เรายังได้เรียนรู้วัฒนธรรมการกินอาหารในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย รวมถึงเมนูต่างๆ”
สิ่งที่จะช่วยฉัน....	“เวลาที่มากขึ้น” “หัวข้อแผนผังความคิด” “ให้เพื่อนและครูช่วยสอนคำยาก”
สิ่งที่ง่ายสำหรับฉัน...	“การตอบคำถาม เพราะทำมาหลายครั้งและเรียนรู้แนวทาง” “การตกแต่งแผนภาพความคิดให้สวยงาม”
สิ่งที่ยังคงเป็นปัญหา..	“เวลา” “การวิเคราะห์คำ ความหมายคำยาก” “การแสดงความคิดเห็น และการสรุป”

สัปดาห์ที่ 4	ตัวอย่างข้อความจากการบันทึกการอ่าน
สัปดาห์นี้ฉันกำลังทำ...	“อ่านบทความเกี่ยวกับลอยกระทง” “การตอบคำถามและทำแผนภาพความคิด”
สิ่งที่ฉันชอบและทำได้ดี...	“การหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบคำถาม” “การอ่านและตอบคำถาม”
สิ่งที่ฉันไม่เข้าใจ...	“ทำไมการลอยกระทงจึงกลายเป็นงานรื่นเริง” “การวิเคราะห์และตอบคำถาม”
สัปดาห์หน้าฉันจะมุ่งมั่น...	“เขียนสรุปให้กระชับเข้าใจมากกว่านี้” “เขียนและวิเคราะห์ให้ละเอียดกว่านี้”
สัปดาห์ที่ 5	ตัวอย่างข้อความจากการบันทึกการอ่าน
สิ่งที่ฉันต้องการรู้	“ทำไมทิวเขียงถึงไม่ไปตัดดอกบัวตั้งแต่แรกจะได้ไม่ต้องโดนแม่มายเคี้ยวเสีย” “วิธีการอ่านที่ไวขึ้น” “ทำไมเรื่องสั้นต้องมีข้อคิดที่ซับซ้อน” “ทำไมต้องทำลายวัตถุทางพุทธศาสนาเพื่อเงิน”
สิ่งที่ฉันประสบความสำเร็จ	“ฉันสามารถอ่านเรื่องราวและตอบคำถามได้” “ฉันอ่านจนจบเรื่องได้” “ทำแผนภาพความคิดได้สวยงามมากขึ้น”
ฉันภูมิใจ...	“เข้าใจเนื้อหาเพราะเนื้อหามีความยาวและภาษาที่เข้าใจยากรวมทั้งฉันวาดรูปได้สวยงาม” “การตอบคำถามจากครูได้ดีขึ้น และตอบได้โดยไม่ต้องอ่านอีกรอบหนึ่ง” “สรุปเรื่องได้ทั้งที่เรื่องยาวมาก”

ผลการค้นพบจากแบบบันทึกการอ่านของนักเรียน หรือ learning Log ได้แสดงผลการบันทึกแต่ละสัปดาห์ของนักเรียนสะท้อนการพัฒนาความรู้ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการทำท้ออ่านที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น โดยนักเรียนใช้แนวคิดการกำกับตนเองในการทำงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจบทอ่านและสามารถอ่านเรื่องราวได้อย่างมี

วิจารณ์ญาณ นอกจากนี้การใช้บันทึกการอ่านหรือ Learning log ยังส่งผลให้ครูและนักเรียนได้สื่อสารต่อกัน ครูสามารถเข้าใจความต้องการของนักเรียน รวมไปถึงสามารถแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องซึ่งจะนำไปปรับปรุงในแผนการสอนครั้งต่อไป จึงเป็นการพัฒนาความรู้และความสามารถทั้งนักเรียนและครูควบคู่กันไป

จากข้อมูลการทดลองการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง และจากการปรับปรุงคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยจะนำเสนอผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในหัวข้อต่อไป

ตอนที่ 4 ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์

ผลการทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มีรายละเอียดดังนี้

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้มีแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่สำคัญ 3 ประการดังนี้

1.แนวคิดการกำกับตนเอง Self-regulation

กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบด้วยการวางแผนสร้างเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ด้วยการสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัลหรือการลงโทษ การควบคุม ติดตามและประเมินตนเอง โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้คือ การจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว โดยการใช้แรงจูงใจด้วยการให้รางวัลหรือผลตอบแทนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ด้วยการสังเกตกระบวนการทำงานของตนเองและของเพื่อนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาความสามารถของตนเอง

2. ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)

กระบวนการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการทางความรู้รวมไปถึงการให้ความสำคัญต่อการจัดสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมรอบตัวผู้เรียน Vygotsky เน้นย้ำว่าการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาและความสามารถของแต่ละคนหรือเรียกว่า Zone of proximal development สิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ที่มีช่วยเหลือ ชี้แนะ สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนถึงขั้นพัฒนาศักยภาพได้ โดยมีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ ข้อมูล สิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยจัดระบบสิ่งเหล่านั้นให้มีส่วนช่วยสนับสนุนผู้เรียนจนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันทางสังคมกับผู้เรียนและผู้สอน มีโอกาสได้สนทนา แลกเปลี่ยนความคิด อภิปราย ชักถาม ข้อเสนอได้ตลอด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจ สร้างแรงขับ การกำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

3. วิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method

การเรียนรู้ที่เกิดจากการที่ผู้สอนมอบความรับผิดชอบให้ผู้เรียนไปค้นหาคำตอบ โดยที่ผู้สอนจะใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาความคิดด้วยการกระตุ้นด้วยคำถามให้ผู้เรียนสร้างความคิด ไตร่ตรอง พิจารณา หาคำตอบ อย่างรอบคอบเพื่อนำมาเป็นข้อสนับสนุน หรือข้อโต้แย้งการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่ผู้สอนมอบความรับผิดชอบให้ผู้เรียนไปค้นหาคำตอบ อย่างรอบคอบเพื่อนำมาเป็นข้อสนับสนุน หรือข้อโต้แย้ง โดยการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคิด พิจารณา ไตร่ตรองหาเหตุผล ด้วยกลยุทธ์การตั้งคำถาม รวมถึงการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดด้วยทักษะการตั้งคำถาม ที่ฝึกให้ผู้เรียนคิดวิจารณ์ญาณ และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้การใช้คำถามในสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่

3

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนโดยเลือกเป็น

5 ประเภท คือ

- 1) ข่าว
- 2) อินโฟกราฟฟิก
- 3) บทความ
- 4) สารคดี
- 5) เรื่องสั้น

กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการหลัก 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establishing purpose) การสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาวที่มีการตั้งรางวัลและบทลงโทษเพื่อเป็นแรงจูงใจและแรงขับเคลื่อนในภาระงานที่ได้รับ (สอดคล้องกับแนวคิด Self-regulation)

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question) การกระตุ้นความคิดพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลับรื้อคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้อ้างอิงการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไป เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบ รวมไปถึงการกล่าวคำชมเชย ให้คำแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาคำถามและคำตอบ (สอดคล้องกับแนวคิด Self-regulation, Sociocultural Theory, Socratic questioning method)

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism) การมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม และการตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะ การติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อผู้เรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย โดยมีคำถามจากใบงานที่มีลักษณะเป็นปลายเปิดให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ (สอดคล้องกับแนวคิด Sociocultural Theory, Socratic Questioning Method)

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea) การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ผู้สอนและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของผู้เรียน (สอดคล้องกับแนวคิด Self-regulation, Sociocultural Theory)

การวัดและประเมินผล

แนวทางในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิผลเพียงใดและตัดสินผลการเรียนรู้ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไร โดยการวัดและประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric)

2. นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง

3. นักเรียนประเมินทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

โดยภาพรวมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ดังแผนภาพที่ 25

EC2R MODEL

หลักการ
การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถาม
กระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดความคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

วัตถุประสงค์
เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย
ESTABLISH PURPOSE [E]

- 1.1 การทบทวนความรู้เดิมหรือเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับประเภทของทอ่าน
- 1.2 การสร้างเป้าหมาย
- 1.3 การเลือกทอ่าน

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด
CHALLENGING QUESTION [C]

- 2.1 การตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อแนวทางการอ่าน
- 2.2 สรุปลงเป็นองค์ความรู้ของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่าน

EC2R

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด
REFLECTION IDEA [R]

- 4.1 การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่นเพื่อนำมาปรับปรุงงานของตนเอง
- 4.2 การเขียนบันทึกความรู้ออกมาเป็นแผนภาพความคิดรวบยอด
- 4.3 การเขียนบันทึกความรู้

ขั้นตอนที่ 3 ตกหลักการอ่าน
READING CRITICISM [R]

อ่านอย่างมีวิจารณญาณใช้กลยุทธ์ในการอ่านที่หลากหลาย

- 3.1 ศึกษาต้นเนื้อหาสาระ:
- 3.2 บุรณาการเนื้อหา
- 3.3 พิจารณาคคุณค่าของเนื้อหาและรหัสสนะของผู้แต่ง

การวัดและประเมินผล

1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric)
2. นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
3. นักเรียนประเมินทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model)

แผนภาพที่ 25 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
(ฉบับสมบูรณ์)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ 2) เพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 2.1) เพื่อประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลัง 2.2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 3 ของปีการศึกษา 2564-2565 โดยมีกระบวนการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Research: R₁, Analysis: A) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา ด้วยการออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development: D₁, Design and Development: D&D) ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริง (Research: R₂, Implement: I) และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา การสรุป และประเมินผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Development: D₂, Evaluation: E) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละ (%) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ เป็นรูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนกลวิธีการกำกับตนเองจากภาระงานผ่านบทอ่าน เพื่อส่งเสริม

ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establishing purpose) ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question) ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism) ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea) และ 4) การวัดและประเมินผล ด้านความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ว่าเป็นรูปแบบที่มีความชัดเจน และเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. การประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง

นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.1

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 และมีทัศนคติต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในเชิงบวกเพราะตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กลวิธีการกำกับตนเองจะช่วยพัฒนาผู้อ่านและสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ และ 4) การวัดและประเมินผล กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบมี 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establishing purpose) ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question) ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน (Reading criticism) ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflecting idea) ได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นรูปแบบที่มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีประสิทธิภาพที่ดี มีความชัดเจนและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ อย่างเป็นระบบและมีการดำเนินตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ โดยการนำผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งศึกษาความต้องการของนักเรียน ส่งผลให้องค์ประกอบหลักของรูปแบบมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ จึงมีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งเป็นกระบวนการทางการศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558) ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการประเมินความต้องการจำเป็น (Research: R₁) ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา เป็นการออกแบบและพัฒนา (Development: D₁) ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย เป็นการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Research: R₂) และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ (Development: D) ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการวิจัยและพัฒนาประยุกต์ใช้ร่วมกับการออกแบบระบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Kruse. (2020) ที่กล่าวว่า ADDIE

Model เป็นวิธีการออกแบบเชิงระบบประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (A : Analysis) 2) ขั้นตอนการออกแบบ (D : design) 3) ขั้นตอนการพัฒนา (D : Development) 4) ขั้นตอนการนำไปใช้ (I : Implementation) และ 5) ขั้นตอนการประเมินผล (E : Evaluation) มาผสมกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่สังเคราะห์จากแนวคิดหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพัฒนา โดยศึกษาจากงานวิจัยของนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมากำหนดเป็นแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งแนวคิด หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพัฒนาที่ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบครั้งนี้มาจาก 3 แนวคิดดังนี้ 1) กลวิธีการกำกับตนเอง (Self-Regulation) 2) ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) 3) วิธีการสอนแบบ Socrates Questioning Method โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย (Establish purpose) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความรู้สึก โดยใช้การกระตุ้น การเสริมแรงจากตนเอง และบุคคลรอบข้าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเตรียมพร้อมในการอ่าน และมีเป้าหมายในการอ่านเพื่อให้เกิดกระบวนการในการกำกับตนเองนี้ให้มีความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว สอดคล้องกับ Popa Daniela (2015) ที่กล่าวว่าผลการกำกับตนเองจะช่วยสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและผลอย่างมากกับการเรียนรู้ ดังนั้นหลักสูตรของประเทศโรมาเนียควรเพิ่มระดับแรงจูงใจและให้นักเรียนรู้จักการกำกับตนเองซึ่งเป็นการกำหนดรูปแบบและเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยตนเองจะส่งผลทางบวกและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ Xiao (2019) ที่ศึกษาการประเมินผลและการกำกับตนเอง การประเมินผลส่งผลต่อการกำกับตนเองของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีกระบวนการกำกับตนเองและการสอบระหว่างการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีเป้าหมายของตนเอง และสอดคล้องไปกับ Michelle (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่องการกำกับตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเรื่องการประเมินตนเอง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพมีการติดตามผลด้วยการสัมภาษณ์และเจาะลึกข้อมูลโดยตรงด้วยการติดตามการประเมินความพยายามทางจิตใจการใช้วิจารณญาณในการกำกับตนเองโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้เกิดข้อมูลเชิงลึก ผลที่ได้คือนักเรียนได้รับประโยชน์จากการประเมินตนเองและกระตุ้นให้นักเรียนใช้ข้อมูลในการประเมินตนเองเป็นข้อมูลในการเลือก

งานตามวิธีการที่เป็นแบบจำลองการกำกับตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ นอกจากนี้งานวิจัยในประเทศก็ระบุผลการวิจัยที่สอดคล้องกันว่าการกำกับตนเองมีผลทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการในการดำเนินชีวิตอย่างมีระบบระเบียบและกระบวนการที่เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับ ศรีณย์พร ยินดีสุข (2557) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิด Interactive Constructivist และการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งพัฒนามาจากทฤษฎี Constructivist ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบุคคลอื่น การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำข้อความรู้ใหม่มาตีความตามมุมมอง ความเชื่อ และประสบการณ์ของตนเข้ามาผสานกับแนวคิดการกำกับตนเอง (self-regulation) เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง และมีกลยุทธ์สำหรับการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าทั้งภายนอกและภายในอย่างเป็นระบบโดยแนวคิดการควบคุมและกำกับตนเองจะประกอบด้วย 3 กระบวนการคือ การสังเกตตนเอง การตัดสินใจ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองและกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ 6 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนกระตุ้นความสงสัย ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนสืบสอบรอบตัว ขั้นตอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนตกผลึกความคิด และขั้นตอนประเมินตนเองจากผลการประเมินประสิทธิภาพโดยผลการทดลองระบุว่านักเรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความใฝ่รู้เพิ่มสูงขึ้น เหมือนดังเช่นสาลินี จงใจสุวรรณ์ (2558) ได้ระบุว่า การกำกับตนเองเป็นพฤติกรรมที่มีฐานความรู้และความคิดมาจากทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในเป็นอันดับแรกและค่อยเป็นค่อยไปจนสามารถควบคุมพฤติกรรมภายนอกได้ ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติขั้นตอนแรกจะส่งผลให้นักเรียนสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และวางแผนในการอ่านเนื้อเรื่องพร้อมทั้งกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของตนเอง รวมไปถึงสามารถทบทวนความรู้เดิมและเลือกบทอ่านที่ตนเองเป็นผู้เลือกซึ่งการฝึกกำหนดและกำกับตนเองให้รู้จักเลือกและประเมินค่าสิ่งต่างๆ เป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด (Challenging question) การกระตุ้นความคิดพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลั่นกรองคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้วางแผนการเรียนรู้การค้นหาความหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ทีละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิด

เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบ โดยการกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไปซึ่งเป็นขั้นตอนที่เชื่อมโยงกับขั้นตอนที่ 1 มุ่งให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทอ่านด้วยวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดก่อนการเริ่มอ่านสอดคล้องกับ Teo (2012) ที่ใช้แนวทางการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถามที่หลากหลาย เพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่านเป็นการกระตุ้นโลกทัศน์ของนักเรียน เทคนิคการตั้งคำถามและการคิดสะท้อนที่มีต่อการคิดวิจารณ์ญาณให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Samira and Roohbksh. (2013) ได้ค้นพบว่านักเรียนในประเทศมาเลเซียมีทักษะการเขียนต่ำกว่ามาตรฐานในทุกทักษะไม่ว่าการฟัง การพูด และการอ่านจึงศึกษาค้นคว้าการใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและมีส่วนร่วมในการอภิปราย โดยวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method จะมีส่วนช่วยพัฒนาการเขียนผลที่ได้คือการใช้เทคนิคการตั้งคำถามส่งผลให้นักเรียนเกิดการคิดวิจารณ์ญาณและเพิ่มประสิทธิภาพในการเขียนให้แก่ นักเรียนชาวมาเลเซียกว่ารูปแบบดั้งเดิม สอดคล้องไปกับที่ กฤษณุ ปะทานัง และสุจินต์ อังกราวีรุทธ์ (2561) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการค้นพบว่า การที่นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิควิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method มีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลิกรอ่าน (Reading criticism) เป็นขั้นที่นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลิกรเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ โดยครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาด้วยการเข้าไปช่วยเหลือและแนะนำ ชักจูงให้เกิดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สอดคล้องกับดวงเนตร ธรรมกุล (2563) ที่มองว่ากระบวนการเหล่านี้เป็นการก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงสร้างสรรค์ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น โดยต้องครูเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพล

โดยตรงต่อนักเรียน ซึ่งการเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้วยการจัดการแหล่งทรัพยากรและการหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม การจูงใจนักเรียน และสามารถสร้างอารมณ์ของนักเรียนให้มีเกิดผลส่งต่อการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลให้นักเรียนความรับผิดชอบในการทำงาน การวางแผน และมีเป้าหมายในการเรียนรู้อันนำไปสู่การเติบโตทางปัญญา อีกทั้งครูจะส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมการกำกับตนเองให้เกิดแก่นักเรียนได้ เพื่อให้กระบวนการทางปัญญาและการตกผลึกทางความคิด เกิดการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ เช่นเดียวกับ Wannaprapha Suksawas (2011) ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการอ่านด้วยการใช้ทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคมและการอ่านสามารถใช้กลวิธีที่หลากหลายในการช่วยแก้ปัญหาการอ่าน เพื่อให้นักเรียนสามารถตกผลึกการอ่านได้ ซึ่งการอ่านก็เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการตระหนักและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับ นันทนา ลีลาชัย (2556) ที่กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินและประเมินค่าบทอ่าน รู้จักวางแผนตรวจสอบ กำกับความคิด ประเมินตนเองได้ สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ชีวิตประจำวัน และยังช่วยพัฒนาพฤติกรรมการทำงานให้ปฏิบัติตามกติกากลุ่ม มีเป้าหมายในการทำงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน และให้ความช่วยเหลือกันในการทำงานกลุ่มได้ดี

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด (Reflection idea) มีวัตถุประสงค์ต้องการให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่นได้อย่างมีระบบและนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองรวมทั้งรู้จักการสะท้อนคิดด้วยแบบบันทึกการเรียนรู้หรือ Learning log ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบความเข้าใจหลังอ่าน รวมไปถึงช่วยการสรุปความและการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนด้วยกระบวนการที่เป็นระบบ สอดคล้องสาลิณี จงใจสุรธรรม (2558) นำเสนอบทความเรื่อง กลวิธีการกำกับตนเองในเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งนำเสนอเกี่ยวกับกำกับการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีฐานความรู้จากแนวคิดทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในที่เกิดอย่างค่อยเป็นค่อยไปส่งผลให้เกิดการควบคุมพฤติกรรมภายนอก พบว่า การกำกับตนเองเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนให้สูงขึ้น โดยทางผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าด้านนักเรียนควรใช้การกำกับตนเองให้เป็นการเรียนรู้ที่เป็นกิจวัตรประจำวันโดยจัดตารางให้เป็นประจำ ปรับปรุงพัฒนาตนเองในการเรียนของตนเอง ควรถอดบทเรียนจากต้นแบบที่มีประสบการณ์ในการเรียนที่ประสบความสำเร็จ และตั้งเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการเรียนเพื่อให้สามารถมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ให้สำเร็จ ด้านครูควรแนะนำกลวิธีการกำกับตนเองที่หลากหลายให้นักเรียนมีแนวทางในการใช้กลวิธีที่หลากหลาย และนำไปปฏิบัติ

เช่นเดียวกันครูควรกำกับตนเองโดยเป็นต้นแบบที่ดีสำหรับนักเรียนและกำกับตนเองในการจัดการเรียนรู้หรือให้ครูประเมินการจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้ทราบจุดบกพร่องที่ควรแก้ไขโดยใช้การศึกษาเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการศึกษาซึ่งครูที่ดีต้องรู้จักฝึกฝนตนเองตลอดชีวิต

2. การประเมินความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าดังนี้ ก่อนเรียน ($\mu=19.58$, $\sigma=2.53$) และหลังเรียน ($\mu=25.25$, $\sigma=1.54$) ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนที่เกิดจากการพัฒนาแนวคิดกลวิธีการกำกับตนเอง ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม Vygotsky's Sociocultural Theory และวิธีการสอนแบบ Socratic Questioning Method ที่นำมาผสมกันจนกลายเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะการที่นักเรียนเรียนรู้ที่จะสร้างเป้าหมายในการอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในอ่าน รวมไปถึงการสร้างแรงจูงใจด้วยการให้รางวัล โดยที่ครูและเพื่อนคอยช่วยเหลือในการทำภาระงานให้สำเร็จด้วยวิธีการตั้งคำถาม การตอบคำถามเพื่อสร้างความรู้และความคิดในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่นและของตนเองซึ่งเป็นการแสดงความคิดที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างลึกซึ้ง รู้จักการตัดสินใจ การประเมินค่า และการสังเคราะห์ผลงานจนสามารถนำกลับมาปรับปรุงงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความชอบและรู้สึกมีแรงจูงใจในการทำงานด้วยการสร้างเป้าหมายการทำภาระงาน การรู้จักประเมินผลงานของผู้อื่นซึ่งเป็นการฝึกฝนให้เป็นผู้ประเมินผลงานอย่างเป็นระบบและขั้นตอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีณีย์พร ยินดีสุข (2557) กล่าวว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แนวคิด Interactive Constructivist Approach เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบุคคลอื่น การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆและนำข้อความรู้ใหม่มาตีความตามมุมมอง ความเชื่อ และประสบการณ์ของตนเข้ามาผสมผสานกับแนวคิดการกำกับตนเอง (Self-regulation) จะช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง และมีกลยุทธ์สำหรับการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าทั้งภายนอกและภายในอย่างเป็นระบบโดยแนวคิดการควบคุมและกำกับตนเองจะประกอบด้วย 3 กระบวนการคือ การสังเกตตนเอง การตัดสินใจ และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองโดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นกระตุ้นความสงสัย

ชั้นวางแผน ชั้นสืบสอบรอบตัว ชั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชั้นตกผลึกความคิด และชั้นประเมินตนเองจาก ผลการประเมินประสิทธิภาพโดยผลการทดลองพบว่านักเรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ ความใฝ่รู้เพิ่มสูงขึ้น และสอดคล้องดวงเนตร ธรรมกุล (2563) พบว่ากระบวนการที่จะทำให้การเรียนรู้ ในเชิงสร้างสรรค์ที่จะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ครูเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อ นักเรียน ซึ่งการเป็นผู้อำนวยความสะดวกด้วยการจัดการแหล่งทรัพยากรและการหาแหล่งเรียนรู้ที่ เหมาะสม การจูงใจนักเรียน และสามารถสร้างอารมณ์ของนักเรียนให้มีเกิดผลส่งต่อการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลให้นักเรียนความรับผิดชอบในการทำงาน การวางแผน และมีเป้าหมายในการเรียนรู้อัน นำไปสู่การเติบโตทางปัญญา อีกทั้งครูจะส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมกรรมการกำกับตนเองให้เกิดแก่นักเรียน เพื่อให้กระบวนการทางปัญญาและการตกผลึกทางความคิด เกิดการจัดการเรียนรู้ที่ประสบ ผลสำเร็จ ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองเป็นเรื่องที่จะช่วยสร้างให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการของแรงจูงใจในการปฏิบัติภาระงานที่ได้รับ มอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากนี้กระบวนการสะท้อนความคิดที่ให้นักเรียนรู้จักใช้ ความคิดวิจาร์ณญาณ ประเมินค่า และสังเคราะห์งานอย่างเป็นระบบและขั้นตอนเป็นการฝึกให้ นักเรียนรู้จักการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการ กำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการ กำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ นักเรียนมีความรู้สึกพึงพอใจตามกิจกรรมและกระบวนการ จัดการเรียนรู้ในเชิงบวกและเห็นว่ามีเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้อ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในระดับมาก สอดคล้องกับข้อสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2.2 ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบนี้ทำให้นักเรียนได้ เรียนรู้ที่จะกำกับตนเอง สร้างเป้าหมาย มีแรงจูงใจในการอ่าน เกิดการวิเคราะห์และประเมินค่าตนเอง โดยมีการทำงานทั้งกลุ่มและการทำงานเดี่ยว เกิดการช่วยเหลือจากเพื่อนและครู หากว่าเกิดประสบ ปัญหาในภาระงานซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างให้นักเรียนรู้จักการมีเป้าหมายในการทำงาน การรู้จัก คิดและตั้งคำถามอย่างมีสร้างสรรค์ รวมไปถึงการที่นักเรียนมีโอกาสได้ใช้การคิดไตร่ตรอง พินิจ พิจารณา ประเมินค่างานของผู้อื่นซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะช่วยให้

นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในศักยภาพของตนเองและเกิดความรู้สึกการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับชัยวัฒน์ บรรรตันเศรษฐ์ (2558) ที่พบว่าการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนมีพัฒนาการทางด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในระดับสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก เช่นเดียวกับ จิตตรา พิกุลทอง (2559) ที่พบว่าการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์ Metacognition สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการทดลองพบว่าประเมิณหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนยังมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รวมไปถึงการใช้แบบสอบถามการกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย เพื่อวัดความสามารถในการกำกับตนเอง นอกจากนี้ยังมีการใช้ Learning log แบบบันทึกการเรียนรู้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างนักเรียนและครูที่ช่วยสื่อสารและแสดงให้เห็นถึงปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ครูสามารถเข้าถึงความรู้สึกและปัญหาในการเรียนของนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งแก้ปัญหาให้นักเรียนได้อย่างตรงประเด็น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองแก่นักเรียนเป็นเสมือนการตรวจสอบความรู้สึกและความเข้าใจในบทเรียนที่นักเรียนได้ประสบพบเจออีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยดังที่ได้กล่าวมา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลการนำงานวิจัยนี้ไปใช้ จึงขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ ทำให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้กับนักเรียนได้ เพื่อให้การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยการประสานกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ครูที่สอนต้องมีการศึกษารายละเอียดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ทั้งคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ การทดลองไปใช้ การเตรียมสื่อ ใบบัณฑิตต่างๆ การประเมินผล การจัดการเรียนรู้ แหล่ง

เรียนรู้ กลวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ให้เข้ากับนักเรียน ทั้งนี้ครูต้องศึกษารายละเอียดของหลักสูตรควบคู่ไปกับการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน โดยเฉพาะการเลือกเนื้อหาหรือบทอ่านที่เหมาะสมกับนักเรียนซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูควรมีการบันทึกหลังสอนเพื่อนำมาวิเคราะห์ปรับปรุง พัฒนา การจัดการเรียนรู้ต่อไป รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนกับครูที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองเช่นเดียวกัน เพื่อปรับปรุงและหาแนวทางการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆต่อไป

1.2 ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติจริง จำเป็นต้องคำนึงถึงเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรกำหนดให้เหมาะสมกับกิจกรรม หากกิจกรรมใช้เวลานาน ควรกำหนดกิจกรรมย่อยๆ ที่จะมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.3 ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งที่สำคัญคือการใช้คำชมเชยเพื่อเป็นแรงจูงใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นความรู้สึกในการเรียนรู้ของเด็กได้ดี แต่หากใช้บ่อยจนเกินไป เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดาไม่เห็นคุณค่าของคำชมเชย และไม่เกิดความมุ่งมั่นเพียงพอที่จะพัฒนาตนเอง ดังนั้นครูจึงควรกำหนดพฤติกรรมใด หรือระดับใดจะใช้คำชมเชยเป็นแรงผลักดันมากขึ้น

1.4 ในการประเมินนักเรียนมีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย โดยเน้นจากการประเมินจากเพื่อน ครู และตนเอง การประเมินจึงเป็นการประเมินในภาคส่วนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายที่เป็นแบบประเมินแผนภาพความคิดรวบยอด แบบทดสอบการอ่าน และบันทึกการเรียนรู้ Learning log โดยจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสสื่อสารกับครู ช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันมากขึ้น

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติปรากฏว่าความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูได้จัดขึ้น รวมไปถึงนักเรียนมีความรู้สึกสนุกสนานที่ได้ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเกิดช่องทางในการสื่อสารกับครู ทำให้ไม่เกิดช่องว่างระหว่างนักเรียนกับครู ดังนั้นครูจึงควรมีการส่งเสริมด้วยการสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง มีกลยุทธ์และเทคนิคที่หลากหลายเพื่อชักจูงใจนักเรียน เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนให้เหมาะสมกับโลกยุคปัจจุบันที่มีสื่อมากมายให้ผู้อ่านมีความสามารถในการรู้เรื่องการอ่านให้สามารถพัฒนาตนเองและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิตปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะหัวข้อการทำวิจัยที่อาจมีประโยชน์ต่อวงการศึกษาดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปพัฒนาทักษะการฟัง การพูด และการเขียนให้ครบถ้วนในทักษะด้านการสื่อสาร เพื่อต่อยอดให้กลายเป็นบุคคลในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องกลวิธีการกำกับตนเอง ในรูปแบบ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) หรือ Action research เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

2.3 เนื่องจากกลวิธีการกำกับตนเองเป็นเรื่องของการปฏิบัติที่สม่ำเสมอ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยที่มีระยะเวลายาวนานเพียงพอที่จะสามารถวัดการกำกับตนเองอย่างจริงจัง

รายการอ้างอิง

- Alber, R. (2011). *Six Scaffolding to Use with Your Students*. HTTP; www.edutopia.org.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. E. (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of education objective*. Longman.
- Anderson, N. J. (1999). *Exploring second language reading: issues and strategies*. Heinle & Heinle.
- Arends, R. I. (1997). *Classroom Instruction and Management*. McGraw Hill.
- Aysheh Mohammadzade. (2020). *A Sociocultural Perspective on Second Language Writing: The Effect of Symmetrical versus Asymmetrical Scaffolding on Intermediate EFL Learners' Writing Accuracy, Fluency, and Complexity and Their Attitudes*. Department of English, Islamic Azad University Islamic Azad University].
- Bandura, A. (1989). Social cognitive theory, . *TAI Press*, 6, 1-60.
- Bandura, A. (1999). A social cognitive theory of personality. In L. Pervin & O. John Handbook of personality. *Psychological review*, 106, 676.
- Bandura, A. (2006). *Autobiography*. MG Lindzey & WM Runyan (eds.) *A history of psychology in autobiography (Vol. IX)* American Psychological Association.
- Boekaerts, M. (1997). Self-regulated learning: A new concept embraced by researchers, policymakers, educators, teachers, and students. *Learning and Instruction*, 7(2), 161-186.
- Bruning, R. H., Schraw, G. J., & Norby, M. M. (2011). *Cognitive Psychology and Instruction*. MA: Pearson.
- Brush, T. A., & Saye, J. W. (2001). The use of embedded scaffolds with hypermedia supported-centered the learning activity. *Educational Multimedia and Hypermedia*, 10, 333-356.
- Cheng, E. C. K. (2011). The Role of Self-regulated Learning in Enhancing Learning Performance. *The International Journal of Research and Review*, 6, 1-16.
- Dallmann Martha. (1978). *Teaching of reading*. Holt, Rinehart and Winston.
- Dick, W., Carey, L., & Carey, J. O. (2005). *The systematic design of instruction*. Boston, . Pearson/Allyn and Bacon.
- Dixon Krauss. (1996). *Vygotsky in the classroom: mediated literacy instruction and assessment*. Longman.

- Efklides, A. (2011). Interactions of metacognition with motivation and affect in self-regulated learning: the MASRL model. *Educ. Psychol*, 46, 6-25.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (1997). *Education psychology: Windows on classrooms* Merrill Prentice Hall.
- Ejubović, A., & Puška, A. (2019). Impact of self-regulated learning on academic performance and satisfaction of students in the online environment. *Knowledge Management & E-Learning*, 3, 345-363.
- Ennis, R. H., Millman, J., & Tomko, T. N. (1985). *Manual: Cornell Critical Thinking Test*. Midwest.
- Fatimah Aljuaid. (2021). *SELF-EFFICACY AND SELF-REGULATION AS PREDICTORS OF ACADEMIC MOTIVATION AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE UNITED STATES* Andrews University].
- Ferdi Akin, Ozlem Koray, & Tavukcu, K. (2014). How effective is critical reading in the understanding of scientific texts? *ScienceDirect*, 174, 2444-2451.
- Hadwin, Järvelä, & Miller. (2019). *Self-regulated, co-regulated, and socially-shared regulation of learning*. <https://kaipihla.wordpress.com/2014/11/17/self-regulated-learning-srl>
- Hadwin, A. F. (2011). Self-regulated, co-regulated, and socially shared regulation of learning. *Routledge*, 65-84.
- Harris TL, H. R. (1981). *A dictionary of reading and related terms*. International Reading Association.
- Hough, J. B., & Duncan, K. (1970). *Teaching description and analysis*. Addison-West.
- Jane Harvey. (2011). *A Sociocultural-Theory-Based Study of the Impact of Mediation During Post-Observation Conferences on Language Teacher Learning*.
- Joyce, B. R., Weil, M., & Calhoun. (2000). *Models of teaching*. Allyn and Bacon.
- Kevin Kruse. (2020). *Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model* FROM http://www.Transformativedesigns.com/id_systems.html
- Kruse, K. (2008). *Instructional design*. Retrieved March 14, 2008, from from <http://www.cognitivedesignsolutions.com/Instruction/LearningTheory.htm>.
- Kurland, D. (2000). *How the language works: The fundamentals of critical reading and effective writing*.

- Larkin, M. (2001). *Using scaffold instruction to optimize learning*. Retrieved November 15, 2012 from HTTP:// search. Epnet.com/direct.asp?an=ED474301&db=eric.
- Michelle, L. (2018). Self-regulation of secondary school students: self-assessment is inaccurate and insufficiently used for learning-task selection. *Instructional Science*, 46, 357-381.
- Moseki, M. (2013). *Adolescent self-regulated learning development in school: A psycho-educational perspective* University of South Africa.]. South Africa.
- Nicol, D. J., & Macfarlane-Dick, D. (2006). Formative assessment and self-regulated learning: A model and seven principles of good feedback practice. *Studies in Higher Education*, 2, 199-218.
- Paul, R., & Elder, L. (2007). The Art of Socratic Questing, Part II. *Journal of Developmental Education*, 31 (2) : 32-33. (2007). The Art of Socratic Questing, Part II. *Journal of Developmental Education*, 31, 32-33.
- Pintrich, P. R. (1999). The role of motivation in promoting and sustaining self-regulated learning. *International Journal of Educational Research*, 31, 459-470.
- Pintrich, P. R. (2004). A conceptual framework for assessing motivation and self-regulated learning in college students. *Educational Psychology* 16, 385-407.
- Pintrich, P. R. (2019). *Pintrich's SRL model. Adapted from Pintrich.*
https://www.researchgate.net/figure/Pintrichs-SRL-model-Adapted-from-Pintrich-2000_fig9_316542562
- Pintrich, P. R., & De Groot, E. V. (1990). Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Educational Psychology*, 82, 33-40.
- Pirozzi, R. (2003). *Critical reading. Critical thinking*. Longman.
- Popa Daniela. (2015). The Relationship Between Self-Regulation, Motivation, And Performance At Secondary School Students. *Social and Behavioral Sciences*, 2549-2553.
- Proctor, C. P., Daley, S. G., Louick, R., Leider, C. M., & Gardner, G. (2014). How motivation predicts reading comprehension among native English-speaking and English-Learning middle school students with disabilities in a remedial reading curriculum. *Learning & Individual Differences* 36, 76-83.
- Richmond Garrigus. (2002). *Design in Reading: An Introduction to Critical Reading*. Pearson.

- Robert, J. M., & John, S. K. (2007). *The New Taxonomy of Educational Objectives*. Hawker
brownlow
- Rosenshine, B. V. (1980). 'Skills hierarchies in reading comprehension' in *Theoretical issues in reading comprehension: Perspectives from cognitive psychology, linguistics, artificial intelligence, and Hillside*, . Lawrence Erlbaum Association.
- Sadhana Puntambekar. (2002). *Scaffolding in Complex Learning Environments: what we have gained and what we have missed* Auburn University].
- Samira. B., & Hamid Roohbksh. (2013). The role of questioning technique in developing thinking skills: the ongoing effect on writing skill. *Social and Behavioral Sciences* 70, 1024 – 1031.
- Savika Varaporn. (2018). *Effects of Multimodal Tasks on Critical Reading Ability and Perception of Thai EFL Tertiary Students* Language Institute Thammasat University].
- Saylor, J. G., & Galen, J. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning*. Holt, Rinehart, and Winston.
- Schuck, D. H. (2008). Metacognition, self-regulation, and self-regulated learning. *Educational Psychology* 20, 463-467.
- Smith, V. M. (2000). *Developing critical reading: how interactions between children, teachers, and texts support the process of becoming a reader* University College Worcester].
- Sower, J. (2000). *Language Arts in Early Education*. Delmar.
- Spache. G. G., & Berg, P. C. (1884). *The Art of Efficient Reading*. Macmillan.
- Teo, C. Y. (2012). *Understanding the use of Socratic Questioning to Enhance the Learning of Biology for High-Ability Learners in Raffles Institution*. <http://www.aare.edu.au/09> pap/teo
- Teresa Garcia, & Paul, R. P. (1995). The role of possible selves in adolescents' perceived competence and self-regulation. *ERIC*(April 18-22, 1995).
- Thompson, N. (2003). *Communication and Language. A Handbook of Theory and Practice*. Palgrave MacMillan.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of the higher psychological process*. Harvard University Press.
- Wallace, C. (2003). *Critical reading in language education*. London: Palgrave MacMillan.
- Wannaprapha Suksawas. (2011). *A sociocultural study of EFL learners' willingness to communicate*. University of Wollongong].

- Watson, G., & Glaser, E. M. (1964). *Watson Glaser Critical Thinking Appraisal Manual*. Harcourt, Brace, and World Inc.
- Winne, P. H., & Hadwin, A. F. (1998). *Studying as self-regulated engagement in learning* Erlbaum.
- Wood, D., Burden, J., & Ross, G. (1976). The role of monitoring in problem-solving. *Child Psychology and psychiatry*(89-100).
- Xiao, Y. (2019). Formative assessment and self-regulated learning: How formative assessment supports students' self-regulation in English language learning. *ELSEVIER System*, 81(April 2019), 39-49.
- Zimmerman, & Campillo. (2019). *Motivating self-regulated problem solvers*.
<http://archive.sciencewatch.com/dr/erf/2011/11decerf/11decerfZimm>
- Zimmerman, B. J. (1989). A social cognitive view of self-regulated academic learning. *Educational Psychology*, 81, 329-339.
- Zimmerman, B. J. (2011). *Motivational source and outcomes of self-regulated learning and performance*. In B.J. & D.S. (Eds.), *Handbook of self-regulation of learning and performance*. Routledge.
- เกศรา อินทะนนท์. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555). การสอนอ่านอย่างเป็นกระบวนการ. *วารสารวิชาการ 15*(มกราคม-มีนาคม), 3-9.
- เอมอร เนียนน้อย. (2551). พัฒนาการอ่านอย่างวิจารณ์ด้วยวิธี SQ3R. *สุริยวิทยาสาน*.
- กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีสัมพันธบทเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (Publication Number -) [การศึกษาคุณูปบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. นครปฐม.
- กรกัญญา ราชพลสิทธิ์. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักวิชาชีพครูภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2548). การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กฤษฎ ปะทานัง, & สุจินต์ อังคุราวิรุทธ์. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบโสเครติสเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 37*(มีนาคม-เมษายน), 57-67.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2558). การออกแบบการเรียนการสอน.

- จิตตรา พิภูลทอง. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณ โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชันสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม].
- ชญานิกา ศรีวิชัย. (2560). ผลของโปรแกรมการกำกับตนเองต่อทัศนคติการใช้ความรุนแรงและพฤติกรรมการควบคุม
 ตนเองในนักเรียนวัยรุ่น. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 33, 13-18.
- ชัยวัฒน์ บวรวิเศษสร้อย. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์].
- ณเอก อึ้งเสื่อ. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดวิเคราะห์
 ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา].
- นุชา สลิวังศ์, ปราวีณา สุวรรณชัยโรจน์, & สุพัตรา คุณาภาบุญ. (2558). การพัฒนาการคิดวิจารณ์ด้วยการ
 เรียนแบบกรณีศึกษาบนเว็บไซต์ใช้เทคนิคการตั้งคำถามและการคิดสะท้อน. วารสารบัณฑิตศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 9(ก.ย.-ธ.ค. 2558).
- ดวงเนตร ธรรมกุล, & พิมพ์วิญญ์ แก้วเกลื่อน. (2563). การจัดการเรียนการสอนแบบตกผลึกและการกำกับตนเอง:
 กระบวนการและผลลัพธ์ที่คาดหวัง. พยาบาลตำรวจ 12, 479-487.
- ทิพย์สิริ กาญจนวาสี, & ศิริชัย กาญจนวาสี. (2564). วิธีวิทยาการวิจัย. ห้างหุ้นส่วนพิมพ์ทันใจ.
- ทิตนา แจมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2554a). วิธีสอนแบบโสเครติส. วารสารศึกษาศาสตร์ 157-166.
- ธีรพงศ์ แก่นอินทร์. (2554b). วิธีสอนแบบโสเครติส. วารสารศึกษาศาสตร์ 22, 157-166.
- นันทนา ลีลาชัย. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผสมผสานแนวคิด *Metacognitive*
 การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์และชุมชนการเรียนรู้แบบร่วมงานในชั้นเรียนสำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- บันลือ พฤษะวัน. (2546). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสกรค์ ดันดิเสนาะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้าง เพื่อเสริมสร้างความสามารถ
 ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ประสิทธิ์ กาย์กลอน. (2520). หลักภาษาไทยและการใช้ภาษา. ไทยวัฒนาพานิช.
- พัชญ์ชิสรา อภิกุลวาริชย์. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองของ
 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- มันตรา ธรรมนุศย์. (2550). ศิลปะการตั้งคำถามโดยวิธีการโสเครติส. วารสารครูจันทรสาร, 2, 14-20.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). วิธีวิจัยทางการศึกษา. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ล้วน สายยศ, & อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. สุวีริยาสาส์น.

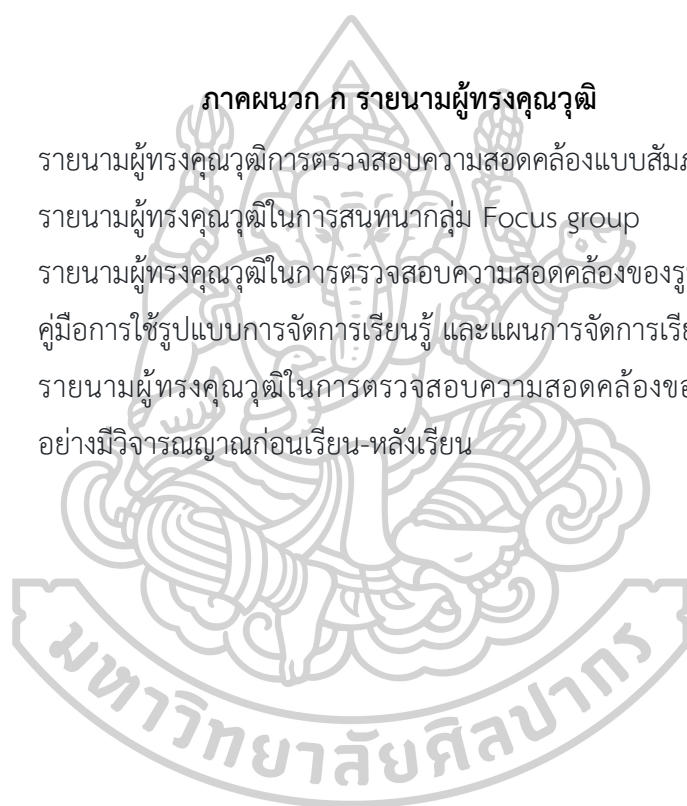
- วลินดา อุ๋นเรื่อน. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- ศรัณย์พร ยินดีสุข. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามแนวคิดอินเตอร์แอกทีฟคอนสตรัคติวิสต์และการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความใฝ่รู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.].
- ศิริณา คุ่มจั่น. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะเชิงผลิตภาพสาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์].
- สมเจตน์ พันธุ์พรหม. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบเมตาคอกนิชันและการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มหาวิทยาลัยบูรพา].
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2562). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2534). การอ่านทั่วไป. โอเดียนสโตร์.
- สรिता บัวเขียว. (2559). Scaffolding ... ช่วยเสริมสร้างการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างไร How can Scaffolding Support Learning Development. วารสารมนุษยศาสตร์ปริทัศน์, 18(ม.ค. - มิ.ย. 59).
- สาลินี จงใจสุธรรม. (2558). กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 7(มกราคม), 15-26.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580.
- อังสินันท์ อินทรกำแหง. (2556). การวิเคราะห์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับด้านจิตสังคมและพฤติกรรมของผู้ให้บริการและผู้รับบริการที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงในกลุ่มโรคอ้วน.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบความสอดคล้องแบบสัมภาษณ์
- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม Focus group
- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้
- รายงานผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบการอ่าน อย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนเรียน-หลังเรียน

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การอ่าน
อย่างมีวิจารณ์ญาณ

1. ดร. วิจิตรา ตะโกพร โรงเรียนราชินีบูรณะ (ผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ)
2. ดร. สุวิมล สพฤกษ์ศรี คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. ผศ.ดร.อำนาจ เอี่ยมสำอางค์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (คณบดี คณะศิลปศาสตร์)
4. ผศ.ดร. ยุกวี ญาณปรีชาเศรษฐ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
5. ผศ.ดร. อมรรัตน์ สนั่นเสียง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม Focus group

1. ดร. พรธาดา สุวัธนวิช คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ข้าราชการบำนาญ)
2. รศ. สมพร ร่วมสุข คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ข้าราชการบำนาญ)
3. ผศ.ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ผศ.ดร. อรจิรา ธรรมไชยางกูร กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. รศ.ดร. จิรวัดน์ เพชรรัตน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
6. รศ.ดร. มารุต พัฒนาผล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คู่มือการใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

1. ดร. พรธาดา สุวัธนวิช คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ข้าราชการบำนาญ)
2. รศ. สมพร ร่วมสุข คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ข้าราชการบำนาญ)
3. ผศ.ดร. สรัญญา จันทร์ชูสกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. ผศ.ดร. อรจิรา ธรรมไชยางกูร กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. รศ.ดร. จิรวัดน์ เพชรรัตน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแบบมีโครงสร้างการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ
- แบบสอบถามนักเรียนด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- คู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่าง
มีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
- แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- แบบสอบถามการกำกับตนเองในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร
ไทย

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
(ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อความเข้าใจวิธีการและกลวิธีในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลของท่านมีคุณค่าต่องานวิจัยที่จะนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

อนึ่ง ผู้วิจัยขอรับรองว่า คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านทั้งสิ้นและหวังว่า จะได้รับความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอบพระคุณ

นางสาวศิริวรรณ ศิริมงคลวนิชย์

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้รับการสัมภาษณ์

1. เวลาในการสัมภาษณ์.....
2. วันที่.....
3. ผู้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....
4. ผู้รับสัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....
6. วุฒิการศึกษา.....
7. สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สัมภาษณ์ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ข้อมูล และขออนุญาตบันทึกข้อมูลและผู้รับการสัมภาษณ์สามารถขอเรียกฟังข้อมูลได้ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 30-60 นาที ซึ่งจะเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้สัมภาษณ์ต้องการสอบถามว่าการจัดการเรียนรู้แบบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณท่านมีประสบการณ์อย่างไรบ้าง โดยประสบการณ์ของท่านจะช่วยให้คำแนะนำในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัย ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็น โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.การจัดการเรียนรู้ด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณควรเป็นอย่างไร

.....

.....

2.ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณคืออะไร

.....

.....

3.วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

4.กลวิธีที่ท่านใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

.....

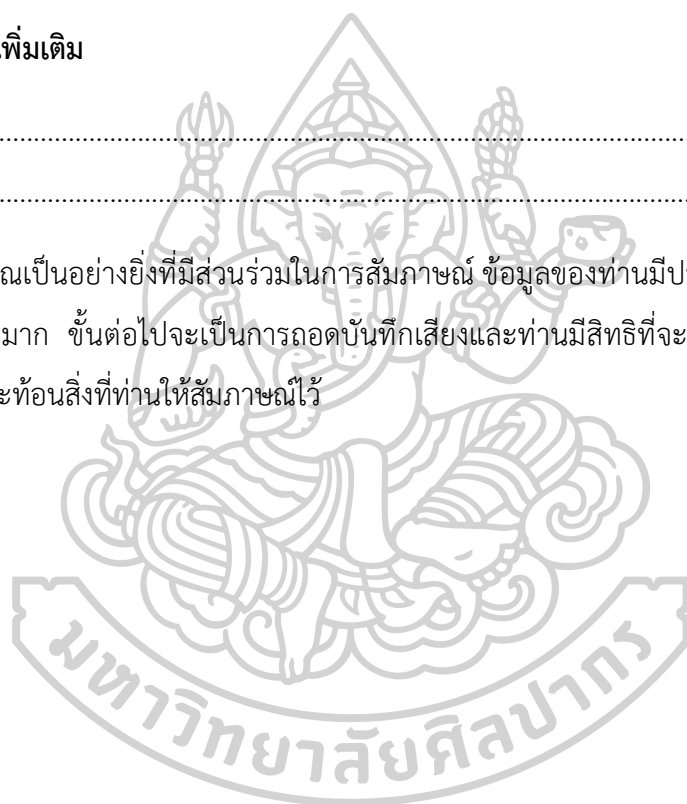
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ ข้อมูลของท่านมีประโยชน์และมีค่าต่อการวิจัยเป็นอย่างมาก ขั้นตอนต่อไปจะเป็นการถอดบันทึกเสียงและท่านมีสิทธิที่จะขอตรวจทานให้แน่ใจว่าถูกต้อง และสะท้อนสิ่งที่ท่านให้สัมภาษณ์ไว้

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
(อาจารย์สอนระดับมหาวิทยาลัย)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อความเข้าใจวิธีการและกลวิธีในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลของท่านมีคุณค่าต่องานวิจัยที่จะนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อนึ่ง ผู้วิจัยขอรับรองว่า คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้นและหวังว่า จะได้รับความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอบพระคุณ

นางสาวศิริวรรณ ศิริมังคลวณิชย์

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้รับการสัมภาษณ์

1. เวลาในการสัมภาษณ์.....
2. วันที่.....
3. ผู้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....
4. ผู้รับสัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....

ผู้สัมภาษณ์ขอพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ข้อมูล และขออนุญาตบันทึกข้อมูลและผู้รับการสัมภาษณ์สามารถขอเรียกฟังข้อมูลได้ การสัมภาษณ์ครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 30-60 นาที ซึ่งจะเป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้สัมภาษณ์ต้องการสอบถามว่าการจัดการเรียนรู้แบบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณท่านมีประสบการณ์อย่างไรบ้าง โดยประสบการณ์ของท่านจะช่วยให้คำแนะนำในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดการรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็น โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ท่านมีแนวทางและกลวิธีการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างไร

.....
 .....

2. ปัญหาของการจัดการเรียนรู้ด้วยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณคืออะไร

.....
 .....

3. วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

4. กลวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

.....

.....

5. ท่านคิดว่าการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ ท่านมีความคิดเห็นเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตั้งเป้าหมาย (Goal-setting : G) การกำหนดเป้าหมายในการอ่านเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผน (Planning: P) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน และเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการ (Processing: P) การกำกับตนเองของนักเรียน การทำงานร่วมกับกลุ่ม และทำงานเดี่ยว เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นปรับตัว (Positioning: P) การช่วยเหลือส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการปรับความคิดและการทำงานของตนเอง ด้วยการตรวจสอบผลงานของตนเองและเพื่อน

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นสะท้อนกลับ (Reflecting : R) การสะท้อนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูและเพื่อน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ ข้อมูลของท่านมีประโยชน์และมีค่าต่อการศึกษาวิจัยเป็นอย่างมาก ขั้นต่อไปจะเป็นการถอดบันทึกเสียงและท่านมีสิทธิที่จะขอตรวจทานให้แน่ใจว่าถูกต้อง และสะท้อนสิ่งที่ท่านให้สัมภาษณ์ไว้

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	☐	ชาย	☐	หญิง
2. ระดับชั้น	☐	มัธยมศึกษาปีที่ 1	☐	มัธยมศึกษาปีที่ 2
	☐	มัธยมศึกษาปีที่ 3	☐	

ตอนที่ 2 การแสดงความคิดเห็น

ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ท่านคิดว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันมีสภาพเช่นใดบ้าง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.ด้านครู					
1.1 ครูใช้วิธีการสอนเร้าความสนใจนักเรียน					
1.2 ครูอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน					
1.3 ครูมีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
1.4 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น					
1.5 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตอบคำถาม					
2.ด้านนักเรียน					
2.1 นักเรียนชื่นชอบการทำงานกลุ่ม					
2.2 นักเรียนชื่นชอบการทำงานเดี่ยว					
2.3 นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้					
2.4 นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน					
2.5 นักเรียนจะเลือกเรื่องที่อ่านที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริงได้					
3.ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้					
3.1 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัย มีความสีสัน					
3.2 สื่อการจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วย รูปภาพ					
3.3 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลาย					
3.4 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
3.5 สื่อการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
4.ด้านบทอ่าน					
4.1 บทอ่านชอบอ่านสารคดี(ข่าว บทความ สารคดี สื่อมัลติมีเดีย)					
4.2 บทอ่านชอบอ่านเรื่องสั้น					
4.3 บทอ่านมีความยาวประมาณ 2 หน้า					
4.4 เนื้อหาของบทอ่านสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
4.5 เนื้อหาในบทอ่านสามารถให้ข้อคิดกับผู้อ่าน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

พัฒนาโดย

นางสาวศิริวรรณ ศิริมงคลวนิชย์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการ
 กำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่
 3 ในโรงเรียนนานาชาติ

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นเอกสารที่ จัดทำขึ้นเพื่ออธิบายรายละเอียดของรูปแบบการเรียนรู้ให้ครูหรือผู้สนใจสามารถศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งได้แนวทางการนำรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

รายละเอียดของเอกสารฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน หลักการ และ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 3 แนวทางการนำไปใช้ ประกอบด้วย บทบาทของครูและนักเรียน แนวทางการ นำไปใช้ และเงื่อนไขในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม ผู้สนใจการศึกษาและการทำความเข้าใจรายละเอียด ตลอดจนปฏิบัติตาม คำแนะนำทุกขั้นตอนเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นดำเนินไป ตามลำดับและต่อเนื่องกันทุกขั้นตอนเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อยด้วยดี

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัลของข้อมูลข่าวสารที่มากพร้อมกับความหลากหลายของข้อมูล ดังนั้นหน้าที่ของผู้รับข้อมูลข่าวสารจำเป็นต้องรู้จักกลั่นกรองและคิดแยกแยะ ประเมินค่าเรื่องที่รับรู้ จนถึงการใช้ความรู้ความคิดของตนเองตัดสินคุณค่าของเรื่องส่งผลนักเรียนในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่มีข้อมูลหลากหลายจึงต้องมีความคิดไตร่ตรองข้อมูลให้ละเอียดก่อนที่จะใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้รับ เพื่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading) เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่ต้องใช้ความสามารถในการอ่านเพื่อค้นหาเนื้อหาสาระของเรื่องให้อ่านให้เข้าใจทั้งสารคดี หรือบันเทิงคดี โดยเป็นกระบวนการแยกแยะหาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ และประเมินค่า เพื่อใช้ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่อ่านตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ซึ่งการตัดสินถึงคุณค่าของเรื่องเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล

ดังนั้นการฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นที่ให้นักเรียนฝึกการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทันสื่อข่าวสารในยุคปัจจุบัน โดยมีทฤษฎี แนวคิด และหลักการที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้มีความสามารถอย่างสูงสุด

1.ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ เป็นการบูรณาการแนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 การกำกับตนเอง (Self-Regulation)

การกำกับตนเองเป็นกระบวนการหนึ่งในการทำให้บุคคลมีลักษณะสามารถสร้างแรงจูงใจ กำหนดเป้าหมาย วางแผน ตรวจสอบ กำกับ ควบคุมความคิดของตนเองให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น การกำกับตนเองจึงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ควบคุมกระบวนการคิดและพฤติกรรมตนเองด้วยการใช้ Metacognitive ทำให้เกิดคุณสมบัติของการมีวินัยในตนเองส่งผลให้ตนเองสามารถบรรลุเป้าหมายของตนเอง สามารถสรุปความหมายได้ว่าการกำกับตนเองเป็นการพัฒนาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยการสร้างเป้าหมาย คอยควบคุมตนเอง รวมไปถึงประเมินพฤติกรรมของตนเองโดยมีการเสริมแรงด้วยรางวัลและบทลงโทษ และประเมินผลตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory)

ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม (Vygotsky's Sociocultural Theory) เป็นเรื่องของความสัมพันธ์กันในสังคม การช่วยเหลือผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างผู้ที่มีศักยภาพมากกว่ากับผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่าให้เกิดการผลักดันและก้าวข้ามผ่านพันธะงานที่ยุ่ยากจนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นขั้นตอน ดังนั้นครูจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลายเช่น ลดความสับสนในลำดับขั้นตอน ชี้แจงภาระงานให้ชัดเจน กำหนดให้นักเรียนตระหนักต่อเป้าหมายของตนเอง กำหนดหรือให้ความกระจ่างกับเกณฑ์การประเมินผล แนะนำแหล่งการเรียนรู้เพื่อลดความสับสน บรรยายพร้อมทั้งสาธิตให้เห็นจริง แลกเปลี่ยนความรู้ก่อนระหว่างนักเรียนเพื่อให้เข้าถึงเรื่องที่เรียนได้มากที่สุด เลือกรงานให้เหมาะกับเป้าหมายหลักสูตรและความต้องการจำเป็นของนักเรียน กระตุ้น ชมเชย ตั้งคำถาม และให้นักเรียนบอกความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ฝ่่าสังเกตความก้าวหน้าของนักเรียนและให้ผลสะท้อนกลับ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ใช้แผนภาพ แผนภูมิหรือรูปภาพช่วยการเรียนรู้ ใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อเสริมเติมการเรียนรู้

1.3. วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method

วิธีการสอนแบบ Socratic questioning method เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียนที่มีการตั้งคำถามโดยคำถามลักษณะดังนี้ คำถามเกี่ยวกับข้อมูลแหล่งที่มา คำถามเกี่ยวกับการตีความด้วยการใช้ข้อมูล คำถามตรวจสอบข้อคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนกระจ่างในคำตอบของตนเอง คำถามการนำไปใช้ คำถามเกี่ยวกับมุมมองของเรื่องและการตัดสินใจที่

เกี่ยวข้องโดยหาเหตุผลหรือข้อสนับสนุนเพิ่มเติม คำถามเกี่ยวกับหลักการทฤษฎีที่ช่วยจะช่วยนำเสนอ มุมมองอื่น ๆ ได้มากขึ้น คำถามที่มุ่งเน้นไปที่ปัญหาของเรื่องและคาดคะเนการนำไปใช้จะเกิดผล อย่างไรตามมา

1.4 การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical reading)

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical reading) เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนใช้ความสามารถในการอ่านเพื่อค้นหาเป้าหมายในการอ่านให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งไม่ว่าจะเป็นสารคดี หรือ เรื่องสั้นซึ่งเป็นกระบวนการในการวิเคราะห์และประเมินค่าสิ่งที่ได้อ่าน เพื่อใช้ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่อ่านตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ซึ่งการตัดสินถึงคุณค่าของเรื่องเหมาะสมหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นกระบวนการอ่านที่พัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ คิดแยกแยะ และคิดไตร่ตรอง ดังนั้นนักเรียนจึงควรมีพฤติกรรมในการกำกับตนเองเพื่อนำตนเองไปสู่เป้าหมาย โดยต้องมีการควบคุมตนเอง สร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จสู่เป้าหมายด้วย กลยุทธ์การสอนของครูที่มุ่งส่งเสริม กระตุ้นความคิด ชี้แนะด้วยการตั้งคำถามด้วย วิธีการสอน Socrates questioning method ทั้งนี้ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน (Zone of Proximal)

2. นิยามเชิงปฏิบัติการ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical reading) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสร้างกระบวนการอ่านให้เข้าใจความหมาย เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์นำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับทักษะและกระบวนการอ่านในบันเทิงคดีและสารคดี โดยใช้แบบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณที่มีข้อสอบปรนัยและอัตนัย ที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Score rubric) และรายงานผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณในรูปของคะแนน ที่จะวัดนักเรียนตามความสามารถในด้านดังนี้

1. ด้านอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย นักเรียนสามารถจดจำเรื่อง เข้าใจ สรุป เรื่องราวหรือเหตุการณ์ สถานการณ์จากบทอ่าน โดยสรุปเรื่องเชื่อมโยงเรื่องราวอย่างต่อเนื่องให้มีความสัมพันธ์กัน และอธิบาย แยกแยะ สรุป เปรียบเทียบ และบอกลักษณะต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน

2. ด้านวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น นักเรียนสามารถระบุความจริง ความคิด ความเชื่อของผู้เขียนที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องหรือบทอ่าน และแยกได้ว่าข้อใดเป็นสิ่งที่ผู้เขียนคิดและเป็นความคิดของผู้เขียน

3. ด้านระบุแนวคิด น้ำเสียงและคุณค่าของเรื่อง นักเรียนสามารถระบุแนวคิดที่ผู้เขียน รวมไปถึงวิเคราะห์น้ำเสียงที่สอดแทรกอยู่ในบทอ่าน และระบุคุณค่าของเรื่องในบทอ่านได้

4. ด้านประเมินค่าความน่าเชื่อถือ นักเรียนสามารถประเมินคุณค่าของเรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่ผู้เขียนให้ข้อมูลโดยการตัดสินประเมินค่าจากเกณฑ์ภายนอกที่ถูกกำหนดขึ้นจากสังคมเช่น ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานจากสังคม และประเมินค่าความน่าเชื่อถือหรือประเมินเรื่องราว เหตุการณ์ สถานการณ์หรือข้อมูลต่างๆ ว่ามีความสอดคล้อง เหมาะสมหรือไม่อย่างไร โดยใช้ข้อเท็จจริงหรือหลักการต่างๆ ในการตัดสินประเมินค่า

5. ด้านสังเคราะห์เรื่อง นักเรียนสามารถสรุปความคิดอย่างสร้างสรรค์ นำความรู้ที่ได้จากบทอ่านหรือเนื้อเรื่องมาสรุปเป็นกฎหรือความรู้ใหม่ เพื่อนำไปเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน และระบุข้อคิดที่นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งได้จากการนำข้อมูลจากหลากหลายแหล่งนำมาหล่อหลอมรวมกันจนเกิดแนวความคิดใหม่

3. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนโดยผ่านกระบวนการกำกับตนเองในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

EC2R MODEL

หลักการ

การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการสร้างเป้าหมาย จัดการ และควบคุมการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้วยการเรียนรู้ที่ใช้การตั้งคำถาม กระตุ้นโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างกว้างไกล เพื่อการเชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

**ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย
ESTABLISH PURPOSE [E]**

- 1.1 การทบทวนความรู้เดิมหรือเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับประเภทของบทอ่าน
- 1.2 การสร้างเป้าหมาย
- 1.3 การเลือกบทอ่าน

**ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด
CHALLENGING QUESTION [C]**

- 2.1 การตั้งคำถามและตอบคำถามเพื่อแนวทางการอ่าน
- 2.2 สรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่าน

**ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด
REFLECTION IDEA [R]**

- 4.1 การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่นเพื่อนำมาปรับปรุงงานของตนเอง
- 4.2 การเขียนบันทึกความรู้ออกมาเป็นแผนภาพความคิดรวบยอด
- 4.3 การเขียนบันทึกความรู้

**ขั้นตอนที่ 3 ทบทวนการอ่าน
READING CRITICISM [R]**

- อ่านอย่างมีวิจารณญาณใช้กลวิธีในการอ่านที่หลากหลาย
- 3.1 ศึกษาต้นเนื้อหาสาระ
- 3.2 บุรณการเนื้อหา
- 3.3 พิจารณาคคุณค่าของเนื้อหาและทรรศนะของผู้แต่ง

การวัดและประเมินผล

- 1. การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยข้อสอบปรนัยและอัตนัยที่ใช้การประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric)
- 2. นักเรียนสะท้อนคิดด้วยตนเอง
- 3. นักเรียนประเมินทักษะการเรียนรู้ตนเองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกันและนำผลการประเมินไปพัฒนาตนเอง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model)

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้เลือกเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกสิ่งที่จะอ่านในรูปแบบที่อ่านอย่างกว้างขวางเน้นเนื้อหาตามแนวทางการสอบ IGCSE First Thai language (IGCSE or International General Certificate of Secondary Educational) ซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและบริบทของสังคมนั้น เพื่อ พัฒนาทักษะที่จำเป็นและยั่งยืนรวมถึงการคิดเชิงสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นหลักสูตร การศึกษาจากประเทศอังกฤษที่ทำได้รับวุฒิการศึกษาเทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 4 ในไทย โดยผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ วิเคราะห์เนื้อหาที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับสาระแกนกลางในแต่ละมาตรฐาน เพื่อนำมากำหนดเป็นเนื้อหาของรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ จึงสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนระยะยาว โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว ดังนี้

1. ขาวน่ารู้
2. อินโฟกราฟิก
3. สารคดีสื่อความ
4. บทความร่วมสมัย
5. เรื่องสั้นสะท้อนสังคม

ตาราง แสดงแผนการจัดการเรียนรู้ระยะยาว รายวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์
ไทย ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2564-2565

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวนคาบ
-	-	● ทดสอบก่อนเรียน	2
1	ข่าวน่ารู้	● ลักษณะและประเภทของข่าว ● รูปแบบของข่าว ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา: ข่าว	5
2	อินโฟกราฟิก	● ลักษณะและรูปแบบของอินโฟกราฟิก ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา : สื่ออินโฟกราฟิก	5
3	สารคดีสื่อความ	● ลักษณะและประเภทของสารคดี ● วิธีเขียนสารคดี ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา: สารคดีในยุคปัจจุบัน	5
4	บทความร่วมสมัย	● ลักษณะและประเภทของบทความ ● วิธีเขียนบทความ ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ● กรณีศึกษา: บทความร่วมสมัย	5
5	เรื่องสั้นสะท้อนสังคม	● ลักษณะและรูปแบบของเรื่องสั้น ● แนวทางการวิเคราะห์เรื่องสั้น ● การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเรื่องสั้น	10
-	-	● ทดสอบหลังเรียน	3
รวม			35

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนนานาชาติ (EC2R Model) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establish purpose [E] ขั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านเป็นแรงกระตุ้นกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาวที่สามารถปฏิบัติได้จริง

ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] ขั้นตอนนี้การกระตุ้นความคิด พินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรอง กลับรื้อคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้อ่านแผนการเรียนรู้การค้นหาคำหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบแต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบและกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading Criticism [R] ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่นักเรียนจะมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่านรวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflective Idea [R] ขั้นตอนนี้จะเน้นไปที่การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงงานของตนเอง และการเขียนบันทึกความรู้ออกมาเป็นแผนภาพความคิดรวบยอด ด้วยการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้ Learning Log จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ข้างต้นสามารถสะท้อนออกมาเป็นบทบาทของนักเรียนและครูได้ดังนี้

ตารางแสดงบทบาทของนักเรียนและครูตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

รูปแบบการเรียนรู้ EC2R	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establishing purpose การสร้างเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ Bandura (1986), Winne and Hadwin A.F (1998), Zimmerman (2011), Pintrich(2004), Efklides (2011) และ Hadwin et al. (2011) ขั้นตอนนี้ให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับตนเองด้วยการสร้างเป้าหมายในการอ่านให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดแรงผลักดันในการอ่าน รวมไปถึงการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว	1. ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับประเภทของงานเขียน เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการอ่าน 2. เตรียมเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้สอดคล้องกับบทอ่าน 3. เตรียมสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทอ่าน 4. ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความรู้ของนักเรียน 5. ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการสร้างเป้าหมายด้วยการเป็นชี้แนะในการสร้างเป้าหมายของนักเรียน ทั้งในเรื่องการสร้างรางวัลแก่ตนเอง และการตั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาวที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง 6. การควบคุมและชี้แนะแนวทางการกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล 7. ปฏิบัติตนให้เป็นต้นแบบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งแนะนำเทคนิคการอ่านให้แก่ นักเรียน 8. ชี้แนะบทอ่านที่กำหนดให้ นักเรียนในภาพกว้าง	1. ศึกษาความรู้พื้นฐานในเรื่องการอ่านของประเภทงานเขียนต่างๆ 2. การทบทวนความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเขียนด้วยการฟังบรรยาย หรือสะท้อนความรู้ด้วยการสนทนาโต้ตอบ 3. คิดทบทวนความรู้เดิมผสมกับความรู้อื่นๆ 4. สะท้อนความรู้ด้วยการสนทนาโต้ตอบคำถามทั้งการตั้งคำถามและตอบคำถาม 5. คิดทบทวนการสร้างเป้าหมายให้ตนเอง เช่น การกำหนดช่วงเวลาในการอ่านบทอ่าน การตอบคำถามได้ถูกต้อง เป็นต้น โดยการกำหนดรางวัลให้เป็นแรงจูงใจ 6. สร้างเทคนิคการอ่านให้แก่ตนเอง 7. ทบทวนวิธีการอ่านและเลือกบทอ่านที่สนใจ	1. นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาใช้ ทำให้สามารถเข้าใจบทอ่านได้มากขึ้น 2. นักเรียนสามารถใช้เหตุผลคิดวิเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้น 3. นักเรียนตระหนักในเป้าหมายในการอ่านที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่าน 4. นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่านเนื่องจากต้องการพัฒนาการอ่านให้ตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนด 5. นักเรียนมีความสุขและความต้องการที่จะทำตามเป้าหมายเนื่องจากได้มีเป้าหมายในการอ่าน

ตารางแสดงรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ EC2R Model (ต่อ)

รูปแบบการเรียนรู้การกำกับตนเอง	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question คำถามชวนคิด ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของ Winne and Hadwin (1998), Efklides (2011) คือการกระตุ้นความคิดพิสัยวิเคราะห์ ไตร่ตรองกลั่นกรองคำถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยการตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายดังเช่น 1) การตั้งคำถามให้คิดในหน่วยการเรียนรู้ 2) ให้วางแผนการเรียนรู้ การค้นหาความหมายของบทอ่านด้วยตนเอง 3) ให้แลกเปลี่ยนกระบวนการคิดกับเพื่อน 4) ใช้คำถามปลายเปิด 5) ถามให้ที่ละข้อให้เกิดความคิดและให้ช่วงเวลาในการคิด 6) ถามคำถามให้ละเอียดให้นักเรียนสามารถหาเหตุผลมาสนับสนุนคำตอบของตนเองได้ 7) ครูต้องสะท้อนความคิดของนักเรียนด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ได้เฉลยคำตอบ แต่เป็นการสร้างแรงจูงใจให้คิดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การสร้างแรงจูงใจ (Modeling learning) ให้ข้อมูลที่สะท้อนแต่เป็นแรงจูงใจให้คิดต่อไปเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจของนักเรียนในการคิดหาคำถามและคำตอบ และกล่าวคำชมเชยและแนะนำข้อมูลให้เกิดการคิดค้นหาต่อไป	1.การกระตุ้นด้วยคำถามที่หลากหลาย ทำให้เกิดนักเรียนเกิดจินตนาการและเกิดความคิดเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่ 2.กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการวางแผนงานในการอ่านอย่างมีระบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้ 3.การสร้างแรงจูงใจด้วยการชมเชย และให้รางวัลแก่นักเรียนที่ตอบคำถามและตั้งคำถามที่ประเด็นใคร่เกิดการเรียนรู้	1.สะท้อนความรู้ด้วยการคิด ทบทวนหาคำตอบ ร่วมทั้งการสร้างประเด็นคำถาม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ 2.การนำคำถามและคำตอบไปวางแผนการอ่านของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้สร้างไว้ 3.การสร้างแรงจูงใจในการตอบคำถามของครูด้วยการตั้งเป้าหมายในการตอบคำถาม เพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง	1.นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล 2.นักเรียนฝึกทักษะการเปรียบเทียบ การสังเคราะห์จากการตั้งถามและตอบคำถาม 3.นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่าน เพื่อนำมาพัฒนาเป้าหมายในการอ่าน

ตารางแสดงรายละเอียดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี
การนำตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ EC2R Model (ต่อ)

รูปแบบการเรียนรู้การกำกับตนเอง	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading criticism ตกผลึกการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของ Zimmerman (2000), Winne and Hadwin. (1998) และ Efklides (2011) เป็นขั้นที่นักเรียนมุ่งมั่นใช้เทคนิคการอ่านอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถตกผลึกเรื่องราวจากการอ่าน รวมทั้งตรวจสอบการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้กระตุ้นให้นักเรียนมีวินัยในกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสอบถาม รวมไปถึงตั้งคำถามในบทอ่านเป็นระยะ และติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมไปถึงควรชื่นชมเมื่อนักเรียนสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีวินัย ด้วยคำถามจากใบงานที่มีคำถามลักษณะเป็นปลายเปิดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดในการตอบคำถาม สลับกับการถามคำถามให้เกิดความคิดรวบยอดในบทอ่านเพื่อช่วยความเข้าใจและเกิดกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์	1.การให้คำแนะนำแก่นักเรียน หากนักเรียนเกิดความสนใจและติดขัดปัญหา เนื่องมาจากการอ่าน หรือในระหว่างฝึกปฏิบัติการ 2.การส่งเสริมชี้แนะ กระตุ้นให้เกิดการทำงานเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้น 3.การแนะนำแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นไปตามธรรมชาติของนักเรียน (Zone of proximal) 4.การตั้งคำถาม และนำคำถามมาอภิปรายเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดทบทวนไตร่ตรองบทอ่าน	1.การเลือกใช้กลวิธีที่อ่านที่หลากหลาย และนำมาประยุกต์ใช้ในบทอ่าน 2.การสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน 3.การค้นหาคำความหมายของคำ ทั้งความหมายโดยตรง โดยนัย แนวคิดของเรื่อง จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง ข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริง 4.การตอบคำถามจากใบงาน 5.การตรวจสอบการตอบคำถามตนเองว่าเป็นไปในแนวทางการพัฒนาด้วยการสอบถามเพื่อนและครู	1.นักเรียนเกิดทักษะในการใช้กลวิธีในการอ่านเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถเข้าใจ หาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ ประเมินค่า และสังเคราะห์บทอ่าน 2.นักเรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่อยู่ในบทอ่านโดยหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลในบทอ่านได้ 3.นักเรียนได้ฝึกทักษะการสรุปและการสื่อสารโดยการเขียน 4.นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติการะงานโดยแท้จริง 5.นักเรียนได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจของตนเองผ่านการสอบถามจากครูและเพื่อน
ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflecting idea สะท้อนความคิด ซึ่งเป็นไปตามหลักการของ Bandura (1986), Zimmerman (2011), Pintrich (2004), Efklides (2011), และ Hadwin et al. (2011) เป็นการแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น และตัดสินผลงานของเพื่อน เพื่อนำกลับมาสะท้อนงานของตนเอง ครูและเพื่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินผลงานของนักเรียน	1.การกำหนดแนวทางในการวิพากษ์วิจารณ์งานเขียน เพื่อให้สามารถสะท้อนความรู้ ออกมาได้ชัดเจน 2.การสร้างแรงจูงใจ/ให้กำลังใจ/แนะนำ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 3.สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทุกคนโดยเน้นที่ต้องเข้าไรรธรรมชาติของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน (Zone of proximal) 4.กำหนดแนวทางในการเขียนบันทึกหลังเรียนเป็นแผนภาพความคิด 5.การตรวจสอบการเขียนบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) เพื่อเป็นการสนทนาโต้ตอบระหว่างนักเรียนและครู 6.การแนะนำให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงผลงานให้นักเรียน	1.การแสดงความคิดเห็นงานของผู้อื่น เพื่อมาสะท้อนงานของตนเอง 2.การเขียนบันทึกหลังการเรียนรู้ (Learning Log) เพื่อให้เห็นผลงานสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ เป้าหมายที่ตั้งไว้ และผลของงานที่ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงตนเองต่อไป 3.การปรับปรุงงานของตนเอง 4.การประเมินความคิดรวบยอด	1.นักเรียนได้ฝึกทักษะการสรุป ความ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสังเคราะห์ จากการอ่านและการร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น 2.นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น 3.นักเรียนได้พัฒนาความคิดเป็น การพัฒนาการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ 4.นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ประเมินค่า สังเคราะห์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยในการอ่านและนำผลการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการดำเนินการที่ครอบคลุมทั้งการวัดผลก่อนการเรียนรู้และการวัดผลหลังการเรียนรู้ ซึ่งครูเป็นผู้ประเมินในแต่ละขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณการประเมินตามเกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Score Rubric) การวิเคราะห์แบบประเมินความคิดรวบยอด การวิเคราะห์ Learning Log (สมุดบันทึกการเรียนรู้ที่ครูสามารถเข้าใจและนำไปเป็นแนวทางในการสอนครั้งต่อไป)

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเกณฑ์การประเมินความคิดรวบยอด การวิเคราะห์ Learning log เป็นไปในแนวการวิจัยเชิงคุณภาพและเป็นการโต้ตอบระหว่างนักเรียนและครูสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่ทั้งสองฝ่าย ครูสามารถดูตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้และเลือกหรือดัดแปลงไปใช้ในการสอน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการจัดหาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกรณีศึกษาหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน มุ่งเน้นความทันสมัยของแหล่งข่าวซึ่งสามารถหาข่าวได้ตามหนังสือพิมพ์ บทความร่วมสมัย สารคดีในทุกช่องทาง หรือหนังสือเรื่องสั้นในทุกแง่มุมของมิติสังคม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูที่มุ่งเน้นวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่คาดหวัง โดยผู้วิจัยได้เลือกผ่านการวิเคราะห์หลักสูตรสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย และวัฒนธรรมไทย โดยมีสื่อประกอบการเรียนรู้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง ตัวอย่างบทอ่านที่ใช้ในการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ลำดับ	ประเภทงานเขียน	ชื่อบทอ่าน	ที่มา	จำนวนชั่วโมง
1	ข่าวหน้ารู้	1.โรงงานกึ่งแก้วไฟไหม้ 2.เปิดใจ ‘ผู้ว่าฯปทุมธานี’ ย้อนคำสอนนายอำเภอท่านแรก ที่มาสละเงินเดือนช่วยประชาชน 3.ส่อง 7 เทคโนโลยีสำคัญในระบบ ‘เศรษฐกิจดิจิทัล’ ของไทยภายในปี 2035	ข่าวบีบีซีไทย หนังสือพิมพ์แนวหน้า 8 ก.ค 64 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 20 ม.ค 65	5
2	สื่อแบบดิจิทัล	1.ต้นไม้ต่างสวยแปลกตา ราคาแปลกใจ 2.อย่าใช้คำทำร้ายคนในครอบครัว 3.มารู้จัก “พีชกระท่อม” กันเถอะ!	www.Baanleaesuan.com กรมส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม www.blockdit.com	5

ลำดับที่	ประเภทงานเขียน	ชื่อบทอ่าน	ที่มา	จำนวนชั่วโมง
3	สารคดี สื่อความ	1.โน้ตห้วงยามที่นื่อง ‘จ๊กจั่น’ บุกอเมริกา แต่สายเปิบไทยบอกว่า ‘แซ่บ!’ มาหลายชั่วอายุคน 2. Sci Inno - ปรับแต่งจีโนม แก้ววิกฤติอาหารโลก 3.ไปไม่ประเดิษฐ์ โดย ดร. สัจฉนา พัฒนาศักดิ์	ไทยรัฐออนไลน์ 18 มิถุนายน 2564 สารคดีนิตยสาร 7 เมษายน 2020 ดร. ปวญ อุ๋นใจ ภาควิชา ชีววิทยา คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นิตยสารสารคดี โดย สวทช.	5
4	บทความร่วมสมัย	1.ความรู้ไม่ว่าจะมาจากไหน 2.เที่ยวไทยถึงรส ผ่านวัดถุดิบท้องถิ่นแลวิถีการกินพื้นบ้าน 3. หน้าที่ชีวิตของวัยรุ่น โดยชัยยศ จิรพฤกษ์ภิญโญ	www.sirichaiwatt.com หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 18 มิ.ย. 64 www.peacefuleath.co.th	5
5	เรื่องสั้นสะท้อนสังคม	1.บัวนาศ โดย เจษฎา เจตนธรรม 2.เคียรขาด โดย ซาติ กอบจิตติ 3.เพื่อนบุญ โดย ไพฑูรย์ ธีญา	หนังสือเรียนภาษาไทย มัธยมศึกษาตอนต้น รวมเรื่องสั้น ทางชนะ ของซาติ กอบจิตติ รวมเรื่องสั้นก่อกอง ทราย ของไพฑูรย์ ธีญา	10

ตอนที่ 3 แนวทางการนำไปใช้

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองมีเงื่อนไขในการใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

1. เงื่อนไขด้านครู

การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่นักเรียนสามารถอ่านจับใจความเข้าใจความหมาย วิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ระบุแนวคิด น้ำเสียง และคุณค่าของเรื่อง รวมไปถึงสังเคราะห์เรื่องและประเมินค่าความน่าเชื่อถือ ครูจึงต้องมีความรู้ในด้านกลวิธีการสอนอ่าน และมีความเชี่ยวชาญในการอ่านงานเขียนประเภทต่างๆ เพื่อให้สามารถประเมินและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแก่นักเรียนได้

2. เงื่อนไขด้านเวลา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเองมุ่งพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื้อหาและบทอ่านจึงต้องจัดลำดับความยากง่าย ดังนั้นเวลาของการฝึกอ่านจึงขึ้นอยู่กับความยากง่ายของบทอ่าน และกลวิธีในการจัดการเรียนรู้

3. เงื่อนไขด้านนักเรียน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้มุ่งพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื้อหาและความยากง่ายจึงเหมาะสมกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นหากครูไปใช้ในระดับอื่น ควรต้องวิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหา นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับช่วงชั้น และช่วงวัยของนักเรียน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องสั้นสะท้อนสังคม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 3
 จำนวน 10 คาบ

สาระสำคัญ

เรื่องสั้นเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดีที่เป็นภาพสะท้อนทางสังคม ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวของสังคมผ่านตัวหนังสือ ซึ่งเรื่องสั้นมีลักษณะในการแต่งคล้ายนวนิยายแต่มีขนาดสั้นกว่า สอดแทรกแง่คิด และกลวิธีการนำเสนอที่ซับซ้อน ดังนั้นในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผู้อ่านจำเป็นต้องใช้การพิจารณาไตร่ตรอง ความหมายทั้งโดยตรงและโดยนัย ข้อคิด น้ำเสียงของผู้แต่ง และประเด็นสำคัญที่สอดแทรกไว้ในเรื่องสั้น ดังนั้นการอ่านเรื่องสั้นจึงเปรียบเสมือนภาพสะท้อนทางสังคม ที่ผู้เขียนนำเสนอให้แก่ผู้อ่าน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนอ่านจับใจความเรื่องราวได้เป็นข้อมูลเบื้องต้น
2. นักเรียนวิเคราะห์ความหมายโดยตรงและโดยนัย
3. นักเรียนประเมินคุณค่าบทอ่านที่กำหนด
4. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน และแนวคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน
5. นักเรียนเกิดทักษะการกำกับตนเองในการทำงานและพัฒนาางานของตนเอง

เนื้อหา

1. ความหมายของเรื่องสั้น เรื่องสั้นเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดี เป็นงานเขียนที่แต่งเป็น เรื่องสั้น ที่มีขนาดสั้น การดำเนินเรื่องมีหลากหลายรูปแบบแต่มุ่งแสดงสาระแนวคิดที่เป็นสาระที่ ต้องการสื่อผ่านผู้อ่าน
2. องค์ประกอบของเรื่องสั้น ประกอบด้วย แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง ซึ่งหมายถึงสารที่ ผู้เขียนต้องการสื่อสารให้แก่ผู้อ่านซึ่งโดยทั่วไปจะมีลักษณะธรรมดาอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ โคร่งเรื่อง คือเค้าโครงเรื่อง que ผู้เขียนจะกำหนดขึ้นเพื่อให้บ่งบอกถึงเหตุการณ์ที่ดำเนินให้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของตัวละคร ตัวละคร คือผู้แสดงบทบาทตามที่ผู้เขียนกำหนดให้สอดคล้อง

กับโครงเรื่องและแนวคิด ฉาก คือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเนื้อเรื่อง และน้ำเสียงของผู้แต่ง คือเป็นสิ่งที่ผู้เขียนได้สะท้อนและนำเสนอแฝงแง่คิดไว้ในเนื้อหาซึ่งเป็นการแสดงทัศนคติของผู้เขียน

กระบวนการจัดการจัดเรียนรู้

ขั้นการสอน EC2R	การจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	การวัดและประเมินผล	
				วิธีการ	เครื่องมือ
ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establish purpose [E] จำนวน 1 คาบเรียน 1.1ครูทบทวน ความรู้เดิม หรือ เพิ่มเติมความรู้ใน ประเภทหรือบท อ่าน ของบทอ่าน	1.1 ครู ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องสั้น เพื่อวัด ความรู้พื้นฐานของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องสั้น -นักเรียนอธิบายเรื่องสั้นเป็นอย่างไร -เรื่องสั้นประกอบไปด้วยอะไรบ้าง -เรื่องสั้นต่างจากนวนิยายอย่างไร -เมื่ออ่านเรื่องสั้นแล้วได้อะไร 1.2 เมื่อนักเรียนสนทนาและช่วยกันตอบจนได้ คำตอบเกี่ยวกับของเรื่องสั้น ครูใช้ Power- point อธิบายนักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เบื้องต้น	1.ทบทวนความรู้ เดิมเกี่ยวกับ ประเภทของงาน เขียน เพื่อใช้เป็น ความรู้พื้นฐานใน การอ่าน 2.เตรียมเนื้อหา กิจกรรม และสื่อ การเรียนรู้ต่างๆ ให้ สอดคล้องกับบท อ่าน	1.ศึกษาความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับ การอ่าน 2.การทบทวน ความรู้เกี่ยวกับ ประเภทของงาน เขียนด้วยการฟัง บรรยายหรือ สะท้อนความรู้ ด้วยการสนทนา โต้ตอบ	1.บทสนทนา และการแสดง ความคิดเห็น	1.การสังเกต พฤติกรรมกรรมมี ส่วนร่วมในการ แสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับ ประเภทของบท อ่าน
1.2การสร้าง เป้าหมาย	1.3 ครูกระตุ้นนักเรียนด้วยภาพที่เกี่ยวข้อง หัวข้อของเรื่องสั้นที่ใช้จัดกิจกรรม ตัวอย่างเช่น ภาพเกี่ยวกับวัด พระสงฆ์ และฉลามกระตุ้นให้ นักเรียนคิดอย่างกว้างไกล -นักเรียนคิดว่ามันมีความหมายกับชีวิตในแง่ อะไรบ้าง -ถ้าเราไม่ปฏิบัติจะมีผลอย่างไรต่อตนเองหรือกับ การอยู่ร่วมกันในสังคม -นักเรียนคิดว่าความเชื่อคืออะไร -ความเชื่อของนักเรียนเป็นอย่างไร -นักเรียนมีเหตุผลสนับสนุนต่อความเชื่อใน สังคมไทยหรือไม่ อย่างไร -นักเรียนคิดว่าสังคมไทยสามารถเปลี่ยนความเชื่อ ในเรื่องใดบ้าง	1.เตรียมสื่อที่ เกี่ยวกับเนื้อหาที่ สอดคล้องกับบท อ่าน 2.ตั้งคำถามเพื่อ กระตุ้นความรู้ของ นักเรียน	1.คิดทบทวน ความรู้เดิมผสมกับ ความรู้ใหม่ 2.สะท้อนความรู้ ด้วยการตอบ คำถามโต้ตอบ	1.บทสนทนา และการแสดง ความคิดเห็น	1.การสังเกต พฤติกรรมกรรมมี ส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับภาพ

ชั้นการสอน EC2R	การจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาท นักเรียน	การวัดและประเมินผล	
				วิธีการ	เครื่องมือ
1.2การสร้าง เป้าหมาย 1.3การเลือกบท อ่าน	-ความเชื่อของนักเรียนเป็นอย่างไร -นักเรียนมีเหตุผลสนับสนุนต่อความเชื่อในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร -นักเรียนคิดว่าสังคมไทยสามารถเปลี่ยนความเชื่อในเรื่องใดบ้าง 1.4 นักเรียนสร้างเป้าหมายในการอ่านเรื่องสั้นว่าจะอ่านอย่างไร เช่น พยายามอ่านเรื่องสั้นให้เสร็จสิ้นภายใน 20 นาที, หาคำหรือส่วนที่เป็นบริบทของเรื่องให้ได้ 5 ประโยค, กำหนดให้สามารถเล่าเรื่องได้ถูกต้องหลังอ่านรอบแรก 1.5 นักเรียนอ่านสำรวจบทอ่าน 3 เรื่องและเลือกเรื่องสั้นที่ตนเองมีความสนใจ	1.ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการสร้างเป้าหมาย 2.ควบคุมและชี้แนะแนวทางการกำหนดเป้าหมายให้สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล 3.ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณร่วมทั้งสร้างเทคนิคการอ่านให้นักเรียน 4.ชี้แนะบทอ่านที่กำหนด ให้นักเรียนเห็นภาพกว้าง	1.คิดทบทวนและสร้างเป้าหมายให้ตนเอง 2.สร้างเทคนิคการอ่านให้แก่ตนเองในห้อง 4.คิดทบทวนและเลือกบทอ่านที่ตนเองสนใจ	1.การกระตุ้นด้วยบทสนทนา 2.การใช้แผนภาพความคิด 3.การตอบคำถาม 4.การเลือกบทอ่านจากใบงาน	1.การสังเกตพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมการแสดงความคิดเห็น 2.แผนภาพความคิด 3.ใบงาน
ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C] จำนวน 2 คาบเรียน 2.1การตั้งคำถามเพื่อแนวทางการอ่าน 2.2 สรุปลงข้อสงสัยของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่าน	2.1 นักเรียนอ่านเนื้อหาสาระจากบทอ่าน โดยครูกล่าวเชื่อมโยงหรือกระตุ้นให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงกับสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนที่เลือกบทอ่านเหมือนกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น “ศาลนาอยู่คู่กับสังคมไทย” นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียนว่ามีประเด็นอะไรบ้างในเรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบ หรือประเด็นที่น่าสนใจในกลุ่มของตนเอง ยกตัวอย่างกลุ่มละหนึ่งประเด็น และนักเรียนช่วยกันอภิปราย 2.2 นักเรียนเลือกใช้กลวิธีในการอ่านแบบต่างๆ เช่น การคาดเดาเรื่อง การยกเหตุการณ์เปรียบเทียบ การอ้างอิงข้อมูล เป็นต้น มาใช้สรุปลงข้อสงสัยของตนเอง	1.กระตุ้นด้วยคำถามนำ ให้นักเรียนได้คิดเชื่อมโยงความคิดเดิมกับประสบการณ์ใหม่	1.สะท้อนความรู้ด้วยการคิด ทบทวนหาคำตอบร่วมทั้งตั้งคำถามเพื่อเป็นสร้างประเด็นคำถาม	1.บทสนทนาและการแสดงความคิดเห็น	1.การสังเกตพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นคำถาม

ชั้นการสอน EC2R	การจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาท นักเรียน	การวัดและประเมินผล	
				วิธีการ	เครื่องมือ
ชั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading Criticism [R] จำนวน 5 คาบเรียน อ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณใช้กลวิธี ในการอ่านที่ หลากหลาย -ศึกษาด้านเนื้อหา สาระ -บูรณาการเนื้อหา -พิจารณาคุณค่าของ เนื้อหา	3.1 นักเรียนฝึกอ่านโดยใช้กลวิธีการอ่านที่ หลากหลาย โดยเฉพาะการเน้นหาคำสำคัญ, ความหมายโดยตรงและโดยนัย, ส่วนวนโวหาร ที่เกี่ยวข้อง, แนวคิดของเรื่องในระหว่างที่อ่าน ครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำขั้นตอนในการหาใช้ กลวิธีต่างๆ หรือการสืบค้นหาข้อมูลแก่ผู้อ่านที่ มีข้อสงสัยเป็นรายบุคคล 3.2 นักเรียนสามารถซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาใน บทอ่าน คำศัพท์ หรือข้อความที่ไม่เข้าใจแก่ กลุ่มเพื่อน และครูเพื่อทำการอภิปรายกันใน ชั้นเรียน 3.3 นักเรียนนำคำที่สามารถค้นหาความหมาย หรือข้อความที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์กับบท อ่านมาประมวลความคิด และตอบคำถามในใบ งานที่ครูแจกไว้ในช่วงต้นที่อยู่ท้ายบทอ่าน	1. ครูตอบคำถาม ระหว่างฝึกปฏิบัติ 2. ครูคอยให้ คำแนะนำแก่นักเรียนด้วยการ เข้าใจธรรมชาติของ นักเรียน (Zone of proximal) 3. ครูถามคำถาม และนำคำมา อภิปรายเพื่อให้นักเรียนเกิดการคิด ทบทวนไตร่ตรอง ข้อความต่างๆ	1. นักเรียน เลือกใช้กลวิธีกา รอ่านที่ หลากหลายนำมา ประยุกต์ใช้ในการ อ่าน 2. นักเรียน พยายามสรุป สาระสำคัญของ บทอ่าน 3. นักเรียนค้นหา ความหมายของ ความหมาย โดยตรง โดยนัย แนวคิดของเรื่อง	1.บทสนทนา การแสดงความคิด เห็นและการ ตั้งคำถาม 2.การตอบ คำถามในใบงาน	1.สังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมใน การตอบคำถาม และการตั้งคำถาม 2.ใบงาน
ชั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflective Idea [R] จำนวน 2 คาบเรียน 4.1 การแสดงความคิด เห็นงานของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงงาน ของตนเอง 4.2การเขียนบันทึก ความรู้ออกมาเป็น แผนภาพความคิด รวบยอด 4.3การเขียนบันทึก การเรียนรู้	4.1 นักเรียนนำแผนภาพความคิดของแต่ละคน นำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกี่ยวกับสาระที่ได้จากบทอ่านหน้าชั้นเรียน และอภิปรายเนื้อหาสาระประโยชน์ที่ได้จาก การอ่านร่วมทั้งแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับบทอ่าน 4.2 นักเรียนที่ระบุสาระสำคัญไม่ตรงประเด็น สามารถอ่านงานเขียนอีกครั้งพร้อมทั้งปรับปรุง ผลงานของตนเองในใบงานและแผนภาพ ความคิดรวบยอด 4.3 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปและตรวจสอบ การอ่านอีกครั้ง 4.4 นักเรียนร่วมกันให้คะแนนผลงานของ เพื่อนโดยเป็นเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน 4.5 นักเรียนเขียนบันทึกความรู้จากสัปดาห์ที่ ได้ทำกิจกรรมจากบทอ่าน	1. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมและ ควบคุมชั้นเรียนให้ เรียบร้อย และ บางครั้งอาจช่วย สรุปข้อปัญหาต่างๆ 2. ครูแนะนำและให้ รายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงผลงาน 3. ครูตรวจสอบการ เขียนบันทึกการ เรียนรู้เพื่อเป็นการ สนทนาโต้ตอบ ระหว่างนักเรียน และครู	1. นักเรียนนำ แผนภาพความคิด รวบยอดของตน มาอภิปรายเพื่อให้ ได้ข้อมูลจากการ อ่านมากขึ้น 2. นักเรียนร่วมกัน อภิปรายและ แสดงความคิดเห็น อย่างสร้างสรรค์ 3. นักเรียน ตรวจสอบและ ประเมินผลของ เพื่อนและของ ตนเอง	1. การสนทนา แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น 2. การเขียน แผนภาพ ความคิดรวบ ยอด 3. การประเมิน ความคิดรวบ ยอด 4. การเขียน บันทึกการ เรียนรู้	1. การสังเกต พฤติกรรมกรณี ส่วนร่วมการแสดง ความคิดเห็น 2. แผนภาพ ความคิดรวบ ยอดจากบทอ่าน 3. แบบประเมิน ความคิดรวบยอด 4. แบบบันทึกการ เรียนรู้ Learning Log

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. Power Point เกี่ยวกับองค์ประกอบของเรื่องสั้น
2. บทอ่านเรื่องสั้นจำนวน 3 เรื่อง
3. ใบงานการเขียนแผนภาพโครงเรื่องสั้น
4. บันทึกการเรียนรู้ Learning log
5. ใบประเมินความคิดรวบยอด

แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครู

(.....)

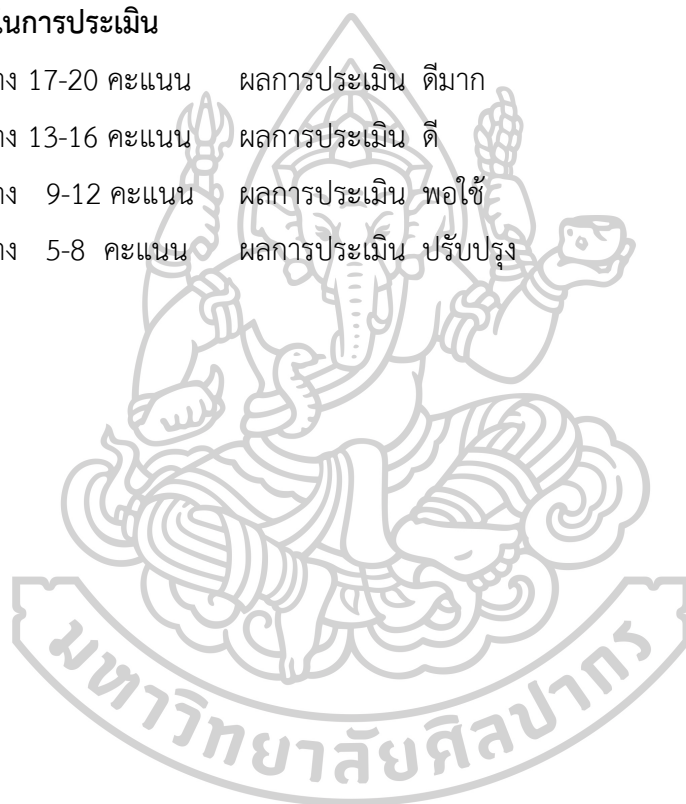
เกณฑ์การประเมินแผนภาพความคิดรวบยอด

เกณฑ์การให้คะแนน

4	หมายถึง	ดีมาก
3	หมายถึง	ดี
2	หมายถึง	พอใช้
1	หมายถึง	ปรับปรุง
0	หมายถึง	ใช้ไม่ได้

เกณฑ์การใช้ในการประเมิน

คะแนนระหว่าง 17-20 คะแนน	ผลการประเมิน	ดีมาก
คะแนนระหว่าง 13-16 คะแนน	ผลการประเมิน	ดี
คะแนนระหว่าง 9-12 คะแนน	ผลการประเมิน	พอใช้
คะแนนระหว่าง 5-8 คะแนน	ผลการประเมิน	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินแบบทดสอบการอ่าน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

- 10 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 6 ประเด็น
- 9 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 6 ประเด็น แต่ยังมีใจความไม่สมบูรณ์ 1 ประเด็น
- 8 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 5 ประเด็น
- 7 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 5 ประเด็น แต่ยังมีใจความไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น
- 6 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 4 ประเด็น
- 5 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 4 ประเด็น แต่ยังมีใจความไม่สมบูรณ์ 3 ประเด็น
- 4 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 3 ประเด็น
- 3 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 3 ประเด็น แต่ยังมีใจความไม่สมบูรณ์ 2 ประเด็น
- 2 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 2 ประเด็น
- 1 คะแนน : เขียนตอบได้ครบตามประเด็นที่ถามทั้ง 1 ประเด็น

ระดับคุณภาพ

คะแนน 9-10 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
คะแนน 7-8 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี
คะแนน 5-6 คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
คะแนน 1-4 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ต้องปรับปรุง

หมายเหตุ คุณภาพ ระดับดีขึ้นไป จึงถือว่าผ่าน

บทอ่านที่ 1 เพื่อนบุญ

ดัดแปลงจาก : ไพฑูรย์ ธัญญา

หลวงพ่อล้างข้าวสุกจากก้นบาตรโปรยหว่านลงบนลานดิน พร้อมกับทำเสียงกรู๊ก ๆ เพียงชั่ว
อึดใจเดียวบนลานโล่งตรงนั้นก็คลาดคล้ำด้วยฝูงไก่แจ้ที่พากันมากินข้าว

หลวงพ่อยืนมองด้วยความชื่นชมในขณะที่โปรยหว่าน เจ้าตัวเล็กที่เพิ่งออกจากไซร้องเจี๊ยบๆ
เคล้าคลอไม่ยอมห่างแม่บางตัวก็วิ่งวนเวียนไปรอบวงอย่างตระหนก เจ้ารุ่นกระทงหนุ่มสาวจต้องอยู่
ข้างนอกไม่ยอมเข้ามาในวง มันคงกลัวพ่อไก่หรือแม่ไก่ไล่ตีจึงคอยจ้องหาจังหวะอยู่รอบนอกเปลือย 5
เมื่อไหร่ก็รีบเข้ามาจิกทันที ไม่เหมือนตัวใหญ่ที่มีสิทธิ์กินข้าวทุกเม็ดโดยไม่ต้องหวาดระแวงหรือ
ลुकี้ลुकุ่นเหมือนเจ้าตัวเล็ก ๆ

เสียงรถยนต์บีบแตรแปร๊นๆ เข้ามาใกล้ ตะเพิดให้ฝูงไก่แตกฮือไปคนละทิศละทาง แม่ไก่ลูก
อ่อนกางปีกร้องกะต๋ากอย่างตื่นตระหนก พลอยทำให้ตัวอื่นๆ ตะเบ็งเสียงตามไปด้วย ซึ่งเป็นจังหวะ
เดียวกับที่รถเก๋งคันยาววิ่งปราดเข้ามาจอดทับลานข้าวของหลวงพ่อดิบพอดี 10

“ท่านอาจารย์อยู่กุฏิหลังไหนหรือหลวงพ่” คนขับรถชะงักหน้าออกมาถาม

“อยู่หลังโน้นแหละ” หลวงพ่อตอบพร้อมกับชี้มือไปทางตึกสี่เหลี่ยมอ่อนที่อยู่ถัดไป เพิ่ง
สังเกตเห็นผู้หญิงอีกสองคนนั่งมาในรถ

รถคันเดิมพุ่งทะยานไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วจนหลวงพ่อหงายผละ แทะบปล่อยบาตรในมือให้
ร่วงหล่น มันเลี้ยวอ้อมต้นมะม่วงแล้วไปจอดนิ่งอยู่หน้าตึกหลังใหญ่ 15

แม่ไก่ลูกอ่อนยังคงร้องกะต๋ากเพราะความกลัว ลูกเจี๊ยบร้องเจี๊ยวจ้าวอยู่รอบกุฏิ หลวงพ่
หันกลับไปทางลานโปรยข้าวอีกครั้งหนึ่ง เสียวแปลบเข้าไปในหัวใจ ลูกไก่สี่เหลี่ยมสองตัวแบนและอยู่
ตรงรอยล้อรถ เครื่องในลำไส้ทะลักออกมาชวนให้อ่านใจ หลวงพ่อวางบาตรแล้วรีบเข้าไปเก็บขึ้นมา
ด้วยมือสั่นเทา

“มีตาเหมือนตาบอด” แกลบลงสังเขกกับชากลูกไก่ก่อนจะโยนเข้าไปในตงหย้าคาหลังกุฏิจน 20
ไม่ได้ยินเสียงตก

ฝูงไก่แจ้เริ่มตีวงเข้ามากินข้าวสุกบนลานดินอีกครั้ง แม่ไก่ตัวเดิมนำลูกของมันไปกอดอยู่ได้
บันไดกุฏิหลวงพ่ มันคงไม่รู้หรือว่าลูกน้อยทั้งสองมันสิ้นชีวิตไปแล้วเพราะถูกรถทับ มันเป็นไก่จึงไม่
อาจนับจำนวนลูกของมันได้ แต่ถ้ามันเป็นคนที่มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกับรถคันนั้น มันจะเศร้า
เพียงใดหนอ 25

ทั้งที่เป็นพระ แต่หลวงพ่อก็คอดสะเพื่อนใจไปกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อหน้าต่อตาไม่ได้ ดูที่
หรือเมื่อสักครู่เจ้ายิ่งวิ่งวนอยู่ข้างแม่ คอยกินข้าวที่แม่จิกป้อนให้อย่างมีความสุข แต่เมื่อรถคันใหญ่วิ่ง
ผ่านมามันก็บดขยี้ชีวิตน้อยๆ ของเจ้าเสียแหลกเหลว นี่เป็นเจ้าดอกนะ... เป็นเจ้าที่มีค่าแต่ลูกไก่กะจิด
ริดเท่านั้น หากเป็นเด็กน้อยล่ะ ... หลวงพ่อมิต้องเศร้ากว่านี้หรือ

ข้าวในลานดินหมดแล้ว ข้าวกันบาตรก็ไม่เหลือเหลือ ผุงไก่อแยกย้ายกระจายวงกันไปตาม³⁰ ประสา ไก่อ่ทุกตัวในวัดนี้หลวงพ่อดีงม้นมากับมือ ดีงด้วยเศษข้าวสุกของเหลือเดนเหลือชานจาก ส่วนทานของชาวบ้าน ตอนแรกม้นก็มีอยู่แค่สองตัวเท่านั้น ม้นหลงรอดจากโรครระบาดในคราวก่อน หลวงพ่อก็ปราณีให้ข้าวน้ำจันเติบใหญ่ออกลูกออกหลานเต็มลานวัด ใครไปใครมาเห็นเข้าชอบใจอยาก ได้หลวงพ่อก็ให้ไป ไม่ขายไม่คิดราคาเพราะหลวงพ่เป็นพระ ไม่คิดค้าขายเหมือนใครอื่นไม่เหมือนกับ

หลวงพ่ต้องฆ่าเลือกไปทางกุฎิหลังใหญ่เมื่อนึกถึง ตอนนั้รถเก๋งสีฟ้าคันใหญ่ยังคงจอดนิ่งอยู่³⁵ หน้าตึก ป่านนี้คนที่มากับรถคันนั้นคงหมอบกราบต่อหน้า ‘ท่านอาจารย์’ เจ้าของตึกใหญ่ไม่ขอหวย เบอร์ก็คงเป็นขอน้ำมนต์หรือไม้ฝ้ายันต์ของเสน่ห์จากท่านอาจารย์ และแน่นอนที่สุดคนที่มานั้น จะต้องมิของกำนัลมาถวายท่านอาจารย์เป็นแน่ ของดีจึ มีราคาอย่างทีพระอย่างหลวงพ่ไม่เคยได้รับ ถวายจากใคร สำหรับหลวงพ่แล้ว หากมิของได้รับถวายบ้างก็เป็นพวกหมากพลู ยาสูบแค่นั้นเองคนที่ นำมาถวายเล่าก็เห็นจะเป็นพวกชาวบ้านที่มากขอไก่อเสียมากกว่า

“ให้เหมือนท่านอาจารย์ซีหลวงพ่ ใ้หวยใ้เบอร์ทำฝ้ายันต์ปั้นไอ้ซิกไว้แจกบ้างซี แล้วไม่ นานหรอก หลวงพ่ก็คงไ้ได้อยู่ตึกเหมือนท่านอาจารย์ มีทีวีสีมีพัดลมสบายไปเลย นื่อะไรไ้ เอาแต่ ดีงไก่อแจ้ไก่อดี๊ย ม้นจะมีราคาอะไร อย่างดีก็ให้คนมาขอไปเสียเปล่าๆ เลยต้องอยู่กุฎิหลังคากจากอย่าง นี้แหละ” ชาวบ้านหลายคนเคยพูดเหมือนเป็นห้วงฐานะของหลวงพ่ในทำนองนี้ แต่หลวงพ่ก็แก้ง ว่าให้ตกลงไปเสียทุกครั้ง

“ก็ที่อยู่นี้มีม้นก็ตึกเหมือนกันโยมไม่เห็นหรือ เวลาฝนมาลมมาที่ไรก็ต้องนอนใจเต็นตึกๆ กลัว ลมม้นจะเปิดหลังคาไปยั้งไ้ละ”

“แต่ตึกหลวงพ่อนี้ไม่ไหว ดูหลังโน้นแล้วมาดูหลังนี้เป็นขวางตาพิลึก”

อันที่จริงชาวบ้านก็ว่าไม่ผิดนัก ระหว่างตึกสีอ่อนเหลืองอ่อนของท่านอาจารย์กับกุฎิหลังคามุง จากของหลวงพ่ ม้นช่างดูห่างไกลกันเหลือเกิน ห่างไกลกันทั้งทีอยู่ในเขตวิสูงคามสีมาเดียวกันแต่⁵⁰ ใครจะคิดอย่างไรมองอย่างไรก็ช่างเถอะ นั่นเป็นเรื่องของวัตถุ สำหรับหลวงพ่แล้วไม่เคยคิดเอามาใส่ ใจ หลวงพ่คิดว่าสิ่งที่ควรนำมาเปรียบเทียบม้นควรจะเป็นบ้านชาวบ้านมากกว่า บ้านของชาวบ้านที่ ไ้ชื่อว่าเป็นผู้อดหนุนจุนเจือวัด แต่อยู่ในสภาพซ่อมซ่อมเหมือนคอกสัตว์ เมื่อเปรียบกับตึกหลังใหญ่ใน วัดนี้สิมันควรอนาใจต่อสายตาของผู้ไ้พบเห็น ระหว่างผู้ให้กับผู้รับ แต่ในฐานะของผู้รับกลับสูงส่ง หูหกรากว่าผู้ให้เหมือนฟ้ากับดินก็ไม่ปาน

ลมฤดูแล้งไปไม้เหลือร่องพรู ร่วงลงมาทับถมลานทรายเป็นชั้นหนา ไปไม้ร่วงหนักล้วนเป็น คราวผลัดใบ ลานวัดที่เคยเตียนโล่งกลับรกเรื้อด้วยไปไม้แห้ง ไปไม้ร่วงทุกวันหลวงพ่ก็กวาดทุกวัน แต่ ต้นไม้มีหลายต้น คนกวาดกลับมีคนเดียว จึงกวาดเท่าไ้ไรๆ ก็ไม่รุ้หมด หากกระนั้นหลวงพ่ก็ไม่เคย ละเว้นกิจวัตรข้อนี้ไปไ้สักวันเดียว

ไม้กวาดในมือขอหลวงพ่อกฎกับใบไม้แห้งและพื้นทรายดังครูดคราดๆ เป็นจังหวะใบไม้ถูกกวาดนำมารวมกันเป็นกองสูง เวลากวาดขยะทุกครั้งหลวงพ่อดึงนิ้วถึงคำสอนของท่านอุปฌาย์ในตอนเช้าโบสถ์บวชเป็นครั้งที่สองอยู่เสมอ คำของท่านช่างจับใจนัก

“จิตใจของคนเราก็มืดมนนั้นแหละ... กิเลสตัณหาอันทำให้จิตใจเศร้าหมองเปรียบได้ดั่งขยะ ซึ่งชอบแต่จะหล่นร่วงลงมาทับลานดิน หากเราไม่พยายามกวาดออกไปเสียบ้างก็จะทำให้จิตใจกรุงรังด้วยขยะกิเลส เพราะเรานั้นมีไม้กวาดอยู่ในมือแล้ว หลักธรรมวินัยคือไม้กวาดอันวิเศษ ฉะนั้นจงหมั่นแผ้วกวาดขยะในลานใจและลานวัดอย่าได้เว้น จึงจะได้ชื่อว่าบวชมาแล้วไม่สูญเปล่า...”

ท่านอุปฌาย์กล่าวเปรียบไว้เช่นนี้... ท่านอาจสืมคิดไปกระมังว่าขยะบนลานวัดนั้นไม่ยากที่จะปัดกวาด แต่ขยะในลานใจของคนนี้สียากเย็นเหลือเกินที่จะกำจัดให้หมดสิ้นไป ซ้ำร้ายไปกว่านั้นตรงที่ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าไม้กวาดอยู่ในมือแท้ๆ กลับไม่นำพาที่จะหยิบฉวยขึ้นมาใช้ มีแต่แรงสะสมขยะเหล่านั้นให้เพิ่มเติมลงในจิตใจทุกวันเวลา อย่างนี้แล้วจะหวังให้ช่วยปัดกวาดกิเลสในใจชาวบ้านได้ 70 75
อย่างไร หลวงพ่อยิ่งหดหู่เป็นที่สุดเมื่อนึกถึงความจริงประการนี้

ทรุดลงนั่งบนลานทรายอย่างเหนื่อยอ่อน วันเวลาที่ล่วงเลยคอยกักร้อนเรียงแรงของหลวงพ่อก็โรยราลงทุกขณะ ลานวัดเดียนสะอาดอีกครั้งหนึ่ง คงเหลือแต่บริเวณหน้าตึกเหลืองนั้นแหละที่ยังคงรกเรื้อ ความจริงหลวงพ่อก็ค่อยไปกวาดแถวนั้นเสมอ แต่เมื่อไม่นานมานี้เอง ผู้เป็นเจ้าของตึกได้ออกปากปรามไว้ หลวงพ่อก็เลยไม่ไปยุ่งกับมันตั้งแต่นั้นมา

“คราวหลังไม่ต้องมากวาดแถวนนี้หรือกนะ มันตั้งรำคาญสมาธิ และอีกอย่างคนที่มาหาฉันเขาไม่ชอบ เขาเบื่อจะสูดขี้ฝุ่น”

คำทักท้วงของอาจารย์เจ้าของตึกสร้างความน้อยเนื้อต่ำใจให้เกิดขึ้นแก่หลวงพ่อย่างช่วยไม่ได้ หากเป็นคนอื่นไกลหลวงพ่ไม่เคยคิดน้อยใจเลยสักน้อย แต่คนที่พูดนี้คือเพื่อนรวมใบบุญของหลวงพ่แท้ๆ เพื่อนที่เคยมีพระคุณและครั้งหนึ่งเคยช่วยชุบชีวิตให้หลวงพ่ได้พบกับความสุขสงบ 80 ทุกวันนี้เพื่อนผู้เคยหวังดีมาแปรเปลี่ยนไปเสียมากมาย และนับวันที่ความเป็นเพื่อนนั้นจะเลือนหายไปทุกที

คำชี้แจง อ่านเรื่องสั้นแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. พฤติกรรมของคนชั่วบทรดสะท้อนให้สิ่งใด

.....
 .....
 .....

2. หลวงพ่อสะเทือนใจในเรื่องใดบ้างตอบมา 2 อย่าง

.....

.....

.....[2]

3. ความสุขของหลวงพ่อก็คืออะไร

.....

.....

.....[2]

4. สำหรับชาวบ้านมีความรู้สึกอย่างไรกับตึกสี่เหลี่ยมอ่อนกับกุฏิหลังคามุงจาก

.....

.....

.....[2]

5. การกวาดใบไม้ที่ลานดินเปรียบได้กับสิ่งใดและอย่างไร

.....

.....

.....[2]

6. ความสัมพันธ์ระหว่างหลวงพ่อกับท่านอาจารย์เป็นอย่างไร

.....

.....

.....[2]

7. ทำไมผู้แต่งจึงเน้นการใช้สำนวนเหล่านี้ในการสื่อความหมาย

(1) “มีตาเหมือนตาบอด” (บรรทัดที่ 20)

.....

.....[1]

(2) “เหลือเดนเหลือชานจากส่วนทานของชาวบ้าน” (บรรทัดที่ 31)

.....

.....[1]

8. จากบริบทของเรื่อง ผู้เขียนใช้สำนวนต่อไปนี้เพื่อต้องการสื่ออะไร และเพราะเหตุใด

(1) “เมื่อเปรียบกับตึกหลังใหญ่ในวัดนี้สิมันควรอนาถใจต่อสายตาของผู้ได้พบเห็น ระหว่างผู้ให้กับผู้รับ แต่ในฐานะของผู้รับกลับสูงส่งหรูหรากว่าผู้ให้เหมือนฟ้ากับดินก็ไม่ปาน” (บรรทัดที่ 55)

.....

.....

.....[2]

(2) “ฉะนั้นจงหมั่นแผ้วกวาดขยะในลานใจและลานวัดอย่าได้เว้น จึงจะได้เชื่อว่าบวชมาแล้วไม่สูญเปล่า...” (บรรทัดที่66)

.....

.....

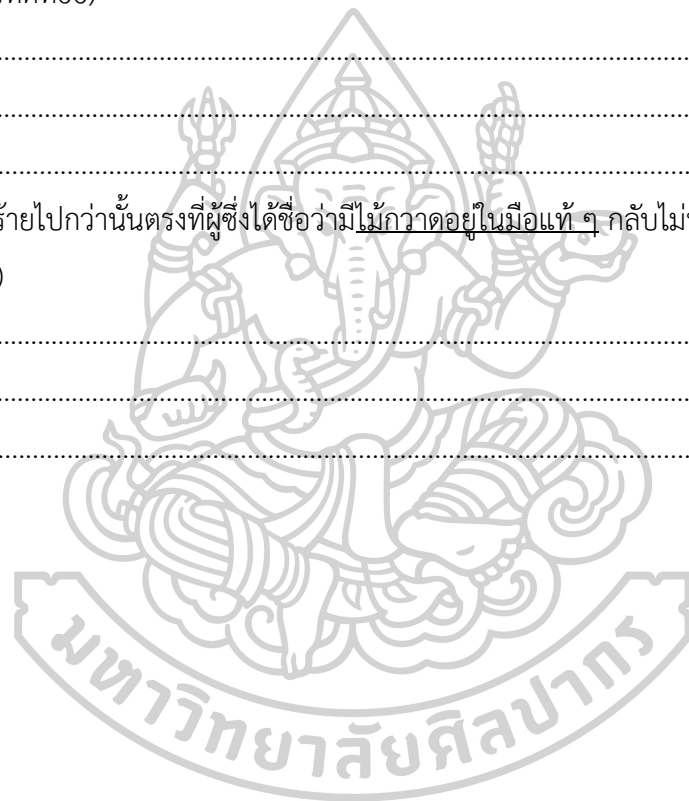
.....[2]

(3) “...ซ้าร้ายไปกว่านั้นตรงที่ผู้ซึ่งได้ชื่อว่ามีไม่วาดอยู่ในมือแท้ ๆ กลับไม่นำพาหยาบฉวยขึ้นมาใช้” (บรรทัดที่ 69)

.....

.....

.....[2]

บทอ่านที่ 2 บัวนาค

ดัดแปลงจาก : เจริญ เจตนธรรม

“แม่ ทำไมฉันจะไม่รัก เมียของฉัน ลูกของฉัน แต่มันไม่ได้มาจะให้ทำยังไงละแม่ก็ ที่วัดบ้าน ยางนาคสององค์เท่านั้นวันนี้ บัวมีหกดอก คนสี่ไปคอยกันแน่นหน้าโบสถ์ พอหลุดจากมือนาจ ใครเป็น ใครก็ไม่รู้ซูลมุลทันกันระเนระนาด ฉันก็ถูกทับมาอย่างไม่หายออกเลยนี้เมื่อไม่ได้มาจริงๆ ฉันถึงจะไป กราบมือกราบตีนไอ้คนที่แย่งได้ บอกว่าขอเถอะ ซื่อก็ก็นึกว่าสงสารเด็กมันจะเกิด มันก็ว่าเมียมันจะ ออกลูกเหมือนกัน”

5

“แล้วที่วัดหินแขงละ เอ็งไปมั่งรีเปล่า?”

“ไปเหมือนกันจ๊ะ แม่ แต่คิดดูซิ ต้องข้ามทุ่งตั้งสองทุ่ง แดดก็ร้อน ฉันถึงนั้นนาคเข้าโบสถ์ไป นานแล้วก็เลยกลับมาเนี ไว้วันพรุ่งนี้เออะฉันจะไปใหม่ วัดบ้านยางมีนาคองค์หนึ่ง ที่วัดหินแขงเขาก็ว่า มี... คราวนี้ฉันจะแย่งเอามาให้ได้”

“เออ แย่งเอามาให้ได้เทอ เจ้าประคุณเอ๊ยดอกเดียวก็พอเมียเอ็งมันใกล้เต็มทนแล้วแม่ก็ 10 คำมาดูห้องตอนเช้า คำว่าไม่แคล้วในวันพรุ่งนี้แหละ เอ็งหากมาได้เร็วเท่าไรก็ดีเท่านั้น ข้าจะได้หมด ห่วงเสียที เด็กในท้องมันก็หลานของข้า แม่มันก็ลูกสาวคนเดียวของข้ามันเป็นไรไป เอ็งคิดดูถึงหัวอก ข้าจะเป็นไร?”

คำพ้อของแม่ยาย ทำให้เขามานอนที่ชานเรือนกายหน้าผากดูใบมะพร้าวกับแสงดาวที่ล้อกัน เล่นเต็นอยู่ับแวมครวลมพัด เรื่องไปแย่งเอาดอกบัวจากนาคก่อนเข้าโบสถ์ไม่ใช่ของง่าย นาคองค์ 15 หนึ่งมีดอกบัวเพียงสามดอก อันเป็นความแห่งพระรัตนตรัยไม่มากไปกว่านี้เลย ส่วนคนที่ต้องการไป แย่งมากหน้าเหลือเกินเขาถูกแม่ยายเคี่ยวเข็ญ เรื่องนี้ทั้งเข้าทั้งคำจันไม่เป็นอันทำมาหากินอย่างที่แก ว่าจริงๆ ก็ถูกของแก เด็กในท้องเป็นลูกคนแรกของเขา เป็นหลานคนแรกของแก แล้วก็ป็นท้องแรก ของเมียเขา ท้องสาวซึ่งคลอดยาก

“ท้องสาวนะ ทิดเวียงเอ๊ย ข้าเห็นมาจะตามีเดียว เอ็งไปถามผู้เฒ่าผู้แก่ดู เขาจะบอกเอ็งใน 20 ความจริงข้อนี้ ได้บัวจากนาคมาต้มน้ำกินดอกเดียวเท่านั้นแหละ คลอดง่ายแล้วก็แคล้วคลาดทุกคน เด็กที่เกิดมาก็เป็นมงคล มันจะรุ่งเรือง เงินเฟื้องเงินบาทไหลมาเทมา จะได้เป็นเจ้าคนนายคนด้วย”

ข้าวเกือบทุกมื้อ แม่ยายมักพูดเรื่องนี้ เร่งเร้าเขาจนรู้สึกรำคาญใจในบางครั้ง แต่เขาก็ไม่แน่ใจ เหมือนกันว่าเท็จจริงมันเพียงใด เพราะเขาไม่เคยมีลูกมีเต้ามาก่อนที่เคยรู้ตามคำบอกเล่าเก่าสืบ ก็ไม่

เคยใส่ใจนัก นึกเสียว่ามันไม่ข้องแวะกับตัวเลย เต็มวันนี้สิมันเกิดกับตัวเขาแล้วเขานึกว่าผู้เฒ่าผู้แก่²⁵ บอกเล่าให้ฟังก็น่าศรัทธาอยู่ ด้วยว่าย่อมเป็นผู้เคยรู้เคยเห็นมาก่อน ถึงอย่างนั้นก็อดถามแถมไม่ได้ว่า

“เอามาต้มแล้วแกล้วคลาดทุกคนหรือ แม่?”

“มีมั่งเหมือนกัน น้อยเหลือเกิน แต่มันเป็นกรรมบาปชาติปางก่อนสร้างไว้แหละ ไอ้ที่มันตาย ทั้งกลมนะ ผิดกะเอ็งไม่ใช่เรอะ เอ็งมันไม่เคยก่อบาปก่อกรรม บวชเรียนก็แล้วไม่เหมือนคนอื่นเขา อีพุดซ้อนมันก็ไม่เคยฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ... เชื่อข้าเถอะ ถ้าได้มันมันต้องแกล้วคลาดแน่ ดอกเดียวก็พอ”³⁰

น้ำหนักคำพูดแม่ยายทำให้เขาเกิดมั่นใจเป็นเงาๆ เพื่อความปลอดภัย เขาได้เพียรไปที่วัดมา หลายวัน ทุกครั้งที่เขาได้ยินเสียงแตรแห่หน้าค จิตใจเขาโลดโตน เขาจะไปเฝ้าอยู่ที่บ้านงานนั้น กระทั่ง เขาแห่หน้าคไปวัดก็ตามไปด้วย ตาเขาจับจ้องที่ดอกบัวในมือหน้าคที่พนมจรดหน้าผากขณะที่ยืนตรงหน้า โบสถ์ ทันใดที่ดอกบัวถูกเหวี่ยงพื้นมือเขาก็พุ่งไปตามทิศนั้น แหวกคนชนตะ เพื่อแย่งเอาให้ได้ หลาย วันมาแล้วเขาไม่สมหวังสักครา ซ้ำกว่าคนอื่นทุกที่ไป³⁵

แสงดาวดับมืดไปแล้ว เสียงยุงหึ่งๆ อยู่ข้างหูเขารู้ว่าลมโบกอยู่ฉิวๆ แม่เฒ่าไอไล่เสลดติด ลำคอตั้งจากห้องแก หมาเห่าแว่วจากหมู่บ้านไกลโผนในความมืดเขาไม่ได้ยินเสียงใดๆ อีกความรู้สึก ครั้งหลังสุดเป็นเพียง

แต่ความเมื่อยล้าถูกลืมเสียสิ้นเชิง เสียงกรนผ่านริมฝีปากเขาเป็นระยะ... นานเท่าไรเขาไม่รู้ สะดุ้งตื่นอีกครั้งเพราะเป็นเสียงครางของเมีย เขาพรวดพราดลุกจนกระดานเรือนไหวสั่น เข้าไปใน⁴⁰ ห้องนอน ตะเกียงน้ำมันมะพร้าวส่องแสงมัว พอมองเห็นร่างบิดไหวๆ อยู่ในมุ้งสีดำคร่ำ

“โอ้ย ... พี่ทิด ... โอ้ย ... อูย...”

เขาเลิกมุ้ง ตบไหล่แล้วลูบหัวเมีย

“เป็นไง พุดซ้อน ข้าช่วยอะไรได้มั่ง”

“มันปวด...โอ้ย...พี่ทิด...มันเจ็บ...มันเจ็บเหลือเกิน”⁴⁵

หญิงสาวกุมท้องที่นูน บิดตัวไปมา ไบหน้าบุดเบี้ยว เขาทำอะไรไม่ถูก แต่จับต้นแขนของ หล่อนข้างหนึ่งเป็นเชิงปลอบ อีกมือหนึ่งลูบไล้หน้าผากที่ฉ่ำไปด้วยเหงื่อ แม่เฒ่าเดินงุ่มง่ามเข้ามาในห้องแกร้องบอกเสียงอู้อี้ ในปากยังอมชานหมากอยู่

“ทำใจดีๆ พุดซ้อนเอ๊ย หมอเชื่อว่าคืนนี้ยังหรอด พຽງนี้ปะรีนถึงจะครบ เออ ทิดเวียงเอ๊ย เอ็ง ก็เห็นอยู่กะตาแล้วอีพุดซ้อนมันทรมาณแคไหน ข้านะไม่สบายใจเลย ได้มาซັกดอกมันอาจเบาเจ็บลง⁵⁰ ได้มั่ง...เฮอแต่ก็ยังไม่เห็นได้มาซັกที”

ประโยคทำๆๆ แกมมุ่งหมายเฉพาะสำหรับเขาไม่มีเสียงตอบจากชายหนุ่ม หญิงสาวคงคราง และนอนบิดตัวไปมา ตะเกียงส่องแสงวอมแวมทำให้เงาของแม่เฒ่ากับเขาเด่นอยู่ที่ข้างฝาตะพักใหญ่ ผ่านไปนั่นแหละ

หญิงสาวจึงสงบอาการตื่น หยุดคราง ผล็อยหลับไปด้วยความอ่อนเพลีย เขาปล่อยให้ชายมั่ง
ลง ยกตะเกียงออกมาข้างนอก แม่เฒ่ากลับเข้าห้องนอน เขานั่งสูบบุหรี่ไปตอง ฟังเสภาเรื่อนอยู่เสียบๆ 55
หมตมวน เขาดับตะเกียงเอนตัวลงนอนและนึกในใจว่า พรุ่งนี้เถอะต้องแย่งเอามาให้ได้ นอกจากเพื่อ
เมียเพื่อลูกที่จะเกิดแล้ว ยังเพื่อยุติการเคียดเขี้ยเียนคำของแม่ยายสักที !

เสียงไก่ตีปีก ชันก้อง ฟ้าทางทิศตะวันออกเริ่มเรืองแสงสีชมพู สรรพสิ่งเป็นเงาตะคุ่มกลาง
ม่านหมอกที่คลุมอยู่ทั่ว ทิวไม้และตาลที่ยืนต้นกลางทุ่งเป็นสีดำอมเทา เขารีบลุกขึ้นล้างหน้า แม่เฒ่า
สาละวนติดเตาไฟในครัว เมื่อเขาเข้าไปในห้อง เมียเขาอนอนลิ้มตาโพรง เห็นหน้าเขาหล่อนยิ้มโรยๆ 60
เขาจับแขนหล่อนบีบยิ้มตอบ

“ค่อยยังชั่วปวดแล้วใช่ไหม? ข้าจะรีบไปตามหมอให้ แล้วจะเลยไปทำงาน อดทนอีกหน่อย
เถอะนะ วันนี้แหละข้าจะต้องแย่งมาให้ได้”

หล่อนพยักหน้าไม่ว่าอะไร

แม่อิงหมอดำแยขึ้นเรือมาเมื่อแม่เฒ่าล้างจานข้าวเสร็จ หมอเข้าไปในห้องลูบๆ คลำๆ ท้อง 65
หญิงสาวซักถามอะไรบางอย่างแล้วกลับออกมาบอกให้แม่เฒ่าเตรียมของใช้ที่จำเป็น แม่เฒ่าก็
จัดหามาให้โดยไว บอกว่าได้เตรียมไว้พร้อมหลายวันแล้ว หม้อดินสำหรับใส่รกและไม่รวกสำหรับตัด
สายตือ ผ้าและหม้อต้มน้ำร้อน แก่มือสั้นด้วยความปีติถามแม่หมอดำแยว่า

“วันนี้แน่?”

70

“ไม่พ่นคืนนี้... เอ้อ ว่าแต่ทิดเวียงมันได้มารี้อย่างไร? นี่มันหายหัวไปไหนของมัน?”

“มันไปวัดแล้วแต่ไก่โห้ มันว่าวันนี้มีบวชอีก ข้าว่ามันคงแย่งเอามาได้แน่...”

“ถ้าไม่ได้มารี้อย่างไร แม่เฒ่าเอ๊ย อย่าว่าวันนี้เลยนะ ไอ้ข้ามันก็ไม่กล้ารับรองด้วย เห็นมานักแล้ว
เจ็บก็ไม่รอดเอาเทียลละ ข้าจะกลับไปก่อน มีดๆ ค่อยมาใหม่...”

คำพูดของหมอดำแยทำให้แม่เฒ่าจิตใจหวั่นไหว แกวิตกว่าสิ่งที่ไม่อยากพบไม่อยากจะเห็นอาจ 75
เกิดแก่ลูกสาวของแกและเด็กในท้อง แกยกมือทวมหัวหันไปทางหิ้งพระเล็กๆ บนบานศาลกล่าว

“เจ้าประคูน พ่อแม่ช่วยคุ้มหัวด้วยเทอ ... ขอให้ไอ้ทิดมันได้มาวันนี้เสียที ดอกเดียวก็พอ
ลูกช่างราบละ”

ตอนเย็นหมอดำแยมาอีกครั้ง ทิดเวียงยังกลับบ้าน ข้าวมือเย็นยังคอยมันอยู่ หมอดำแยเข้า
ไปขลุกอยู่ในห้อง พักหนึ่งก็ออกมาบอกแม่เฒ่าว่าเห็นไม่พ่นคืนนี้เป็นแม่มนั้น หญิงสาวในห้อง 80
ครวญครางถี่ขึ้น ทิดเวียงก็ยังไม่กลับทั้งแม่เฒ่าและหมอดำแยชะเง้อชะเง้อไปทางท้องทุ่งบ่อยๆ
เมื่อเห็นแต่ควายสามตัวเล็มหญ้าอยู่

ที่นั่นก็มองตากันที่หนึ่งสายหน้าทีหนึ่ง

“ปานนี้ยังไม่มาอีก เฮย! ไอ้พุดซ้อนมันก็ปวดมากขึ้นทุกที แกคอยเฝ้าไอ้ทิดมันอยู่ที่ไหน ข้าจะ
ไปดูไอ้พุดซ้อน เมื่อมันมา ช่วยบอกข้าด้วย อย่าให้มันเข้าไปในห้องล่ะ มันไม่ใช่เรื่องของผู้ชาย!” 85

บานประตูห้องปิดเมื่อหอมด้าแย ผลุบเข้าไปแม่เฒ่านั่งตะบันหมากอยู่ที่ชานเรือนแกกระวนกระวายผุดลุกผุดนั่งไม่เว้น ตะวันทอแสงแดงเรื่ออยู่เหนือทิวไม้ทิศตะวันตก ฉับพลันที่เงาคนตะคุ่มขึ้นที่ชายทุ่งลิบโน้น แม่เฒ่าก็โลดลุกตึงตึงตั้งตะบันหมากร้องอย่างลึมตัว

“แม่กึ่ง แม่กึ่ง! ไอ้ทิดมาโนนแล้ว!”

“ได้ม้ายัย” เสียงถามจากในห้อง

90

“ยังไม่เห็น” แม่เฒ่าร้องตอบ

ทิดเวียงจริงๆ นะแหละ เขากำลังเดินตัดทุ่งมาเรือน แม่เฒ่ายังโยยงหยอกอยู่ที่นอกชาน เสียงครางของหญิงสาวจากในห้องทำให้แกลเห็นทิดเวียงเดิน อืดอาดไม่ทันใจ ทั้งที่ทิดเวียงจำอ้าวเหงื่อตกมาทีเดียว พอทิดเวียงผ่านเข้ามาในระยะมองเห็นได้ชัด แกร้องเสียงสั้นอีกคำรบหนึ่ง

“แม่กึ่ง! ได้มาแล้ว! ไอ้ทิดได้มาแล้ว!”

95

แกยิ้มเบิกบานปานๆ กับทิดเวียง เขากระโดดขึ้นบันไดเรือนโดยไม่ล้างตีนส่งดอกบัวให้แม่ยาย ชักถามถึงเมียรัก แม่เฒ่าไม่ฟังเสียง รับดอกบัวนำมาใส่ขัน ขมิขมันใส่หมอน้ำต้ม แกนั่งพนมมือพิมพ์ทำแข่งเสียงครางจากในห้อง แข่งกับเสียงร้องปลอบของยายกึ่งหอมด้าแย ทิดเวียงได้แน่นิ่งหน้าตื่น เสียงเมียรักโอดโอยดังขึ้นทุกที ทำให้เขานั่งอยู่ไม่ติด จุดยาใบตองแล้วเดินไปมา พอน้ำในหม้อเดือดแม่เฒ่าก็ตะโกนขึ้นว่า

100

“แม่กึ่ง! ข้าจัดการเสร็จแล้ว”

แทนเสียงตอบของหอมด้าแย เสียงครวญครางเป็นทอดๆ ของหญิงสาวดังก้องขึ้นทุกทีเสียงขลุกลักในห้องทำให้ทิดเวียงรีเข้าไป แม่เฒ่าปราดเข้ายึดแขนไว้ บอกเขาว่าไม่ใช่เรื่องผู้ชายจะเข้าไปยุ่ง แกจัดแจงรินน้ำต้มดอกบัวมาใส่ขัน ยกเข้าไปในห้อง และออกมาล้างล้างลูกเขย ต่างนั่งกันนิ่งสำหรับกับข้าวไม่มีใครแตะ เปิดไก่อ้าแล้ว วิวควายเข้าคอก ดาวสุกใสอยู่บนท้องฟ้าแล้ว

105

แม่ยายกับลูกเขยต่างนั่งมองไปทางห้องนั้นเสียงครวญครางหยุดไปพักหนึ่ง ก็ตั้งขึ้นใหม่หยุดอีกและตั้งอีกเป็นอย่างนี้ ในฉับพลันต่อมาทั้งสองสะดุ้งขึ้นพร้อมกับเสียง“อุแว้-อุแว้” ดังลั่นเรือนยืมที่ไม่มีกรนัตหมายฉายขึ้นบนใบหน้าของคนทั้งสอง

“เฮอ...” แม่เฒ่าลากเสียงถอนใจ

ทิดเวียงเอนหลังฟังเสาอย่างอ่อนระโหย แต่โล่งอก

110

ยาใบตองหมดไปสองมวน แม่กึ่งหอมด้าแยก็ออกมาเหงื่อโทรมกาย ถือหม้อorkมีผ้าผูกปิดปากหม้อเรียบร้อย แม่เฒ่ากับทิดเวียงถามขึ้นเกือบพร้อมกันว่า

“เป็นไงมั้ง แม่กึ่ง?”

“ผู้หญิงหรือผู้ชาย?”

แม่หอมตำแยยิ้ม ทรวดลงนั่งข้างคนทั้งสอง

115

“แคล้วคลาดทั้งสองหลับไปทั้งคู่ ข้าดีใจด้วยไอ้ทิด ลูกเอ็งผู้ชาย เธอ เหนื่อยกายแต่สบายใจ
เฮ้ยเอาไอ้ไปฝั่งที่ซี”

หอมตำแยยื่นหม้อดินให้ เขารับลงเรือนไป

เมื่อขึ้นเรือนมาใหม่ แม่เฒ่ากับหอมตำแยนั่งกันอยู่ข้างสำหรับกับข้าว ยังไม่เปิดกันคุดอยู่เสียง
ลั่น เขาย่องเข้าไปในห้องเด็กนอนหลับปริ้ม ตัวแดงแก้มอ้ม พุดซอ้นเมียเขาหน้าซีดแต่ก็ยังมียิ้ม¹²⁰
ออกพันประตูกาก็ได้ยินเสียงหอมตำแยว่า

“ข้าว่าแล้วมัยละ ได้มาดอกเดี๋ยวมันก็แคล้วคลาด เห็นมัยออกง่ายด้วยเด็กก็แข็งแรง...”

“ข้าบอกไอ้ทิดมันแล้ว ถ้าได้มาเสียก่อน อีพุดซอ้น คงไม่ต้องนอนร้องอยู่หลายวันยังงี้”

แม่เฒ่ากล่าวเสริมเมื่อเขามา นั่งร่วมด้วย แก่ก็พุดขึ้นว่า

“งืดเวียง อย่างข้าว่า เห็นมัย?” ถ้าไม่ได้บัวดอกนั้นปานนี้เมียเอ็งจะเป็นงืดไม่รู้ เออว่า¹²⁵
แต่เอ็งเทอ ยังไม่ได้เล่าเลยว่าได้มาแต่วัดไหน ถึงกลับมาเอาค่า?”

“วัดหินแขงโน่น...” เขาตอบเสียงในลำคอ

“อ้อ ไกลหน่อยนะเอ็ง ที่วัดบ้านยางไม่มีนาคหนือวันนี่?”

“มี แต่ฉันทแยมาไม่ได้”

“ได้มาก็ดีแล้ว ไกลหน่อยเหนื่อยหน่อยก็คุ้มค่าเหนื่อยเอ็งแล้วงืดละ?” แม่เฒ่าเคี้ยวหมาก¹³⁰
หยับๆแล้วหยุดยิ้มชั่วขณะ

“ถูกละแม่ มันคุ้มค่าเหนื่อยแล้ว ฉันทแยไปถึงวัดหินแขงก็ไม่มีนาคสักองค์ ไม่มีใครในโบสถ์ด้วย
เลยเด็ดเอาในสระวัดมาดอกหนึ่ง ... มันคุ้มค่าเหนื่อยจริงๆแม่”

หญิงชราทั้งสองมองตากัน อึ้งอยู่

คำชี้แจง อ่านเรื่องสั้นแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. สำหรับ “เขา” หรือทิดเวียง มีความรู้สึกขัดแย้งในใจเรื่องอะไรบ้าง บอกมา 2 ข้อ

.....
.....
.....[2]

2. สำหรับเขา การแย่งชิงบัวนาคสำคัญอย่างไร

.....
.....[2]

3. สำหรับแม่เต่าการกราบไหว้พระพุทธรูป เพื่อหวังสิ่งใด

.....
 .....
 .....[1]

4.จงบอกความหวังของแม่เต่ามา 2 ข้อ

.....
 .....[2]

5.ความเชื่อของคนรุ่นเก่าเกี่ยวกับการคลอดลูกคืออะไร

.....
 .....[1]

6.เหตุผลที่ทำให้ดอกบัวนาคกลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชาวบ้านคืออะไร

.....
 .....[1]

7. จากเรื่อง ดอกบัวนาค เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งใด

.....
 .....
 .....[2]

8.ทำไมทิดเวียงจึงตัดสินใจเด็ดดอกบัวในสระน้ำข้างโบสถ์ แทนดอกบัวนาค

.....
 .....[1]

9.ถ้าทิดเวียงไม่ได้ดอกบัวนาคมาก นักเรียนคิดว่าเมียของเขาจะเป็นเช่นไร

.....
 .....
 .....[2]

10.ทำไมผู้แต่งจึงเน้นการใช้สำนวนเหล่านี้ในการสื่อความหมาย

(1) “ฉันทึ่งจะไปกราบมือกราบตีนไอ้คนที่แย่งได้” บรรทัดที่ 3

.....
 .....[1]

(2) “เงินเพื่อเงินบาทไหลมาเทมา จะได้เป็นเจ้าของคนด้วย” บรรทัดที่ 20

.....
 .....[1]

(3) “ที่เคย์รู้ตามคำบอกเล่าเก้าสิบก็ไม่เคยใส่ใจนัก” บรรทัดที่ 22

.....
 .....[1]

(4) “แต่มันเป็นกรรมบาปชาติปางก่อนสร้างไว้แหละ ไอ้ที่มันตายทั้งกลมนะ ผิดกะเอ็งไม่ใช่เรอะ”
 บรรทัดที่ 26

.....
 .....[1]

(5) “เพื่อยุติการเคี้ยวเชิญเย็นคำของแม่ยายสักที” บรรทัดที่ 53

.....
 .....[1]

(6) “แม่แต่มั่งตะบันหมากอยู่ที่ชานเรือนแกกระวนกระวาย ผุดผูดผุดนั่งไม่เว้น” บรรทัดที่ 81-82

.....
 .....[1]

บทอ่านที่ 3 เศียรขาด

ชาติ กอบจิตติ

ผู้คนเข้าห้อมล้อมมากเพื่อแย่งชิงเหรียญเงินเหรียญทองที่โปรยลงกระทบพื้น ช่วงซุลมุนนี้ภาค ถูกอุ้มเข้าสู่พระอุโบสถเพื่อทำพิธีอุปสมบท

หลังบวชเสร็จเมื่อตอนบ่าย พระพิทยาเตือนตัวเองเสมอว่า บัดนี้เรามีโชคนธรรมดาแล้ว กิริยา วาจาควรต้องเปลี่ยนไป จนเวลาค่อนไปเกือบสามทุ่ม ยังถือเป็นโชคดีที่มีหลวงลุงพรเป็นพระพี่เลี้ยง คอยตักเตือน

5

“ทำไมถึงบวชน้อยวันนัก น่าจะอยู่นาน ๆ วัดเราไม่มีพระหนุ่ม ๆ เลย ตั้งแต่ถนนตัดผ่านหลัง วัดเสร็จจโมยขจรก็ชุมขึ้น”

แล้วพูดต่อว่า “จะบวชนานไม่นานไม่สำคัญหรอก สำคัญอยู่ที่ปฏิบัติเท่านั้น เรามีเวลาน้อยก็ ต้องศึกษาให้มากเข้าไว้ ศึกษาปฏิบัติจริง ๆ ถึงแม้เวลาน้อยก็ยังดีกว่าพวกมีโอกาสบวชนาน ๆ แล้ว ปล่อยปละละเลยศาสนาเสื่อมเปลืองข้าวสุกชาวบ้านเขาเปล่า ๆ” หลวงลุงพรยกถ้วยน้ำชาขึ้นจิบแล้ว 10

“เมื่อครู่หลวงลุงว่า ตั้งแต่ถนนผ่านมาขโมยมันชุมขึ้น วัดเราเคยโดนรีเปล่า”

“เมื่อตอนบ่ายที่ท่านบวช ไม่เห็นพระยืนข้างพระประธานหรือว่ามีเศียร”

“ผมไม่ทันสังเกตครับ ตอนนั้นตื่นตื่นจริง ๆ”

“นั่นแหละ โดนตัดไปก่อนหน้าท่านบวชสักสองเดือนเห็นจะได้” หลวงลุงแกหยุดเว้นระยะ 15

แล้วเล่าต่อ

“คืนนั้นหมาเห่าอยู่พักใหญ่ก็ไม่เอะใจ พอได้ยินเสียงรถยนต์ถึงสังหรณ์ใจ”

“โดนไปก็องค์ละครับ” หลวงพิพิทยาถาม

“สอง ดีที่หมามันเห่า ไม่งั้นคงมากกว่านี้”

“ยังดีนะหลวงลุง บางวัดเรียบเลย ผมเคยเห็นช่วงที่ทางกรมส่งผมออกซ่อมรูปเขียนฝาผนัง 20 โโบสถ์ตามวัดต่างจังหวัด บางโบสถ์มันเอาชะเกลี้ยงเลย แต่เขาว่าเวียนมาเอากันหลายหน เจ้าอาวาส บางวัดท่านบอกว่าส่วนมากที่จับได้ก็คนแถวนั้นแหละร่วมด้วย เดียวนี้คนหากินกันผิดเคืองเข้า ก็เลย หันมาหากินกับวัดดีกว่า ง่ายดี”

ก่อนที่หลวงลุงพรจะกลับกุฏิยังเตือนพระพิทยาอีกว่า “เรื่องต่าง ๆ ที่อยู่นอกวัดเมื่อครั้งยังเป็นฆราวาสก็ทิ้งไว้ข้างนอก อย่าเอาเข้าปะปนกัน จะยิ่งฟุ้งซ่าน” 25

แม้จะมีถนนตัดผ่านหลังวัด แต่ทางวัดยังคงปั่นไฟโซลาร์เซลล์ เนื่องจากห่างไกลจากตัวจังหวัด และถ้ามีงานวัดหรือกรณีพิเศษใด ๆ เครื่องปั่นไฟจะดับตอนสี่ทุ่มเป็นปกติ

หลังจากไฟดับแล้ว หลวงลุงพรเดินถือไฟฉายตรวจตราบริเวณวัดก่อนจำวัด การดูแลความเรียบร้อยของวัดในยามค่ำคืน ดูเหมือนกลายเป็นความรับผิดชอบของหลวงลุงพรตั้งแต่เมื่อพระพุทธรูปในโบสถ์ถูกตัดเศียรเป็นต้นมา 30

การสูญเสียครั้งนั้นไม่ใช่พระที่วัดสูญเสียเพียงอย่างเดียว แต่ชาวบ้านของตำบลนี้ยังสูญเสียสมบัติอันล้ำค่าด้วย ผู้เฒ่าบางคนเป็นเดือนเป็นแค้นที่ถนนตัดผ่านหลังวัด ประชุมกันในวันรุ่งขึ้น บางคนเสนอให้ตัดถนนที่เชื่อมระหว่างวัดกับถนนใหญ่ออก แล้วใช้เส้นทางโดยเรือและรถไฟเช่นเดิม

กลางคืนคืนนั้น ขณะที่นอนหลับหลวงลุงตกใจตื่นได้ยินเสียงหมาเห่าดังมาจากทางโบสถ์ หลวงลุงหยิบไฟฉาย แล้วคิดถึงพระพิทยา อย่างน้อยก็เป็นเพื่อนได้ในยามค่ำคืน 35

พระทั้งสองรูปเร่งเดินไปทางต้นเสียงที่หมาเห่า ในมือมีไฟฉายและไม้ที่หาได้ข้างทาง เห็นโบสถ์เป็นเงาตะคุ่มอยู่เบื้องหน้า หมาหลายตัวส่งเสียงคำรามสลับกับเสียงเห่ากระโชก ขณะหลวงลุงเดินเกือบถึงโบสถ์ก็ได้ยินเสียงหมาร้องคล้ายลูกตี “ฉายไฟดูซิ” หลวงลุงกระซิบ

ชายสามคนหยุดอยู่กับที่อย่างตระหนก หนึ่งในสามคนหัวเศียรพระพุทธรูปในมือ อีกคนยกปืนสั้นเล็งมายังต้นแสงไฟ 40

“ดับไฟซะ ถ้าไม่ดับก็ยิง!” เสียงนั้นตะโกนมา

หลวงพิทยาดับไฟฉายแล้วล้มตัวลงหมอบกับพื้นหญ้าอย่างรวดเร็ว เขาไม่กล้าเสียงอันตรายเพื่อเศียรพระเพียงเศียรเดียวเพราะถ้าเป็นอะไรไปนั่นหมายถึงชีวิตหน้าที่การงาน คนรักหรือสิ่งอื่นอีก ร้อยแปด

หลวงลุงพร ดับไฟกำไม้ในมือแน่นแล้ววิ่งไล่คนกลุ่มนั้นทุกอย่างซุกซ่อนในความมืด หลวงลุงพรพยายามยื้อแย่งจนได้เศียรพระพุทธรูปมาอยู่ในอ้อมอก แล้วรัดไว้แน่นด้วยกำลั้งแขน 45

หลวงพิทยาเห็นประกายไฟแลบซึ่พร้อมเสียงปืนดังต๊ตๆ กันสองนัด หากไม่มีใครนำหลวงลุงพรไปโรงพยาบาลในจังหวัด ในเมื่อหลวงลุงพรสิ้นลมแล้วขณะหลวงพิทยาจับอ้อมมายังกุฏิ

แม้ว่าหลวงลุงพรจะไม่มีญาติเลยก็ตาม แต่งานศพของแกมีชาวบ้านมาที่ศาลาไว้ศพแน่นขนัด ทุกวันไม่มีพระองค์ใดหรือชาวบ้านคนไหนจะตัดสินใจได้ว่าระหว่างเศียรพระประธานที่เก่าแก่อันหาค่ามิได้กับหลวงลุงพรนั้น ควรจะเสียดายอย่างไรมากกว่ากัน 50

มีเพียงหลวงพ่อเจ้าอาวาสเท่านั้นที่พูดกับพระลูกวัดและญาติโยมซึ่งมางานศพในวันแรกว่า

“อันที่จริง พระสงฆ์ที่เป็นพระอย่างแท้จริงแล้วว่าจะเป็นที่เคารพสักการะยิ่งกว่าการสร้างพระพุทธรูปเพื่อไว้บูชามากมายนัก”

คำชี้แจง อ่านเรื่องสั้น แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ความโกลาหลในวันบวชนาคเกิดจากสิ่งใด

.....
 .....[2]

2. ทำไมหลวงพ่ोजึงอยากให้หลวงพี่พิทยาบวชนาน

.....
 .....[1]

3. เศียรพระประธานหายไปเพราะเหตุใด

.....
 .....[1]

4. จงบอกเหตุผลที่ทำให้เศียรพระประธานถูกตัดมา 2 ข้อ

.....
 .....
 .....[2]

5. ความขัดแย้งสำหรับชาวบ้านได้แก่อะไร

.....
 .....
 .....[1]

6. เหตุผลใดที่ทำให้หลวงลุงพรต้องเดินตรวจตราบริเวณวัดในทุกคำคืน

.....
 .....[1]

7. สำหรับหลวงพี่พิทยาสิ่งสำคัญในชีวิตเป็นอย่างไร และเพราะเหตุใด

.....
 .....
 .....[2]

8. สำหรับเศียรพระพุทธรูปเป็นตัวแทนของอะไรบ้าง

.....
 .....[1]

9. นักเรียนคิดว่า ระหว่างหลวงลุงพรกับหลวงพี่พิทยา ความสำนึกในเรื่องเศียรพระพุทธรูปเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....[2]

10. ทำไมผู้แต่งจึงเน้นการใช้สำนวนเหล่านี้ในการสื่อความหมาย

(1) “บัดนี้เรามีโชคนธรรมาแล้ว กิริยาจากควรต้องเปลี่ยนไป” บรรทัดที่ 3-4

.....

.....[1]

(2) “เปลี่ยนข้าวสุกชาวบ้านเขาเปล่าๆ” บรรทัดที่ 10

.....

.....[1]

(3) “แต่เขาว่าเวียนกันมาหลายหน” บรรทัดที่ 21

.....

.....[1]

(4) “เรื่องต่างๆ ที่อยู่นอกวัดเมื่อครั้งยังเป็นฆราวาสก็ทิ้งไว้ข้างนอก อย่าเอาเข้ามาปะปนกัน จะยิ่งฟุ้งซ่าน” บรรทัดที่ 24-25

.....

.....[1]

(5) “เพราะถ้าเป็นอะไรไป นั่นหมายถึงชีวิต หน้าที่การงาน คนรัก หรือสิ่งอื่นอีก ร้อยแปด” บรรทัดที่ 43-44

.....

.....[1]

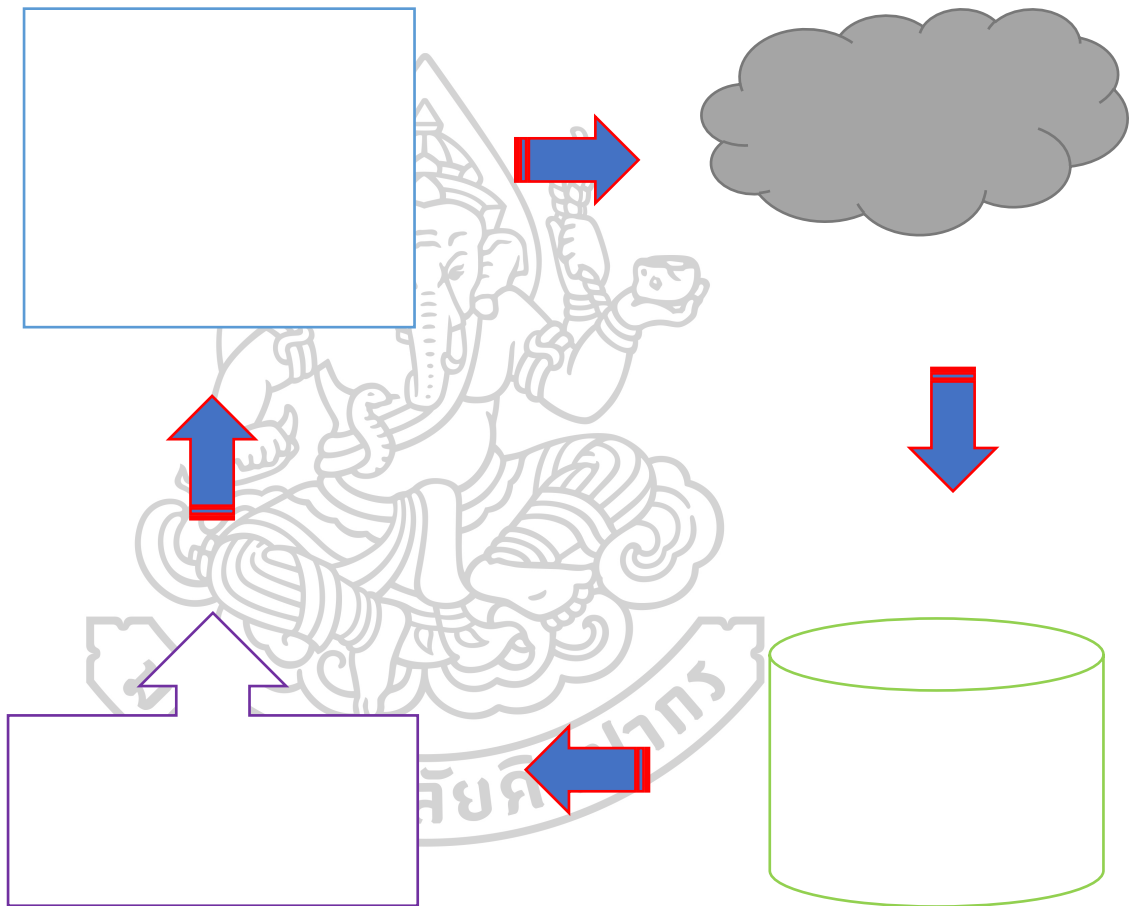
(6) “ระหว่างเศียรพระประธานที่เก่าแก่อันหาค่ามิได้กับหลวงลุงพร” บรรทัดที่ 50

.....

.....[1]

Learning Log

สัปดาห์ที่ 1 .....

ภาพสะท้อนความคิด

1 สิ่งที่น่าสนใจ และค้นพบในบทเรียนนี้

ฉันภูมิใจในตนเองเพราะว่า...

สิ่งที่อยากสำหรับฉันคือ.....

สัปดาห์หน้า ฉันอยากเรียนรู้

สัปดาห์ที่ 2 .....

ภาพสะท้อนความคิด

ฉันมีความพึงพอใจในการเรียนสัปดาห์นี้ ..... จาก 10 เพราะว่า

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ฉันสนใจ	
สิ่งที่ปัญหาจากการเรียนรู้	
สิ่งที่ฉันต้องการเรียนรู้	
สิ่งที่ฉันต้องการความช่วยเหลือ	
สิ่งที่ควรเตรียมตัวก่อนเรียน	

สัปดาห์ที่ 3 .....

ฉันภูมิใจในตนเอง เพราะว่า

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ง่ายสำหรับฉันคือ.....

สิ่งที่ยังเป็นปัญหาสำหรับฉันคือ

สิ่งที่จะช่วยฉันคือ.....

ภาพสะท้อนความคิด

สัปดาห์ที่ 4 .....

ภาพสะท้อนความคิด

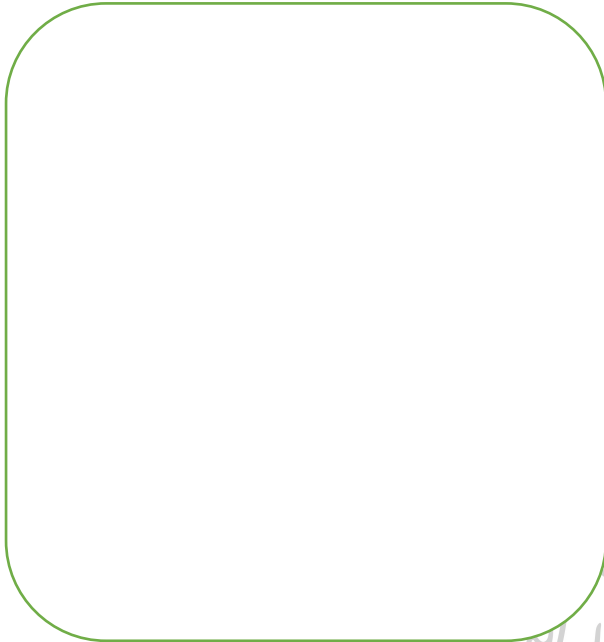
สัปดาห์นี้ฉันกำลังทำ

สิ่งที่ฉันไม่เข้าใจคือ.....

สิ่งที่ฉันไม่เข้าใจ...

สัปดาห์หน้าฉันจะมุ่งมั่น

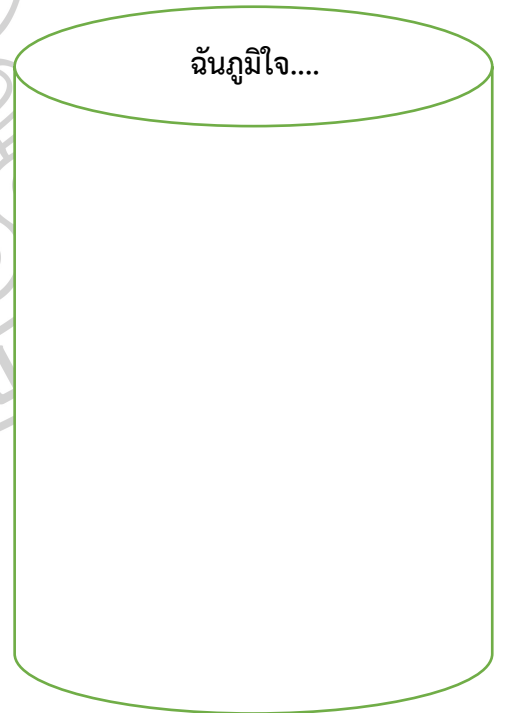
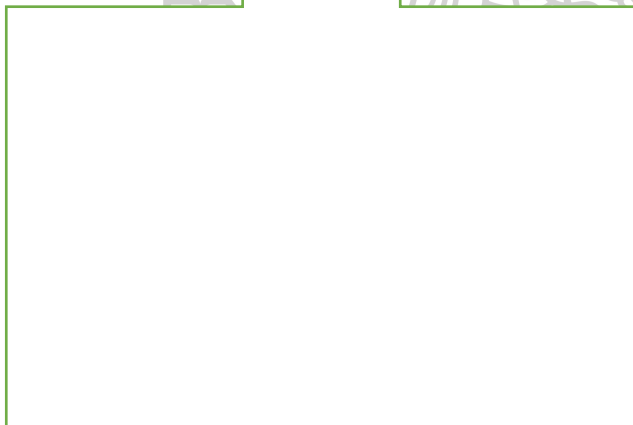
สัปดาห์ที่ 5 .....

สิ่งที่ฉันต้องการรู้

สิ่งที่ฉัน
ประสบ
ความสำเร็จ

ฉันภูมิใจ....

แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ(ก่อนเรียน)

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ.....ชั้น.....

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ
  - 1.1 แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน
  - 1.2 แบบเขียนอธิบาย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน เก็บคะแนน10 คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด 30 คะแนน
2. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ลงบนข้อคำตอบที่นักเรียนคิดว่าถูกต้องที่สุด และเขียนคำตอบลงในแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ
3. เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที
4. หากมีข้อสงสัยให้ยกมือถามครูผู้คุมสอบ

บทความที่ 1 ตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 1-5

ไม่ควรกินบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปเป็นประจำ ‘เสี่ยงความดันสูง – หัวใจวาย’ แนะนำใช้ผงปรุงรสหมด ของ ซดน้ำซุปรวมด้วย

เจาะลึกระบบสุขภาพ, 1 กุมภาพันธ์ 2565

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เตือนกินบะหมี่สำเร็จรูปที่มีโซเดียมสูงเป็นประจำเสี่ยงต่อการเกิดโรคความดันโลหิตสูง หัวใจทำงานหนักขึ้น และหัวใจวายได้ในที่สุด แนะนำเติมผงปรุงรสหมดของและกินน้ำซุปรวมด้วย และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ” เพื่อสุขภาพที่ดี

นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมอนามัยกล่าวว่า จากกรณีมีการโพสต์ภาพบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปนำเข้าจากต่างประเทศยี่ห้อหนึ่ง พบปริมาณโซเดียมระบุบนซองสูงถึง 26,240 มิลลิกรัมเกินกว่าที่องค์การอนามัยโลกแนะนำต่อวัน โดยปริมาณโซเดียมที่ควรได้รับต่อวันไม่ควรเกินวันละ 2,000 มิลลิกรัม หรือเท่ากับเกลือ 1 ช้อนชา การกินบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปจึงต้องคำนึงถึงปริมาณโซเดียมด้วย

เนื่องจากบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ส่วนใหญ่ห่อละประมาณ 60 กรัม หากกินหมดห่อจะได้รับโซเดียม 1,400 – 2,600 มิลลิกรัม ถ้าเป็นห่อใหญ่ขึ้น ปริมาณผงปรุงรสหรือเครื่องปรุงยิ่งเพิ่มมากขึ้นตามขนาดผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลให้ร่างกายได้รับโซเดียมในปริมาณมากเกิดความต้องการ ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพเพราะเมื่อร่างกายไม่สามารถกำจัดเกลือและน้ำส่วนเกินในร่างกายจะทำให้เกิดการคั่งของเกลือและน้ำในอวัยวะต่างๆ ทำให้แขน ขา บวม เหนื่อยง่าย แน่นหน้าอก และหากร่างกายไม่สามารถขับโซเดียมออกได้ทัน จะเกิดการสะสมในร่างกายเสี่ยงต่อการเกิดโรคความดันโลหิตสูงและเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น หัวใจทำงานหนักขึ้น ทำให้เกิดหัวใจโตและหัวใจร่วงได้ในที่สุด

ทั้งนี้ไม่แนะนำให้กินบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปอย่างเดียว เพราะทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารไม่ครบถ้วน เนื่องจากสารอาหารหลักในบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป คือ คาร์โบไฮเดรต ไขมันอิ่มตัว และโซเดียม จึงไม่ควรกินบ่อย ควรต้มให้สุกอาจเพิ่มเนื้อสัตว์ ไข่ และผัก เพื่อให้ได้สารอาหารครบถ้วน เลี่ยงการกินดิบ เติมผงปรุงรสหมดของ และกินน้ำซุปรวมด้วย ควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีสัญลักษณ์ “ทางเลือกสุขภาพ”

นอกจากนี้บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปไม่ใช่ผลิตภัณฑ์เดียวอาจทำให้ร่างกายได้รับโซเดียมเกินความจำเป็นต่อร่างกาย เครื่องปรุงรสประเภท น้ำปลา กะปิ เกลือ ซอสปรุงรส ซุปก้อน น้ำจิ้ม ยังแฝงไปด้วยโซเดียม รวมทั้งอาหารอื่นที่ไม่มีรสชาติ เช่น ผงชูรส ผงฟู อีกด้วย อธิบดีกรมอนามัยกล่าว

1. ข้อใดสามารถสรุปได้ตามบทความข้างต้น

- ก. เราไม่ควรกินบะหมี่สำเร็จรูปที่เป็นแบบแห้งจะส่งผลต่อร่างกายของเรา
- ข. เราไม่ควรกินบะหมี่สำเร็จรูปทุกรูปแบบเพราะมีปริมาณโซเดียมมากเกินไป
- ค. เราไม่ควรกินอาหารหรือเครื่องปรุงรสที่มีโซเดียมอยู่มากเกินความจำเป็นของร่างกาย
- ง. เราไม่ควรกินเครื่องปรุงรสที่มีรสชาติเค็ม ซึ่งจะมีโซเดียมในปริมาณที่เกินความต้องการของร่างกาย

2. ผู้เขียนต้องการแนะนำสิ่งใด

- ก. ควรหลีกเลี่ยงการกินบะหมี่สำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นในต่างประเทศ
- ข. ควรต้มให้สุกอาจเพิ่มเนื้อสัตว์ ไข่ และผัก เพื่อให้ได้สารอาหารครบถ้วน
- ค. หากร่างกายไม่สามารถขับโซเดียมออกได้ทัน จะเกิดการสะสมและเสี่ยงต่อการเกิดโรค
- ง. เครื่องปรุงรสประเภท น้ำปลา กะปิ เกลือ ซอสปรุงรส ซุปก้อน น้ำจิ้ม ยังแฝงไปด้วยโซเดียม

3. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. การกินโซเดียมมากจะทำให้แขน ขา บวม เหนื่อยง่าย แน่นหน้าอก
- ข. ควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีเครื่องปรุงรสโซเดียม คาร์โบไฮเดรต ไขมันอิ่มตัวเลย
- ค. องค์การอนามัยโลกแนะนำว่าควรกินโซเดียมไม่เกินวันละ 26000 กรัมต่อวันต่อคน
- ง. การกินบะหมี่สำเร็จรูปจำเป็นต้องมองหาฉลากที่รับประกันว่าเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพจริง

4. บุคคลใดกินบะหมี่สำเร็จรูปได้ถูกต้อง

- ก. วิชัย หิวมากไม่มีเวลาจึงเลือกที่จะกินแบบดิบ
- ข. วิรัตน์ ชอบกินบะหมี่จากเกาหลีเผ็ดจัด เครื่องร้อนแรง
- ค. วิภาณูณ์ ชอบกินบะหมี่แบบผัดที่ใส่เครื่องปรุงรสจัดจ้าน เพิ่มรสชาติ
- ง. วิภาวดี ชอบนำบะหมี่มาต้มแบบก๋วยเตี๋ยวใส่ผัก หมูลงไป และปรุงรสชาติธรรมชาติ

5. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากประเทศไทยดีกว่า
- ข. ควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีสัญลักษณ์ทางเลือกเพื่อสุขภาพ
- ค. ควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตจากองค์การอาหารและยา
- ง. ควรเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีวันหมดอายุที่แน่นอนและผู้บริโภคชอบรับประทาน

บทความที่ 2 ตอบคำถามข้อที่ 6-10

กลุ่มป่า ‘แก่งกระจาน’ มรดกโลกแห่งใหม่ของไทย

รู้จักให้มากกว่า กับกลุ่มป่า “แก่งกระจาน” เส้นเลือดใหญ่ของเพชรบุรีในวันวานที่พันผามาจนกลายเป็น “มรดกโลก” แห่งใหม่ประเทศไทย

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 31 กรกฎาคม 2564 : คมฉาน ตะวันฉาย

ข่าวน่ายินดีจากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ 44 ที่ประเทศจีน เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2564 ที่ประกาศขึ้นทะเบียน กลุ่มป่าแก่งกระจานให้เป็นมรดกโลกธรรมชาติแห่งใหม่ประเทศไทย หลังจากก่อนนี้มีห้วยขาแข้งทุ่งใหญ่นเรศวรและกลุ่มป่าเขาใหญ่-ดงพญาเย็น ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนในปี พ.ศ. 2548 หลังจากที่ทีมทำงานจะเสนอชื่อผืนป่า แก่งกระจาน ก็เตรียมความพร้อมทุกอย่างที่จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของเขาระดับนานาชาติ พื้นที่มาเป็นเวลา 10 ปี พอดี พ.ศ. 2558 ก็เสนอครั้งแรก ผลคือตกไปไม่ได้รับพิจารณา พอปี 2558-2559 ก็เสนอ และก่อนนี้ในปี 2562 ก็เสนออีก แต่ก็ตกไปทุกครั้ง ไม่ได้รับการอนุมัติ ทุกครั้งก็จะมีข้อให้กลับมาแก้ไข และเตรียมความพร้อม ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะมาจนถึงการประชุมครั้งที่ 44 ที่จีนเป็นเจ้าภาพ ซึ่งเป็นการประชุมทางไกลผืนป่า “แก่งกระจาน” จึงได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนเป็น มรดกโลก ทางธรรมชาติแห่งใหม่ของไทย นับว่าความพยายามของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่เฝ้าเพียรพยายามมาถึง 16 ปี จนกระทั่งได้ขึ้นทะเบียนดังกล่าวนี้ไม่เสียเปล่า

พื้นที่ของกลุ่มผืนป่า “แก่งกระจาน” ที่ขึ้นทะเบียน “มรดกโลก” ในครั้งนี้เป็นพื้นที่ป่าทางด้านตะวันตก ที่เชื่อมต่อติดกับป่าของเมียนมา กลายเป็นป่าผืนใหญ่ของภูมิภาค ประกอบไปด้วยพื้นที่จากล่างสุดของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี (พื้นที่ 969 ตร.กม.) ในเขตอำเภอกุยบุรี และอำเภอหัวหิน แล้วต่อเชื่อมต่อกับ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ที่ครอบคลุมพื้นที่มาตั้งแต่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เข้ามา อำเภอแก่งกระจาน และ อำเภอ หนองหญ้าปล้อง ของจังหวัดเพชรบุรี (พื้นที่ 2478 ตร.กม.) กระทั่งเข้ามาเขต อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน (พื้นที่ 349.59 ตร. กม.) และส่วนต่อเชื่อมระหว่าง อำเภอบ้านคา และ อำเภอสวนผึ้งของราชบุรีก็มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำภาชี (พื้นที่ 489.31 ตร.กม.) เมื่อดูในแผนที่แล้วจะเห็นว่า “มรดกโลก” แห่งใหม่กลุ่มป่า “แก่งกระจาน” นั้น ครอบคลุมพื้นที่เป็นแนวยาวทางตะวันตกขึ้นมาับร้อยกิโลเมตรทีเดียว จึงเป็นผืนป่าใหญ่ผืนหนึ่งของประเทศทีเดียว ป่าที่เป็นผืนใหญ่ต่อเนื่องกันมักจะเป็นหลักประกันให้สัตว์ป่าได้อยู่กันอย่างมีความสุข อพยพโยกย้ายตามพฤติกรรมได้อย่างมีอิสระเสรี สืบพันธุ์พงศ์เผ่าต่อไป ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีถึงกับได้สมญานามว่าเป็นซาฟารีเมืองไทยมีทุ่งหญ้าที่กว้างใหญ่ ที่สัตว์ป่าออกหากินเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทำเงินเข้าสู่จังหวัดและประเทศอย่างมาก เพราะ

โปรแกรมปิดท้ายก่อนที่นักท่องเที่ยวที่มาหัวหินจะกลับที่พัก คือการมาดูสัตว์ที่อุทยานกุยบุรีนี้เอง แต่ละวันจะมีช้าง วัวแดง กระทั่งออกมาให้เห็นทุกวัน มาที่“อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน” ที่นี่แทบไม่ต้องบรรยายมากเลยว่ามีคุณค่าอย่างไรในพื้นที่ ที่มีจุดดูทะเลหมอกอันลือชื่อคือบนพะเนินทุ่งแคมป์ ซึ่งปี 2564 นี้ น่าจะเปิดในช่วงปลายปีค่อนข้างแน่ และที่นี่เป็นที่ที่นักดูนกทั้งไทยและเทศ ต่างแวะเวียนกันมาดูนกทั้งปี ทั้งยังเป็นแหล่งดูผีเสื้อที่สำคัญอีกด้วย เรื่องราวของช้างป่าที่อยู่ร่วมกับคนที่บ้านหัวยสัตว์ใหญ่ นั่นก็เป็นความสมบูรณ์ของสัตว์ป่าใน “แก่งกระจาน” ไม่นับภาพข่าวที่เจอเสือด่าเสือดาว ในป่าแก่งกระจานหลายครั้งที่ผ่านมา และในบรรดาคนที่ชอบตั้งแคมป์พักแรมดูเหมือนว่า “แก่งกระจาน” ได้รับความนิยมนอย่างมากไม่เคยสร้างชา

ด้านเหนือของ “อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน” จะต่อเชื่อมกับอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ซึ่งมีบ่อน้ำพุร้อนโป่งกระทิงเป็นที่รู้จักกัน ส่วนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าลุ่มน้ำภาชีนั้น ด้วยความที่เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ไม่ได้เน้นกิจกรรมท่องเที่ยวแต่เป็นที่อบรมเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษามานาน แต่กระนั้นก็ยังมีคนที่ชอบความเงียบสงบไปตั้งแคมป์พักแรมอยู่บ้าง และพื้นที่ต่อเนื่องกันสองพื้นที่นี้มีการพบสมเสร็จ ซึ่งเป็นสัตว์หายากในบ้านเราดำรงชีพอยู่ด้วยความสำราญใจ อีกหน้าที่หนึ่งของป่าคือการเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่ไหลหล่อเลี้ยงทั้งผู้คนและสรรพสิ่ง ทุกผืนป่าทำหน้าที่เป็นป่าต้นน้ำได้เป็นอย่างดี เพียงแต่แม่น้ำที่เกิดจากป่าตะวันตกในย่านนี้จะเป็นแม่น้ำสายสั้นๆ ที่เกิดจากป่าแล้วไหลลงทางตะวันออกสู่ทะเลอ่าวไทย แต่กระนั้นก็ทำหน้าที่สายชีวิตไม่บกพร่อง

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีน้ำตกหลายแห่งมาก เพียงแต่ต้องเดินเท้าเข้าไปในป่าเป็นระยะทางค่อนข้างไกล อย่างน้ำตกผาหมาหอน น้ำตกห้วยดงมะไฟ น้ำตกด่านมะค่า น้ำตกผาสวรรค์ น้ำตกผาไทย น้ำตกแพรงตะคร้อ เป็นต้น มาดูที่อุทยานฯ “แก่งกระจาน” ป่าที่นี่ให้กำเนิดแม่น้ำเพชรบุรี ที่ไหลลงเขื่อนแก่งกระจาน เป็นเส้นเลือดใหญ่ของเพชรบุรี ป่าผืนนี้จึงเป็นดังสายเลือดของคนเพชรบุรี ในขณะที่น้ำตกคลองปราดและน้ำตกป่าละอู ก็ไปหล่อเลี้ยงคนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนทางตอนเหนือน้ำตกแม่กระดังลา ก็ไหลลงเขื่อนล้นช้างลงมาเป็นแม่น้ำเพชรบุรีเช่นกัน ขึ้นไปที่อุทยานฯ เฉลิมพระเกียรติไทยประจันอุทยานแห่งชาตินี้ แม้จะไม่ขึ้นชื่อเรื่องน้ำตก แต่ขึ้นชื่อว่าเป็นป่า ย่อมเป็นต้นน้ำอยู่ดี จึงมีลำห้วยไทยประจัน ไหลล่องลงมาเป็นลำห้วย เป็นแก่งน้ำต่างๆ ก่อนจะไหลลงปลายทางที่อ่างเก็บน้ำไทยประจัน ออกไปหล่อเลี้ยงคนในที่ราบลุ่มเขตจอมบึงหรือเขตลุ่มแม่น้ำภาชีก็เป็นการรักษาป่าต้นน้ำของกลุ่มแม่น้ำภาชี แม่น้ำสาขาของแควน้อยที่กำเนิดของป่า แล้วไหลผ่านพื้นที่ของสวนผึ้ง จอมบึง แล้วลงแควน้อยที่ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีนั่นเอง จะเห็นได้ว่าทุกผืนป่าที่ดำรงอยู่แล้ว ล้วนแล้วเป็นต้นน้ำ ลำธาร เป็นหลักประกันในเรื่องน้ำ ว่าตราบใดที่เรามีป่า เราจะมีน้ำไว้ใช้ในชีวิตร สัตว์ป่าจึงได้ที่อยู่อาศัยอันมั่นคง การได้ “มรดกโลก” จึงเป็นหลักประกันในสิ่งเหล่านี้ ขอ

แสดงความยินดีกับมรดกโลกทางธรรมชาติของไทยอีกครั้งแล้วเราคนไทยมาช่วยกันรักษาป่า “แก่งกระจาน” ฝืนนี้ให้ยืนยาวต่อไป...

6. ข่าวนี้อาจต้องการนำเสนอเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. ความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
- ข. การร่วมกันยินดีที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้เป็นมรดกโลก
- ค. การร่วมกันรักษาป่าที่เป็นมรดกโลกอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
- ง. ความพยายามของเจ้าหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลจนได้มาซึ่งความสำเร็จ

7. หากนักเรียนอ่านข่าวนี้อาจได้ข้อคิดเรื่องใด

- ก. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม
- ข. รักคนรักชีวิตรักป่า โลกสดใส
- ค. ป่าไม้คืออากาศ ลำธารคือชีวิต
- ง. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

8. ข้อใดเป็นสาระที่เป็นสาระให้ข้อคิดเห็น

- ก. อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีน้ำตาหลายแห่งมาก
- ข. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ป่าที่นี้ให้กำเนิดแม่น้ำเพชรบุรี
- ค. อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ถึงกับได้สมญานามว่าเป็นซาฟารีเมืองไทย
- ง. อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ซึ่งมีบ่อน้ำพุร้อนโป่งกระทิง

9. “จะเห็นได้ว่าทุกฝืนป่าที่ดำรงอยู่แล้ว ล้วนแล้วเป็นต้นน้ำลำธาร เป็นหลักประกันในเรื่องน้ำ ว่า トラบใดที่เรามีป่า เราจะมีน้ำไว้ใช้ในชีวิตร สัตว์ป่าพลอยจะได้ที่อยู่อาศัยอันมั่นคง” จากข้อความ ผู้เขียนมีความคิดเห็นในด้านใดมากที่สุด

- ก. ป่าไม้ทำให้เกิดต้นน้ำ ทำให้สัตว์ป่ามีที่อยู่ และมนุษย์มีน้ำใช้
- ข. ฝืนป่าทำให้สัตว์ป่ามีที่อยู่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของแหล่งน้ำใช้
- ค. ฝืนน้ำทำให้เกิดต้นน้ำลำธาร อันอุดมสมบูรณ์ต่อมนุษยชาติและให้สัตว์ป่า
- ง. ทุกสิ่งทุกอย่างสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไป ทั้งป่าไม้ ลำธารและสัตว์ป่าที่โยงใยเป็นเครือข่าย

10. “อุทยานแห่งชาติเขื่อนแก่งกระจาน ป่าที่นี่ให้กำเนิดแม่น้ำเพชรบุรี ที่ไหลลงเขื่อนแก่งกระจาน เป็นเส้นเลือดใหญ่ของเพชรบุรี ป่าผืนนี้จึงเป็นตั้งสายเลือดของคนเพชรบุรีเลยทีเดียว ในขณะที่น้ำตกคลองปราน และน้ำตกป่า ละอู ก็ไปหล่อเลี้ยงคนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนทางตอนเหนือ น้ำตกแม่กระดังลา ก็ไหลลงเขื่อนล้นช้าง ลงมาเป็นแม่น้ำเพชรบุรีเช่นกัน” ผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องใด

- ก. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีความสำคัญต่อภาคใต้
- ข. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายต่างๆ
- ค. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานประกอบไปด้วยผืนป่า และน้ำตกมากมาย
- ง. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีแม่น้ำหลายสายและเป็นหัวใจของหลายจังหวัด

บทความที่ 3 ตอบคำถามข้อที่ 10-15

ปีใหม่ 2565 กับวิถีชีวิตใหม่ที่ชาญฉลาด | สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (ม.ส.ท.) | รักโลก : Low Carbon Society06 ม.ค. 2565

ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา ที่เกิดการแพร่ระบาดของโควิด 19 คงทำให้หลายคนรู้สึกเหน็ดเหนื่อยกับช่วงเวลาที่ไม่สามารถใช้ชีวิตเรียบง่ายได้ตามปกติเหมือนที่ผ่านมา บางคนใช้ช่วงเวลาช่วงนี้คิดทบทวนและเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลง และตระหนักในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับความไม่แน่นอนมากขึ้น แน่แน่นอนว่า เราทุกคนต่างปรับตัวสู่วิถีใหม่ (New Normal) ไม่ว่าจะการรักษา ระยะห่าง การสั่งสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์ การทำงานแบบ work from home การประชุมออนไลน์หรือแม้แต่เด็กก็ต้องเข้าห้องเรียนออนไลน์ ทำให้เกิดคำถามและข้อถกเถียงว่าวิถีใหม่เช่นนี้ ช่วยลดภาระหรือสร้างภาระต่อสิ่งแวดล้อมกันแน่ แม้เห็นได้ชัดว่าบางกรณีได้ช่วยลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น การเดินทางลดลง การท่องเที่ยวลดลง การใช้พลังงานลดลง ขณะที่บางกรณีก่อให้เกิดปัญหาขยะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะขยะบรรจุภัณฑ์จากการสั่งสินค้าและอาหารผ่านระบบออนไลน์ ขยะหน้ากากอนามัยแบบใช้แล้วทิ้ง เป็นต้น

จาก New Normal ไปสู่ Next Normal มีประเด็นที่ต้องตระหนักต่อไป คือ การก้าวผ่านจากวิถีใหม่ “New Normal” ที่อยู่ร่วมกับโควิด 19 ไปสู่วิถี “Next Normal” หลังโควิด 19 ซึ่งเป็นการใช้ชีวิตในรูปแบบใหม่ หลังการปรับตัวกับสถานการณ์โควิด 19 มารยะหนึ่งจนน่าจะคุ้นชินมีการเปิดรับและปรับตัวกับเทคโนโลยีและบริการดิจิทัลใหม่ๆ มีการใส่ใจข้อมูลสุขภาพและสิ่งแวดล้อมก่อนตัดสินใจมากขึ้น

หากเป็นการก้าวสู่วิถี Next Normal ไปพร้อมๆ กับการดำเนินชีวิตอย่างชาญฉลาดและคีนสมดุสสู่ธรรมชาติ ก็นับว่าเป็นโอกาสที่จะทำให้การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้ให้ยาวนาน และหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด ซึ่งต้องกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึงด้วย ซึ่งต้อง

ทำความเข้าใจกับผู้คนที่เข้าใจในถึงหลักการและทางเลือกที่จะทำให้ทุกคนจะได้อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ด้วยความรับผิดชอบ และตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด มุมมองของแต่ละคนต่อ “เทคโนโลยี” ที่เข้ามาในชีวิตประจำวันมากขึ้นในปัจจุบัน น่าจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ ความคุ้นเคย และน่าจะขึ้นอยู่กับช่วงวัยด้วย อันที่จริงแล้ว "เทคโนโลยี" เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ไม่ได้หมายถึงเพียงแต่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องจักรเท่านั้น ประโยชน์ของเทคโนโลยีก็คือ การช่วยให้คนเรามีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น ทำงานได้ปริมาณมากขึ้น เดินทางได้รวดเร็วขึ้น มองได้ชัดและไกลขึ้น สื่อสารได้กว้างขึ้น ผลิตอาหารได้มากขึ้น เก็บรักษาอาหารได้นานขึ้น เหล่านี้เป็นต้น เทคโนโลยีมีผลต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ เช่น เมื่อมีเรานิยมใช้โทรศัพท์แบบสมาร์ตโฟนกันแพร่หลาย แต่เมื่อมีการเปลี่ยนเครื่องใหม่ ทำให้เกิดซากอุปกรณ์มือถือและแบตเตอรี่จำนวนมากที่ไม่ได้ถูกรับการจัดการอย่างถูกต้อง เราพัฒนาเทคโนโลยีในการเดินทาง แต่กลับทำให้สภาพอากาศเสื่อมโทรมลง เมื่อมีการค้นพบพลาสติกเพื่อเป็นบรรจุภัณฑ์ให้อาหารสดได้นานขึ้น แต่ต้องกลายเป็นขยะที่สร้างภาระเมื่อสิ้นสุดการใช้งาน จึงควรคิดทั้งวงจร ควรเลือกเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดของเสียและขยะน้อย หรือมีระบบการจัดการให้อยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ต้องรู้จักใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างสังคมใหม่ให้เป็นสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน สร้างพื้นที่ทางสังคมให้ผู้คนต่างพื้นที่ต่างวัฒนธรรมได้มีความใกล้ชิดและเข้าอกเข้าใจกันให้มากขึ้น ช่วยธรรมชาติกลับคืนสู่สมดุล มีผลการสำรวจว่า สังคมที่ถูกขับเคลื่อนโดยข้อมูลข่าวสาร จะทำให้เกิดการไตร่ตรองมากขึ้น ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้คนรุ่นใหม่ที่นิยมการท่องเที่ยวออนไลน์ มีพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสื่อสารกันกว้างขวาง คนกลุ่มนี้จะไม่ยอมรับสินค้าที่ไม่มีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อม และทำให้แบรนด์สินค้ารักษ์โลก สินค้าท้องถิ่น หรือสินค้าที่ใช้การผลิตแบบเรียบง่ายไม่สิ้นเปลืองพลังงานในการขนส่งได้รับความนิยมมากขึ้น การเปลี่ยนผ่านไปสู่สภาพอนาคตที่ต้องการให้ชัดเจนเรื่อย ๆ จึงขึ้นอยู่กับเรามีข้อมูลชัดเจน การสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย และทางเลือกที่ต้องตัดสินใจอย่างชาญฉลาด เลือกสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ซึ่งมีหลากหลายสิ่งแวดล้อมรับรองหรือคิดวิเคราะห์จากข้อมูลเท่าที่มีว่ามีความปลอดภัย มีผลดีต่อสุขภาพ ไม่ทำลายแหล่งทรัพยากร โดยต้องคิดอย่างรอบคอบถึงผลได้ผลเสียการทดแทนขึ้นใหม่ จึงต้องมีการคุ้มครองทรัพยากรที่หายากโดยใช้ประโยชน์เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการเกิดขยะและของเสียให้มากที่สุด หากเป็นสินค้าเกษตรก็ต้องไม่ใช้เมล็ดพันธุ์ดัดแปลง มาจากกระบวนการผลิตที่ดูแลคุณภาพดินและน้ำ การคุ้มครองสัตว์และคุณภาพชีวิตเกษตรกร ซึ่งเป็นอีกวิธีที่เราทำได้ในทุกวันนี้เพื่อช่วยให้ธรรมชาติคืนสู่สมดุลแบบง่าย ๆ

11. ข้อใดสามารถสรุปได้จากบทความข้างต้น

- ก. การคุ้มครองสัตว์และทรัพยากรต่างๆ ช่วยธรรมชาติคืนสู่ความสมดุล
- ข. ควรใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดและเกิดความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม
- ค. ควรมีการจัดการขยะให้มีคุณภาพให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- ง. การใช้เทคโนโลยีในช่วงสถานการณ์โรคระบาดด้วยประสิทธิภาพมากที่สุด

12. ผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องอะไร

- ก. การใช้เทคโนโลยีอย่างประหยัดและคุ้มค่ากับจำนวนเงินตราที่ใช้ในการซื้อ
- ข. การใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด รวมไปถึงการดูแลสุขภาพทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- ค. การใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าเงินทองที่เสียไปโดยไม่ให้เสียประโยชน์ต่อตนเองให้มากที่สุด
- ง. การใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดเลือกใช้สิ่งที่คุ้มค่าเงินที่เสีย และดูแลสุขภาพธรรมชาติ

13. “ใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด มุมมองของแต่ละคนต่อ ‘เทคโนโลยี’ ที่เข้ามาในชีวิตประจำวันมากขึ้นในปัจจุบัน น่าจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ ความคุ้นเคย และน่าจะขึ้นอยู่กับช่วงวัยด้วย” ข้อใดคือข้อโต้แย้งจากบทความข้างต้น

- ก. ทุกคนสามารถใช้เทคโนโลยีได้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัย และประสบการณ์
- ข. ความฉลาดของแต่ละคนทำให้มองเทคโนโลยีที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับมุมมอง
- ค. เทคโนโลยีช่วยทำให้ชีวิตมีความสะดวกรวดเร็ว สบายมากขึ้นตามความทันสมัย
- ง. ช่วงวัยไม่สามารถชี้คั่นความฉลาดทางเทคโนโลยีได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้

14. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. โควิด 19 ทำให้เกิดชีวิตรูปแบบใหม่
- ข. การใช้เทคโนโลยีสร้างสังคมที่เอื้อต่อชีวิตยุคใหม่
- ค. โควิด 19 ทำให้เกิดขยะสิ่งแวดล้อมเป็นจำนวนมาก
- ง. Next normal คือการย้อนกลับไปดูตัวตนที่แท้จริงก่อนเกิดโควิด 19

15. คำว่า “การปรับตัว วิถีชีวิตใหม่” หมายถึงอะไร

- ก. การเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อตนเอง
- ข. การเปลี่ยนแปลงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
- ค. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้กับตนเอง เพื่อให้สังคมอยู่รอดได้
- ง. การปรับเปลี่ยนตามความรู้สึก เพื่อให้เกิดความตื่นตัวในชีวิตและในสังคม

บทความที่ 4 ตอบคำถามข้อที่ 15-20

ป่าชุมชน

การบริหารจัดการป่าอย่างยั่งยืน

ป่าชุมชน หมายถึง ป่าหรือที่ดิน ที่ชุมชนได้ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ โดยได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ดำเนินการจัดการกิจการงานด้านป่าไม้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารทางด้านป่าชุมชนแก่สาธารณชนทั่วไปโดยสื่อต่างๆที่มีอยู่ เช่น ป้ายโครงการ ป้ายกฎระเบียบ ป้ายคำขวัญ/รณรงค์ป้องกันรักษาป่า แผ่นพับหรือโปสเตอร์ต่างๆ

การดูแลรักษาป่า

- การป้องกันไฟป่า การสร้างแนวกันไฟ และการลาดตระเวนป้องกันไฟป่า การตรวจหาไฟป่า
- การป้องกันรักษาป่า การทำแนวเขตป่าชุมชน การลาดตระเวนป้องกันและรักษาป่า การสร้างศูนย์ประสานงานชุมชน และการจัดซื้ออุปกรณ์ในการดูแลรักษาป่า

การศึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้

เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ พัฒนาไปสู่ความยั่งยืนจากชุมชนหนึ่งไปยังอีกชุมชนหนึ่ง โดยยอดจากรุ่นสู่รุ่น และเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนมีอยู่ให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน

การบำรุงและฟื้นฟูป่าชุมชน

การปลูกป่า
เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว รวมถึงเป็นการบำรุงและฟื้นฟูป่า

การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่าไม้
เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศป่า และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ให้คงอยู่

ฝายชะลอความชุ่มชื้น
ช่วยกักเก็บความชื้นไว้บนภูเขา เกิดเป็นน้ำไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ทำให้ชุมชนมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

การสร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้
เพื่อเป็นแหล่งเพาะพันธุ์กล้าไม้ ทำให้ชุมชนมีกล้าไม้ไว้เพาะปลูกเอง

ปัจจุบันป่าตามธรรมชาติได้ถูกทำลาย ถูกใช้ประโยชน์ จนพื้นที่ป่าลดน้อยลงไปมาก การบริหารจัดการป่าในชุมชน จึงเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการสร้างความตระหนัก สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อช่วยกันควบคุม ดูแล บำรุงรักษาป่า ให้เกิดความยั่งยืน อีกทั้งชุมชนยังได้รับประโยชน์อีกด้วย

เพราะ **“คนกับป่า”** พึ่งพากันอย่างสมดุลและยั่งยืน เมื่อคนช่วยดูแลป่า ป่าก็จะคืนผลประโยชน์แก่คน

ที่มา : คู่มือ ประชาชนเพื่อการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้, สำนักงานมูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด, www.5provincesforest.com

“ ชีวิตวิถีใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ”

16. คำว่า “ป่าชุมชน” หมายถึง
- ป่าไม้ที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงป่าไม้
  - ป่าหรือที่ดิน ที่ชุมชนมีอำนาจในการดูแลรักษาผลประโยชน์
  - ป่าไม้ที่ชุมชนหรือเจ้าหน้าที่มีอำนาจดูแลรักษาผลประโยชน์ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ
  - ป่าหรือที่ดินชุมชนร่วมมือเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาผลประโยชน์ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ
17. คำว่า “ชีวิตวิถีใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม” สะท้อนให้เห็นด้านใด
- สิ่งแวดล้อมกับมนุษย์จำเป็นต้องสอดคล้องกันไป
  - ชีวิตต้องอยู่กับสิ่งแวดล้อม ช่วยกันใช้แต่ต้องดูแลรักษาธรรมชาติ
  - ชีวิตที่ดีคือชีวิตที่อยู่กับธรรมชาติ รักธรรมชาติ ใส่ใจธรรมชาติ พึ่งพาธรรมชาติ
  - การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตใหม่ ควบคู่กับการดูแลรักษาธรรมชาติจนกลายเป็นชีวิตประจำวัน
18. สิ่งใดไม่ได้ช่วยดูแลรักษาป่าชุมชน
- การปลูกป่า
  - การดูแลสัตว์ป่า
  - การฟื้นฟูภูมิทัศน์ป่า
  - การทำฝายชะลอความชุ่มชื้น
19. ทำไมต้องมีการเผยแพร่เรื่องราวเกี่ยวกับ ป่าชุมชน
- เพราะอยากให้สังคมมีการปรับปรุง
  - เพราะมีแนวคิดให้มีส่วนร่วมในป่าไม้
  - เพราะอยากให้ประเทศรักกันมากขึ้น
  - เพราะสภาพป่าไม้ทั่วประเทศเริ่มน้อยลง
20. เรื่องนี้ตรงกับสำนวนสุภาษิตใด
- คนกับป่า น้ำกับไฟ
  - น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า
  - น้ำน้อยย่อมแพ้ไฟ
  - เข้าถือน้อยอย่าลืมหัก

ตอนที่ 2 อ่านเรื่องสั้นต่อไปแล้วตอบคำถาม (10 คะแนน)

คนตายหล้า

ดัดแปลงจาก ศรีดาวเรือง

หลายเข้ามาแล้วที่ไอหมอกลอยตัวต่ำลงปกคลุมเหนือยอดหญ้าคากกลางนา ลมหนาวก้าวย่างมาบ้างแล้ว ผู้คนทุกซีกต่างรู้ว่า วันเวลาแห่งความทรمانได้ย่างกรายมาเยือนอีกวาระหนึ่ง คนตายหล้าลูบแขนขาที่เริ่มรู้สึกตึงด้วยมืออันหยาบกร้าน ความหนาวที่กำลังเริ่มทวีความรุนแรงจะรัดผิวหนังของร่างกายที่แห้งแล้ง เพราะปราศจากไขมันให้ปริแตกได้ง่าย ความเย็นเยือกที่ทับทวี และรื้อรอยบาดแผลจากใบหญ้าคาจะยิ่งเพิ่มทำให้ผิวหนังของคนตายหล้าทั้งแสบทั้งคัน

บางครั้งคนตายหล้าอดสงสัยไม่ได้ว่า “...หน้าหนาวที่ทำไมพอเกาะตรงไหนก็ขาวเป็นทางตรงนั้น แต่คนในเมืองเขาไม่เห็นเป็นกัน ใบหน้าแขนขาข้างขาวนวลละไมน้ก หรือเขาซ่อนความทรมานไว้ตรงไหน...”

เข้านี้...สายแล้ว...คนตายหล้าปลดความกังวลต่อร่างกายนอกออกไว้ก่อน เขาลงมือตายหล้าตามคันคูที่มีคนว่าจ้างและตามละแวกบ้านที่หญ้าคาขึ้นรกร่องสวน เสียงจ้อกจ้อแจเข้านี้ตั้งมาจากบ้านเรือนละแวกใกล้เคียง และตรอกเล็กตรอกน้อยที่ชาวบ้านเอาโต๊ะมาตั้งเป็นร้านกาแฟแบบเพิงหมาแหงน ยิ่งสายมากขึ้น เสียงจ้อกแจ้กที่คนตายหล้าได้ยินก็ยิ่งแผดเสียงแสดงความขุ่นเคือง ทำให้ผู้คนที่เดินผ่านไปมาตามเส้นทางซีเมนต์เล็กๆ ริมคูหญ้าคาอดหันไปมองเสียมิได้ แม้คนตายหล้าจะไม่สนใจแต่หูของเขาก็อดที่จะหยุดฟังไม่ได้...

“มึงเป็นเท้าแชร์ยังงี้ ไม่รับผิดชอบยังงี้ก็แยซี ใครเขาไม่ส่ง มึงก็ไม่ออกแทนแล้วมึงจะเป็นเท้าทำม้าย”

เสียงดังกล่าวได้ยินมาจากกลุ่มคนสองสามคนที่ยืนทุ่มเถียงกัน เป็นประจำในวันกลางเดือนและวันสิ้นเดือน โดยเฉพาะที่ร้านกาแฟเพิงหมาแหงนของยายชม ถึงจะอยู่ห่างออกไปคนละฟากถนน ถ้าชาวบ้านฟากโน้นตั้งใจฟังเขา ก็จะได้ยินเสียงตะเบ็งแข่งกันหน้าดำคร่ำเครียด และเสียงที่ตั้งออกมาแทบทุกครั้งใครๆ ก็จำได้ว่า เสียงนั้นเป็นเสียงคนท้ายตลาดรูปร่างอ้วนใหญ่ ทำงานเป็นคนทำความสะอาดสอาดสโมสรนายทหาร เสียงแบบนี้มาเมื่อไรยายชมเท้าแชร์เถียงไม่ทันแน่ แต่ยายชมแกก็เถียง ต่างคนต่างเถียง ต่างตนต่างไม่ยอมกัน

“ก็มันเป็นอย่างงี้ มึงจะทำไม กูเองเก็บเงินไม่ครบเพราะมันไม่ส่ง กูไม่ได้แกล้ง มันไม่ส่งหลายๆมือเข้าจะให้กูออกแทนไหวเรอะ กูไม่ใช่เศรษฐีอย่างมึงนี่ อีสม...”

บรรดาลูกแชร์ที่ยังไม่ได้ยินเรื่องแบบนี้ มักจะรู้สึกตะครันตะครอไปตามๆกัน เพราะต่างก็หวังจะได้ดอกเงินที่ตนจ่ายลงทุนไป คิดดูคร่าวๆ แชร์มือละ 25 บาท สองอาทิตย์เปียที เวลาเปียไม่ต้องพูดถึงดอก ดอกสูงกว่าเงินต้นเท่าสองเท่าเสมอ บางทีเคยสูงถึง 200 บาทก็มี ทั้งคนเปียส่วนใหญ่ก็เป็นคนจน มีรายได้บางที่ไม่ถึงวันละ 25 บาทด้วยซ้ำ ถ้าไม่มีใครโกงแชร์ละก้อ ... ดอกไม่รู้เท่าไร เล่นกันประมาณ 40 มือ คนบ๊วยที่คอยกินดอกอยู่หลังเพราะไม่จำเป็นเรื่องเงินทอง ส่วนใหญ่มักเป็นคนฐานะดีมาจากตลาดหรืออำเภอ...

เกือบเที่ยง...คนตายหย่ายังก้มหน้าทำงานต่อ แววดตาของเขาส่งความกังวล เมื่อคิดไปถึงคำพูดของยายเล็กกับยายวอน คนข้างบ้านเมื่อวานนี้

“ท่าทางแชร์มือนี้ไม่ค่อยดี ...” ยายวอนเป็นคนพูดขึ้นก่อน ยายเล็กคู่สนทนาก็ตอบว่า

“ฉันจะเปียสิ้นเดือนนี้ จะได้หรือเปล่านั้นไม่รู้ เออเน...ใครเล่นบ้างแกรู้ไหม”

“ไม่รู้เหมือนกัน ตอนนั้นก็ไว้ใจเขา เท่าไรก็เท่านั้น เขาให้ส่งก็มือก็ส่งกันไป...”

คนตายหย่าวางมีดลงบนพื้น เขาชอบเอาหย่าคาที่ตายได้ไข้อยู่ไปกองรวมเป็นกองใหญ่ เพื่อเตรียมไว้จุดไฟเผาตามคำสั่งของเจ้าของบ้านผู้ว่าจ้าง

“เห็นว่าคนเปียงวดก่อนได้เงินไปไม่ครบนะ”

“นั่นนะซี... จะเป็นอย่างมือในตลาดเสียละมัง”

“เป็นอย่างไร”

“ก็เป็นแบบตัวเองเป็นเท่าแชร์มือนี้ใช้ไหม แล้วมันก็หมุนเอาเงินที่เก็บได้ทางนี้ ไปลงแชร์ที่คนอื่นเขาเป็นเท่ายังงั้น ครั้นแล้วก็มาบอกกับชาวบ้านว่าเก็บเงินได้ไม่ครบ แค่นี้ยังไม่พอนะ เวลาเปียเราก็ไม่ได้ขอรายชื่อคนเล่นเขาไว้เพราะเชื่อใจกัน พอเขาบอกว่าคนนั้นคนนี้เปียได้... เอ้า... คนยังไม่เปียหรือเปียแล้วก็ต้องส่งเงินไป คนเปียได้เป็นใครไม่รู้ มีชื่อมีตัวจริงหรือเปล่านั้นไม่รู้ หรือทำมันโมเมเปียเอาเงินไปใช้เองก็ไม่รู้ มันหาได้หลายทาง ... ผลสุดท้ายไอ้รายนั้นก็หนีไป คนที่ตลาดโดนกันไปหลายเฮ้อ... ว่าไปก็ช่างหัวมัน โกงได้โกงไป เงินแค่นี้ถ้าได้ก็เอา ไม่ได้ชาตินี้ก็ไปเอาชาติหน้าจริงไหม เราตั้งใจของเราจริง สาปแข่งมันไว้ มันเอาของเราไปไม่ได้หรอกแต่จริงๆ แล้ว มันก็น่าเจ็บใจที่มันเสียรู้เขา”

บ่ายแล้ว... เสียงด่าที่เพิงหมาแหงนร้านยายชมเจียบไป... เด็กผู้หญิงเล็กๆ สองคนข้างบ้านที่คนตายหย่าทำงานอยู่กำลังเลียนร้องเพลงปลุกใจ “รักชาติ” ที่จำมาจากวิทยุ ทั้งสองคนต่างคนต่างโก่งคอเสียงยังกะจะอวดคนตายหย่า คนตายหย่าไม่ต้องมองให้เสียเวลาก็รู้ว่าปลุกใคร และคนอื่นๆ ก็รู้กันทั่วละแวกหมู่บ้านว่า พ่อของเด็กไม่อยู่บ้านไปนอนที่โรงพยาบาลคนติดเหล้า แม่เด็กก็คงไม่อยู่

บ้านเพราะอาจไปเยี่ยมผิวหรือไม่กี่ไปเล่นไฟ ปล่อยให้ลูกสาวเล็กๆ สองคนอายุประมาณ 9 ถึง 10 ขวบเฝ้าบ้านตามลำพัง

บ้ายแก่ๆ ... แม่ของเด็กคงกลับมาแล้ว คนตายหญ้าไต้ยีนเสียงเปิดวิทยุและไซจนดิ่งเกินความจำเป็น เพื่อฟังผลการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลเวลาผ่านไปเกือบครึ่งชั่วโมง เสียงตะโกนพร้อมกับตบมือผัวๆ ของยายแต่น แม่ของเด็กทั้งสอง ก็ตั้งขึ้นกลางคัน

“อะฮ้า ... ถูกแล้วโว้ย ... ถูกแล้ว ถูกแค้โต๊ด 3 บาท ได้สามร้อย แหม ... งวดนี้ถูกแค้โต๊ด ที่งวดก่อนแตกกันไปหลาย ...” สุ่มเสียงตอนท้ายๆ ยายแต่นคงจะคิดเสียดายรางวัลที่พลาดไป

คนตายหญ้าหยุดตายหญ้า เขาหันหน้าไปทางเสียงที่มา พร้อมกับลุกขึ้นยืนหยุดพักเหนื่อย กลิ่นน้ำลายที่ค่อนข้างเหนียว ปาดเหงื่อเหนื่อริมฝีปากออกด้วยแขนเสื้อข้างหนึ่ง ส่วนใจคิดไปถึงความหนาวเย็นที่จะมาถึงในตอนเช้า

เสียงประกาศรางวัลในการเล่นพนันอย่างถูกกฎหมายยังคงดังต่อไป โดยไม่รับรู้ทั้งความดีใจหรือความหายนะของคนทั้งประเทศ ช่างๆ เครื่องรับวิทยุวันนี้ แทบทุกบ้านต่างตั้งอกตั้งใจฟังและเปิดวิทยุเสียงดังลั่น บางทีจะได้ฟังเสียงพิมพ์แทรกขึ้นมาอย่างหัวเสีย

“ยัดแม่...พลาดไปสองตัว เกือบรางวัลที่ 5 แน่โว้ย”

ใครๆ ก็รู้อยู่แก่ใจว่า เมื่อเป็นเช่นนี้ งวดต่อไปต่างคนก็ต่างจะต้องเสาะหาอาจารย์ดีๆ กันใหม่ คราวที่แล้วนั่งทองดีเมียคนงานบริษัทชุดบ่อน้ำบาดาลอุตสาหกิจที่ลูกไว้ให้แม่ของมันเลี้ยง แล้วเหมารถสองแถวไปกับพวกแม่ค้าในตลาด เมื่อกลับมาถึงบ้านชาวบ้านละแวกเดียวกันก็ถามกันให้แซ่ดว่า

“เป็นไงมั่ง เห็นอะไรหรือเปล่า ต้องทำยังไงบ้างวะ”

“ก็จูดรูปเทียนบอกเล่าเจ้าที่แล้วก็อธิษฐานเอาเองนะสิ ที่กูไปเป็นขอนไม้ ขอนใหญ่เขี้ยวๆ ด๋าๆ ใครไปใครก็เลือกที่ซัดเอาเอง ... “ นั่งทองดีตอบ

“เอาอะไรซัด”

“ก็เอามือนี่แหละ ... แหมกูเองถูกเสียบหัวแม่มือไปหมด ...” คนถามกระเซะเข้ามาใกล้ และป้อนคำถามต่อด้วยความกระตือรือร้นอีก

“แล้วมึงเห็นเลขไหม”

“เห็นซิ...”

“เลขไทยหรือเลขฝรั่งวะ” ใครคนหนึ่งอุตริถามสอดขึ้นมา นิ่งทองดีก็ตอบยิ้มๆ ท่าทางอภุมณีว่า

“ก้อเลขไทยซีไว้วัย ...” หลายคนหัวเราะเพราะรู้ว่าคนตอบไม่เคยเข้าโรงเรียนแต่ก็ชำนาญการเล่นไพ่ และตัวเลขที่มันบอกเป็นเลขไทยก็เห็นจำเอามาจากเวลาเล่นไพ่นั้นเอง นิ่งทองดีกล่าวต่อไปอีกว่า

“แต่กูเห็นตัวเดียว ที่จริงกูขอสองตัว วันหลังต้องไปใหม่ เงินทองเรามันไม่ค่อยมี คนที่เขาถูกันบ่อยๆ มันต้องบนอะไรต่ออะไรอีกเยอะ...”

เย็นแล้ว ... ดวงอาทิตย์สีแดงตกลงไปอยู่ในวงล้อมของเมฆสีเทาด้านทิศตะวันตก คนตายหย้าเลิกงานแล้ว เขากำลังเดินออกจากคูดสวนเพื่อไปรับเงินค่าแรงงานจากเจ้าของบ้าน ก่อนกลับบ้านเป็นประจำเขาจะแวะร้านกาแฟเพิงหมาแหงนด้วยหัวใจอันแห่งโหย และตัดสินใจเอาเงินค่าแรงซื้อเหล้าขาวเสีย 3 บาท ตีแมวตเดียวหมด ก่อนจะไปซื้อกับข้าวที่ตลาด เขาบอกแม่ค้าให้หยิบข้าวสาร 3 ลิตร ไข่เป็ด 1 ฟอง กับผงชูรส 1 ห่อเล็ก แม่ค้าบอกราคา 23 บาท 25 สตางค์ เมื่อคนตายหย้าควักเงินในกระเป๋าที่เพิ่งได้รับค่าแรงมา ตอนนั้นมีเงินเหลือเพียงแค่ 20 บาท เพราะเขาซื้อเหล้าขาวไป 3 บาทแล้ว คนตายหย้ารู้สึกเสียใจต่อความเคยชินเก่าๆ ที่ได้กระทำลงไป ... แต่อะไรก็ช่าง มื้อนี้เขาจะต้องเอาอะไรออกสักอย่าง เขามองผงชูรสในห่อพลาสติกเล็กๆ กับไข่เป็ดลูกนั้นอย่างซึ้งน้าหนักอยู่ในใจ แล้วจึงตัดสินใจบอกแม่ค้าว่า

“เอ้อ...เอาผงชูรส ไข่ไม่เอา ... ลดไปบาทเจ็ดสิบห้าไซ้ใหม่ เหลือดั่งค์ทอน 50 สตางค์เอาที่ออฟฟี่...”

แดดหมดไปนานแล้ว ... อากาศแปรเปลี่ยนจากร้อนแสงแดดตอนกลางวันมาเป็นเย็นลง...คนตายหย้ากำลังเดินหัวกุกกับข้าวกลับบ้านระหว่างทางเขาเดินสวนกับแขกชายของผ่องส่ง มองเห็นสิ่งที่ทุกคนในบ้านของเขาอยากได้อยู่ในอ้อมกอดของอามังหอบใหญ่ มันเป็นเสื้อกันหนาวหลากสี สีสวยๆ ทั้งนั้น มีทั้งของเด็กและผู้ใหญ่ คนตายหย้ากำที่ออฟฟี่ที่ซื้อมาฝากลูกแน่น เขาถอนหายใจเฮือกใหญ่ก่อนจะรีบเดินเข้าบ้านอย่างรวดเร็ว ... พลังคิดไม่ออกว่า ทำไมเขาเลือกเอาผงชูรสไม่เลือกเอาไข่ และคิดไม่ออกอีกเหมือนกันว่า ทำไมเขาจึงมีเงินเหลือแค่ซื้อที่ออฟฟี่ ส่วนเสื้อกันหนาวซื้อไม่ได้สักที...

คำชี้แจง อ่านเรื่องสั้นแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1.จงบอกข้อสงสัยของคนตายหญ้าที่เกิดจากความหนาว มา 3 ข้อ

.....
 .....
 ..... [3]

2.ผู้เขียนต้องการนำเสนอแนวคิดอะไร จงอธิบาย

.....
 .....
 ..... [3]

3.คำว่า การเล่นเกม แชร์ เปรียบเทียบได้กับอะไรในปัจจุบัน จงอธิบายให้เห็นเด่นชัด

.....
 .....
 ..... [3]

4.คำว่า สิ้นเนื้อประดาตัว หมายถึงอย่างไร

.....
 .....
 ..... [3]

5.คำว่า “คนตายหญ้ารู้สึกเสียใจต่อความเคยชินเก่าๆ” จงอธิบายความหมาย

.....
 .....
 ..... [3]

6.ในความเป็นจริงแล้ว คนตายหญ้า เมื่อได้รับค่าแรง สิ่งแรกที่จะต้องทำควรเป็นอย่างไร แต่คนตายหญ้าทำอะไร และแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นอย่างไร

.....
 .....
 ..... [3]

7.อธิบายสำนวนที่ผู้เขียนสื่อสาร

7.1 ร้านกาแฟเพิงหมาแหงนด้วยหัวใจอันแห้งโหย หมายถึงอะไร

.....[1]

7.2 งวดต่อไปต่างคนก็ต่างจะต้องเสาะหาอาจารย์ดีๆ กันใหม่

..... [1]

7.3 มองเห็นสิ่งที่ทุกคนในบ้านของเขาอยากได้อยู่ในอ้อมกอดของอาบังหอบใหญ่

..... [1]

8.เรื่องคนตายหญ้าให้ข้อคิดอะไรบ้าง ที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน

.....

.....

..... [3]

9. จากคำกล่าวต่อไปนี้ “แต่กูเห็นตัวเดียว ที่จริงกูขอสองตัว วันหลังต้องไปใหม่ เงินทองเรามันไม่ค่อยมี คนที่เขาถูกันบ่อยๆ มันต้องบนอะไรต่ออะไรอีกเยอะ...” สะท้อนให้เห็นสิ่งใดบ้าง จงตอบมา 3 ข้อ

.....

.....

..... [3]

10. จากคำกล่าว “... หลายคนหัวเราะเพราะรู้ว่าคนตอบไม่เคยเข้าโรงเรียนแต่ก็ชำนาญการเล่นไพ่ และตัวเลขที่มันบอกเป็นเลขไทยก็เห็นจำเอามาจากเวลาเล่นไพ่นั้นเอง...” แสดงให้เห็นสิ่งใดบ้าง จงตอบมา 3 ข้อ

.....

.....

..... [3]

แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ(หลังเรียน)

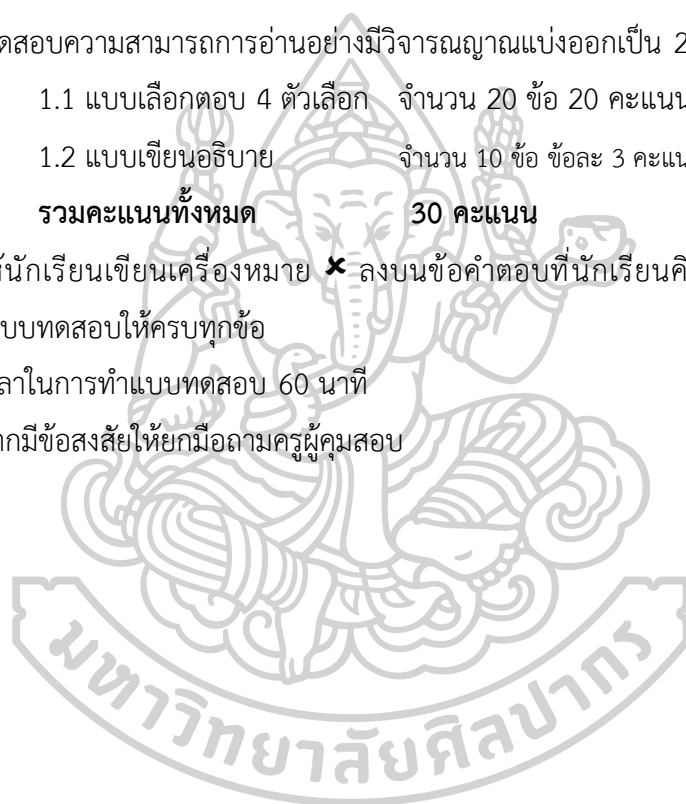
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ.....ชั้น.....

คำชี้แจง

- 1.แบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ
  - 1.1 แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน
  - 1.2 แบบเขียนอธิบาย จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน เก็บคะแนน10 คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมด 30 คะแนน
2. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✕ ลงบนข้อคำตอบที่นักเรียนคิดว่าถูกต้องที่สุด และเขียนคำตอบลงในแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ
3. เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที
4. หากมีข้อสงสัยให้ยกมือถามครูผู้คุมสอบ

บทอ่านที่ 1 ตอบคำถามข้อ 1-5

ไชรทัส “นาฬิกาชีวิต” ปรับก่อนป่วย เคล็ดลับสุขภาพดีตามศาสตร์จีน

ดัดแปลงจากไทยรัฐฉบับพิมพ์ 5 กุมภาพันธ์ 2565

ศาสตร์การแพทย์แผนจีนเชื่อว่าธรรมชาติและมนุษย์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ธรรมชาติจะมีปี ฤดูกาล และเวลาที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับวัฏจักรการทำงานของร่างกายมนุษย์ ในร่างกายจะประกอบด้วยเส้นลมปราณหลัก 12 เส้น แต่ละเส้นเชื่อมโยงกับอวัยวะและการทำงานต่างๆ โดยแบ่งหน้าที่คอยอยู่เวรยามในแต่ละช่วงเวลาของวัน เพื่อช่วยกันควบคุมการไหลเวียนของเลือดที่โคจรไปยังเส้นลมปราณเชื่อมถึงอวัยวะต่างๆ เคล็ดลับของแพทย์แผนจีนในการดูแลสุขภาพให้แข็งแรงก็คือ การเข้าใจกฎเกณฑ์ “นาฬิกาชีวิต” รู้จักปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับโมฆยามการทำงานอันเที่ยงตรงของอวัยวะทั่วร่างกาย

ตามหลักหย่างเซิงจะแบ่งเวลาใน 1 วัน ออกเป็น 12 ชั่วโมง โดย 1 ชั่วโมง จะเท่ากับ 2 ชั่วโมง หมอจีนแนะนำให้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตาม “นาฬิกาชีวิต” อันเป็นเคล็ดลับการดูแลสุขภาพให้แข็งแรงที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ **ยามจื่อ** ช่วงเวลา 23.00-01.00 น. คือเวลาเข้านอน หน้าที่ทองของถุงน้ำดี เส้นลมปราณของถุงน้ำดีจะทำหน้าที่เก็บน้ำดีที่ได้จากตับ และส่งน้ำดีมาช่วยย่อยไขมันที่ลำไส้เล็ก ช่วงเวลานี้ไขกระดูกจะเริ่มสร้างเลือดและซ่อมแซมร่างกาย ฉะนั้นจึงเป็นเวลาที่เหมาะพักผ่อนนอนหลับ หากนอนหลับเต็มที่ในยามจื่อจะช่วยให้เส้นลมปราณของถุงน้ำดีมีพลัง ตื่นนอนมากระปรี้กระเปร่า ใครนอนดึกจนเลยยามจื่อมักปวดศีรษะ มีนงงง่าย คิดมากซึ่กั่วงวล และนอนไม่หลับ **ยามฉิว** ช่วงเวลา 01.00-03.00 น. ต้องหลับให้สนิท เพิ่มพลังซี่ของเส้นลมปราณในตับจะทำหน้าที่กำจัดสารพิษในร่างกาย และช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด หากนอนหลับได้สนิท เลือดจะไหลเวียนมาที่ตับช่วยเพิ่มพลังซี่ของตับให้กำจัดพิษอย่างมีประสิทธิภาพ ยามฉิวหากใครไม่เข้านอนจะเสี่ยงเป็นโรคตับสีหน้าหมองคล้ำ เกิดกระจุดต่างตำ อารมณ์ร้อน และโกรธง่าย **ยามอิ่น** ช่วงเวลา 03.00-05.00 น. ปอดเปิดรับพลังบริสุทธิ์ซึ่งเป็นศูนย์รวมหลอดเลือดนี้บร้อย และเป็นจุดแลกเปลี่ยนออกซิเจนโดยจะส่งออกซิเจนไปเลี้ยงทั่วร่างกายและเซลล์ต่างๆ หากใครหลับลึกไม่ตื่นกลางดึกจะทำให้ใบหน้าสดใส มีเลือดฝาด และสดชื่นกระปรี้กระเปร่า **ยามเหม่า** ช่วงเวลา 05.00-07.00 น. เวลาของลำไส้ใหญ่ ควรดื่มน้ำอุ่นช่วยขับถ่ายอุจจาระ เป็นช่วงเวลาที่ควรตื่นนอน เพื่อขับถ่ายของเสียให้หมดไม่ปล่อยให้สารพิษสะสมในร่างกาย **ยามเจิน** ช่วงเวลา 07.00-09.00 น. เวลาของอาหารเข้า มือเข้าสำคัญที่สุด เพราะบำรุงและปกป้องพลังซี่ของกระเพาะอาหาร ช่วยเติมพลังงานให้สมองและหัวใจได้สูบฉีดเลือดไปเลี้ยงทั่วร่างกาย ป้องกันจากโรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคอ้วน คนไม่ทานอาหารเช้าจะอ่อนเพลียและขี้หลงขี้ลืม **ยามชือ** ช่วงเวลา 09.00-11.00 น. ขยับตัวน้อยๆ ให้ม้ามทำหน้าที่กระจายสารอาหารและน้ำไปยังอวัยวะต่างๆ เป็นช่วงเวลาเหมาะแก่การทำงานทำกิจกรรมต่างๆ แต่ไม่ควรเคลื่อนไหวเยอะ หรือออกกำลังกายหนัก **ยามอู่** ช่วงเวลา 11.00-13.00 น. ึ่งกลางวันบำรุงหัวใจควร

ึ่งกลางวัน 30 นาที เพื่อให้ร่างกายและสมองได้พัก ตื่นมาพร้อมลุยต่อด้วยความสดชื่นกว่าเดิม **ยามเว็ย** ช่วงเวลา 13.00-15.00 น. เป็นเวลาผ่อนคลายและดูดซึมสารอาหารของลำไส้จึงไม่ควรทานมื้อเที่ยงเกินบ่ายโมง **ยามเขิน** ช่วงเวลา 15.00-17.00 น. ดื่มน้ำเพิ่มพลังของกระเพาะปัสสาวะ ช่วงทำโง่งเย็นเป็นเวลาที่หลอดเลือดหัวใจและกล้ามเนื้อในร่างกายแข็งแรงที่สุดจึงเหมาะแก่การออกกำลังกาย แต่ไม่ควรหักโหมเกินไปเพราะจะนอนไม่หลับตอนกลางคืน **ยามโห่ยว** ช่วงเวลา 17.00-19.00 น. เวลาทำงานของไต หลีกเลี้ยงอาหารเค็ม ช่วงเวลานี้สัมพันธ์กับการเจริญเติบโตและความสามารถในการสืบพันธุ์ **ยามซวี** ช่วงเวลา 19.00-21.00 น. ต้องอารมณ์ดีเอาใจเยื่อหุ้มหัวใจ เหมาะแก่การผ่อนคลาย ฟังเพลงและอ่านหนังสือ เพื่อเตรียมตัวเข้านอน ช่วงเวลานี้เส้นลมปราณของเยื่อหุ้มหัวใจและเส้นประสาทสมองจะทำงานได้ดีที่สุด **ยามไฮ่** ช่วงเวลา 21.00-23.00 น. ทำร่างกายให้อบอุ่น เตรียมนอนพักผ่อน เปิดทางให้อวัยวะสำคัญๆ ของร่างกาย เช่น หัวใจ ปอด กระเพาะอาหาร ม้าม ตับ กระเพาะปัสสาวะ และลำไส้เล็กได้ชาร์จแบต เพื่อเพิ่มพลังชีและเลือดให้ไหลเวียนสะดวกทั่วร่างกาย แช่น้ำอุ่น 20 นาที รับรองหลับสบาย

1. เราควรทำตาม ‘นาฬิกาชีวิต’ หรือไม่

- ก. ควร เพราะสุขภาพร่างกายแข็งแรงตามหลักธรรมชาติ
- ข. ควร เพราะเป็นเคล็ดลับของคนจีนโบราณที่เขียนบอก
- ค. ไม่ควร เพราะเป็นการผิดหลักการดำรงชีวิตของตนเอง
- ง. ไม่ควร เพราะเป็นศาสตร์แพทย์จีนไม่ใช่ของแพทย์ไทย

2. ผู้เขียนต้องการแนะนำสิ่งใด

- ก. ศาสตร์ของคนจีนมีความสัมพันธ์กับชีวิต หากนำไปปฏิบัติจะช่วยให้ชีวิตสบาย
- ข. ศาสตร์ทุกศาสตร์ให้ความรู้ เราควรนำไปเปรียบเทียบเพื่อเพิ่มความรู้ให้มากขึ้น
- ค. ศาสตร์ของคนจีนเปรียบชีวิตคนเป็นนาฬิกาที่ต้องหมดไปแต่ละนาทีและวินาที
- ง. ศาสตร์ของคนจีนมีความแตกต่างจากศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ที่ต้องการยารักษาโรค

3. “...แบ่งหน้าที่คอยอยู่เวรยามในแต่ละช่วงเวลาของวัน...” สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งใด

- ก. การนอนหลับเปรียบเหมือนยาม
- ข. การนอนหลับต้องมีตารางเวลานอน
- ค. การนอนหลับแต่ละช่วงมีความสำคัญ
- ง. การนอนหลับดีกว่าการรับประทานอาหาร

4. “ต้องอารมณ์ดี เอาใจเยื่อหุ้มหัวใจ เหมาะแก่การผ่อนคลาย ฟังเพลงและอ่านหนังสือ “จากข้อความข้างต้นผู้อ่านควรปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. ดวงใจ ทำงานเมื่ออารมณ์เสีย เพื่อให้ลืมความทุกข์
- ข. น้ำใส หลังเลิกงานจะไปฟังเพลง หรือทำกิจกรรมที่ชื่นชอบกับเพื่อน
- ค. น้ำตก มีเวลาว่างจะหลับตลอดเวลา เพื่อสะสมพลังงานของตนเองไว้
- ง. น้ำมัน ชอบนั่งครุ่นคิดถึงเรื่องของตนเองในช่วงตอนค่ำ เพราะเป็นเวลาที่มีสติมากที่สุด

5. “คนไม่ทานอาหารเช้าจะอ่อนเพลีย และซีเหลืองซีลิ้ม” จากข้อความข้างต้นผู้อ่านควรปฏิบัติตนอย่างไร

- ก. ตุ่น อยากมีร่างกายผอมเพียวจึงดื่มนมอย่างเดียว
- ข. ปอ รับประทานอาหารเช้าครบถ้วนเพียงมือเดียว
- ค. เพียว รับประทานอาหารเช้าแต่ละวัน 4 มือและมีของหวาน
- ง. เตี้ย รับประทานอาหารเช้าเฉพาะมือกลางวันอย่างเต็มที่เพียงมือเดียว

บทอ่านที่ 2 ตอบคำถามข้อ 6-10

กรมสุขภาพจิตแนะแนวทางป้องกันหรือลดความรุนแรงในครอบครัว

คัดแปลงจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 1 กุมภาพันธ์ 2565

กรมสุขภาพจิตห่วงใยเรื่องความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อเด็ก จากกรณีข่าวนักร้องไอดอลออกมาเปิดเผยเรื่องความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่เกิดขึ้นต่อตนเอง กรมสุขภาพจิตจึงขอรณรงค์กระตุ้นสังคมให้ตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและจิตต่อเยาวชนได้ เน้นการสร้างครอบครัวที่ไม่ยอมรับความรุนแรง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นปลูกฝังค่านิยมในเด็กและเยาวชน และให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว

แพทย์หญิงอัมพร เบญจพลพิทักษ์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต กล่าวว่า เด็กและเยาวชนจะมีพัฒนาการที่ดีและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้นั้น ต้องมีความรู้สึกลดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนหนังสือ และการทำกิจกรรมต่างๆ แต่ยังมีเด็กและเยาวชนจำนวนมากในแต่ละปี ที่ยังคงเป็นเหยื่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัว มักมีลักษณะเป็นการทำร้ายร่างกาย ทำร้ายทางวาจา ทำร้ายทางจิตใจ บังคับข่มเหง ข่มขู่ ควบคุม หรือ ทอดทิ้ง จากบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวหรืออาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน โดยผลกระทบจากการที่ถูกกระทำความรุนแรงจาก

คนในครอบครัวนั้นจะทำให้เกิดความรู้สึกหวาดกลัว หวาดผวา มองโลกในแง่ลบ รังเกียจตนเองและคนรอบข้าง รู้สึกอับอาย ควบคุมสถานการณ์ไม่ได้ และพยายามตัดขาดจากโลกภายนอก รู้สึกสิ้นหวัง หรืออาจรู้สึกด้านชาต่อความรุนแรง ในระยะยาวความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นซ้ำๆ นั้นจะสามารถสร้างความเจ็บปวดและส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและจิตใจได้อย่างมาก เช่น ปัญหาการนอน โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล โรค PTSD หรืออาจทำร้ายร่างกายตนเองได้ซึ่งแม่เด็กและเยาวชนที่ไม่ถูกกระทำ ความรุนแรงโดยตรง แต่เห็นสมาชิกในครอบครัวถูกกระทำ ความรุนแรงยาวนานเรื้อรังก็ทำให้เกิดผลกระทบได้ไม่ต่างกับเด็กที่ถูกกระทำโดยตรง โดยในเด็กผู้หญิงอาจมีแนวโน้มที่จะยอมรับความรุนแรงมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคู่ ขณะที่เด็กผู้ชายมีแนวโน้มจะใช้ความรุนแรงต่อภรรยาในอนาคต เนื่องจากเด็กที่ถูกทุบตีทำร้าย หรือได้เห็นความรุนแรงต่อเนื่อง จะฝังใจเรื่องความรุนแรงและอาจจะเข้าใจผิดว่าปัญหาต่างๆ นั้นสามารถแก้ไขได้ด้วยความรุนแรง รวมทั้งการอยู่ในภาวะแวดล้อมที่มีความรุนแรง เด็กก็จะซึมซับและเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงโดยไม่รู้ตัว

แพทย์หญิงอัมพร กล่าวเพิ่มเติมว่า การสร้างครอบครัวให้ห่างไกลความรุนแรงจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมาก ปัญหาความรุนแรงจำนวนมากเกิดจากปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างทุกคนในครอบครัวและการใช้สุรา สารเสพติด เพราะฉะนั้นแนวทางป้องกันหรือลดความรุนแรงที่สามารถทำได้คือ ต้องเริ่มจากตัวเราและสมาชิกทุกคนให้มีความเข้าใจเรื่องความรุนแรงที่ตรงกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ ใช้เวลาคุณภาพร่วมกัน ใช้การสื่อสารเชิงบวก เคารพและให้เกียรติ ให้ความรัก เอาใจใส่ ควบคุมอารมณ์ ให้อภัยซึ่งกันและกัน เคารพบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน เมื่อมีปัญหาควรหันหน้าหารือกัน เพื่อแลกเปลี่ยนและหาข้อยุติของปัญหาตั้งแต่เนิ่นๆ หากมีสมาชิกในครอบครัวที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต การใช้สุราและสารเสพติดหรือปัญหาด้านการควบคุมอารมณ์ ควรให้ความสำคัญและพาไปปรึกษาจิตแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ การปลูกฝังเรื่องการไม่ใช้ความรุนแรงในเด็กจะช่วยลดจำนวนผู้ใหญ่ที่ใช้ความรุนแรงในอนาคต ครอบครัวควรอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังค่านิยมในการไม่ยอมรับความรุนแรง มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น เน้นการให้รางวัลและแรงเสริมทางบวกเมื่อทำดีมากกว่าการลงโทษทางกายอย่างรุนแรงเมื่อทำผิดพลาด รู้จักปฏิเสธ หลบเลี่ยงและขอความช่วยเหลือเมื่อมีคนมาใช้ความรุนแรงกับตนเอง

หากพบเห็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นใกล้ตัวไม่ควรเพิกเฉย เราสามารถให้ความช่วยเหลือตามกำลังความสามารถ เช่น การโทรศัพท์แจ้งตำรวจ ศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน 1300 นอกจากนั้นยังสามารถให้กำลังใจและให้คำปรึกษาผู้ถูกกระทำ ความรุนแรง แนะนำแหล่งข้อมูลหรือหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้เกิดการใช้ความรุนแรงภายในชุมชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน และหากพบว่าได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจิตจากความรุนแรงนั้นสามารถโทรปรึกษาสายด่วนสุขภาพจิต 1323 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

6. ข้อใดสามารถสรุปได้ตามบทความข้างต้น
- ก. กรมสุขภาพจิต ชี้ให้เห็นปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
  - ข. กรมสุขภาพจิต แสดงให้เห็นโทษความรุนแรงในครอบครัว
  - ค. กรมสุขภาพจิต แสดงปัญหาและแนวทางการช่วยเหลือความรุนแรงในครอบครัว
  - ง. กรมสุขภาพจิต เสนอแนะแนวทางป้องกันตนเองจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย
7. “เด็กและเยาวชนที่ไม่ถูกระทำความรุนแรงโดยตรง แต่เห็นสมาชิกในครอบครัวถูกระทำความรุนแรงยาวนานเรื้อรัง ก็ทำให้เกิดผลกระทบได้ไม่ต่างกับเด็กที่ถูกกระทำโดยตรง” ผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องใด
- ก. การทำตามแบบอย่าง
  - ข. การเลียนแบบพฤติกรรม
  - ค. ความเจ็บปวดจากภาพที่ประสบ
  - ง. ความรุนแรงที่กลายเป็นความเคยชิน
8. “หากพบเห็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นใกล้ตัวไม่ควรเพิกเฉย” จากข้อความผู้เขียนมีความคิดเห็นในด้านใดมากที่สุด
- ก. แนะนำว่าความรุนแรงเกิดขึ้นแล้วต้องแก้ไข
  - ข. แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงเป็นเรื่องน่ากลัว
  - ค. สะท้อนให้เห็นว่าความรุนแรงเกิดขึ้นได้ทั่วไป
  - ง. กระตุ้นส่งเสริมให้ช่วยเหลือผู้ที่เป็นเหยื่อความรุนแรง
9. “... เด็กผู้หญิงอาจมีแนวโน้มที่จะยอมรับความรุนแรงมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคู่ ขณะที่เด็กผู้ชายมีแนวโน้มจะใช้ความรุนแรงต่อภรรยาในอนาคต...” จากข้อความแสดงให้เห็นแนวโน้มในอนาคตจะเป็นเช่นไร
- ก. เด็กชอบความรุนแรง
  - ข. เด็กเรียนรู้ที่ใช้ความรุนแรง
  - ค. เด็กยอมรับความรุนแรงในชีวิต
  - ง. เด็กยอมรับความรุนแรงและเลียนแบบพฤติกรรม

10. คำกล่าวที่ว่า “การปลูกฝังเรื่องการไม่ใช้ความรุนแรงในเด็กจะช่วยลดจำนวนผู้ใหญ่ที่ใช้ความรุนแรงในอนาคต” ตรงกับสำนวนใด
- ก. เด็กเป็นผ้าขาว
- ข. กระจกส่องตน
- ค. ชั่วเลวอยู่ที่ใจคน
- ง. เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า

บทอ่านที่ 3 ตอบคำถามข้อ 11-15

สตรีวัย 78 ผู้เข้มแข็ง ต้นแบบสืบทอด “ชั้นลงหิน” ภูมิปัญญาบรรพบุรุษกว่า 200 ปี

ดัดแปลงจากไทยรัฐออนไลน์, 26 กันยายน 2563

ขณะเดินเลียบคลองบางกอกน้อย ลัดเลาะซอยซอกแซกไม่กี่ซอย และอีก 50 เมตรจะได้พบ “คุณเมตตา” สิ่งแรกที่มาตามริชชีได้ยินมาแต่ไกล คือเสียงตีเหล็กดังโป๊กๆ ยิ่งทำให้ต้องรีบเดินเพื่ออยากเห็นหัตถศิลป์ “ชั้นลงหิน” ที่เลื่องชื่อ เมื่อเดินมาถึงจุดหมายและก้าวขาเข้าประตูโรงงาน รู้สึกเหมือนย้อนเวลาคืนสู่อดีต ทุกอย่างคงไว้ซึ่งความเก่าแก่แต่มีมนตร์ขลังโดยเฉพาะรูปแบบโรงงานที่หลังคายังใช้สังกะสีแต่ปกคลุมด้วยสีดำทึบทั่วได้หลังคาจากเขม่าถ่านไฟที่ใช้ในการหลอมตีชั้นลงหิน ในขณะที่กวาดสายตาดำบรยากาศโดยรอบ คุณเมตตาทนายทนายคนสุดท้ายของโรงงานชั้นลงหิน “เจียมแสงสัจจา” ก็ออกมาต้อนรับด้วยรอยยิ้ม แล้วเล่าความรักความผูกพัน “ชั้นลงหิน” มากกว่า 70 ปีด้วยแววตาเปี่ยมสุขและเป็นกันเองเหมือนครูถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกศิษย์อย่างไม่หวงวิชาที่มาตามริชชีว่า พ่อเป็นข้าราชการระดับ ผอ. กระทรวงยุติธรรม แม่จบป. 4 อาศัยอยู่ใน “ชุมชนบ้านบุ” ริมคลองบางกอกน้อย กทม. ตั้งแต่เธอเด็ก เรียนประถมที่โรงเรียนศิษย์วัฒนาเห็นคุณแม่ (เจียม แสงสัจจา) ทำทุกอย่างเกี่ยวกับ “ชั้นลงหิน” ร่วมกับญาติๆ ของตระกูล และทำงานหนักไม่ต่างจากผู้ชาย นอกจากลงมือทำชั้นลงหินเอง ตั้งแต่ซังทองที่นำมาจากเมืองจีน เรียกว่า “ทองมั่วล่อ” หลอมเป็นเนื้อชั้น นำไปตี ทูบขึ้นรูป กลึง กรอ แล้วยังดูแลบริหารโรงงานและคนงานกว่า 40 ชีวิต

เพราะเห็นคุณแม่ทำงานหนัก คุณเมตตาจึงซึมซับและทำตาม ช่วยแม่ทำงานเป็นประจำ หลังเลิกเรียนระดับมัธยมฯ ที่โรงเรียนสตรีวรนาถ และในวันเสาร์อาทิตย์ ตั้งแต่อายุ 12 เริ่มตั้งแต่งานเบาๆ ซังทอง ช่วยทุบไปจนถึงช่วยดูแล ช่วยจ่ายงานให้คนงาน คุมงานโดยครูพักลักจำและเรียนรู้จากคุณแม่ คุณเมตตาทำเช่นนี้ทุกวันๆ นานหลายสิบปี จนรู้สึกรักที่จะทำงานตรงนี้โดยไม่เคยคิดอยากมีอาชีพอื่น หลังเรียนจบม. 5 จึงตัดสินใจไปเรียนอนุปริญญาด้านบัญชี สถาบันป็นังอินสติ

ติวต์ ประเทศมาเลเซีย ด้วยเหตุผลใกล้ไทยและในยุคนั้นเด็กไทยนิยมเรียน เมื่อเรียนจนคุณเมตตา ก็มาช่วยแม่ดูแลกิจการ ทำทุกอย่างเช่นเคยเหมือนทำตั้งแต่อายุ 12 ร่วมกันสร้าง “ชั้นลงหิน” จนเป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้นๆ โดยไม่ได้โฆษณาใดๆ คนรู้จักจากการบอกปากต่อปากทำให้ชั้นลงหินได้รับความนิยมอย่างมาก และถูกนำไปใช้ในงานพระราชพิธีหรืองานมงคลต่างๆ ถือเป็นของที่มีค่า เพราะขั้นตอนการผลิตทำด้วยมือทุกอย่าง “นอกจากลูกค้ามาสั่งทำ มาซื้อที่โรงงานก็มีนำชั้นลงหินไปวางในร้านจิวเวลรี่ของคนรู้จัก แลวเสาชิงช้าที่มีฝรั่งไปเที่ยวเยอะๆ” คุณเมตตาเผยอีกกลยุทธ์ขยายตลาด

กิจการครอบครัวรุ่งเรืองก้าวหน้า ได้ออกบูธในต่างประเทศจนมีออเดอร์ส่งออกประเทศต่างๆ จนได้รับรางวัล “พีเอ็ม อวอร์ด” จัดโดยกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เพราะถือเป็นหัตถกรรมไทยโบราณที่สวยงาม ทรงคุณค่า คุณเมตตาและแม่จึงยื่นหยัดทำ “ชั้นลงหิน” ต่อไป กระทั่งคุณแม่เสียชีวิต คุณเมตตาจึงกลายเป็นทายาทสืบทอดกิจการต่อจากมารดา การที่ไม่มีคุณแม่เคียงข้างอีกต่อไป และต้องดูแลช่างฝีมือเกือบ 40 คน หากเป็นมาตามริชชีแล้วคงเป็นเรื่องยาก ทำไม่ได้แน่ๆ แต่คุณเมตตาทกลับรู้สึก “ไม่มีอะไรยาก” เพียงแต่ใช้ความใส่ใจ รักและอดทน เพราะผูกพันกับช่างที่ร่วมงานกับคุณแม่มาตั้งแต่แรก “เมื่อใจรักสิ่งที่ทำ ความแกร่งจะมาเองโดยไม่รู้ตัว ลงมือทำแล้วต้องทำให้ได้ดีที่สุด การดูแลลูกน้องปกครองแบบเพื่อน สื่อสารกันแบบพี่แบบน้อง ให้งานที่ถนัด ไม่ก้าวกายเรื่องส่วนตัว ก็จะไม่เกิดปัญหา”

ด้วยภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษที่ผูกพันมาตั้งแต่วัยเด็ก และความงามอันโดดเด่นของ “ชั้นลงหิน” ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจให้ “คุณเมตตา” มุ่งมั่นสืบสาน แต่แล้วเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด มรดกงานศิลป์ “ชั้นลงหิน” ของบรรพบุรุษเกือบสิ้นชื่อ กลางดึกคืนหนึ่งเมื่อ พ.ศ. 2549 เกิดไฟไหม้ในชุมชนบ้านบุเสียหายหลายหลัง รวมถึงบ้านของคุณเมตตาห้องแสดงสินค้าชั้นลงหินของเก่า หายาก และสต็อกสินค้าที่เตรียมส่งให้ลูกค้าไฟไหม้เสียหายทั้งหมด แต่ในความโชคร้ายเกิดเรื่องประหลาดแปลวไฟลุกลามไปไม่ถึงส่วนของโรงงาน ซึ่งเป็นที่ผลิตและเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ที่สำคัญ และหายากมาจากอยุธยาอายุกว่าร้อยปี แม้เจอมรสุมชีวิตครั้งใหญ่ แต่คุณเมตตาก็ไม่เคยคิดปิดโรงงาน เพราะมีช่างกว่า 40 ชีวิตที่ต้องดูแล โชคดีเพื่อนสนิทแนะนำให้ไปปรึกษากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จึงได้เข้าโครงการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อการส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมไทย ทำให้มีเงินทุนมาจัดหาวัตถุดิบและหมุนเวียนใช้จ่ายในกิจการโรงงานชั้นลงหินเจียม แสงสว่างจึงกลับมาฟื้นตัวได้อีกครั้ง “ได้เงินกู้มา 2 แสน ดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนเดือนละหมื่นกว่าได้เงินมาก็มาจ่ายค่าแรงให้ช่างฝีมือ เสียใจที่เกิดเหตุไฟไหม้แต่ไม่เคยคิดปิดกิจการ ถ้าหยุดตั้งแต่วันนั้นช่างฝีมือดีๆ กับภูมิปัญญาชั้นลงหินก็คงไม่มีสืบทอดมาจนถึงวันนี้”

จากเหตุการณ์ไฟไหม้ในวันนั้น ปัจจุบันผ่านมา 15 ปี คุณเมตตาไม่เคยท้อ เพราะสนุกกับงาน รวมถึงเต็มใจทำ เพราะใจรักสืบเนื่องมาแต่เด็กและยื่นหยัดสืบสานงานหัตถกรรม “ชั้นลงหิน” อย่างแข็งขันต่อไปจนกว่าลมหายใจสุดท้ายของชีวิต พร้อมสร้างศาลาบนพื้นที่บ้านที่ถูกไฟไหม้ให้เป็นพิพิธภัณฑ์ บอกเล่าเรื่องราวของชั้นลงหินบ้านบุ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนให้กับนักท่องเที่ยวและแขกผู้มาเยือน รวมทั้งเก็บสะสมชั้นลงหินเพื่อเป็นองค์ความรู้ด้านหัตถศิลป์อนุรักษ์คงอยู่และให้คนรุ่นหลังได้เข้าชมฟรี “ไม่เคยคิดเก็บเงิน และไม่มีวันเก็บเงินค่าเข้าชม หากเก็บเงินคนไม่ยอมเสียเงินก็ไม่อยากมาดู ไม่คุ้มกับความตั้งใจที่ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติที่ตั้งใจสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ” คุณเมตตาผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์ ตลอดเกือบ 25 ปีที่ได้สืบทอดกิจการนอกจากบริหารกิจการแล้ว คุณเมตตาได้ใช้ทักษะความรู้ที่สืบทอดการทำชั้นลงหินจาก คุณแม่คอยควบคุมตรวจสอบการทำให้ออกมามีคุณภาพสวยงามและประณีต ในอนาคตจะพัฒนาสร้างสรรค์ “ชั้นลงหิน” ให้หลากหลาย เช่น ชุดสำหรับข้าว กาแฟ งาน ชามสลัด ถาดผลไม้ เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยอวดโฉมสู่สายตาโลกได้อย่างภาคภูมิใจ

11. ข้อใดสามารถสรุปได้จากบทความข้างต้น

- ก. สตรีผู้มีใจรักงานภูมิปัญญาไทย แต่ไม่อาจทนต่อกระแสความเปลี่ยนแปลง
- ข. สตรีผู้มีใจรักในภูมิปัญญาไทยและมุ่งมั่นในการอนุรักษ์และสืบทอดงานช่างฝีมือ
- ค. การสืบทอดงานภูมิปัญญาไทยที่ทุกคนควรเห็นคุณค่า และช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอด
- ง. การสืบทอดงานช่างฝีมือไทยที่ปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ให้ทันต่อกระแสธุรกิจโลกในอนาคต

12. ผู้เขียนต้องการนำเสนอเรื่องอะไร

- ก. ชั้นลงหิน เป็นงานฝีมือที่เป็นรายได้ดี
- ข. คุณค่าและความภาคภูมิใจของผู้หญิงแกร่งแห่งเขตบางกอกน้อย
- ค. คุณค่าและภูมิปัญญาของไทยที่ควรอนุรักษ์สืบทอดชั่วลูกชั่วหลาน
- ง. ชั้นลงหิน เป็นงานที่แสดงถึงภูมิปัญญาของไทยที่ควรอนุรักษ์และสืบทอดชั่วลูกชั่วหลาน

13. “ไม่เคยคิดเก็บเงิน และไม่มีวันเก็บเงินค่าเข้าชม หากเก็บเงิน คนไม่ยอมเสียเงินก็ไม่ยอมมาดู ไม่คุ้มกับความตั้งใจที่ต้องการเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติที่ตั้งใจสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ”

ข้อสรุปจากบทความข้างต้นคือข้อใด

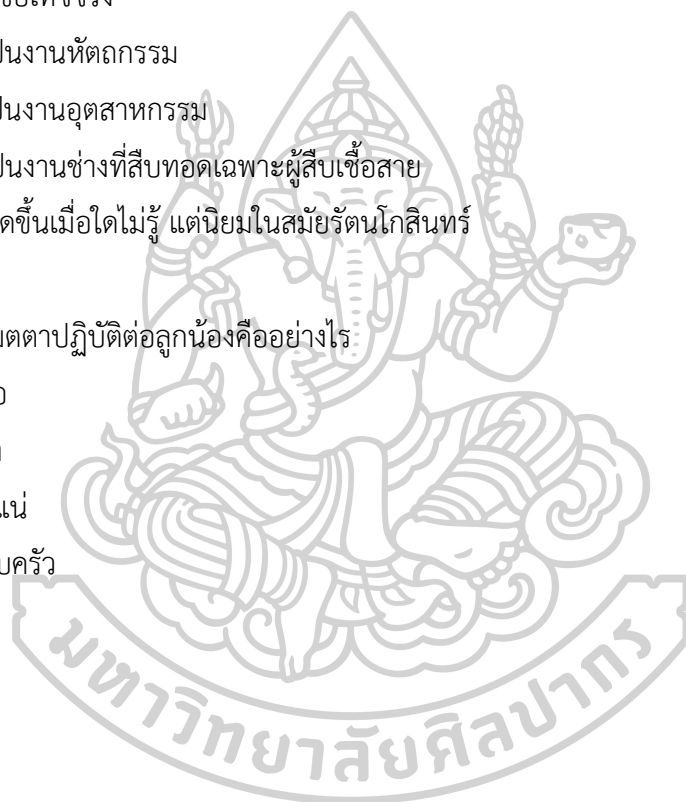
- ก. ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์อยากสร้างรายได้ให้ชุมชน
- ข. ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์มีใจรักในวัฒนธรรมไทย
- ค. ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์อยากสร้างชื่อเสียงให้ตนเอง
- ง. ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์มีใจมุ่งมั่นที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง

14. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. ชั้นลงหินเป็นงานหัตถกรรม
- ข. ชั้นลงหินเป็นงานอุตสาหกรรม
- ค. ชั้นลงหินเป็นงานช่างที่สืบทอดเฉพาะผู้สืบเชื้อสาย
- ง. ชั้นลงหินเกิดขึ้นเมื่อใดไม่รู้ แต่นิยมในสมัยรัตนโกสินทร์

15. สิ่งที่คุณเมตตาปฏิบัติต่อลูกน้องคืออย่างไร

- ก. เลี้ยงดูปุเสื่อ
- ข. ใจเขาใจเรา
- ค. ผูกมัดแน่นแน
- ง. ดังเช่นครอบครัว

บทอ่านที่ 4 ตอบคำถามข้อ 16-20

//

7 สัญญาณเตือน โรคสมาธิสั้น

เราจะรู้ตัวหรือไม่ว่าเราเป็นคนที่สมาธิสั้น นี่คือสัญญาณเตือน 7 อย่าง ที่บอกว่าคุณเป็นคนที่สมาธิสั้น

สมาธิแตกได้ง่าย

คนเป็นสมาธิสั้นมักมีปัญหาเรื่องการใช้สมาธิจดจ่อ จึงยากที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ หากต้องทำงานในสถานที่อื่นที่ก่อกวนและมีสิ่งรบกวนด้วยแล้ว ก็อาจถึงขั้นทิ้งงานกลางคันเลยก็เป็นได้

มีปัญหาเรื่องความล่าช้า

สำหรับเด็กสมาธิสั้นมักทำการบ้านไม่เสร็จ ผลัดวันประกันพรุ่ง ผู้ใหญ่ก็เช่นเดียวกัน มีปัญหาเรื่องการทำงานล่าช้าไม่ทันตามกำหนด มาสาย ทำอะไรไม่ตรงตามเวลานัดหมาย

มีทักษะในการฟังที่ไม่ดีเท่าที่ควร

เมื่อมีการประชุมที่ต้องใช้เวลานานจะไม่สามารถมีสมาธิฟังได้จนจบและเนื่องจากไม่มีทักษะในการฟังที่ดี จึงมักเกิดความผิดพลาดในการสื่อสารการประชุมงาน และการรับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชา จึงทำให้มีปัญหาในการทำงานที่ผิดพลาดค่อนข้างมาก

มีปัญหาเรื่องการขั้บรถ และประสบอุบัติเหตุ

เป็นการยากที่คนสมาธิสั้นจะมีใจจดจ่อกับกิจกรรมที่ทำได้นานๆ ไม่เว้นแม้แต่การขั้บรถ ที่ต้องอยู่หลังพวงมาลัยตลอดเวลาโดยไม่วอกแวก ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ถนัดนัก

ไม่ค่อยพักผ่อน และไม่รู้จักการผ่อนคลาย

ในขณะที่เด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้นหลายคนมีปัญหาเรื่องการอยู่ไม่สุข ผู้ใหญ่ที่เป็นโรคสมาธิสั้นจะไม่กระโดดไปมาเหมือนเด็กๆ แต่มักจะมีอาการไม่สงบ กระสับกระส่าย ฟุ้งซ่าน ขาดความรู้สึกผ่อนคลาย จึงทำให้เกิดความเครียดได้ง่าย

มีปัญหาเรื่องการแต่งงาน หรือการใช้ชีวิตคู่

บ่อยครั้งที่คนเป็นสมาธิสั้นมักจะไม่ค่อยรับฟัง และสิ่งง่ายบางครั้งไม่สามารถรักษาคำมั่นสัญญาได้ จึงเหมือนไม่ได้ใจคนรักหรือคนในครอบครัว อาจทำให้คู่ครองรู้สึกที่เราไม่สนใจไม่ใส่ใจ

โกรธง่าย

คนที่เป็นสมาธิสั้นมักจะไม่มีการควบคุมอารมณ์ที่ดี ระเบิดอารมณ์ได้ง่ายเพราะมีความรู้สึกที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์นั้นได้ มักจะฉุนเฉียวและโกรธง่ายกว่าคนปกติ

ที่มา : thaihealth

16. ข้อใดคือข้อเท็จจริง

- ก. ความรู้สึกที่ควบคุมตนเองไม่ได้
- ข. การทำงานมีความล่าช้าไม่สำเร็จตามกำหนด
- ค. คนเป็นโรคสมาธิสั้นไม่สามารถทำอะไรได้เลย
- ง. ชีวิตแต่งงานสุขสบายได้ถ้าคู่ชีวิตเข้าใจปัญหา

17. ผู้เขียนต้องการแนะนำสิ่งใด

- ก. เสนอภาวะโรคสมาธิสั้น
- ข. แก้อาการเป็นโรคสมาธิสั้น
- ค. แสดงอัตราคนเป็นโรคสมาธิสั้น
- ง. ต้องการให้สำรวจตนเองถึงโรคสมาธิสั้น

18. การผลิตวันประกันพรั่ง ตรงกับสำนวนไทยว่าอย่างไร

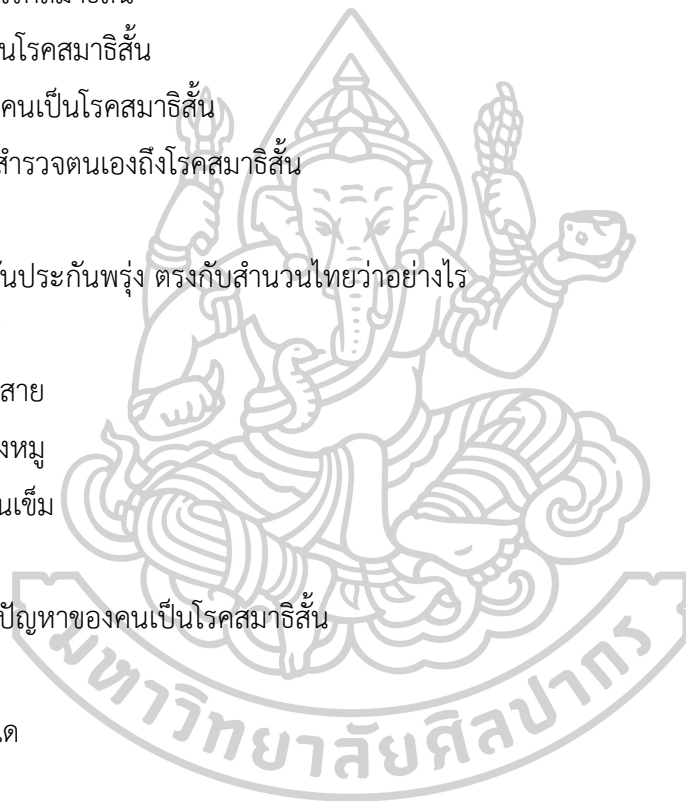
- ก. ผลิตผ้าใหม่
- ข. คุณนายตีนสาย
- ค. ดินพอกหางหมู
- ง. ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม

19. ข้อใดเป็นปัญหาของคนเป็นโรคสมาธิสั้น

- ก. การขับรถ
- ข. การขึ้นบันได
- ค. การคิดเลข
- ง. การขึ้นรถ

20. บุคคลที่เป็นโรคสมาธิสั้นจะอยู่ในสังคมได้หรือไม่อย่างไร

- ก. ได้ เพราะเป็นคนในสังคมไทย ควรใช้ชีวิตตามความพอใจ
- ข. ได้ เพราะไปพบแพทย์และรักษาจะสามารถใช้ชีวิตปกติได้
- ค. ไม่ได้ ควรไปอยู่โรงพยาบาลเพื่อให้แพทย์ดูแลอย่างใกล้ชิด
- ง. ไม่ได้ เพราะเป็นโรคที่ทำอันตรายต่อผู้อื่น ควรให้อยู่ในสถานที่แคบๆ

ตอนที่ 2 อ่านเรื่องสั้นต่อไปแล้วตอบคำถาม

ซินไหมผืนเก่าๆ

ดัดแปลงจาก ฮุนอะลุน แคนวีไล

“แม่เอ๊ย แม่... แม่เอ๊ย...”

“อะไรกัน เอ็งทำไมตาลิดาเหลือกมา ไอ้เปี้ยก”

“เขามาหาซื้อผ้าซินเก่า เขาว่าถ้าไม่อยากขาย ก็แลกกะซินผืนใหม่ๆ ก็ได้!”

ลูกชายคนเล็กวิ่งตาลิดาเหลือกมาทั้งๆ ยังหอบกระเส้ารับรายงานแม่

“อยู่ไหน ที่เอ็งว่าจริงเปลววะ

5

“จริง ๆ แม่ โน่นอยู่ตรงโน้นไง!”

ไม่รีรอ ลูกชายตัวกะเปี้ยกลากแขนแม่ไปที่รถกระบะคันหนึ่งที่จอดอยู่ตรงปากทางเข้าหมู่บ้าน ซึ่งมีกลุ่มชาวบ้านกำลังมุงกันเต็มราวกับมีงานบุญ นานแล้วที่แม่ไม่ได้ซื้อซินผืนใหม่ใส่เหมือนชาวบ้านชาวเมืองเขา แม่คิดว่าตัวเองนั้นแก่ชรามากแล้ว ใส่อะไรก็ใส่ๆ ไป เก็บเงินไว้ซื้อให้ลูกเต้าใส่และส่งเสริมให้ลูกได้เล่าได้เรียนหนังสือหนึ่งหาดีกว่าเรื่องนี้ลูกสาวคนโตก็เคยเตือนออกบ่อยไปว่า

10

“แม่ควรจะซื้อซินผืนใหม่ๆ มาใช้สักผืนนะ!”

ลูกสาวคนโตชื่อ “นวล” กำลังเรียนที่โรงเรียนวิจิตรกรรมปีสุดท้าย ส่วนลูกชายคนเล็กก็เรียนที่โรงเรียนประถม เมื่อพูดถึงนวลนี่ก็เกือบจะถึงเดือนแล้วที่ยังไม่เห็นหน้ากลับมาเยี่ยมบ้าน ตามปกติ นวลจะกลับมาเยี่ยมแม่ทุกอาทิตย์ หรือถ้านานหน่อยก็ไม่เกินสองอาทิตย์ นวลมันก็จะกลับมาเยี่ยมบ้านทีหนึ่ง แม่สังเกตเห็นซินผืนใหม่ๆ ที่เพื่อนบ้านกำลังเลือก พลังนึกถึงคำพูดของลูกสาว แล้วทำให้

รู้สึกหัวใจสดชื่นขึ้นมาทันที

แม่พินิจดูดีๆ แล้วเห็นว่า ซินไหมที่ชาวบ้านเอามาขายหรือแลกเปลี่ยนกับซินผืนใหม่นั้นมันเก่ามาก เก่าจนขาดก็มี แม่ตัดสินใจกลับบ้าน เปิดเอาซินไหมผืนเก่าๆ ออกมาจากหีบ ซินผืนนี้เป็นซินไหมที่แม่ของแม่เป็นคนทอและเอามาฝาก ถึงมันจะเก่าก็ยังไม่ขาด ยังดูเป็นเงางาม แม่เคยสวมใส่แต่ครั้งยังเป็นสาว พอได้สามีก็เอาเก็บไว้ในหีบ ไม่เคยใส่มันอีกเลยแม้แต่ลูกทั้งสองคนก็ไม่เคยรู้ด้วยซ้ำว่า

แม่มีซินผืนนี้ แม่ถือผ้ากลับมาหาพ่อค้าเร่ มีเพื่อนบ้านหลายคนทยอยกันเอาผ้าซินเก่ามาแลกผืนใหม่ พ่อค้า

เริ่มมองผ้าซินที่แม่ถือมา แล้วพูดว่า

“ผืนนี้ยังไม่ขาด แต่เก่ามากแล้ว ขอสามพันกีบ ขายน้ย”

“ไม่ขาย ! แม่ไม่ขาย แม่ขอเปลี่ยนกับผ้าซินผืนใหม่”

25

“ราคาซินผืนใหม่นี้สี่พันกีบ แต่ไม่เป็นไรหรอก ถือเสียว่าลูกเขยตามนโยบายใหม่ มอบให้แม่

ยายเป็นพิเศษก็แล้วกัน มีลูกสาวมัยละ แม่ยายนะ”

เมื่อรับเอาผ้าชิ้นผืนใหม่มาแล้ว แม่ก็ไม่ลืมกล่าวขบอกรบใจชายคนที่ยื่นผ้าชิ้นให้

“แม่ขบอกรบใจพวกลูกหลานหลายๆ ที่เห็นอกเห็นใจคนเฒ่าคนแก่ ตีราคาชิ้นผืนเก่าๆ เท่ากับชิ้นผืนใหม่ที่มีราคาตั้งสี่พันกีบนะ”

30

คืนนั้น แม่นอนไม่หลับตลอดคืน แม่อยากให้ลูกสาวคนโตกลับมาเยี่ยมบ้านเร็วๆ จะได้ทอดชิ้นผืนใหม่ แม่คิดว่านวลจะต้องดีใจมากที่เห็นแม่มีชิ้นผืนใหม่ใส่ เหมือนชาวบ้านชาวเมืองแล้ว แม่ยังนึกขบขอบคุณคนที่มาที่บรณกระบะคันนั้น เขาเข้ากับคนได้ง่าย ช่างพูดช่างจาจนน่าฟัง ถึงไม่เคยเห็นหน้าค่าตากันมาก่อนก็ตาม สมควรลดให้ก็ลด สมควรจะแจกจะแถมก็ให้ ช่างเป็นคนมีน้ำใจเหลือเกิน แม่จะต้องเล่าเรื่องนี้ให้ นวลฟังอย่างแน่นอน

35

เมื่อเย็นวันต่อมา นวลกลับมาเยี่ยมบ้าน วันนี้รู้สึกเธอมีใบหน้าสดใสผุดผ่องจนแม่ก็สงสัยว่า “หรือว่า เจ้าเปียกมันแอบบอกพี่สาวมันแล้วแม่ได้ชิ้นใหม่” เมื่อเห็นแม่มีสีหน้าสงสัย นวลก็คิดว่าแม่ข้องใจที่สงสัยก่อนนั้น เธอไม่ได้กลับบ้าน นวลรีบอธิบายให้แม่เข้าใจทันทีว่า ที่เธอไม่ได้กลับมาเยี่ยมบ้าน ก็เพราะเธอช่วยงานนิทรรศการแสดงผลภาพจิตรกรรมของกระทรวง ซึ่งบัดนี้งานดังกล่าวได้เสร็จผ่านพ้นไปแล้ว “ลูกยังได้นำภาพจิตรกรรมสามภาพเข้าร่วมแสดงครั้งนี้อีกด้วยนะแม่ 40 แม่เห็นใหม่ว่าผู้หญิงก็สามารถมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมได้เช่นกัน”

ครู่ต่อมา นวลได้ล้วงเอาท่อท่อหนึ่งมาอวดแม่

“แม่เอ๊ย... แม่ท่ายดูซิว่า ลูกได้อะไรมานี้”

แม่มยังไม่เอ่ยตอบ นวลรีบเปิดท่อกระดาดนั้นออกมา จนทำให้แม่มิ่งอึ้งตะลึงอยู่ตรงนั้นเพราะในท่อกระดาดนั้นมีชิ้นใหม่เก่าๆ ผืนหนึ่ง

45

“ลูกเห็นเขาวางขายอยู่ตลาดเช้า พอตีตอนนี้ ลูกขายภาพจิตรกรรมชิ้นแรกได้ ลูกเลยซื้อเอาชิ้นผืนนี้สามร้อยบาทเท่านั้นเอง แถมมีคนให้ลูกตั้งสี่ร้อยบาทแล้วนะ แม่ไม่รู้เรอะ ถ้าเก็บเอาไว้ขายให้คนไทยอาจจะได้ถึงห้าร้อยบาทโน่นแน่ะ แต่จะไปตีเป็นราคาที่ไม่ได้ดอแม่ มันอยู่ที่คุณค่าทางศิลปะต่างหากเพราะมันคือศิลปะอันวิจิตรงดงามและเป็นฝีมือของผู้หญิงลาวที่ประดิษฐ์คิดสร้างสรรค์ขึ้น 50 กลายเป็นสมบัติชิ้นหนึ่งของชาติลาวเราที่สามารถอวดอ้างในระดับสากลได้”

“ห้าร้อยบาทของลูก มันเป็นเงินกีบเราเท่าไรละ” แม่อดถามไม่ได้

“หนึ่งหมื่นสี่พันกีบโน่นแหละแม่ แต่ลูกไม่ขายดอ ลูกไม่อยากให้ของดีๆ ชิ้นนี้สูญหายไปจากผืนดินลาว ลูกจะเก็บรักษาไว้ เก็บไว้เป็นมรดก เป็นต้นแบบหากลูกอยากทอดผ้าชิ้น ถ้าแม่อยากจะได้ก็เอาไปใส่ได้เลยนะ งามวิจิตรจริงๆ ดูรอยลายของมันสิ ใหม่ล้วนๆ ของแท้เลย ดูสิแม่”

55

หยาดน้ำตาของแม่มค่อยๆ เอ่อไหลซึมออกมา แม่พูดไม่ออก กัดฟัน กลั้นความคั่งแค้นเอาไว้ แม่จำได้แม่นว่า ชิ้นใหม่เก่าๆ ผืนนี้ ก่อนหน้านี้อย่างวันเดียว มันยังนอนอยู่ในหีบของแม่

1. จงบอกเหตุผลที่แม่ไม่เคยซื้อเสื้อผ้าใหม่มาใส่เลยมา 3 ข้อ

.....

.....

..... [3]

2. ความรู้สึกของแม่หลังจากที่ได้ซื้อผ้าชิ้นใหม่เป็นอย่างไรจงบอกมา 3 ข้อ

.....

.....

..... [3]

3. ทำไมแม่จึงรู้สึกขอบคุณพ่อค้าเร่ ให้ตอบ 3 ข้อ

.....

.....

..... [3]

4. ท่าทีและการกระทำของลูกสาวสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของเขามีต่อศิลปะอย่างไร

.....

.....

..... [3]

5. สำหรับแม่ หลังจากเห็นของที่ลูกกวาดให้ดูแม่มีความรู้สึกอย่างไร

.....

.....

..... [3]

6. สำหรับตัวละคร “แม่” เป็นตัวละครที่มีความเชื่อและพฤติกรรมที่สะท้อนออกมาเป็นเช่นไร

.....

.....

..... [3]

7. ถ้าในเรื่อง ตัวละครแม่บอกความจริงกับลูกสาวถึงผ้าที่ทอผืนดังกล่าว นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของลูกสาวจะเป็นเช่นไร จงอธิบายพร้อมให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

..... [3]

8.คำว่า “แต่จะไปตีราคาก็ไม่ได้ดอกแม่ มันอยู่ที่คุณค่าทางศิลปะนั่นต่างหาก เพราะมันเป็นศิลปะอันวิจิตรงดงาม และก็เป็นฝีมือของผู้หญิงลาวได้ประดิษฐ์ คิดสร้างสรรค์ขึ้นมากมายเป็นสมบัติชิ้นหนึ่งของชาติลาวเราที่สามารถอดอ้างในระดับสากลได้” ต้องการสื่ออะไร และเพราะอะไร

.....

.....

..... [3]

9.จากบริบทของเรื่อง ให้บอกความหมายของสำนวน

(1) “มุงกันเต็มราวกับมิงงานบุญ” บรรทัดที่ 8

..... [1]

(2) “นอกเห็นใจคนเต่าคนแก” บรรทัดที่ 29

..... [1]

(3) “แม่มีชินผืนไหมใส่ เหมือนชาวบ้านชาวเมืองแล้ว” บรรทัดที่ 32

..... [1]

10.สิ่งที่ผู้เขียนสะท้อนให้เห็นในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรากฏในเรื่องคืออะไร

.....

.....

..... [3]

แบบสอบถามการกำกับตนเองในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย

คำชี้แจง ให้พิจารณาข้อความแต่ละข้อความแล้วให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของตนเองที่มีต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- ให้ 5 คะแนน ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ
 ให้ 4 คะแนน ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วแต่ยังขาดความเป็นวิถีชีวิตตามปกติ
 ให้ 3 คะแนน ปฏิบัติได้หลังจากครูให้คำชี้แนะ
 ให้ 2 คะแนน ปฏิบัติได้หลังจากมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ
 ให้ 1 คะแนน ปฏิบัติได้หลังจากครูได้ให้ความช่วยเหลือ

ข้อมูลจากแบบสอบถามจะเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยทั้งสิ้น

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ตอนที่ 1 การกำกับตนเองในการเรียนรู้					
1.ฉันตรวจทานงานเขียนหรือการบ้านก่อนส่งเพื่อให้เนื้อหาถูกต้องที่สุด					
2.ฉันตั้งใจอ่านบทอ่าน					
3.ฉันจะค้นหาคำศัพท์ที่ไม่รู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถจดจำคำศัพท์ได้					
4.ฉันจะสรุปเนื้อหาหรือเขียนโครงเรื่องเป็นแผนภาพความคิด หรือโครงเรื่องก่อนการเขียน					
ตอนที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตน					
1.ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถใช้ทักษะทางภาษาไทยได้ดี					
2.ฉันมั่นใจว่าฉันสามารถหาคำตอบในการเรียนได้ในชั้นเรียน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3.ฉันมั่นใจว่าฉันทำตรงตามตารางการทำงานและการเรียน					
4.ฉันมั่นใจว่าจะพัฒนางานเขียนของตนเองได้					
ตอนที่ 3 การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้					
1.ฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายในการเรียน					
2.ฉันสร้างเป้าหมายจะอ่านบทให้เสร็จภายใน 15 นาที					
3.ฉันวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนและยืดหยุ่น					
4.ฉันจะให้รางวัลตนเองเมื่อทำได้ตามเป้าหมาย					
ตอนที่ 4 การสะท้อนความรู้					
1.ฉันหมั่นเปรียบเทียบการพัฒนาการอ่านของตนเองและเพื่อน					
2.ฉันจะหมั่นปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง					
3.ฉันจะตำหนิตนเองที่ไม่ทำตามเป้าหมาย					
4.ฉันจะสะท้อนความคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น					
ตอนที่ 5 การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของนักเรียน					
1.เพื่อนจะช่วยแก้ไขปัญหาเมื่อฉันอ่านไม่รู้เรื่อง					
2.ครูจะให้เวลาฉันเมื่อฉันอ่านไม่รู้เรื่อง					
3.ครูจะแนะนำฉันเมื่อเห็นว่าฉันไม่รู้จะทำเช่นไร					
4.พ่อแม่จะช่วยให้ข้อมูลในการแก้ไขปัญหา					

แนวทางพัฒนาของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนานาชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D.	ความสอดคล้อง
1.ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการจัดการเรียนรู้			
1.1ความเป็นมาและความสำคัญ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ มีความชัดเจน	4.76	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
1.2 การลำดับความเป็นมาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
1.3 ความเหมาะสมของเหตุผลในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
2.ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้			
2.1ความเหมาะสมของการนำแนวคิดมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
2.2 ความชัดเจนในการเชื่อมโยงทฤษฎีและแนวคิด	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
2.3 ภาษาที่ชัดในการนำเสนอแนวคิดมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
รวม	4.52	0.52	สอดคล้องมากที่สุด
3.การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้			
3.1 การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบครอบคลุมตามหลักการการสร้างรูปแบบ	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
3.2 องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
3.3 การลำดับองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม	4.86	0.38	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.76	0.45	สอดคล้องมากที่สุด
4.องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้			
4.1หลักการ			
4.1.1 มีความสอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดซึ่งแสดงถึงจุดเน้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
4.1.2 สามารถแสดงจุดเน้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
4.1.3 หลักการของรูปแบบเป็นกรอบในองค์ประกอบอื่นๆ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
4.1.4 ใช้ภาษาเรียบเรียง ถ้อยคำลำดับ มีความต่อเนื่อง เข้าใจง่าย	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
4.2 วัตถุประสงค์			
4.2.1 วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
4.2.2 วัตถุประสงค์มีความชัดเจน สามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
4.2.3 วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง	4.29	0.95	สอดคล้องมาก
4.2.4 การใช้ภาษาเรียบเรียง ถ้อยคำลำดับ มีความเหมาะสมและเข้าใจง่าย	4.57	0.97	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.52	0.83	สอดคล้องมากที่สุด
4.3 เนื้อหา			
4.3.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
4.3.2 เนื้อหา มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
4.3.3 ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.67	0.50	สอดคล้องมากที่สุด
4.4 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
4.4.1 ความชัดเจนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรูปแบบ	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
4.4.2 ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
4.4.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
4.4.4 กิจกรรมการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
4.4.5 ความสอดคล้องของแต่ละขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ ที่ใช้กลวิธีการกำกับตนเอง	4.57	0.57	สอดคล้องมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 1 สร้างเป้าหมาย Establish purpose [E]	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
ขั้นตอนที่ 2 คำถามชวนคิด Challenging question [C]	4.29	0.76	สอดคล้องมาก
ขั้นตอนที่ 3 ตกผลึกการอ่าน Reading Criticism [R]	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนความคิด Reflective Idea [R]	4.57	0.79	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.43	0.78	สอดคล้องมาก

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
4.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้			
4.5.1 มีการกำหนดรายการสื่อ/แหล่งเรียนรู้ชัดเจน นำไปสู่การจัดเตรียมได้ง่ายและสะดวก	4.29	0.95	สอดคล้องมาก
4.5.2 มีการเตรียมตัวอย่างของสื่อ/แหล่งเรียนรู้ไว้ให้เหมาะสมสะดวกต่อการนำไปใช้	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.36	0.87	สอดคล้องมาก
4.6 การวัดและประเมินผล			
4.6.1 ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
4.6.2 ความเหมาะสมกับหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมิน	4.29	0.95	สอดคล้องมาก
4.6.3 ความชัดเจนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.38	0.84	สอดคล้องมาก
รวมทั้งรูปแบบ	4.55	0.63	สอดคล้องมาก ที่สุด

ตาราง ผลการประเมินความสอดคล้องของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการ
กำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนานาชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
1.รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบมีความชัดเจน เข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
2.การอธิบายทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบฯมี ความชัดเจนเข้าใจในกระบวนการความเป็นมา	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
3.รายละเอียดของคำแนะนำการใช้รูปแบบบอกเกี่ยวกับ การเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ไว้ชัดเจน	4.43	0.53	สอดคล้องมาก
4.แนวทางการจัดกิจกรรม บทบาท ครู บทบาทนักเรียน มี ความชัดเจน และแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกำกับตนเอง	4.57	0.53	สอดคล้องมาก ที่สุด
5.การสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องจัดเตรียมสำหรับการวัดและ ประเมินผลมีความชัดเจนและง่ายต่อการเตรียมตัว	4.57	0.53	สอดคล้องมาก ที่สุด
6.กำหนดการรูปแบบฯ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี ความชัดเจน	4.57	0.53	สอดคล้องมาก ที่สุด
7.ภาพรวมของแนวทางการวัดและประเมินผล มีความ ชัดเจน	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.49	0.57	สอดคล้องมาก

ตาราง ผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนานาชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
1.การกำหนดองค์ประกอบภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้			
1.1การกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน ครอบคลุมความต้องการจำเป็น	4.85	0.38	สอดคล้องมากที่สุด
1.2 การเรียงลำดับองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม ช่วยให้เข้าใจง่าย	4.71	0.49	สอดคล้องมากที่สุด
1.3 องค์ประกอบภายในแผนการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกัน	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
1.4 ชื่อของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.43	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
1.5 การเรียบเรียงการใช้ภาษาในแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย	4.43	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.48	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (แต่ละองค์ประกอบ)			
2.1 สารสำคัญ มีแนวคิดสำคัญเหมาะสม สอดคล้องและครอบคลุม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.43	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.43	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			
2.2.1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแผนการจัดการเรียนรู้มีความ สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนสามารถแสดงถึงสิ่งที่ มุ่งหวังให้เกิดกับนักเรียน	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.2.3 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
2.3 เนื้อหา			
2.3.1 เนื้อหาสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.3.2 เนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.4 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้			
2.4.1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเป็นลำดับและมีความต่อเนื่อง	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.4.2 การกำหนดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.43	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.4.3 การดำเนินกิจกรรมไปตามแนวการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง (self-regulation) ของนักเรียนอย่างมีระบบ	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.4.4 การดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ครอบคลุมสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.4.5 เวลาที่กำหนดสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.43	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.52	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.5 สื่อ / แหล่งการเรียนรู้			
2.5.1 มีการกำหนดรายการสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ชัดเจนนำไปสู่การจัดเตรียมได้ง่ายและสะดวก	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.5.2 มีการเรียงลำดับรายการสื่ออย่างเหมาะสม	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.5.3 มีการเตรียมตัวอย่างของสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ไว้ให้เหมาะสมสะดวกต่อการนำไปใช้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
2.6 การวัดและประเมินผล			
2.6.1 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.6.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของแผนการจัดการเรียนรู้	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.6.3 วิธีการวัดผลเหมาะสมกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
2.6.4 เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความหลากหลาย	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
2.6.5 เครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้ในการวัดผลเขียนไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.48	0.57	สอดคล้องมาก
รวมประเมินทั้งแผนการสอน	4.55	0.55	สอดคล้องมากที่สุด

ตาราง ผลการประเมินความสอดคล้องของความพึงพอใจของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนานาชาติจากผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
1.บทอ่าน			
1.1 บทอ่านมีความทันสมัยและปัจจุบัน	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
1.2บทอ่านตรงความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
1.3บทอ่านมีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.71	0.76	สอดคล้องมากที่สุด
1.4บทอ่านมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.57	0.79	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.57	0.78	สอดคล้องมากที่สุด
2.กิจกรรมการเรียนการสอน			
2.1กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบทำให้เกิดความพร้อมและความสนใจในการเรียน	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
2.2กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบทำให้เกิดความเข้าใจและเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์ใหม่	4.57	0.79	สอดคล้องมากที่สุด
2.3กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยเสริมสร้างการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.71	0.76	สอดคล้องมากที่สุด
2.4กิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้	4.71	0.76	สอดคล้องมากที่สุด
2.5ระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบมีความเหมาะสม	4.57	0.53	สอดคล้องมากที่สุด
รวม	4.67	0.78	สอดคล้องมากที่สุด
3.สื่อการเรียนการสอน			
3.1เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน	4.14	0.90	สอดคล้องมาก
3.2สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการเข้าสู่บทเรียนมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
3.3ใบกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เห็นแนวทางในการทำกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีการกำกับตนเองได้ง่ายขึ้น	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.29	0.74	สอดคล้องมากที่สุด

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
	$\bar{X}$	S.D	ความสอดคล้อง
4.การวัดและประเมินผล			
4.1 วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.14	0.69	สอดคล้องมาก
4.2 การวัดและประเมินผลทำให้ประเมินความสามารถของตนเองในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.29	0.74	สอดคล้องมาก
5.ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ			
5.1 การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.57	0.79	สอดคล้องมากที่สุด
5.2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ในภาพรวม	4.43	0.79	สอดคล้องมาก
รวม	4.50	0.79	สอดคล้องมากที่สุด
รวมผลประเมินทั้งหมด	4.49	0.75	สอดคล้องมาก

ตาราง ผลการประเมินประสิทธิผลความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นักเรียนคนที่	ก่อนเรียน	หลังเรียน	คะแนนความก้าวหน้า
1	18	28	10
2	15	27	12
3	16	29	13
4	15	27	12
5	10	27	17
6	9	28	17
7	10	25	15
8	8	27	18
9	18	29	10
10	20	29	9
11	15	27	12
12	18	29	10
คะแนนเฉลี่ย	14.33	27.67	12.92

ตาราง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่าน
 อย่างมีวิจรรย์ญาณของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยค่าสถิติ Non-parametric Statistic
 แบบ Wilcoxon signed ranks test

การทดสอบ	N	μ	σ	Wilcoxon signed ranks test	Sig.
ก่อน	12	14.33	4.07	-3.066	.002
หลัง	12	27.67	1.23		

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Post	27.67	12	1.231	.355
	Pre	14.33	12	4.075	1.176

Paired Samples Test

		Paired Differences			99% Confidence Interval of the Difference		t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	Lower	Upper			
Pair 1	Post - Pre	13.333	3.393	.980	10.291	16.376	13.611	11	.000

ตาราง ผลการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการกำกับตนเอง เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนานาชาติ

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล			
	μ	σ	ร้อยละ	เกณฑ์การประเมิน
1.บทอ่าน				
1.1 บทอ่านมีความทันสมัยและปัจจุบัน	4.42	0.41	88.33	มาก
1.2บทอ่านตรงความต้องการและความสนใจของนักเรียน	4.58	0.58	91.67	มากที่สุด
1.3บทอ่านมีความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.75	0.19	95.00	มากที่สุด
1.4บทอ่านมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.42	0.74	88.33	มาก
รวม	4.54	0.48	90.83	มากที่สุด
2.กิจกรรมการเรียนการสอน				
2.1กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบทำให้เกิดความพร้อมและความสนใจในการเรียน	4.38	0.85	87.69	มาก
2.2กิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบทำให้เกิดความเข้าใจและเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์ใหม่	4.25	0.69	85.00	มาก
2.3กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยเสริมสร้างการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.45	0.43	89.09	มาก
2.4กิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.58	0.76	91.67	มากที่สุด
2.5ระยะเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบมีความเหมาะสม	3.18	0.51	63.64	ปานกลาง
รวม	4.17	0.54	83.42	มาก
3.สื่อการเรียนการสอน				
3.1เอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความชัดเจน	3.75	0.35	75.00	มาก
3.2สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการเข้าสู่บทเรียนมีความชัดเจนและเหมาะสม	4.42	0.41	95.00	มาก
3.3ใบกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เห็นแนวทางในการทำกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีการกำกับตนเองได้ง่ายขึ้น	4.75	0.19	95.00	มากที่สุด
รวม	4.31	0.32	86.11	มาก

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล			
	μ	σ	ร้อยละ	เกณฑ์การประเมิน
4.การวัดและประเมินผล				
4.1 วิธีกรวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม สอดคล้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.58	0.24	91.67	มากที่สุด
4.2 การวัดและประเมินผลทำให้ประเมินความสามารถของตนเองในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ	4.58	0.24	91.67	มากที่สุด
รวม	4.58	0.24	91.67	มากที่สุด
5.ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับ				
5.1 การเรียนรู้ตามรูปแบบช่วยพัฒนาความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	4.42	0.24	88.33	มาก
5.2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ใน ภาพรวม	4.75	0.19	95.00	มากที่สุด
รวม	4.58	0.22	91.67	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.39	0.40	87.87	มาก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ศิริวรรณ ศิริมังคลาณิษฐ์
วัน เดือน ปี เกิด	12 พฤศจิกายน 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	7/1061 ซอยเลียบคลองสอง 19 แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร 10510
ผลงานตีพิมพ์	วารสารศิลปากร

